

**GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI
PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN SA**

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ
W 2020 ROKU**

SPIS TREŚCI:

1.	WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE	4
2.	CHARAKTERYSTYKA SPÓŁKI I GRUPY KAPITAŁOWEJ.....	5
2.1.	Podstawowe informacje o Spółce i Grupie Kapitałowej	5
2.2.	Podstawowe zasady oraz zmiany w podstawowych zasadach zarządzania Spółką i Grupą Kapitałową ZE PAK SA	8
2.3.	Opis struktury głównych lokat kapitałowych lub głównych inwestycji kapitałowych dokonanych w ramach Grupy Kapitałowej.....	9
2.4.	Charakterystyka podstawowych produktów, towarów i usług oraz podstawowych rynków zbytu i źródeł zaopatrzenia.....	9
3.	OPIS DZIAŁALNOŚCI	11
3.1.	Istotne zdarzenia roku obrotowego oraz zdarzenia następujące po dniu bilansowym mające wpływ na działalność bieżącą i przyszłą	11
3.2.	Istotne umowy zawarte w roku obrotowym	17
3.3.	Realizacja programu inwestycyjnego	19
3.4.	Zarządzanie ryzykiem.....	21
3.5.	Opis wykorzystania wpływów z emisji	22
4.	PODSTAWOWE CZYNNIKI RYZYKA PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI.....	22
5.	OPIS SYTUACJI FINANSOWO-MAJĄTKOWEJ	29
5.1.	Zasady sporządzania sprawozdania finansowego.....	29
5.2.	Charakterystyka podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych.....	30
5.3.	Istotne pozycje pozabilansowe	38
5.4.	Przewidywana sytuacja finansowa	38
5.5.	Charakterystyka czynników mających wpływ na bieżące i przyszłe wyniki finansowe	38
5.6.	Czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze mające wpływ na osiągnięte rezultaty finansowe	41
6.	ZARZĄDZANIE ZASOBAMI FINANSOWYMI.....	42
6.1.	Ocena zarządzania zasobami finansowymi	42
6.2.	Ocena realizacji zamierzeń inwestycyjnych	42
7.	ISTOTNE CZYNNIKI I PERSPEKTYWY ROZWOJU	42
8.	CHARAKTERYSTYKA STRUKTURY AKCJONARIATU	44
8.1.	Struktura akcjonariatu.....	44
8.2.	Nabywanie akcji własnych.....	45
8.3.	Akcje i udziały podmiotów z Grupy Kapitałowej ZE PAK SA w posiadaniu osób nadzorujących i zarządzających.....	45
8.4.	System kontroli programu akcji pracowniczych.....	45
9.	OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO.....	45
9.1.	Zestaw stosowanych zasad ładu korporacyjnego	46
9.2.	Zestaw zasad, od których stosowania odstąpiono.....	46
9.3.	Opis głównych cech stosowanych systemów kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych.....	46
9.4.	Akcjonariusze posiadający znaczące pakiety akcji.....	48
9.5.	Posiadacze papierów wartościowych dających szczególne uprawnienia kontrolne	49
9.6.	Ograniczenia w wykonywaniu prawa głosu	49
9.7.	Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych	49
9.8.	Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających i nadzorujących.....	49
9.9.	Skład osobowy, jego zmiany oraz opis działania organów zarządzających i nadzorujących.....	51
9.10.	Sposób działania Walnego Zgromadzenia, jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposób ich wykonywania.....	54
9.11.	Opis zasad zmian Statutu Spółki	55

9.12. Informacje na temat systemu wynagrodzeń oraz wysokości wynagrodzeń osób zarządzających i nadzorujących.....	55
10. OŚWIADCZENIE DOTYCZĄCE POLITYKI RÓŻNORODNOŚCI	57
11. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU SPÓŁKI NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH ZA 2020 ROK DLA GRUPY KAPITAŁOWEJ	58
11.1. Opis modelu biznesowego.....	58
11.2. Kwestie społeczne	60
11.3. Kwestie pracownicze.....	65
11.4. Kwestie środowiskowe	74
11.5. Kwestia poszanowania praw człowieka	84
11.6. Kwestie związane z przeciwdziałaniem korupcji	85
12. POZOSTAŁE INFORMACJE.....	87
12.1. Istotne postępowania sądowe	87
12.2. Istotne osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju.....	89
12.3. Informacja o dokonaniu wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	89
12.4. Informacje na temat badania sprawozdania finansowego.....	89
12.5. Prognozy finansowe	90

1. WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE

Wybrane skonsolidowane dane finansowe	tysiące złotych	tysiące złotych	tysiące euro	tysiące euro
	12 miesięcy 2020 okres od 01.01.2020 do 31.12.2020	12 miesięcy 2019 okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	12 miesięcy 2020 okres od 01.01.2020 do 31.12.2020	12 miesięcy 2019 okres od 01.01.2019 do 31.12.2019
Przychody ze sprzedaży	2 206 974	2 877 920	493 267	669 004
Zysk (Strata) z działalności operacyjnej	(291 114)	(423 589)	(65 065)	(98 468)
Zysk (Strata) brutto	(303 055)	(439 892)	(67 734)	(102 258)
Zysk (Strata) netto za okres obrotowy	(226 465)	(446 146)	(50 616)	(103 711)
Zysk (Strata) netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	(222 393)	(445 179)	(49 706)	(103 487)
Całkowite dochody	(227 006)	(448 924)	(50 737)	(104 357)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	166 061	448 037	37 115	104 151
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(57 619)	19 198	(12 878)	4 463
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(25 475)	(355 917)	(5 694)	(82 737)
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	82 967	111 318	18 543	25 877
Zysk (Strata) netto na akcję (w złotych/euro na akcję)	(4,38)	(8,76)	(0,98)	(2,04)
Średnioważona liczba akcji	50 823 547	50 823 547	50 823 547	50 823 547
	<i>stan na</i> 31.12.2020	<i>stan na</i> 31.12.2019	<i>stan na</i> 31.12.2020	<i>stan na</i> 31.12.2019
Aktywa razem	2 878 628	3 118 246	623 782	732 240
Aktywa trwałe	1 857 355	2 182 031	402 478	512 394
Aktywa obrotowe	1 021 273	936 215	221 304	219 846
Kapitał własny ogółem	949 463	1 176 468	205 743	276 263
Kapitał podstawowy	101 647	101 647	22 026	23 869
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	951 214	1 174 147	206 122	275 718
Zobowiązania razem	1 929 165	1 941 778	418 039	455 977
Zobowiązania długoterminowe	861 085	988 294	186 592	232 076
Zobowiązania krótkoterminowe	1 068 080	953 484	231 447	223 901
Wartość księgową na akcję (w złotych/euro na akcję)	18,68	23,15	4,05	5,44
Średnioważona liczba akcji	50 823 547	50 823 547	50 823 547	50 823 547

Wybrane skonsolidowane dane finansowe zostały przeliczone z zastosowaniem następujących kursów:

- dane dotyczące sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych zgodnie z kursem stanowiącym średnią arytmetyczną średnich kursów NBP z każdego ostatniego roboczego dnia miesiąca okresu obrotowego od dnia 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku, co daje 4,4742 euro/złoty oraz od dnia 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku, co daje 4,3018 euro/złoty.
- dane dotyczące poszczególnych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej zgodnie ze średnim kursem euro/złoty określonym przez NBP na dzień 31 grudnia 2020 roku, tj. 4,6148 euro/złoty oraz na dzień 31 grudnia 2019 roku, tj. 4,2585 euro/złoty.

2. CHARAKTERYSTYKA SPÓŁKI I GRUPY KAPITAŁOWEJ

2.1. Podstawowe informacje o Spółce i Grupie Kapitałowej

Podstawowe informacje o Spółce

Zespół Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin SA (w dalszej części sprawozdania również jako „ZE PAK SA” lub „Spółka”) działa w formie spółki akcyjnej, na podstawie przepisów Kodeksu Spółek Handlowych i innych przepisów powszechnie obowiązującego prawa polskiego. Spółka powstała na skutek przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego Zespół Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin z siedzibą w Koninie w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod firmą Zespół Elektrowni „Pątnów – Adamów – Konin” Spółka Akcyjna. Akt przekształcenia został podpisany dnia 29 grudnia 1994 roku przed notariuszem Elżbietą Brudnicką z Kancelarii Notarialnej w Warszawie. W dniu 31 grudnia 1994 roku Spółka została wpisana przez Sąd Rejonowy w Koninie do rejestru handlowego w dziale „B” pod numerem RHB 847. Na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Poznaniu, XXII Wydział Gospodarczy KRS z dnia 21 czerwca 2001 roku, Spółka została wpisana do Rejestru Przedsiębiorców. Obecnie Spółka jest wpisana do Rejestru Przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy Poznań Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000021374. Spółka została utworzona na czas nieograniczony.

Nazwa:	Zespół Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin Spółka Akcyjna
Forma prawna:	spółka akcyjna
Skrócona nazwa:	ZE PAK SA
Siedziba i adres:	ul. Kazimierska 45, 62-510 Konin, Polska
Numer telefonu:	+48 63 247 30 00
Numer telefaksu:	+48 63 247 30 30
Strona internetowa:	www.zepak.com.pl
Adres poczty elektronicznej:	zepak@zepak.com.pl
KRS:	0000021374
REGON:	310186795
NIP:	665-000-16-45

Zgodnie ze Statutem Spółki podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest wytwarzanie i sprzedaż energii elektrycznej oraz produkcja i sprzedaż ciepła. Spółka wytwarza energię ze źródeł konwencjonalnych oraz poprzez spalanie biomasy. Spółka może prowadzić działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i poza jej granicami.

Akcje Spółki notowane są na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie SA. Akcje Spółki są zdematerializowane i oznaczone przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA kodem papierów wartościowych ISIN PLZEPAK00012.

W 2020 roku kapitał zakładowy ZE PAK SA nie uległ zmianie. Na dzień 31 grudnia 2020 roku kapitał zakładowy wynosił 101 647 094,00 złotych i dzielił się na 50 823 547 akcji na okaziciela serii A o wartości nominalnej 2,00 złotych każda, które uprawniają do wykonywania 50 823 547 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki, co stanowi 100% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

Spółka nie posiada oddziałów (zakładów).

Podstawowe informacje o Grupie Kapitałowej

Na dzień 31 grudnia 2020 roku w skład Grupy Kapitałowej ZE PAK SA (również wskazywana w dalszej części sprawozdania jako „Grupa”, „Grupa Kapitałowa”, „Grupa ZE PAK SA”) wchodzi jednostka dominująca Zespół Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin SA oraz trzynaście spółek zależnych, tj. PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Adamów SA w likwidacji (również wskazywana w dalszej części sprawozdania jako „PAK KWB Adamów SA w likwidacji”), PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin SA (również wskazywana w dalszej części sprawozdania jako „PAK KWB Konin SA”), PAK-Polska Czysta Energia sp. z o.o. (również wskazywana w dalszej części sprawozdania jako „PAK-PCE sp. z o.o.”), PAK-PCE Wiatr sp. z o.o. PAK-PCE Biopaliwa i Wodór sp. z o.o., PAK-PCE Polski Autobus Wodorowy sp. z o.o., PAK-PCE Biogaz sp. z o.o., PG Hydrogen sp. z o.o., PAK-PCE Fotowoltaika sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Remontowe PAK Serwis sp. z o.o. (również wskazywana w dalszej części sprawozdania jako „PAK Serwis sp. z o.o.”), PAK – Volt SA PAK Górnictwo sp. z o.o., Aquakon sp. z o.o. w likwidacji. Konsolidacji podlegają wszystkie wyżej wymienione spółki.

Spółki mające największe znaczenie dla Grupy ze względu na swoją skalę działalności to ZE PAK SA, zajmująca się wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepła oraz PAK KWB Konin SA, zajmująca się wydobywaniem węgla brunatnego. W

przyszłości coraz większego znaczenia będą nabierały aktywa skupione wokół spółki PAK PCE sp. z o.o., która będzie skupiała aktywności związane z wytwarzaniem energii elektrycznej z odnawialnych źródeł. Oprócz spółek z wymienionych głównych obszarów działalności w skład Grupy wchodzi również inne spółki, które zajmują się m.in.: realizacją robót budowlanych i montażowych, pracami konserwacyjnymi, działalnością usługową, produkcyjną i handlową skierowaną na zaspokojenie potrzeb i kompleksową obsługę przemysłu.

Aktywa wytwórcze Grupy obejmują dwie elektrownie opalane węglem brunatnym zlokalizowane w centralnej Polsce, w województwie wielkopolskim. Elektrownia Pątnów produkuje energię przy wykorzystaniu węgla brunatnego w 4 blokach energetycznych o łącznej mocy 1 118 MW. Elektrownia Konin, dawna elektrownia węglowa, wykorzystuje dziś głównie blok z kotłem dedykowanym do spalania biomasy o mocy zainstalowanej 50 MW i produkuje energię elektryczną i ciepło z biomasy. Obecnie w elektrowni Konin trwa modernizacja drugiej jednostki, która również będzie przystosowana do spalania biomasy.

Aktywa wydobywcze Grupy skoncentrowane są w PAK KWB Konin SA, która eksploatuje odkrywki Józwin, Tomisławice oraz Drzewce.

Zdecydowana większość generowanych przez Grupę przychodów ze sprzedaży pochodzi ze sprzedaży energii elektrycznej. Uzupełnienie stanowią przychody ze sprzedaży ciepła, umów o usługi budowlane i remontowe oraz praw majątkowych ze świadectw pochodzenia energii. Dodatkowe, uzależnione od poziomu kosztów wytwarzania oraz cen energii na rynku i wolumenu produkcji, źródło przychodów ze sprzedaży stanowią przychody z tytułu rozwiązania kontraktów długoterminowych na sprzedaż energii elektrycznej. Grupa posiadając w swej strukturze kopalnię węgla brunatnego zapewnia elektrowni Pątnów dostęp do nieprzerwanych dostaw węgla brunatnego dla własnych instalacji produkcyjnych zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie kopalń. Pionowo zintegrowana Grupa pozwala optymalizować zapasy i dostawy węgla, koordynując wydobycie węgla z zapotrzebowaniem na to paliwo. Zapotrzebowanie na biomasę pokrywane jest na podstawie umów zawieranych z dostawcami.

Grupa przez wiele lat funkcjonowała w oparciu o profil działalności koncentrujący się na produkcji energii elektrycznej z węgla brunatnego wydobywanego w pobliskich odkrywkach. Jednak ten model działalności ma ograniczone szanse na rozwój w przyszłości, w sytuacji presji wywieranej na wysokoemisyjnych producentów energii. Coraz wyższe koszty emisji CO₂, uwarunkowania dotyczące emisji innych substancji (NO_x, SO₂, pyłu, rtęci itd.) powodują, że Grupa zdecydowała się skoncentrować swoją przyszłą działalność w obszarze odnawialnych źródeł energii i wykorzystania zielonego wodoru. W 2020 roku Grupa zbudowała strukturę spółek celowych, które mają odpowiadać za działalność w poszczególnych technologiach odnawialnych źródeł. Trwają również prace zmierzające do identyfikacji oraz wyodrębnienia wszelkich aktywów, które będą mogły zostać wykorzystane przy realizacji nowych kierunków rozwoju Grupy.

Spółka poza Grupą Kapitałową posiada udziały w Zakładach Pomiarowo-Badawczych Energetyki Energopomiar sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach, świadczącej usługi pomiarowe, badawcze i doradcze dotyczące m.in. energetyki. ZE PAK SA w wyżej wymienionej spółce posiada 1 udział o wartości nominalnej 159 500,07 złotych, co stanowi 2,96% kapitału ogółem.

Poprzez osobę głównego udziałowca Grupa jest powiązana z innymi podmiotami, w których znaczący udział pośrednio lub bezpośrednio posiada Zygmunt Solorz.

Rysunek 1: Schemat Grupy na dzień 31 grudnia 2020 roku

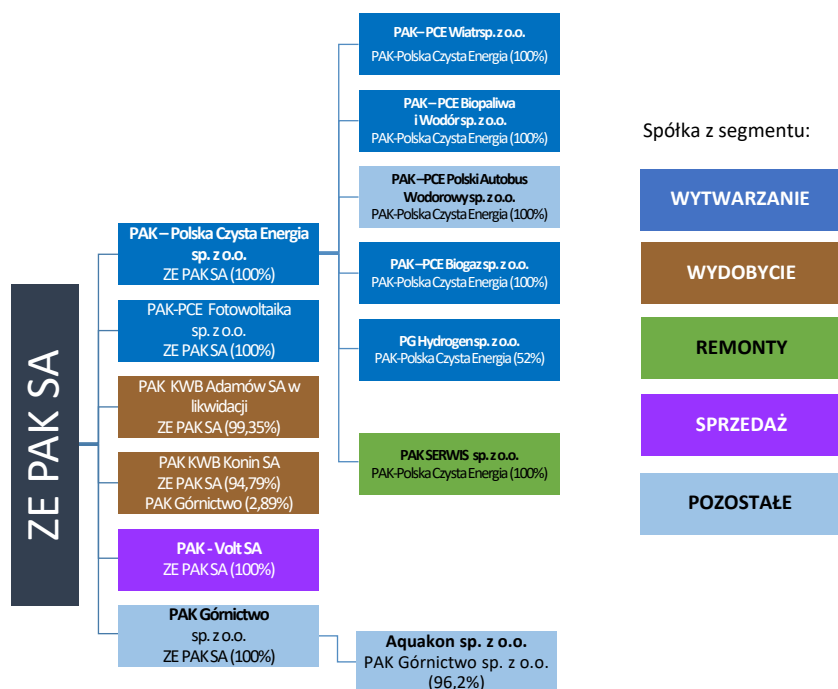

Tabela 1: Zestawienie spółek Grupy (bez ZE PAK SA)

Jednostka	Siedziba	Zakres działalności	Procentowy udział Grupy w kapitale na dzień	
			31.12.2020	31.12.2019
Przedsiębiorstwo Remontowe „PAK SERWIS” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Przemysłowa 158	Usługi remontowo-budowlane	100,00%*	100,00%
„Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej z bloku 464 MW	-	100,00%*
„PAK Infrastruktura” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Wykonywanie robót ogólnobudowlanych w zakresie obiektów inżynierskich gdzie indziej niesklasyfikowanych	-	100,00%
„PAK Górnictwo” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Przemysłowa 158	Naprawa i konserwacja maszyn	100,00%	100,00%
„PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin” SA	62-540 Kleczew ul. 600-lecia 9	Wydobycie węgla brunatnego	97,68%*	97,68%
„PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Adamów” SA w likwidacji	62-700 Turek Warenka 23	Spółka w likwidacji	99,35%	99,35%
„Aquakon” sp. z o.o. w likwidacji	62-610 Sompolno Police	Spółka w likwidacji	98,92%*	98,92%*
„PAK-Volt” SA	00-834 Warszawa ul. Pańska 77/79	Sprzedaż energii elektrycznej	100,00%	100,00%
„PAK-PCE Polski Autobus Wodorowy” sp. z o.o.**	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Produkcja autobusów	100,00%*	100,00%
„PAK-PCE Fotowoltaika sp. z o.o.***	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Wytwarzanie energii elektrycznej	100,00%	-
„PAK Polska Czysta Energia” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Działalność firm centralnych, z wyłączeniem holdingów finansowych	100,00%	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2020 ROKU

„PAK-PCE Biogaz” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Wytwarzanie energii elektrycznej	100,00%*	-
„PAK-PCE Biopaliwa i Wodór” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Przemysłowa 158	Wytwarzanie energii elektrycznej	100,00%*	-
„PAK-PCE Wiatr” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Wytwarzanie energii elektrycznej	100,00%*	-
PG Hydrogen sp. z o.o.	02-673 Warszawa Ul. Konstruktorska 4	produkcja silników i turbin, z wyłączeniem silników lotniczych, samochodowych i motocyklowych	52,00%*	-

* Podmioty gdzie występuje częściowo lub w całości udział pośredni ZE PAK SA przez inne spółki z Grupy ZE PAK SA

** Nastąpiła zmiana nazwy, poprzednio PAK Adamów sp. z o.o.

*** Nastąpiła zmiana nazwy, poprzednio PAK-PCE Polski Autobus Wodorowy sp. z o.o.

W dniu 1 grudnia 2020 roku nastąpiło połączenie spółki PAK Infrastruktura sp. z o.o. (spółka przejmowana) i ZE PAK SA (spółka przejmująca) w trybie art. 492 §1 pkt 1 KSH poprzez przeniesienie całego majątku PAK Infrastruktura sp. z o.o. na ZE PAK SA.

W dniu 30 grudnia 2020 roku nastąpiło połączenie spółki Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. (spółka przejmowana) i ZE PAK SA (spółka przejmująca) w trybie art. 492 §1 pkt 1 KSH poprzez przeniesienie całego majątku Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. na ZE PAK SA.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Grupę w podmiotach zależnych jest równy udziałowi Grupy w kapitałach tych jednostek.

2.2. Podstawowe zasady oraz zmiany w podstawowych zasadach zarządzania Spółką i Grupą Kapitałową ZE PAK SA

Mając na uwadze uporządkowanie kluczowych kwestii związanych z zarządzaniem Grupą Kapitałową, w której ZE PAK SA jest spółką dominującą, a jednocześnie właścicielem kapitału oczekującym satysfakcjonującego zwrotu z zaangażowanych środków finansowych, w strukturach organizacyjnych Spółki działa Biuro Zarządu bezpośrednio podległe Prezesowi Zarządu. Biuro Zarządu w swoich kompetencjach ma m. in. sprawy związane z nadzorem właścicielskim. Podstawowym zadaniem Biura Zarządu, w obszarze nadzoru właścicielskiego, jest nadzór nad działalnością Grupy Kapitałowej ZE PAK SA oraz innych spółek, w których ZE PAK SA posiada akcje lub udziały. Komórka ta koordynuje spójność działań wszystkich podmiotów należących do Grupy oraz monitoruje zgodność tych działań z obowiązującymi przepisami prawa, jak również interesem całej Grupy Kapitałowej.

Zgodnie z polityką realizowaną w Grupie, w kluczowych spółkach zależnych, funkcje członków zarządów tych spółek mogą pełnić członkowie Zarządu ZE PAK SA, a w pozostałych spółkach Grupy pełnią funkcje członków rad nadzorczych. Ponadto, w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania organu nadzoru właścicielskiego, Zarząd ZE PAK SA rekomenduje Radzie Nadzorczej ZE PAK SA, kandydatury pozostałych członków zarządów i rad nadzorczych spółek Grupy.

W strukturze organizacyjnej Spółki utworzono pionory organizacyjne skupiające komórki organizacyjne Spółki (departamenty, biura, wydziały itd.). Poszczególnymi pionami organizacyjnymi zarządzają członkowie Zarządu ZE PAK SA zgodnie z wewnętrznym podziałem kompetencji dokonany przez Radę Nadzorczą Spółki. Członkowie Zarządu ZE PAK SA współpracują oraz uzgadniają i koordynują działania w sprawach Spółki oraz zabezpieczają należyte współdziałanie zarządzanych przez siebie pionów i komórek organizacyjnych. Obszary działalności Spółki zarządzane przez poszczególnych członków Zarządu definiuje regulamin organizacyjny Spółki określający organizację przedsiębiorstwa Spółki.

W Grupie Kapitałowej ZE PAK SA działają centra usług wspólnych w następujących obszarach:

- obszar prawny, obsługa organów spółek Grupy,
- inwestycje,
- księgowość, finanse i kontroling,
- kadry i płace,
- ochrona środowiska,
- logistyka i zakupy,
- administracja.

Centra usług wspólnych świadczą usługi w obszarach określonych powyżej na podstawie umów zawartych przez ZE PAK SA ze spółkami z Grupy. Koncentracja kompetencji w poszczególnych obszarach ma na celu podniesienie jakości świadczonych usług oraz optymalizację kosztów działalności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA.

W minionym roku w strukturze Grupy zaszły istotne zmiany. Zarejestrowanych zostało szereg spółek, które będą rozwijały kompetencje w obszarach produkcji energii z odnawialnych źródeł i wykorzystania zielonego wodoru. Spółką holdingową, która docelowo ma skupiać aktywa związane z nowymi obszarami działalności jest PAK Polska Czysta Energia sp. z o.o. Za rozwijanie projektów w ramach poszczególnych technologii produkcji energii ze źródeł odnawialnych i produkcji zielonego wodoru odpowiedzialne będą: PAK-PCE Fotowoltaika sp. z o.o., PAK-PCE Biogaz sp. z o.o., PAK-PCE Biopaliwa i Wodór sp. z o.o., PAK-PCE Wiatr sp. z o.o. Za rozwijanie projektów związanych z wykorzystaniem zielonego wodoru odpowiedzialne będą: PAK PCE Polski Autobus Wodorowy sp. z o.o. oraz PG Hydrogen sp. z o.o.

Zmiany w obszarze związanym z produkcją energii w sposób konwencjonalny dotyczyły procesów konsolidacyjnych. W grudniu 2020 doszło najpierw do połączenia ZE PAK SA i PAK Infrastruktura sp. z o.o. a później również do połączenia ZE PAK SA i Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. Oba połączenia dokonane zostały w trybie art. 492 § 1 pkt 1, art. 515 § 1 oraz art. 516 KSH, tj.

- 1) przez przeniesienie całego majątku PAK Infrastruktura sp. z o.o. i Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. na ZE PAK SA;
- 2) bez podwyższania kapitału zakładowego ZE PAK SA;
- 3) bez wydawania nowych akcji ZE PAK SA w zamian za udziały w PAK Infrastruktura sp. z o.o. i Elektrownia Pątnów II sp. z o.o.;
- 4) z zastosowaniem uproszczonej procedury łączenia.

2.3. Opis struktury głównych lokat kapitałowych lub głównych inwestycji kapitałowych dokonanych w ramach Grupy Kapitałowej

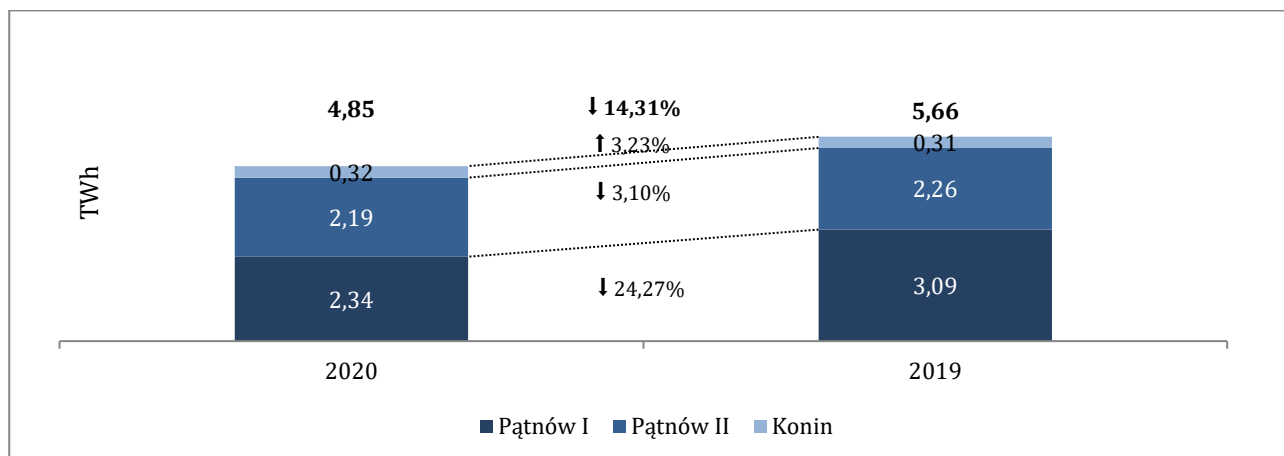
Informacje dotyczące struktury Grupy Kapitałowej ZE PAK SA znajdują się powyżej, w punkcie 2.1 niniejszego sprawozdania. W 2020 roku w ramach Grupy Kapitałowej nie dokonywano lokat i inwestycji kapitałowych istotnych z punktu widzenia działalności Grupy.

2.4. Charakterystyka podstawowych produktów, towarów i usług oraz podstawowych rynków zbytu i źródeł zaopatrzenia

Grupa Kapitałowa ZE PAK SA swoją działalność koncentruje na kilku obszarach. Podstawowym jest niewątpliwie wytwarzanie energii elektrycznej w źródłach konwencjonalnych i odnawialnych źródłach energii, wydobywanie węgla brunatnego, hurtowy handel energią elektryczną, uzupełnienie stanowi sprzedaż świadectw pochodzenia energii elektrycznej, działania mające na celu zapewnienie odpowiedniej ilości uprawnień do emisji CO₂ oraz produkcja i sprzedaż ciepła. Dodatkowo w ramach Grupy funkcjonują spółki zajmujące się m in.: realizacją robót budowlanych i montażowych, pracami konserwacyjnymi, działalnością usługową, produkcyjną i handlową skierowaną na zaspokojenie potrzeb i kompleksową obsługę przemysłu. W 2020 roku Grupa prowadziła swoją działalność głównie na rynku polskim. Wyjątkiem jest działalność związana z niektórymi transakcjami na uprawnieniach do emisji CO₂, które były zawierane z kontrahentami zagranicznymi. Również jedna ze spółek z segmentu remontowego tj. PAK Serwis sp. z o.o. świadczy usługi na rzecz podmiotów zagranicznych, głównie niemieckich spółek związanych z sektorem energii.

Grupa jest producentem energii elektrycznej i opiera produkcję głównie na węglu brunatnym, niemniej jednak jest świadoma wyzwań jakie czekają branżę konwencjonalnych wytwórców w niedalekiej przyszłości, dlatego w minionym roku podjęta została decyzja o przyjęciu kierunków strategii, zgodnie z którymi wytwarzanie energii z węgla będzie stopniowo redukowane, natomiast rozwijane mają być projekty z obszaru wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych oraz produkcji i wykorzystania wodoru. Produkcja netto energii elektrycznej w elektrowni Pątnów I w 2020 roku osiągnęła 2,34 TWh, w elektrowni Konin 0,32 TWh a w elektrowni Pątnów II 2,19 TWh. Produkcja energii netto ogółem we wszystkich elektrowniach Grupy w 2020 roku była niższa o 14,31% w porównaniu do roku poprzedniego.

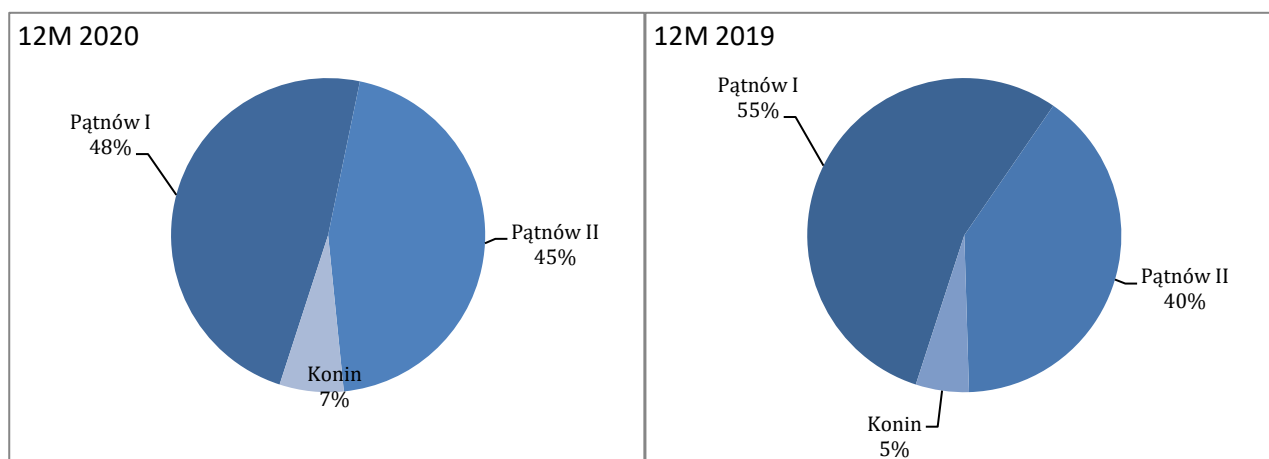
Wykres 1: Produkcja netto energii elektrycznej

Źródło: dane wewnętrzne

Spadek produkcji zanotowany w minionym roku dotyczył głównie starszych, mniej efektywnych bloków elektrowni Pątnów I. Czynniki, które zdecydowały o niższej produkcji w 2020 roku miały charakter głównie rynkowy. Wśród najważniejszych należy wymienić wpływ pandemii na gospodarkę, a zwłaszcza zapotrzebowanie na energię elektryczną, pogarszającą się relację cen sprzedaży energii do cen zakupu uprawnień do emisji CO₂, rosnący import energii elektrycznej, relatywnie dobre warunki wietrzne (zwłaszcza w pierwszej połowie roku) oraz dynamicznie przyrastającą moc zainstalowaną w fotowoltaice. Należy pamiętać również o mniejszej dostępności mocy w elektrowni Pątnów I spowodowanej wycofaniem z eksploatacji w połowie 2020 roku dwóch bloków energetycznych o mocy 200 MW każdy.

Wykres 2: Struktura produkcji z podziałem na poszczególne elektrownie

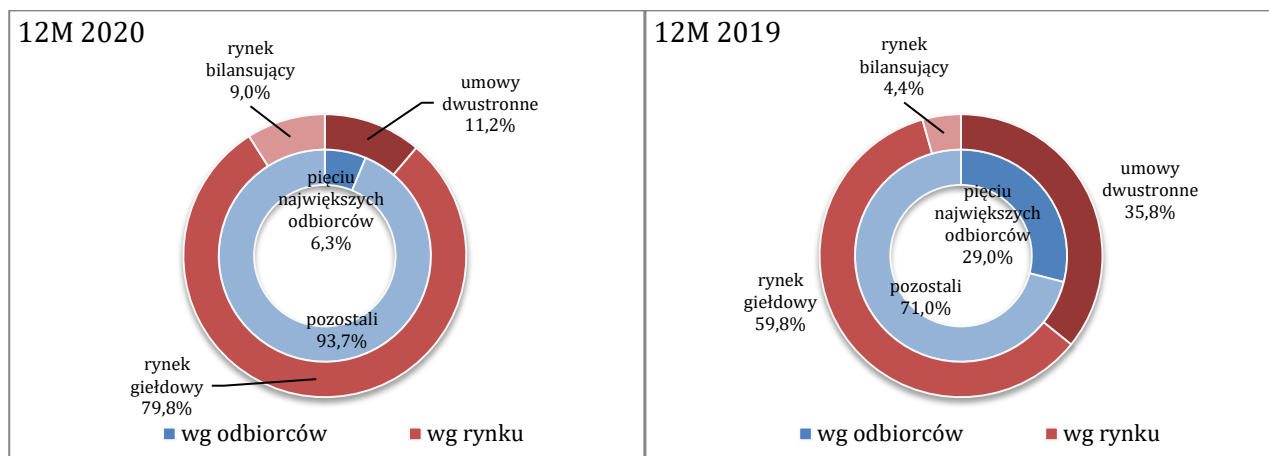

Źródło: dane wewnętrzne

Oprócz produkcji energii Grupa zajmuje się też hurtowym handlem energią. W 2020 roku Grupa sprzedała łącznie z produkcji własnej oraz zakupionej na rynku 6,72 TWh energii elektrycznej, czyli mniej o 28,21% niż w 2019 roku. Spadek łącznej sprzedaży był większy niż spadek produkcji własnej. Mniejsza aktywność w obszarze handlu w głównej mierze tłumaczyć należy następstwami niestabilnej sytuacji spowodowanej wpływem pandemii, zwłaszcza w pierwszej połowie minionego roku.

Główny kierunek sprzedaży energii elektrycznej w 2020 roku stanowiła sprzedaż na rynku giełdowym, który odpowiadał za 79,8% całości wolumenu sprzedanej energii. W ramach kontraktów bilateralnych zawieranych głównie ze spółkami obrotu energią elektryczną działającymi na rynku polskim spółki z Grupy sprzedały 11,2% całorocznego wolumenu sprzedaży energii realizowanej w 2020 roku. Transakcje z odbiorcami końcowymi stanowiły 4,9% całości wolumenu sprzedaży energii elektrycznej. Uzupełnienie struktury sprzedaży stanowi rynek bilansujący energii elektrycznej, na którym spółki z Grupy sprzedały w zeszłym roku 9,0% całości wolumenu sprzedaży energii elektrycznej.

Wykres 3: struktura sprzedaży energii wg odbiorców (wewnętrzny pierścień) i według rynku (zewnątrzny pierścień)

Źródło: dane wewnętrzne

Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej (łącznie – wytworzonej i z obrotu, pomniejszone o podatek akcyzowy) stanowiły w 2020 roku 84,38% ogółu przychodów ze sprzedaży Grupy, natomiast przychody otrzymane z tytułu rozwiązania kontraktów długoterminowych (KDT) stanowiły 4,97% przychodów ze sprzedaży Grupy.

Ciepło wytwarzane w elektrowniach Grupy jest sprzedawane lokalnym odbiorcom. Głównym odbiorcą jest miejskie przedsiębiorstwo energetyki ciepłej w Koninie oraz miejscowi producenci przemysłowi. W minionym roku Grupa sprzedała 1 213 TJ ciepła. Sprzedaż ciepła stanowiła 2,21% ogółu przychodów ze sprzedaży Grupy.

W 2020 roku przychody ze sprzedaży praw pochodzenia były wyższe w porównaniu do 2019 roku. O wzroście zdecydowała głównie wyższa cena rynkowa „zielonych certyfikatów”. Udział przychodów z tytułu sprzedaży praw majątkowych ze świadectw pochodzenia energii w 2020 roku stanowił 2,52% ogółu przychodów Grupy.

Spośród istotnych źródeł stanowiących uzupełnienie struktury przychodów warto wspomnieć o działalności w zakresie realizacji robót budowlanych i montażowych. PAK Serwis sp. z o. o., jedna ze spółek Grupy, zajmuje się realizacją zadań tego rodzaju na potrzeby Grupy oraz dla podmiotów zewnętrznych. Głównymi zewnętrznymi odbiorcami są podmioty z sektora budownictwa przemysłowego oraz sektora wytwarzania i dystrybucji energii elektrycznej. Przychody uzyskiwane z tych usług świadczonych dla podmiotów zewnętrznych stanowiły w 2019 roku 1,14% ogółu przychodów ze sprzedaży Grupy. Pozostała działalność generowała 1,58% ogółu przychodów w minionym roku.

Głównym surowcem wykorzystywanym przez Grupę do produkcji energii jest węgiel brunatny. Wydobywany węgiel brunatny dostarczany jest bezpośrednio z kopalń odkrywkowych do pobliskich elektrowni. Z tego względu wydobywanie węgla brunatnego w Grupie ZE PAK SA jest ściśle skorelowane z ilością energii elektrycznej wytwarzanej przez elektrownie zlokalizowane w sąsiedztwie kopalń. Uzupełnienie dostaw z własnych odkrywek stanowią zakupy od zewnętrznych dostawców.

W Grupie jako surowiec do produkcji energii wykorzystuje się również biomasę, która jest spalana w specjalnie dedykowanym do tego celu kotle zlokalizowanym w elektrowni Konin. Umowy na dostawę biomasy są zawierane z zewnętrznymi dostawcami.

3. OPIS DZIAŁALNOŚCI

3.1. Istotne zdarzenia roku obrotowego oraz zdarzenia następujące po dniu bilansowym mające wpływ na działalność bieżącą i przyszłą

Istotne zdarzenia roku obrotowego

W raportowanym okresie miały miejsce zmiany w Radzie Nadzorczej oraz w Zarządzie Spółki. Opis tych zmian został przedstawiony w punkcie 9.9. „Skład osobowy, jego zmiany oraz opis działania organów zarządzających i nadzorujących” niniejszego sprawozdania.

Wpływ pandemii wywołanej chorobą COVID-19 na działalność Grupy

W pierwszych miesiącach 2020 roku w wielu krajach Europy odnotowano pierwsze zachorowania na chorobę COVID-19, wywołaną wirusem SAR-CoV-2. W Polsce pierwszy przypadek zakażenia potwierdzono 4 marca.

W związku z pojawiającymi się kolejnymi zakażeniami w marcu na terenie Polski ogłoszony został stan pandemii oraz wprowadzono rygorystyczne zasady sanitarne oraz ograniczenia dotyczące niektórych rodzajów działalności gospodarczej. Jednocześnie Rząd RP wprowadził pakiet rozwiązań (tarcza antykryzysowa) mających chronić obywateli i przedsiębiorców przed skutkami kryzysu wywołanego pandemią. Okres największych obostrzeń przypadł na końcówkę marca, kwiecień i maj, od połowy czerwca realizowano etapowo proces znoszenia wprowadzonych ograniczeń. Wraz z nadejściem miesięcy jesiennych oraz wzrostem podatności na zakażenia wirusowe sytuacja epidemiczna ponownie się pogorszyła i ponownie wprowadzono ograniczenia dotykające szerokiej skali działalności gospodarczej.

Kolejne odczyty wskaźników gospodarczych potwierdzały, że skutki pandemii mają istotny wpływ na sytuację gospodarczą. Spadł m.in. poziom produkcji przemysłowej i inwestycji, przyczyniając się do obniżenia krajowego zużycia energii elektrycznej, a tym samym wpływając na ograniczenie jej produkcji. Według danych PSE ogółem produkcja energii elektrycznej w Polsce w okresie 12 miesięcy 2020 roku spadła o 4,07%, przy nawet kilkunastoprocentowych spadkach w pojedynczych miesiącach, w pierwszej połowie roku. Spadek produkcji energii elektrycznej z węgla brunatnego w tym okresie był jeszcze większy i wyniósł 8,51%. Niebagatelne znaczenie dla Grupy miał również i może w przyszłości mieć, podwyższony poziom zmienności na rynkach finansowych i towarowych,

w tym zmieniające się relacje cen na poszczególnych rynkach (w szczególności cen energii elektrycznej i uprawnień do emisji dwutlenku węgla). Dynamiczne zmiany cen na rynkach surowcowych, przede wszystkim głównych surowców energetycznych mają pośredni wpływ na inne towary powiązane z szeroko rozumianą energetyką, np. ceny gazu, energii elektrycznej a pośrednio również uprawnień do emisji dwutlenku węgla. Grupa nie jest w stanie precyzyjnie oszacować wpływu zwiększenia zmienności na rynkach towarów energetycznych jednak ryzyko związane z podwyższoną zmiennością należy brać pod uwagę jako kluczowe w procesie przewidywania potencjalnych przyszłych wyników finansowych Grupy i jej kondycji finansowej.

W okresie 12 miesięcy 2020 roku m.in. dobre warunki pogodowe dla energetyki wiatrowej (zwłaszcza w początkowych miesiącach roku) oraz ograniczenia nakładane na gospodarkę wynikające ze stanu pandemii, a także pogorszenie relacji między notowanymi cenami energii elektrycznej i uprawnień do emisji dwutlenku węgla wpłynęły negatywnie na możliwości sprzedaży energii elektrycznej przez Grupę. Zanotowano 28,21% łącznego spadku wolumenu sprzedaży energii elektrycznej (rozumianego jako suma sprzedaży energii z własnej produkcji i sprzedaży energii z obrotu). Przy czym w przypadku sprzedaży energii elektrycznej z własnej produkcji spadek wyniósł 14,31% a spadek sprzedaży energii zakupionej wyniósł aż 49,46%. Spadek sprzedaży energii elektrycznej oraz realizowane niższe marże negatywnie wpłynęły na zrealizowane wyniki finansowe w Grupie.

W związku z COVID-19 Zarząd powołał zespół zajmujący się monitorowaniem sytuacji i zapobieganiem negatywnym skutkom pandemii. Do zadań zespołu należy m.in. proponowanie zmian organizacyjnych służących ochronie pracowników i jednocześnie gwarantujących utrzymanie ciągłości produkcji.

Wobec pogorszenia sytuacji w zakresie możliwości sprzedaży i handlu energią elektryczną spowodowanych przez skutki pandemii, a co za tym idzie pogorszenia warunków ekonomicznych działalności spółki z Grupy, w miarę możliwości, korzystały w 2020 roku z programów wsparcia w postaci „tarcz antykryzysowych”. Łączna wysokość środków uzyskanych w postaci dofinansowanie z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych przez spółki z Grupy w 2020 roku wyniosła 19,8 mln złotych (w tym ZE PAK SA otrzymał 6,9 mln złotych).

Analizując przebieg pandemii w minionym roku oraz negatywne skutki jakie spowodowała w gospodarce należy zauważyć, że każda kolejna fala wzrostu zachorowań, a co za tym idzie powrotu restrykcji dotyczących działalności gospodarczej, nie powodowała już tak dotkliwych następstw gospodarczych jak w pierwszej fazie tj. na przełomie I i II kwartału 2020 roku. Świadczy o tym chociażby dynamika zmiany zapotrzebowania na energię elektryczną w Polsce, która w II kwartale 2020 wyniosła -8,5%, natomiast np. w IV kwartale wyniosła +2,4% w odniesieniu do porównywalnego kwartału roku poprzedniego. Wydaje się, że kluczową rolę odegrały procesy adaptacyjne uruchomione w gospodarce. Wraz z upływem czasu pozytywnie na sytuację działać powinna coraz większa ilość osób, które przebyły już chorobę i nabyły odporność oraz ilość osób zaszczepionych. Jednak nie można definitywnie odrzucić scenariusza gwałtownego wzrostu ilości osób zakażonych lub nowych szczepów wirusa oraz powrotu drastycznych obostrzeń nakładanych na działalność gospodarczą. Ryzyko negatywnego scenariusza i jego wpływu na działalność Grupy jest trudne do oszacowania.

Zawarcie umowy dotyczącej przebudowy kotła w elektrowni Konin

W dniu 27 marca 2020 roku została zawarta umowa ze spółką Valmet Technologies dotycząca realizacji w formule „pod klucz” kontraktu na zaprojektowanie i wykonanie przebudowy kotła K-7 na kocioł fluidalny pracujący w technologii BFB. Przedmiotem umowy jest przystosowanie istniejącego kotła węglowego K-7, zlokalizowanego na terenie

elektrowni Konin, na kocioł fluidalny typu BFB ze stacjonarnym, bąbelkowym złożem fluidalnym, wykorzystujący biomasę. Zmodernizowana instalacja o mocy 50 MWe będzie produkowała energię elektryczną oraz pełniła funkcję rezerwową dla działającego już obecnie bloku biomasowego zasilającego w ciepło miasto Konin. Po modernizacji kotła K-7, w elektrowni Konin dostępna będzie generacja mocy około 100 MWe (2x50 MWe) z wykorzystaniem biomasy jako paliwa podstawowego.

Zgodnie z zawartą umową, wynagrodzenie za wykonanie przedmiotu umowy zostało określone na kwotę netto 89,8 milionów złotych, a termin realizacji ustalono na 18 miesięcy od daty zawarcia umowy.

Przebudowa kotła K-7 stanowi główny element całego projektu polegającego na dostosowaniu instalacji wykorzystywanej uprzednio do produkcji energii elektrycznej z węgla brunatnego do spalania biomasy. Szacunkowy całkowity łączny koszt projektu wynosi około 180 milionów złotych.

Umowa na zakup elektrolizera do produkcji "zielonego" wodoru

W dniu 9 kwietnia 2020 roku Spółka zawarła kontrakt z firmą Hydrogenics Corporation na zakup elektrolizera służącego do produkcji wodoru. Rozwiązania stosowane przez Hydrogenics pozwolą ZE PAK SA nie tylko na wytwarzanie „zielonego” wodoru, ale także magazynowanie i możliwość zwiększenia jego produkcji poprzez proste „dostawianie” kolejnych elektrolizerów – w zależności od popytu oraz tempa ewolucji gospodarki w kierunku niskoemisyjnym.

Umowa na rozbiórkę obiektów w Elektrowni Adamów

W dniu 6 maja 2020 roku została zawarta umowa ze spółką MK Explosion sp. z o.o., której przedmiotem jest rozbiórka obiektów i przygotowanie terenu w Elektrowni Adamów do potencjalnych nowych inwestycji.

Zgodnie z zawartą umową, za wykonanie całego przedmiotu umowy, zostało ustalone wynagrodzenie ryczałtowe w formie pieniężnej w wysokości 57,5 milionów złotych, płatne przez MK Explosion sp. z o.o. na rzecz ZE PAK SA. Rozliczenie realizacji przedmiotu umowy realizowane będzie przychodami ze sprzedaży złomu, gruzu i innych materiałów i urządzeń pochodzących z rozbiórki. Termin realizacji ustalono na 21 miesięcy od dnia przekazania terenu do rozbiórki.

Uzyskanie odstępstwa od granicznych wielkości emisji dla Elektrowni Pątnów II

11 maja 2020 roku Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. otrzymała od Marszałka Województwa Wielkopolskiego decyzję w sprawie dostosowania pozwolenia zintegrowanego do wymagań konkluzji BAT, udzielającą odstępstwa od granicznych wielkości emisji określonych w Decyzji Wykonawczej Komisji (UE) 2017/1442 z dnia 31 lipca 2017 roku ustanawiającej konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do dużych obiektów energetycznego spalania, zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE, w zakresie emisji tlenków azotu, pyłu, rtęci i dwutlenku siarki do powietrza, w czasie od 18 sierpnia 2021 roku do 17 sierpnia 2024 roku. Organ nadał decyzji rygor natychmiastowej wykonalności.

Wycofanie z eksploatacji bloków 3 i 6 w Elektrowni Pątnów

30 czerwca 2020 roku odstawieniu uległy dwa bloki węglowe w elektrowni Pątnów o mocy 200 MW każdy. Bloki 3 i 6 oddane zostały do eksploatacji w latach 1968/69 i przepracowały łącznie 631 tysięcy godzin. Zmniejszeniu o 93 MW uległa również moc elektrowni Konin w wyniku odstawienia wyeksploatowanych instalacji węglowych.

Wycofanie z eksploatacji bloków węglowych w ZE PAK SA nie jest pierwszym tego typu przypadkiem. Na przestrzeni ostatnich 30 miesięcy wycofaniu z eksploatacji w ZE PAK SA uległo łącznie 1293 MW mocy węglowych, składa się na to 600 MW w elektrowni Adamów, łącznie 600 MW w elektrowni Pątnów oraz 93 MW w elektrowni Konin. Zmniejszenie potencjału wytwórczego przełożyło się na przestrzeni ostatnich lat na zmniejszenie zarówno produkcji energii z węgla brunatnego jak i zmniejszenie emisji CO₂, SO₂, NO_x oraz pyłu.

Restrukturyzacja w segmencie wydobywania

Uwarunkowania rynkowe, obecnie wzmocnione jeszcze dodatkowo następstwami pandemii, już od kilku kwartałów nie pozwalają Grupie na sprzedaż zakładanego wolumenu produkcji energii. Powoduje to sytuację, w której potencjał w segmencie wydobywania jest zbyt wysoki w stosunku do możliwości sprzedażowych na rynku energii. Następstwem takiej sytuacji jest nieproporcjonalnie wysoka baza kosztowa związana z koniecznością utrzymywania przewymiarowanego potencjału w segmencie wydobywania. W 2020 roku Grupa operowała na czterech odkrywkach węgla brunatnego, spośród których jednostkowe koszty dostawy węgla do elektrowni (rozumiane jako koszty wydobywania i transportu) najwyższe były na odkrywce Adamów. W związku z powyższą sytuacją konieczne okazało się przeprowadzenie działań restrukturyzacyjnych mających na celu optymalizację w zakresie skali oraz kierunków dostaw węgla z poszczególnych odkrywek do elektrowni Grupy. 18 maja 2020 roku oraz 11 sierpnia 2020 roku Spółka raportami bieżącymi ogłosiła

zamiar przeprowadzenia zwolnień grupowych w trzech spółkach zależnych: PAK KWB Konin SA, PAK KWB Adamów SA oraz PAK Górnictwo sp. z o.o.

3 sierpnia 2020 roku Zarząd PAK KWB Adamów SA podjął uchwałę w sprawie rozwiązania i likwidacji PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Adamów SA. W lutym 2021 roku PAK KWB Adamów SA zakończyła wydobywanie węgla. 14 września 2020 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PAK KWB Adamów SA podjęło uchwałę o likwidacji spółki, tym samym nastąpiło otwarcie likwidacji i rozpoczął się proces likwidacji. PAK KWB Adamów SA w likwidacji, oprócz zakończenia działalności wydobywczej przeprowadzi wszystkie czynności wynikające z prawa geologicznego i górniczego (dokumentacja geologiczna, zrzeczenie się koncesji, plan ruchu likwidowanego zakładu górniczego itp.). Ważnym zakresem zadań związanych z likwidacją będzie inwentaryzacja i przygotowanie do sprzedaży majątku spółki. Zakłada się, że nieruchomości PAK KWB Adamów SA w możliwie dużym zakresie mogą zostać wykorzystane na realizację projektów związanych z odnawialnymi źródłami energii.

Podpisanie umowy dotyczącej budowy farmy fotowoltaicznej o mocy 70 MWp w Brudzewie

ZE PAK SA w dniu 23 września 2020 roku podpisał z konsorcjum firm ESOLEO sp. z o.o. oraz Przedsiębiorstwo Remontowe PAK SERWIS sp. z o.o., umowę dotyczącą realizacji w formule „pod klucz” zadania inwestycyjnego pod nazwą „Transformacja energetyczna w regionie – budowa farmy fotowoltaicznej na rekultywowanych terenach Kopalni Adamów o mocy 70 MWp wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną”.

Przedmiotem umowy jest zaprojektowanie, montaż i przekazanie do eksploatacji zgodnie z postanowieniami umowy farmy fotowoltaicznej o mocy 70 MWp wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną. Konsorcjum wykonawców przedmiotu umowy zostało wyłonione po przeprowadzeniu przez Spółkę postępowania przetargowego. Elektrownia fotowoltaiczna o mocy 70 MWp zostanie wybudowana na działkach o powierzchni około 100 ha, na zrehabilitowanych gruntach, które uprzednio eksploatowano w procesie wydobywania węgla brunatnego metodą odkrywkową. Teren znajduje się w granicach administracyjnych gminy Brudzew. Lokalizacja elektrowni fotowoltaicznej podyktowana została m.in. bliskością istniejącego układu wyprodukowania mocy.

Zgodnie z umową, wynagrodzenie konsorcjum za wykonanie przedmiotu umowy zostało określone na kwotę netto 163,8 milionów złotych. W IV kwartale 2020 roku realizacja projektu budowy farmy została przekazana do spółki celowej PAK-PCE Fotowoltaika sp. z o.o., która stała się stroną umowy na realizację farmy.

Zmiany w strukturze Grupy

W 2020 roku w Grupie Kapitałowej doszło do połączenia spółki PAK Infrastruktura sp. z o.o. z ZE PAK SA oraz spółki Elektrownia Pańców II SP. z o.o. ze Spółką. Zostały również zawiązane i zarejestrowane nowe spółki, które docelowo będą zajmowały się wytwarzaniem energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, wytwarzaniem „zielonego” wodoru oraz jego wykorzystaniem.

Więcej informacji na temat zmian w strukturze Grupy znajduje się w p. 2.2. niniejszego sprawozdania.

Nowe kierunki strategii ZE PAK SA

Wobec pogarszających się perspektyw dla konwencjonalnych wytwórców energii elektrycznej, zwłaszcza tych bazujących na wysokoemisyjnych paliwach ZE PAK SA podjął decyzję o wyznaczeniu nowych kierunków strategii, zgodnie z którymi pod koniec bieżącej dekady Grupa zakończy produkcję energii z węgla. W najbliższych latach w ZE PAK SA coraz więcej energii będzie wytwarzane z OZE, a po zakończeniu wydobywania węgla, energia produkowana będzie już wyłącznie z odnawialnych źródeł. Istotnym kierunkiem nowej strategii jest również produkcja i wykorzystanie wodoru.

Kierunki strategii zakładają, że proces transformacji ZE PAK SA potrwa przez najbliższe lata. W tym czasie będą uruchamiane kolejne projekty wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych i stopniowo wygaszane moce bazujące na węglu brunatnym. Termin zakończenia produkcji energii z węgla nie jest przypadkowy, Spółka zamierza wpasować się w finalne daty wytwarzania energii z węgla wyznaczone w Porozumieniu Paryskim.

Bazowy model funkcjonowania segmentu węglowego zakłada korzystanie z obecnie eksploatowanych odkrywek i brak nowych inwestycji w tym obszarze. Generacja energii w starszych blokach węglowych w elektrowni Pańców ulegnie skróceniu do czasu funkcjonowania systemu wsparcia w postaci rynku mocy lub innego, który zapewni ekonomiczną efektywność takiej działalności. Nowocześniejszy i bardziej efektywny blok o mocy 474 MW (dawna elektrownia Pańców II) mógłby funkcjonować dłużej, jednak tutaj również warunkiem jest ekonomiczna efektywność jego wykorzystania. Zakładany czas zakończenia produkcji energii w źródłach węglowych Grupy ZE PAK SA, planowany jest nie później niż na koniec bieżącej dekady.

Jednocześnie z wygaszaniem działalności węglowej rozwijane będą nowe obszary, w których Grupa ZE PAK SA zamierza zaistnieć.

Istotne zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Umowa na finansowanie modernizacji instalacji w Elektrowni Konin (dostosowanie do spalania biomasy)

29 stycznia 2021 roku Spółka zawarła z Bankiem Polska Kasa Opieki SA umowę kredytu, na podstawie której udostępniony zostanie Spółce kredyt w łącznej kwocie do 160 milionów złotych, przeznaczony na finansowanie projektu inwestycyjnego. Celem projektu jest przystosowanie istniejącego bloku węglowego, zlokalizowanego na terenie elektrowni Konin do spalania biomasy. Zmodernizowana instalacja o mocy 50 MWe będzie produkowała energię elektryczną oraz pełniła funkcję rezerwową dla działającego już obecnie bloku biomasowego, zasilającego w ciepło miasto Konin. Po zakończeniu projektu w Elektrowni Konin dostępna będzie generacja mocy ok. 100MWe (2x50MWe) z wykorzystaniem biomasy jako paliwa podstawowego.

Zgodnie z treścią umowy, kwota kredytu wynosi do 160 milionów złotych, przy czym Spółka zobowiązała się do wniesienia udziału własnego ze środków własnych, w wysokości co najmniej 20% kosztów projektu, ale nie mniej niż 52,8 miliona złotych. Kredyt może zostać wykorzystany nie później niż w terminie do 31 grudnia 2021 roku. Kredytobiorca jest zobowiązany do spłaty kredytu wraz z odsetkami oraz innymi należnymi kwotami na warunkach określonych w umowie, przy czym całkowita spłata kredytu powinna nastąpić do dnia 31 grudnia 2030 roku.

W celu zabezpieczenia spłaty wierzytelności wynikających z umowy, Spółka ustanowiła wymagane zabezpieczenia, tj. hipoteka na wskazanych nieruchomościach Elektrowni Konin; zastaw finansowy i rejestrowy na rachunkach bankowych prowadzonych przez Spółkę w Banku Pekao S.A. oraz pełnomocnictwo do każdego z ww. rachunków bankowych; przelew na zabezpieczenie z polis ubezpieczeniowych majątku Elektrowni Konin oraz cesja wierzytelności z umów na dostawę ciepła dla miasta Konin oraz oświadczenie Spółki o poddaniu się egzekucji na podstawie art. 777 § 1 pkt 5 ustawy Kodeks Postępowania Cywilnego.

Podpisanie listu intencyjnego z PGW Wody Polskie

W roku 2020 ZE PAK SA we współpracy z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie rozpoczął intensywne działania mające na celu poprawę stosunków wodnych w rejonie działalności kopalń należących do Grupy. Dnia 9 lutego 2021 roku ZE PAK SA i PGW Wody Polskie podpisały List intencyjny regulujący już rozpoczęte działania w kierunku zwiększenia retencji na terenie Wielkopolski Wschodniej. ZE PAK SA wraz z PGW Wody Polskie przygotował zintegrowany program odbudowy stosunków wodnych, obejmujący zarówno wyrobiska pokopalniane, rzeki i kanały przepływające przez obszary w sąsiedztwie odkrywek, jak również mokradła z pobliskiego Pojezierza Gnieźnieńskiego i Kujawskiego. Zwiększenie retencji ma nastąpić dzięki znalezieniu najkorzystniejszych wariantów dalszego kształtowania zlewni rzek i jezior występujących w rejonie funkcjonowania kopalń należących do ZE PAK SA, wykorzystaniu wyrobisk pokopalnianych do prowadzenia gospodarki retencyjnej i przeciwpowodziowej oraz nawiązania współpracy w zakresie możliwości wykorzystania rozpatrywanych wyrobisk pokopalnianych do celów produkcji energii ze źródeł odnawialnych.

Łącznie przewidzianych w ramach programu do realizacji jest ponad 30 zadań inwestycyjnych, dla których obecnie przygotowywane są kosztorysy inwestorskie. Koszt tych prac szacowany jest na ponad 120 milionów złotych i rozłożony będzie na najbliższe 10 lat. Część z tych zadań inwestycyjnych finansowana będzie w ramach wykonania obowiązków rekultywacyjnych ciężących na spółkach z Grupy Kapitałowej ZE PAK SA. Porozumienie zawarte z PGW Wody Polskie przewiduje również realizację szeregu inwestycji mających na celu poprawę stosunków wodnych w Wielkopolsce Wschodniej, których źródłem finansowania może być Krajowy Plan Odbudowy oraz Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Realizacja przewidzianych zadań wydatnie skróci okres poprawy stosunków wodnych w regionie w porównaniu do obecnych założeń w tym zakresie.

Porozumienie dotyczące zasad sprzedaży materiału pochodzącego z rozbiórki Elektrowni Adamów

W dniu 4 marca 2021 roku Spółka podpisała z firmą MK Explosion sp. z o.o. (wykonawcą rozbiórki elektrowni Adamów) porozumienie, którego celem była sprzedaż materiału pochodzącego z rozbiórki zgromadzonego na placu rozbiórki na dzień 4 marca 2021 roku. Porozumienie zostało podpisane na skutek wystąpienia MK Explosion sp. z o.o. z wnioskiem o uproszczone postępowanie restrukturyzacyjne na podstawie tzw. Tarczy 4.0 - ustawy z dnia 19 czerwca 2020 roku o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U. 2020 poz. 1086 ze zm.) oraz postępowania egzekucyjnego i zajęcia praw majątkowych MK Explosion sp. z o.o. przysługującym mu z umowy, której przedmiotem jest rozbiórka obiektów i przygotowanie terenu w Elektrowni Adamów do potencjalnych nowych inwestycji.

Porozumienie dotyczy określenia zasad sprzedaży tylko tego materiału pochodzącego z rozbiórki elektrowni Adamów zgromadzonego na placu rozbiórki na dzień zawarcia porozumienia.

Nabywca materiału zapłaci ZE PAK SA cenę ze sprzedaży niezwłocznie po przekazaniu materiału z rozbiórki, nie później niż w terminie 2 dni od doręczenia faktury. Z tytułu wykonywania czynności związanych ze sprzedażą materiału, ZE PAK SA zapłaci MK Explosion sp. z o.o. 30% ceny ze sprzedaży. Wpłata nastąpi bezpośrednio na rachunek bankowy Komornika Sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne do momentu, w którym stan tego rachunku (z uwzględnieniem wpłat dokonanych z innych tytułów) osiągnie wartość zajęcia. Po osiągnięciu tej wartości, zapłata będzie się odbywała na rachunek bankowy MK Explosion sp. z o.o.

ZEPAK wstrzymał Wykonawcy wykonywanie czynności rozbiórkowych oraz wywozu, poza materiałem objętym w/w Porozumieniem. Po rozliczeniu realizacji Porozumienia strony mają określić dalsze zasady współpracy.

Zawarcie umowy sprzedaży energii (PPA)

12 marca 2021 roku PAK-PCE Fotowoltaika sp. z o.o. zawarła umowę sprzedaży energii z Polkomtel sp. z o.o. Umowa dotyczy sprzedaży energii elektrycznej oraz gwarancji pochodzenia energii wyprodukowanej przez farmę fotowoltaiczną o docelowej mocy zainstalowanej 70 MWp zlokalizowaną na terenie gminy Brudzew, w powiecie tureckim, w województwie Wielkopolskim. Projekt budowy farmy jest obecnie realizowany przez spółkę celową PAK-PCE Fotowoltaika sp. z o.o. a jego zakończenie planowane jest na IV kwartał 2021 roku.

Umowa sprzedaży energii została podpisana na okres 15 lat z możliwością przedłużenia jej o kolejne 5 lat. Łączny planowany wolumen sprzedaży energii elektrycznej w ramach umowy dotyczy całego wolumenu wyprodukowanego w tym okresie przez farmę. Wolumen produkcji farmy w całym okresie działalności uzależniony będzie w głównej mierze od warunków nasłonecznienia oraz stopnia produktywności zainstalowanych urządzeń. Szacowany wolumen produkcji farmy w pierwszym roku działalności wyniesie około 68 tysięcy MWh. Wyprodukowana energia będzie sprzedawana po stałej cenie, indeksowanej począwszy od 2023 roku o roczny wskaźnik inflacji. Łączna szacowana suma przychodów ze sprzedaży energii w skali 15 lat wyniesie około 300 milionów złotych.

Obie strony umowy zostały stosownie zabezpieczone, w tym na wypadek braku produkcji energii przez farmę jak również braku zapłaty za dostarczoną przez farmę energię. Zapisy umowy kompleksowo regulują również kwestie dotyczące m.in. planowania produkcji energii oraz odpowiedzialności za bilansowanie handlowe.

Podpisanie wieloletniej umowy sprzedaży energii z odbiorcą o stabilnej pozycji finansowej zabezpiecza strumień przychodów dla realizowanego projektu i uniezależnia go od bieżących wahań na rynku energii. Takie rozwiązanie, zbliżone w swojej konstrukcji do aukcji dla odnawialnych źródeł energii, jest wysoce efektywne w procesie pozyskiwania finansowania dla wielkoskalowych projektów odnawialnych źródeł energii. Wypracowany model współpracy pomiędzy wytwórcą odnawialnej energii a jej odbiorcą oraz coraz większe zainteresowanie komercyjnych odbiorców energii zabezpieczeniem jej dostaw po przewidywalnych cenach stanowi potencjał do wykorzystania przy realizacji kolejnych projektów z obszaru produkcji energii z odnawialnych źródeł.

Zawarcie umowy kredytowej na finansowanie projektu budowy farmy fotowoltaicznej o mocy zainstalowanej 70MWp w Brudzewie

12 marca 2021 roku PAK-PCE Fotowoltaika sp. z o.o. zawarła z konsorcjum banków w składzie: PKO BP SA (w roli Agenta kredytu i Agenta zabezpieczeń), Bank Pekao SA i mBank SA umowę kredytu, na podstawie której udostępniony zostanie kredyt w łącznej kwocie do 175 milionów złotych, z czego kredyt inwestycyjny to 138 milionów złotych, a kredyt przeznaczony na finansowanie VAT to 37 milionów złotych, przeznaczony na finansowanie projektu inwestycyjnego. Celem projektu jest budowa farmy fotowoltaicznej o docelowej mocy zainstalowanej 70 MWp zlokalizowanej na terenie gminy Brudzew, w powiecie tureckim, w województwie Wielkopolskim. Projekt budowy farmy realizowany jest przez PAK-PCE Fotowoltaika sp. z o.o. na terenach wykorzystywanych uprzednio w działalności górniczej. Wykonawcami farmy jest konsorcjum firm Esoleo sp. z o.o. oraz PAK Serwis sp. z o.o. Zakończenie realizacji budowy Farmy planowane jest na IV kwartał 2021 roku.

Zgodnie z treścią umowy kredytobiorca zobowiązał się do wniesienia udziału własnego ze środków własnych, w wysokości nie mniejszej niż 51 milionów złotych. Kredytobiorca jest zobowiązany do spłaty kredytu wraz z odsetkami oraz innymi należnymi kwotami na warunkach określonych w umowie, przy czym całkowita spłata kredytu powinna nastąpić do dnia 31 grudnia 2035 roku.

W celu zabezpieczenia spłaty wiarygodności wynikających z umowy, ustanowiono wymagane zabezpieczenia, tj. hipoteka na wskazanych nieruchomościach, zastaw finansowy i rejestrowy na udziałach w PAK-PCE Fotowoltaika sp. z o.o., zastaw finansowy i rejestrowy na rachunkach bankowych oraz pełnomocnictwo do każdego z ww. rachunków bankowych, zastaw rejestrowy na składnikach majątku przedsiębiorstwa, cesja z umów stanowiących istotną dokumentację projektu (umowy na generalne wykonawstwo (EPC), umowy serwisowej (O&M), umowy na sprzedaż energii (PPA)), cesja z polis ubezpieczeniowych oraz oświadczenia PAK-PCE Fotowoltaika sp. z o.o. i Spółki o poddaniu się egzekucji na podstawie art. 777 § 1 pkt 5 i 6 ustawy Kodeks Postępowania Cywilnego.

W ramach struktury umów towarzyszących umowie kredytowej podpisano również tzw. Umowę Wsparcia, na mocy której ZE PAK SA pełni rolę gwaranta na wypadek m.in. przekroczenia kosztów projektu w okresie budowy, roszczeń podwykonawców, niedoboru środków wymaganych w celu obsługi zadłużenia oraz ukończenia projektu.

Postanowienia w sprawie decyzji Ministra Klimatu (dostosowanie do kBAT)

20 stycznia 2021 roku Spółka otrzymała Postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 5 stycznia 2021 roku, w sprawie wstrzymania wykonania zaskarżonej decyzji Ministra Klimatu z dnia 4 sierpnia 2020 roku, utrzymującej w mocy decyzję Marszałka Województwa Wielkopolskiego w sprawie dostosowania pozwolenia zintegrowanego dla bloku energetycznego o mocy 474 MW (dawna Elektrownia Pątnów II sp. z o.o.) do wymagań konkluzji BAT. Wyżej przytoczona decyzja udzielała Spółce czasowego odstępstwa od granicznych wielkości emisji określonych w Decyzji Wykonawczej Komisji (UE) 2017/1442 z dnia 31 lipca 2017 roku, ustanawiającej konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do dużych obiektów energetycznego spalania zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE, w zakresie emisji tlenków azotu, pyłu, rtęci i dwutlenku siarki do powietrza. Spółka złożyła zażalenie na wyżej opisane postanowienie.

Spółka złożyła zażalenie na powyżej wskazane postanowienie o wstrzymaniu wykonalności. Zażalenie na powyższe postanowienie zostało złożone również przez Ministra Klimatu.

W dniu 16 marca 2021 roku, Spółka otrzymała kolejne postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 12 marca 2021 roku, w sprawie wstrzymania wykonania powyżej opisanego postanowienia WSA o wstrzymaniu wykonania decyzji Ministra Klimatu.

Rozstrzygnięcia zawarte w wyżej opisanych postanowieniach Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 5 stycznia 2021 roku oraz z dnia 12 marca 2021 roku utraciły moc na skutek wydania przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w dniu 9 kwietnia 2021 roku wyroku w sprawie.

Postanowienie z dnia 12 marca 2021 roku oznacza tym samym, że Spółka nadal może korzystać ze zmienionego Pozwolenia Zintegrowanego m.in. w zakresie odstępstwa od granicznych wielkości emisji.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w sprawie decyzji Ministra Klimatu (dostosowanie do kBAT)

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, na posiedzeniu niejawnym, wyrokiem z dnia 9 kwietnia 2021 roku, sygn. IV SA/Wa 2149/20, uchylił zaskarżoną przez Fundację Greenpeace Polska decyzję Ministra Klimatu z dnia 4 sierpnia 2020 roku, na podstawie której utrzymano w mocy Decyzję Marszałka Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 kwietnia 2020 roku. Na skutek wydania ww. wyroku Decyzja Ministra Klimatu nie wywołuje skutków prawnych. Przy czym Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie nie uchylił decyzji organu I instancji tj. Decyzji Marszałka.

Na dzień 15 kwietnia 2021 roku Spółce nie zostało doręczone uzasadnienie wyżej opisanego wyroku. Spółka oczekuje na sporządzenie i doręczenie jej uzasadnienia ww. wyroku przez Wojewódzki Sąd Administracyjny.

3.2. Istotne umowy zawarte w roku obrotowym

Umowy istotne dla działalności Grupy

Z uwagi na charakterystykę działalności i rynków, na których funkcjonuje Grupa Kapitałowa ZE PAK SA podstawowe umowy zawierane z głównymi dostawcami i odbiorcami w toku zwykłej działalności mają standardowy charakter. Umowy dotyczące dostaw głównego surowca jakim jest węgiel brunatny mają charakter wieloletni a głównymi dostawcami są spółki zależne od ZE PAK SA. Umowy stanowiące uzupełnienie dostaw węgla oraz umowy na dostawę biomasy zawierane są z zewnętrznymi dostawcami. W obszarze sprzedaży energii spółka zobowiązana jest do sprzedaży całości wolumenu produkowanej energii poprzez rynek giełdowy, wyłączenie stanowi produkcja z odnawialnych źródeł energii (w przypadku ZE PAK SA chodzi o wolumen produkowany z biomasy, czyli około 6% całego wolumenu produkcji energii). Większość wolumenu produkcji z biomasy sprzedawana jest w umowach dwustronnych za pośrednictwem spółki zależnej PAK Volt SA. W obszarze zakupu pozwoleń do emisji CO₂ spółki z Grupy podpisują umowy ramowe z poszczególnymi kontrahentami określające podstawowe warunki współpracy. Natomiast sam zakup dokonywany jest w odrębnych transakcjach w odniesieniu do konkretnych ilości przy zastosowaniu aktualnych cen rynkowych. Świadczenia pochodzenia energii (w przypadku Grupy dominującą rolę odgrywają zielone certyfikaty) sprzedawane są na rynku giełdowym.

Umowy dotyczące otrzymanych kredytów i pożyczek

Spółki z Grupy ZE PAK SA w 2020 roku podpisały następujące umowy dotyczące kredytów i pożyczek:

1. ZE PAK SA podpisał z jednym z banków Aneks nr 3 oraz Aneks nr 4 do umowy o wielocelowy limit kredytowy. Zgodnie z Aneksem nr 4 okres obowiązywania umowy został przedłużony do dnia 31 grudnia 2021 roku. Dostępny wielocelowy limit kredytowy wynosi 100 000 tysięcy złotych. Oprocentowanie kredytu na rachunku bieżącym według stawki WIBOR 1M plus marża banku.
2. ZE PAK SA podpisał w dniu 31 marca 2020 roku z jednym z banków umowę o otwarcie linii gwarancji do kwoty 50 000 tysięcy złotych, z terminem ważności do 31 marca 2021 roku. Termin ważności wystawionych nie może przekroczyć daty 31 marca 2022 roku. W ramach linii ZE PAK SA może zlecać udzielenie przez bank gwarancji IRGIT, dobrego wykonania kontraktu oraz zapłaty ceny.
3. Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. podpisała w dniu 31 marca 2020 roku z jednym z banków umowę o otwarcie linii gwarancji do kwoty 30 000 tysięcy złotych, z terminem ważności do 31 marca 2021 roku. Termin ważności wystawionych gwarancji nie może przekroczyć daty 31 marca 2022 roku. W ramach linii Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. mogła zlecać udzielenie przez bank gwarancji IRGIT, dobrego wykonania kontraktu oraz zapłaty ceny. W dniu 30 grudnia 2020 roku nastąpiło połączenie Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. z ZE PAK SA, w wyniku którego ZE PAK SA jako spółka przejmująca przejęła majątek Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. i na zasadzie sukcesji (art. 494 ksh) wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki Elektrowni Pątnów II sp. z o.o.
4. PAK KWB Konin SA podpisała z jednym z banków Aneks nr 1 do kredytu nieodnawialnego na finansowanie bieżącej działalności w kwocie 66 700 tysięcy złotych, który zaktualizował zapisy dotyczące zabezpieczenia kredytu. Ostateczna spłata kredytu nastąpi w dniu 15 grudnia 2021 roku. Oprocentowanie kredytu według stawki WIBOR 3M plus marża banku.
5. PAK KWB Konin SA podpisała z jednym z banków Aneks nr 12 oraz Aneks nr 13 do umowy kredytowej limitu wiarytelności, w ramach którego wystawiane są gwarancje bankowe do kwoty 4 000 tysięcy złotych. Zgodnie z Aneksem nr 13 ostateczna spłata limitu nastąpi w dniu 29 grudnia 2021 roku.
6. PAK KWB Konin SA podpisała z jednym z banków aneks nr 13 przedłużający termin spłaty kredytu do dnia 30 czerwca 2021 roku. Dostępny limit kredytowy przeznaczony na finansowanie bieżącej działalności gospodarczej wynosi 40 000 tysięcy złotych. Oprocentowanie według stawki WIBOR 1M plus marża banku.
7. PAK SERWIS sp. z o.o. podpisał z jednym z banków aneks nr 11, 12 i nr 13 do umowy o wielocelowy limit kredytowy przedłużający okres obowiązywania umowy do dnia 31 grudnia 2021 roku. Dostępny wielocelowy limit kredytowy wynosi 20 000 tysięcy złotych. Oprocentowanie według stawki WIBOR 1M plus marża banku.
8. PAK SERWIS sp. z o.o. podpisał z jednym z banków aneks nr 3 do umowy ramowej o linię wieloproduktową przedłużający okres obowiązywania umowy do dnia 28 sierpnia 2020 roku. Dostępny wielocelowy limit kredytowy wynosi 10 000 tysięcy złotych. Oprocentowanie według stawki WIBOR 1M plus marża banku.
9. PAK SERWIS sp. z o.o. podpisał z jednym z banków aneks nr 3 i nr 4 do umowy o limit wiarytelności zmieniający sposób naliczania prowizji od zaangażowania.

Umowy dotyczące udzielonych pożyczek

1. ZE PAK SA podpisał w dniu 7 września 2020 roku umowę udzielenia pożyczki dla spółki z Grupy tj. PG Hydrogen sp. z o.o. Kwota pożyczki wynosi 10 tysięcy złotych. Pożyczka będzie spłacona jednorazowo w dniu 06 września 2021 roku. Oprocentowanie pożyczki według stawki WIBOR 1Y plus marża.
2. ZE PAK SA podpisał w dniu 15 grudnia 2020 roku umowę udzielenia pożyczki dla spółki z Grupy tj. PAK-VOLT S.A. Kwota pożyczki wynosi 13 000 tysięcy złotych. Pożyczka będzie spłacona jednorazowo w dniu 17 grudnia 2021 roku. Oprocentowanie pożyczki według stawki WIBOR 1Y plus marża.
3. PAK KWB Adamów SA podpisała w dniu 18 grudnia 2020 roku umowę udzielenia pożyczki dla spółki z Grupy tj. PAK KWB Konin SA. Kwota pożyczki wynosi 27 500 tysięcy złotych. Pożyczka będzie spłacona jednorazowo w dniu 30 czerwca 2021 roku. Oprocentowanie pożyczki według stawki WIBOR 3M plus marża.
4. PAK KWB Konin SA podpisała z PAK KWB Adamów SA aneks nr 1 do umowy pożyczki na kwotę 32,5 miliona złotych z dnia 20 grudnia 2019 roku. Zgodnie z aneksem nr 1 termin spłaty został wydłużony do 17 grudnia 2021 roku.
5. PAK KWB Konin SA podpisała z ZE PAK SA (wcześniej stroną była spółka zależna od ZE PAK SA – PAK Infrastruktura sp. z o.o.) aneks nr 1 do umowy pożyczki na kwotę 25 milionów złotych z dnia 20 grudnia 2019 roku. Zgodnie z aneksem nr 1 termin spłaty został wydłużony do 17 grudnia 2021 roku.

Udzielone i otrzymane gwarancje oraz poręczenia

Tabela 2: Zestawienie udzielonych w 2020 roku gwarancji i poręczeń

	tysiące złotych	tysiące euro
	2020 rok	
Udzielone gwarancje	46 042	10 414
- w tym dla spółek z Grupy	-	-
Udzielone poręczenia	125 578	-
- w tym dla spółek z Grupy	125 578	-

Tabela 3: Zestawienie otrzymanych w 2020 roku gwarancji i poręczeń

	tysiące złotych	tysiące euro
	2020 rok	
Otrzymane gwarancje	38 853	2 083
- w tym od spółek z Grupy	-	-
Otrzymane poręczenia	125 578	-
- w tym od spółek z Grupy	125 578	-

Umowy zawarte z podmiotami powiązanymi na warunkach odbiegających od rynkowych

W 2020 roku w Grupie Kapitałowej ZE PAK SA pomiędzy spółkami powiązanymi nie zawierano umów na warunkach odbiegających od rynkowych.

3.3. Realizacja programu inwestycyjnego

W 2020 roku Grupa ZE PAK SA rozpoczęła realizację dwóch dużych projektów inwestycyjnych, jakimi są: (1) przystosowanie kotła węglowego K-7 w elektrowni Konin do wyłącznego spalania biomasy wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną oraz (2) budowa farmy fotowoltaicznej o mocy znamionowej ok. 70MWp na terenie gminy Brudzew. Ponadto, aktywność inwestycyjna skupiła się również na uruchomieniu projektów związanych z wytwarzaniem i dystrybucją wodoru oraz realizacji niezbędnych zadań służących zapewnieniu utrzymania bieżącej sprawności i efektywniejszego wykorzystania posiadanych aktywów wydobywczych i wytwórczych.

Kluczowe inwestycje ZE PAK SA w fazie realizacji

Przystosowanie kotła węglowego K-7 w Elektrowni Konin do spalania biomasy (budowa jednostki biomasowej nr 2)

Zadanie ma na celu przystosowanie infrastruktury wykorzystywanej uprzednio do produkcji energii i ciepła z węgla brunatnego do spalania biomasy. W ten sposób w elektrowni Konin zostanie utworzona druga jednostka biomasowa, która oprócz produkcji energii dla Krajowego Systemu Elektroenergetycznego będzie również źródłem awaryjnym dla produkcji ciepła w sytuacji odstawienia funkcjonującej obecnie w Elektrowni Konin jednostki biomasowej.

W dniu 27 marca 2020 roku zawarto wiodący kontrakt na realizację w formule „pod klucz” przedmiotu umowy tj. projektu i wykonania przebudowy kotła K-7 na kocioł fluidalny pracujący w technologii BFB. Przewidziano 18-miesięczny termin realizacji. Wykonawcą przystosowania kotła K7 do spalania biomasy jest spółka Valmet Technologies Oy z siedzibą w Espoo Finlandia.

Zakontraktowany zakres prac obejmuje przystosowanie istniejącego kotła jednociągowego, pyłowego, węglowego nr K-7, zlokalizowanego na terenie Elektrowni Konin, na kocioł fluidalny typu BFB ze stacjonarnym, bąbelkowym złożem fluidalnym. Kocioł K-7 będzie pracował podstawowo z turbiną TG-5 do produkcji energii elektrycznej oraz produkcji energii cieplnej w sytuacji wyłączenia podstawowego źródła ciepła, jakim jest istniejący blok biomasowy. Po konwersji kotła K-7, w Elektrowni Konin dostępna będzie generacja mocy około 100 MWe (2x50MWe) z wykorzystaniem biomasy jako paliwa podstawowego. Przedmiotowe źródło (kocioł K-7) opalane biomasą posiada od 2024 roku kontrakt na 17-letni okres udziału w Rynku Mocy.

Wykonano niezbędne prace demontażowe, dostarczono część ciśnieniową kotła, kanałów recyrkulacji spalin i kanałów powietrza, wykonano montaż lewej i prawej oraz przedniej i tylnej ściany ciśnieniowej kotła. Trwają prace na ekranach szczelnych kotła, kanałów powietrza pierwotnego i wtórnego, rozpoczęto prace na układzie elektrycznym.

Ponadto, w ramach projektu związanego z budową jednostki biomasowej nr 2, zawarto kolejne istotne umowy, w tym m.in.: na modernizację generatora G-5 wraz z przystosowaniem do chłodzenia powietrzem, na wykonanie instalacji podawania biomasy do zbiorników przykotłowych, na modernizację turbiny TG-5 wraz z jej uciepłowieniem na modernizację elektrofiltru, na wykonanie instalacji odpopielania spod elektrofiltru oraz wystosowano zamówienie na wykonanie cyfrowego systemu DCS sterowania blokiem K7-TG5.

Budowa farmy fotowoltaicznej

Realizacja budowy farmy fotowoltaicznej jest elementem strategii ZE PAK SA związanej z rozwojem generacji energii ze źródeł odnawialnych. Planowana moc znamionowa farmy wynosi około 70 MWp. Uzyskano warunki przyłączenia farmy do sieci elektroenergetycznej oraz uzyskano pozwolenia na budowę dla układu generacji energii oraz dla układu wyprowadzenia mocy wraz z połączeniami kablowymi wraz z pozwoleniami zamiennymi. 23 września 2020 roku zawarto umowę z konsorcjum firm ESOLEO sp. z o.o. i PAK Serwis sp. z o.o. na wybudowanie i uruchomienie w formule „pod klucz” elektrowni fotowoltaicznej o mocy znamionowej około 70 MWp. W ramach realizacji tej umowy rozpoczęto prace związane z organizowaniem zaplecza budowy. 13 listopada 2020 roku została zawarta umowa przyłączeniowa z firmą ENERGA-OPERATOR S.A. 22 grudnia 2020 roku zawarto umowę przeniesienia praw i obowiązków, z umowy dotyczącej wybudowania i uruchomienia w formule „pod klucz” elektrowni fotowoltaicznej z ZE PAK SA na spółkę celową PAK-PCE Fotowoltaika sp. z o.o. Zrealizowano dostawy kabli, trwają dostawy stacji transformatorowych i konstrukcji wsporczych stołów montażowych, rozpoczęto prace budowlano-montażowe realizowane w ramach pierwotnych pozwoleń na budowę.

Kluczowe inwestycje ZE PAK SA w fazie przygotowawczej

W 2020 roku w Spółce prowadzono prace projektowe związane z poniższymi projektami inwestycyjnymi:

- budowę wytwórni wodoru wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie elektrowni Konin,
- budowę stacji tankowania wodoru na terenie miast Warszawa i Konin,
- dostawa mobilnego magazynu wodoru,
- autonomicznym zasilaniem domu jednorodzinnego w energię elektryczną i ciepło, bazującym na własnych źródłach energii odnawialnej z wykorzystaniem wodoru jako magazynu i nośnika energii.

Budowa wytwórni wodoru

Opracowano koncepcję programowo-przestrzenną oraz raport oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. 15 października 2020 roku złożono wniosek o uzyskanie decyzji środowiskowej.

Wodór produkowany będzie w procesie elektrolizy wody z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii. Podstawowym źródłem energii pierwotnej będzie biomasa, której przekształcenie w energię elektryczną, w dedykowanej do tego celu instalacji, zasilać będzie układ elektrolizerni. Zrealizowanie tego zadania pozwoli na produkcję tzw. „zielonego wodoru”. Pierwszym krokiem w kierunku budowy wytwórni wodoru na terenie Elektrowni Konin było zawarcie w dniu 9 kwietnia 2020 roku umowy z firmą Hydrogenics Europe N.V. Belgia na zakup elektrolizera, który umożliwi na początek produkcję wodoru w ilości 1 tony H₂/dobę. W dalszym etapie, dzięki modułowej budowie wytwórni wodoru i przygotowaniu infrastruktury możliwe będzie zwiększenie mocy produkcyjnych, w zależności od zapotrzebowania na wodór.

Budowa stacji tankowania wodoru zlokalizowanych w miastach Konin i Warszawa

W październiku 2020 roku zawarta została umowa z firmą NEL Hydrogen A/S na dostawę dwóch stacji tankowania wodoru oraz obsługę i konserwację. Jako pierwsza w kolejności uruchomiona zostanie stacja zlokalizowana w Koninie. Termin dostaw ustalono na 5 miesięcy od daty zawarcia umowy dla lokalizacji Konin i na 12 miesięcy od daty zawarcia umowy dla lokalizacji Warszawa. Na stacjach będzie można tankować zarówno samochody osobowe, autobusy oraz samochody ciężarowe.

Dostawa mobilnego magazynu wodoru

W celu umożliwienia dostaw wodoru, z wytwórni wodoru w Elektrowni Konin czy od innego producenta wodoru do stacji tankowania w grudniu 2020 roku został zamówiony mobilny magazyn wodoru.

Autonomiczne zasilanie domu jednorodzinnego

Projekt zakłada opracowanie koncepcji i techniczny dobór urządzeń dla samowystarczalnego autonomicznego systemu zasilania w energię elektryczną, ciepło, ciepłą wodę użytkową dla domów jednorodzinnych o niskim zużyciu energii oraz domów pasywnych.

W czerwcu 2020 roku zawarta została z Akademią Górniczo - Hutniczą im. Stanisława Staszica w Krakowie, Centrum Energetyki umowa na wykonanie pracy pt. „Autonomiczne zasilanie domu jednorodzinnego w energię elektryczną i ciepło, bazującego na własnych źródłach energii odnawialnej z wykorzystaniem wodoru jako magazynu i nośnika energii”.

3.4. Zarządzanie ryzykiem

Grupa prowadząc swoją działalność narażona jest na szereg rodzajów ryzyka, występujących faktycznie, potencjalnie lub teoretycznie, obecnych w branży oraz na rynkach, na których działają spółki Grupy Kapitałowej. Są to czynniki mające swoje źródło zarówno wewnątrz Grupy, jak i w jej otoczeniu. Mając na uwadze sformalizowanie sfery związanej z ryzykiem występującym w działalności Grupy powstał kompleksowy dokument zatytułowany „Zasady Zarządzania Ryzykiem dla Grupy Kapitałowej ZE PAK SA” („Zasady Zarządzania”). Zasady Zarządzania zostały opracowane i wdrożone w celu zdefiniowania i określenia granic ryzyk występujących lub mogących wystąpić w Grupie Kapitałowej ZE PAK SA oraz określenia mechanizmów minimalizacji ekspozycji na ryzyko w toku prowadzenia działalności w sektorze energetycznym i wydobywczym oraz minimalizacji skutków ryzyka, którego ze względu na specyfikę podstawowej działalności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA, nie da się całkowicie wyeliminować.

W ramach wspomnianych zasad określono model i strategię biznesową Grupy Kapitałowej. Naczelną zasadą realizowanego przez Grupę modelu biznesowego w sferze działalności gospodarczej: wydobywczej, produkcyjnej i handlowej jest maksymalizacja produkcji i zysku przy jednoczesnym przestrzeganiu zasady minimalizacji ryzyka. W celu realizacji planów biznesowych Grupa dopuszcza poniesienie ryzyka, ale wyłącznie w zakresie i na zasadach określonych w Zasadach Zarządzania. Wszystkie rodzaje ryzyka biznesowego i sytuacje skutkujące ekspozycją na ryzyko są przez cały czas minimalizowane, chyba że Zasady Zarządzania lub decyzje Zarządu wyraźnie upoważnią do określonych odstępstw. W odniesieniu do struktury kapitałowej Grupy oraz schematów organizacyjnych poszczególnych spółek wyodrębniono określone role oraz określono zakres odpowiedzialności za decyzje i działania związane z realizowaną strategią i polityką rynkową. Szczególną rolę, ściśle związaną z przestrzeganiem i prawidłowym stosowaniem Zasad Zarządzania pełni zespół zadaniowy, pod nazwą „Komitet Zarządzania Ryzykiem”, działający jako organ doradczy i opiniodawczy Zarządu ZE PAK SA. Organ został powołany Zarządzeniem Prezesa Zarządu Spółki. Głównym zadaniem Komitetu Zarządzania Ryzykiem jest rozpoznanie i identyfikacja oraz merytoryczna ocena wszelkich ryzyk gospodarczych o wartości powyżej 10 milionów złotych, związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej przez Grupę.

W ramach zarządzania ryzykiem w Grupie dokonano identyfikacji określonych obszarów ryzyk związanych z realizacją zakładanych celów biznesowych:

- ryzyka surowcowe;
- ryzyka produkcyjne;
- ryzyka rynkowe i powiązane z nimi ryzyka finansowe;
- ryzyka operacyjne związane z funkcjonowaniem systemów informatycznych;
- ryzyko w obszarze bezpieczeństwa informacyjnego.

Dla każdego obszaru ryzyka zidentyfikowanego powyżej określono specyficzne rodzaje ryzyk dotyczące strictly konkretnego obszaru. Rodzaj danego ryzyka został kompleksowo opisany, wraz z podaniem teoretycznych przykładów jego wystąpienia w działalności operacyjnej Grupy. Do każdego rodzaju ryzyka opracowano również konkretne formy działania mające na celu jego minimalizację lub wykluczenie, przypisano również odpowiedni miernik a tam gdzie to możliwe określono tzw. „kluczowy wskaźnik wykonania”, czyli minimalny poziom wykonania.

Kontroli, w zakresie przestrzegania Zasad Zarządzania, odpowiednio do swojego zakresu działania, podlegają kierownicy i pracownicy komórek organizacyjnych przyporządkowani do danego obszaru ryzyka. Odpowiedzialność za prawidłowe i zgodne z Zasadami Zarządzania, wykonywanie zadań przez podległe komórki organizacyjne i samodzielne stanowiska pracy ponosi kierownictwo komórek organizacyjnych. W Zasadach Zarządzania opisano również w sposób szczegółowy proces prawidłowego raportowania na temat zidentyfikowanego ryzyka a także sposób postępowania w wypadku zidentyfikowania naruszenia zasad opisanych w dokumencie.

Zgodnie z Zasadami Zarządzania od przestrzegania procedur i sposobów postępowania opisanych w dokumencie można odstąpić wyłącznie po uzyskaniu upoważnienia Zarządu ZE PAK SA wyrażonego na piśmie, zastosowanie znajduje wtedy specjalna procedura opisana również w Zasadach Zarządzania.

Informacja na temat instrumentów finansowych w zakresie ryzyka dotyczącego: zmiany cen, kredytowego, istotnych zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz utraty płynności finansowej ujęto w nocie 39 skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zawiera ona również informacje odnośnie celów i metod zarządzania ryzykiem finansowym. Informacje na temat transakcji, dla których stosowana jest rachunkowość zabezpieczeń zawiera nota 39.3 skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

3.5. Opis wykorzystania wpływów z emisji

W 2020 roku Spółki z Grupy ZE PAK SA nie emitowały dłużnych ani udziałowych papierów wartościowych, tym samym nie osiągały wpływów z emisji.

4. PODSTAWOWE CZYNNIKI RYZYKA PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

W procesie przewidywania przyszłych wyników Grupy Kapitałowej Zespołu Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin SA należy brać pod uwagę szereg czynników ryzyka i zagrożeń, występujących faktycznie, potencjalnie lub teoretycznie, obecnych w branży oraz na rynkach, na których działa Grupa. Są to czynniki mające swoje źródło zarówno wewnątrz Grupy jak i w jej otoczeniu. W ocenie Zarządu można je podzielić na takie, które występują w sposób ciągły w każdym okresie oraz te, pojawiające się incydentalnie w okresie, którego dotyczy dany raport okresowy.

Spośród najistotniejszych czynników o stałym wpływie na wyniki Grupy z pewnością wymienić należy:

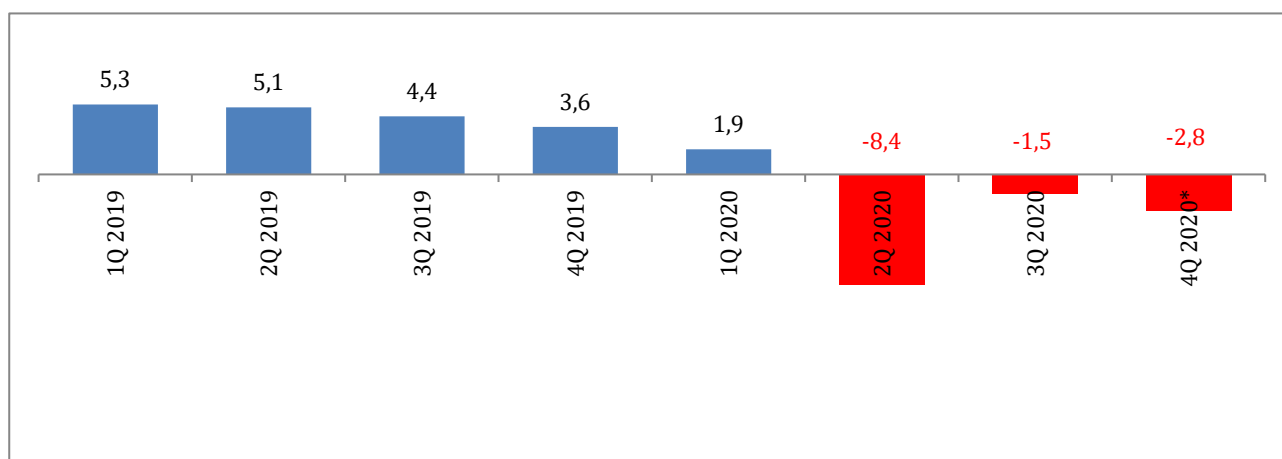
- trendy makroekonomiczne w gospodarce Polski i zapotrzebowanie na energią elektryczną;
- otoczenie regulacyjne;
- ceny energii elektrycznej;
- ceny i podaż świadectw pochodzenia;
- koszt wydobycia i dostawy węgla oraz innych paliw;
- koszty uprawnień do emisji CO₂;
- rekompensaty z tytułu kosztów osieroconych w związku z rozwiązaniem KDT dla bloku nr 9 w Elektrowni Pątnów;
- sezonowość i warunki meteorologiczne;
- nakłady inwestycyjne;
- kurs walutowy euro/złoty oraz poziom stóp procentowych.

Ponadto, istotnym czynnikiem mogącym mieć znaczący wpływ na wyniki finansowe w perspektywie kolejnych kwartałów są wyniki testów na utratę wartości aktywów. Zgodnie z MSR 36 test na utratę wartości aktywów przeprowadzany jest po zaistnieniu określonych przesłanek. Ostatnie testy zostały przeprowadzone na dzień 31 grudnia 2020 roku a ich wynik nie uzasadniał zmiany wartości składników majątku. Wykorzystywane modele wyceny aktywów wykazują wrażliwość na szereg parametrów, m.in. tych opisanych w niniejszym punkcie, więc w obliczu niestabilnych perspektyw działalności, zarówno tych rynkowych jak i mających swe źródło w uwarunkowaniach prawnych, założenia do modeli wyceny majątku mogą ulec zmianie a co za tym idzie wyniki testów na utratę wartości w przyszłości mogą skutkować koniecznością dokonania weryfikacji wysokości odpisów aktualizujących wartość składników majątku. Kolejna analiza przesłanek uzasadniających potencjalną konieczność przeprowadzenia testów na utratę wartości składników majątku przeprowadzona zostanie na koniec następnego okresu sprawozdawczego.

Trendy makroekonomiczne w gospodarce Polski i zapotrzebowanie na energią elektryczną

Prowadząc działalność na terenie Polski, osiągając znaczną większość przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej należy brać pod uwagę tendencje makroekonomiczne w polskiej gospodarce. Szczególne znaczenie ma zmiana realnego PKB i produkcji przemysłowej w Polsce, rozwój sektora usług oraz wzrost konsumpcji indywidualnej. Wszystkie wymienione czynniki wpływają w sposób istotny na zapotrzebowanie na energią elektryczną i jej zużycie.

Wykres 4: Dynamika PKB (%) w odniesieniu do analogicznego kwartału roku poprzedniego

* Tzw. wstępny szacunek produktu krajowego brutto w IV kwartale 2020 roku, niewyrównany sezonowo, w cenach stałych średniorocznych roku poprzedniego.

Źródło: dane GUS

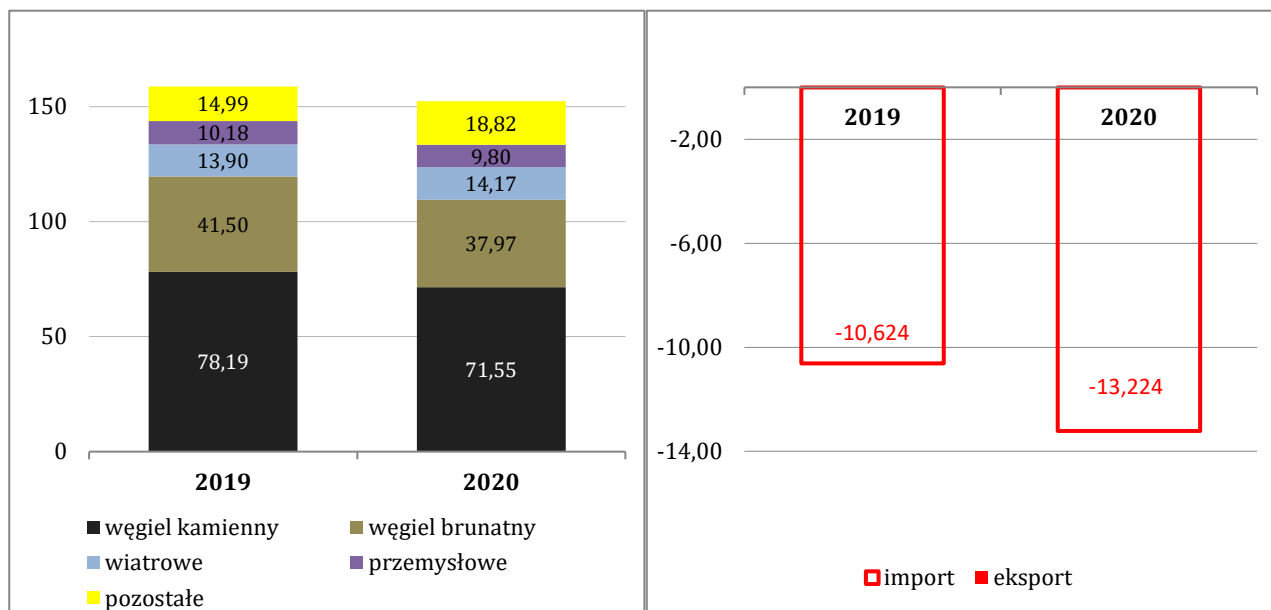
Według danych GUS dynamika produktu krajowego brutto („PKB”) liczona w cenach stałych roku poprzedniego spadła z poziomu 1,9% zanotowanego w I kwartale 2020 roku do poziomu -2,8% zanotowanego w IV kwartale 2020 roku (dane za IV kwartał na podstawie tzw.: „wstępnego szacunku produktu krajowego brutto”). Według wstępnego szacunku produkt krajowy brutto niewyrównany sezonowo w IV kwartale 2020 roku zmniejszył się realnie o 2,8% rok do roku, wobec wzrostu o 3,6% w analogicznym okresie 2019 roku.

Prezentowany wstępny szacunek PKB za IV kwartał 2020 roku uwzględnia efekty wystąpienia COVID-19 i wprowadzenie rządowych środków celem przeciwdziałania skutkom pandemii. W IV kwartale 2020 roku nastąpił spadek PKB, który w skali roku wyniósł 2,8%. Wpłynęło na to obniżenie popytu krajowego o 3,4% (w III kwartale 2020 roku odnotowano zmniejszenie popytu krajowego o 3,2%). Złożył się na to spadek akumulacji brutto o 8,7% (wobec spadku w III kwartale 2020 roku o 20,2%) oraz spadek spożycia ogółem o 1,4% (wobec wzrostu w III kwartale 2020 roku o 1,0%). Spożycie w sektorze gospodarstw domowych zmniejszyło się o 3,2% (wobec wzrostu w III kwartale 2020 roku o 0,4%). Nakłady brutto na środki trwałe obniżyły się o 10,9% (wobec spadku w III kwartale 2020 roku o 9,0%).

Dane dotyczące funkcjonowania Krajowego Systemu Elektroenergetycznego i Rynku Bilansującego, prezentowane przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA wskazują, że krajowe zużycie¹ energii elektrycznej w 2020 roku wyniosło 165,53 TWh i w porównaniu do roku poprzedniego spadło o 2,28%. Należy jednak mieć na uwadze, że pewna część wielkości spadku została pokryta przez masowo powstające źródła fotowoltaiczne produkujące energię, która jest bezpośrednio konsumowana w miejscu dostawy (prosumenci), co nie jest rejestrowane przez istniejące układy pomiarowe. W 2020 roku spadek produkcji energii był wyższy niż spadek zużycia, produkcja energii elektrycznej ogółem spadła o 4,07%. Biorąc pod uwagę cały bilans roku, odnotowano porównywalny spadek wytwarzania energii z węgla kamiennego oraz z węgla brunatnego na poziomie 8,5%. Spadek produkcji energii z głównych pod względem wolumenu źródeł, czyli węgla kamiennego i brunatnego należy wiązać z pogarszającą się rentownością wytwarzania z wysokoemisyjnych źródeł, konkurencyjnością innych źródeł wytwarzania, ciepłą zimą, a także wskazanymi poniżej czynnikami takimi jak import energii z zagranicy a także wzrost wytwarzania opartego o odnawialne źródła energii. Stosunkowo dużo wyprodukowały elektrownie gazowe, wzrost w skali roku o 15,09%. Elektrownie wiatrowe zaś wyprodukowały nieznacznie, tj. o 1,95% więcej energii elektrycznej niż w roku 2019, Energia elektryczna wyprodukowana z węgla kamiennego stanowiła 46,98% ogółu produkcji energii elektrycznej, energia z węgla brunatnego 24,93% a turbiny wiatrowe wygenerowały 9,31% ogółu energii. Nie zmienił się kierunek wymiany zagranicznej. W minionym roku Polska ponownie była importerem energii elektrycznej netto, nadwyżka importu nad eksportem wyniosła 13,22 TWh, co stanowi wzrost o 24% w stosunku do importu w 2019 roku.

¹ Na podstawie Tabeli: Struktura produkcji energii elektrycznej w elektrowniach krajowych, wielkości wymiany energii elektrycznej z zagranicą i krajowe zużycie energii – wielkości miesięczne oraz od początku roku – wielkości brutto dostępnej na stronie PSE SA.

Wykres 5: Struktura produkcji energii elektrycznej oraz saldo wymiany energii elektrycznej z zagranicą (wielkości brutto) – TWh

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSE

Otoczenie regulacyjne

Podmioty działające na rynku energii elektrycznej funkcjonują w otoczeniu regulacyjnym, które podlega ciągłym zmianom, głównie poprzez oddziaływanie prawa unijnego na prawo krajowe. Najważniejsze regulacje prawne, którym podlegają wytwórcy energii elektrycznej to Ustawa prawo energetyczne, w tym przepisy dotyczące obowiązku sprzedaży energii na rynkach giełdowych, Ustawa o odnawialnych źródłach energii, określająca zasady wsparcia dla określonych technologii wytwarzania energii, Ustawa Prawo Ochrony Środowiska określająca zasady zrównoważonego korzystania ze środowiska. Powyższe ustawy transponują do polskiego porządku prawnego dyrektywy i rozporządzenia Komisji Europejskiej oraz konwencje międzynarodowe, dotyczące m.in. zasad jednolitego hurtowego rynku energii elektrycznej, ochrony środowiska i zmian klimatycznych (w tym dotyczące emisji CO₂). Pod uwagę należy brać również przepisy prawa podatkowego oraz interpretacje i rekomendacje wydawane w szczególności przez Urząd Regulacji Energetyki. Wszelkie zmiany w przytoczonych powyżej obszarach mogą mieć duże znaczenie dla działalności Grupy. Ryzyko regulacyjne jest jednym z najistotniejszych w branży wytwórców energii elektrycznej.

Istotnymi czynnikami mogącymi mieć wpływ na wyniki finansowe są zagadnienia związane z funkcjonowaniem rynku mocy, który z dniem 1 stycznia 2021 wszedł w fazę realizacji. Szczególnie istotny jest proces organizacji rynku wtórnego obrotu obowiązkami mocowymi, w ramach którego każdy dostawca mocy może przenosić przyszłe obowiązki, tak aby zabezpieczyć się przed karami z tytułu braku wykonania umów mocowych. Ponadto, w dniu 14 grudnia 2020 odbyła się aukcja główna dla roku dostaw 2025. Wartości progowe zawartych w nim parametrów zostały wyznaczone w oparciu o dokonanie oceny służącej wyeliminowaniu ewentualnych zakłóceń w funkcjonowaniu rynku energii elektrycznej.

We wrześniu 2020 roku Komisja Europejska przedstawiła propozycję nowego celu redukcji emisji CO₂ do 2030 roku. Według zaprezentowanej przez szefową Komisji Europejskiej propozycji, cel redukcji emisji dwutlenku węgla ma zostać zwiększony z planowanych 40% do 55%. W październiku Parlament Europejski zmienił propozycje Komisji Europejskiej i poparł w głosowaniu podniesienie celu redukcji do 60% w porównaniu do emisji z roku 1990. W dniach 10-11 grudnia 2020 roku, podczas szczytu Rady Europejskiej szefowie rządów krajów członkowskich UE zatwierdzili nowy cel redukcji CO₂ dla Unii Europejskiej na rok 2030. Rada zadecydowała, że cel ten wyniesie co najmniej 55% w stosunku do roku 1990. Przyjęcie takiego zobowiązania oznacza, że UE wraca na ścieżkę, która ma doprowadzić do osiągnięcia zerowej emisji w 2050 roku, którą uzgodniono w lipcu 2020 roku (Polska nie potwierdziła do tej pory uczestnictwa w celu neutralności klimatycznej Unii do 2050 roku).

Na wspomnianym wyżej grudniowym szczyście nastąpiło również zawarcie przez Radę Europejską porozumienia w sprawie unijnego budżetu na kolejne 7 lat oraz funduszu odbudowy, co oznacza, że Polska będzie mogła skorzystać ze środków unijnych by wesprzeć transformację gospodarki i jej odbudowę po pandemii.

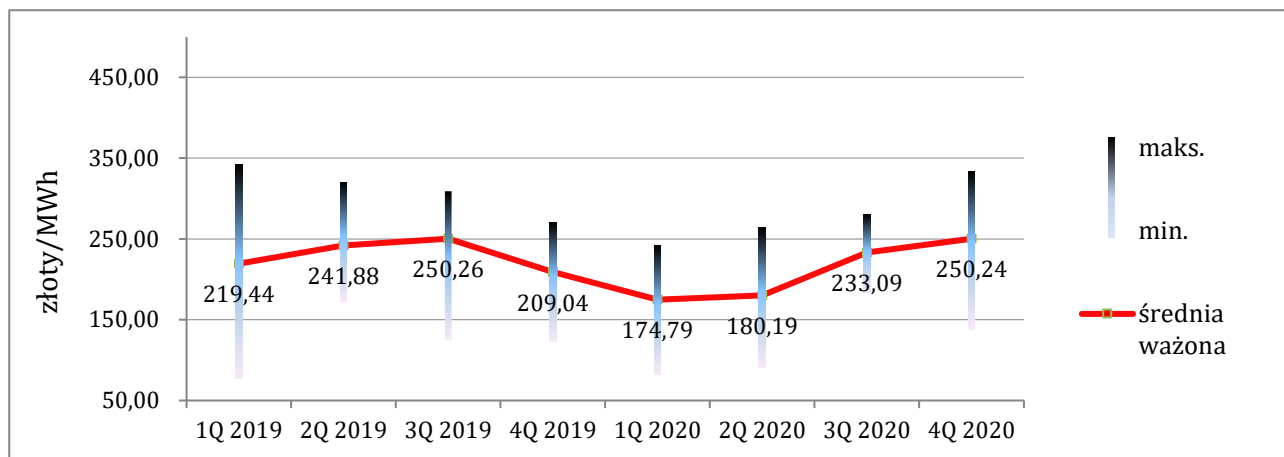
Ceny energii elektrycznej

Spółka generuje zdecydowaną większość przychodów z wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej, dlatego ryzyko zmiany ceny, za jaką sprzedaje energię elektryczną ma kluczowe znaczenie dla poziomu przychodów generowanych przez Grupę.

Rok 2020 był rokiem niezwykle trudnym pod wieloma względami z uwagi na trwającą pandemię. Aspekt ten swoje odzwierciedlenie znalazł również na rynku energii. W pierwszym kwartale 2020 roku na rynku dnia następnego Towarowej Giełdy Energii SA w dalszym ciągu notowano spadki cen energii elektrycznej jako kontynuacja tendencji spadkowej zapoczątkowanej na rynku w trzecim kwartale 2019 roku. Obserwowany od początku 2020 roku spadek cen energii elektrycznej na rynku dnia następnego TGE SA pogłębił się w efekcie pandemii COVID-19, której skutki w postaci dużych spadków notowań widoczne były na wszystkich rynkach towarowych i finansowych od dnia 16 marca 2020 roku. Trzeci kwartał 2020 roku zapoczątkował gwałtowną wzrostową tendencję cenową, która utrzymała się do końca czwartego kwartału. Porównując q/q czwarty kwartał 2020 roku charakteryzował się znacznie wyższym poziomem notowanych cen energii elektrycznej w stosunku do roku ubiegłego, co można tłumaczyć wzajemnym oddziaływaniem na siebie rynków towarowych. Notowania na rynku uprawnień do emisji CO₂ w okresie ostatniego kwartału charakteryzowały się znaczącymi wzrostami cen nawet do poziomu 30 - 33 euro/EUA.

Średnia ważona cena BASE na Rynku Dnia Następnego na Towarowej Giełdzie Energii (TGE) dla 2020 roku ukształtowała się na poziomie 210,11 złotych/MWh co oznacza spadek w odniesieniu do 2019 roku o 19,51 złotych/MWh tj. o około 8,5%.

Wykres 6: Ceny energii TGeBASE²

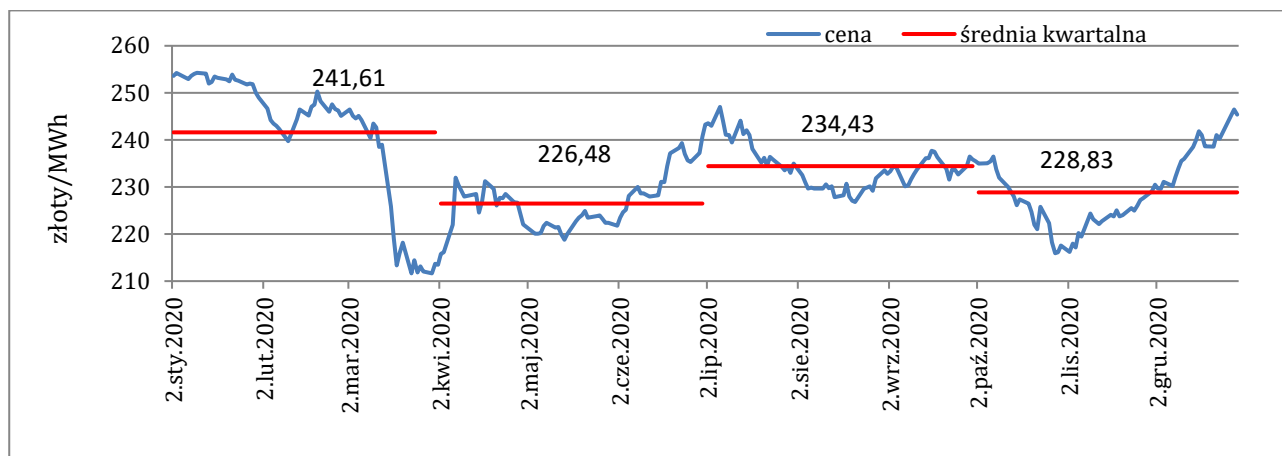

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych TGE

Na rynku terminowym energii elektrycznej Towarowej Giełdy Energii SA ceny na referencyjnym kontrakcie terminowym BASE_Y-21 spadły wraz z końcem I kwartału 2020 roku, co można powiązać z pandemią COVID-19. W drugim kwartale 2020 roku kontrakt zanotował dalsze spadki cen. W trzecim kwartale 2020 roku nastąpiło niewielkie odbicie cenowe, jednak IV kwartał charakteryzował się kolejnymi spadkami. Odbicie cenowe nastąpiło dopiero w grudniu 2020 roku, co można łączyć z dużymi wzrostami cen jednostek EUA na rynku carbon. Średnia arytmetyczna z dziennych kursów rozliczeniowych dla kontraktu BASE_Y-21 w roku 2020 roku ukształtowała się kolejno w I kwartale na poziomie 241,61 złotych/MWh, w drugim kwartale 226,48 złotych/MWh, w III kwartale 234,43 złote/MWh, natomiast w IV kwartale na poziomie 228,83 złote/MWh. Czynniki decydujące o tendencji na rynku terminowym w trakcie trwania 2020 roku były podobne jak na rynku spot (RDNiB), a zatem na poziom notowanych cen mocno oddziaływał przebieg pandemii COVID-19, a także zachowania inwestorów na rynku carbon, przekładające się na poziom notowanych cen jednostek EUA.

² W czerwcu 2019 roku TGE SA zlikwidowała indeks IRDN, obecnie bazowym indeksem odniesienia jest indeks TGeBase

Wykres 7: Cena kontraktu terminowego na dostawę energii elektrycznej (pasma) na 2021 rok

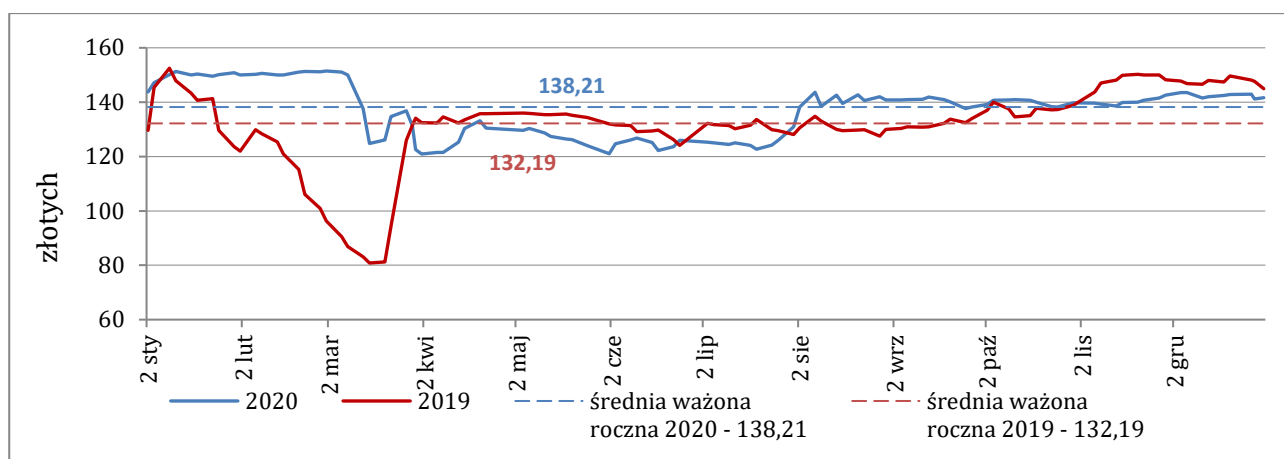
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych TGE

Świadectwa pochodzenia

Z uwagi na fakt, że jeden z bloków energetycznych ZE PAK SA dedykowany jest do spalania biomasy, producentowi przysługują zielone certyfikaty. Liczba uzyskiwanych świadectw pochodzenia zależy od poziomu produkcji z danego źródła i zwykle jest wyższa od liczby, jaką Spółka jest zobowiązana przedstawić do umorzenia, co w przypadku nadwyżki pozwala zbywać ich określone ilości na rzecz innych uczestników rynku. Jednak produkcja zwłaszcza z bloku biomasowego, w dużej mierze uzależniona jest od poziomu cen rynkowych zielonych certyfikatów. W okresach gdy suma ceny energii wytworzonej z biomasy i ceny zielonego certyfikatu nie zapewniają osiągnięcia zakładanego efektu finansowego produkcja może ulegać zmniejszeniu lub zostać wstrzymana, co automatycznie zmniejsza również ilość generowanych zielonych certyfikatów. Z uwagi na fakt, że poziom przychodów generowanych ze sprzedaży świadectw pochodzenia jest niższy niż poziom przychodów generowanych ze sprzedaży energii elektrycznej, ryzyko zmian cen świadectw pochodzenia ma też mniejszy wpływ na wyniki niż np. ryzyko zmian ceny energii.

Od czwartego kwartału 2019 (średnia ważona cena 144,61 zł/MWh) do połowy marca 2020 roku utrzymywał się trend wzrostowy cen zielonych certyfikatów. W drugiej połowie marca 2020 roku cena zielonych certyfikatów zaczęła spadać osiągając na koniec drugiego kwartału 2020 roku wartość 125,93 zł/MWh. Spadek cen w tym okresie spowodowany był obniżoną aktywnością gospodarki oraz rozchwianiem rynku w wyniku pandemii. W okresie letnim sytuacja gospodarcza związana z pandemią nieco się ustabilizowała i od sierpnia ceny zaczęły stopniowo wzrastać. Średnia ważona cena zielonych certyfikatów od trzeciego kwartału 2020 roku ponownie zaczęła wzrastać, by osiągnąć poziom 141,01 zł/MWh w czwartym kwartale 2020 roku. Porównując czwarty kwartał 2020 do czwartego kwartału 2019 cena spadła o 3,60 zł/MWh. Natomiast w stosunku rocznym średnia ważona cena wzrosła o 6,02 zł/MWh. Na kształtowanie się cen dodatkowo wpłynęło zwiększenie obowiązku umorzeń zielonych certyfikatów o 1% w stosunku do roku poprzedniego. Obowiązek 19,50% utrzyma się wg projektu rozporządzenia opublikowanego przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska na tym samym poziomie również w roku 2021. Podniesienie tzw. obowiązku OZE w roku 2020 przełożyło się na ograniczenie nadpodaży oraz stabilizację na rynku świadectw pochodzenia energii odnawialnej, a utrzymanie obowiązującej w roku 2021 wysokości obowiązku pozwoli na dalszą stabilizację sytuacji w systemie świadectw pochodzenia. W 2020 roku część podmiotów zakończyło udział w systemie świadectw pochodzenia z uwagi na zakończenie 15-letniego okresu wsparcia, a także z uwagi na migrację istniejących instalacji do innych systemów wsparcia. Mimo stopniowego podnoszenia obowiązku OZE w ostatnich latach, a także mimo czynników wskazanych przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska w projekcie rozporządzenia, na rynku utrzymywała się nadal nadpodaż świadectw pochodzenia, która w połowie roku wynosiła, aż 21,7 TWh. Do wyraźnego ograniczenia nadpodaży zielonych certyfikatów nie przyczyniło się niestety występujące ostatnio wyłączenie możliwości realizacji obowiązku OZE w alternatywny sposób w stosunku do zakupu i umarzania świadectw – poprzez wniesienie tzw. opłaty zastępczej, którą podmioty zobowiązane do wykazania minimalnego udziału zielonej energii mogły przekazywać na konto NFOŚiGW.

Wykres 8: Średnia cena świadectwa pochodzenia energii wyprodukowanej z OZE

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych TGE

Koszty i dostawy paliw, koszt wydobycia węgla

Znaczącym elementem kosztów związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepła w spółkach Grupy ZE PAK SA jest koszt paliwa. W dużej mierze ceny paliwa określają konkurencyjność poszczególnych technologii wytwarzania energii elektrycznej. Elektrownie Grupy ZE PAK SA wytwarzają znaczącą większość energii elektrycznej z węgla brunatnego, lecz wykorzystują również biomasę leśną i rolną. Ponadto, w procesie wytwarzania energii elektrycznej wykorzystywany jest do celów rozpałkowych, w minimalnych ilościach, ciężki i lekki olej opałowy.

Obecnie głównym dostawcą węgla do ZE PAK SA jest PAK KWB Konin SA. Uzupelnienie stanowią dostawy od zewnętrznych podmiotów, spoza Grupy. Występuje również ekspozycja na wahania cen pozostałych wykorzystywanych paliw, przede wszystkim biomasy, której cena stanie się coraz bardziej istotna, ze względu na budowę kolejnego bloku biomasowego w Elektrowni Konin. Dla wyniku finansowego istotny jest również poziom kosztów związanych z wydobyciem węgla brunatnego, który w dużej mierze zależy od czynników, które pozostają poza bezpośrednią kontrolą Grupy, tak jak np. warunki geologiczne złóż w końcowym etapie ich eksploatacji.

Złoża eksploatowane przez kopalnie Grupy posiadają określoną zasobność. Możliwość osiągnięcia zakładanego poziomu produkcji energii elektrycznej uzależniona jest od możliwości wydobywczych i jakości węgla wydobywanego w obecnie eksploatowanych złożach. Dotychczasowy zakładany model działalności przewidywał również uzyskanie koncesji na eksploatację perspektywicznego złoża Ościsłowo. Jednakże, biorąc pod uwagę długość trwania procesu decyzyjnego w sprawie uzyskania koncesji dla złoża Ościsłowo, złożoność tego procesu oraz niepewność co do warunków funkcjonowania w długiej perspektywie, w otoczeniu zaostrzającej się europejskiej polityki klimatycznej i podwyższanych norm emisyjnych dla źródeł węglowych, zdecydowano o nieuwzględnianiu tego złoża w bazowym scenariuszu funkcjonowania aktywów węglowych Grupy ZE PAK SA. Spółka w najbliższych latach zamierza wdrażać kierunki strategii przyjęte w 2020 roku, zakładając stopniowe odchodzenie od wytwarzania energii z węgla oraz koncentrować się w coraz większym stopniu na projektach z zakresu wytwarzania energii w odnawialnych źródłach, produkcji zielonego wodoru oraz jego wykorzystania.

Koszty uprawnień do emisji CO₂

Działalność w zakresie wytwarzania ze źródeł konwencjonalnych energii elektrycznej i ciepła wiąże się z koniecznością ponoszenia kosztów emisji CO₂. Z uwagi na fakt, że koszty te stanowią istotną pozycję w strukturze kosztów ponoszonych przez wytwórców energii z węgla brunatnego, wpływ emitowanych ilości CO₂ oraz ryzyko zmiany cen pozwoleń do emisji CO₂ (EUA) ma bardzo istotne znaczenie dla wyników działalności. W 2020 roku Grupa otrzymała niewielką ilość darmowych uprawnień do emisji CO₂, tj. 29 370 EUA, wynikających z przydziału na produkcję ciepła. Dlatego też, praktycznie cała ilość potrzebnych Grupie ZE PAK SA uprawnień do emisji musiała zostać zakupiona na rynku wtórnym.

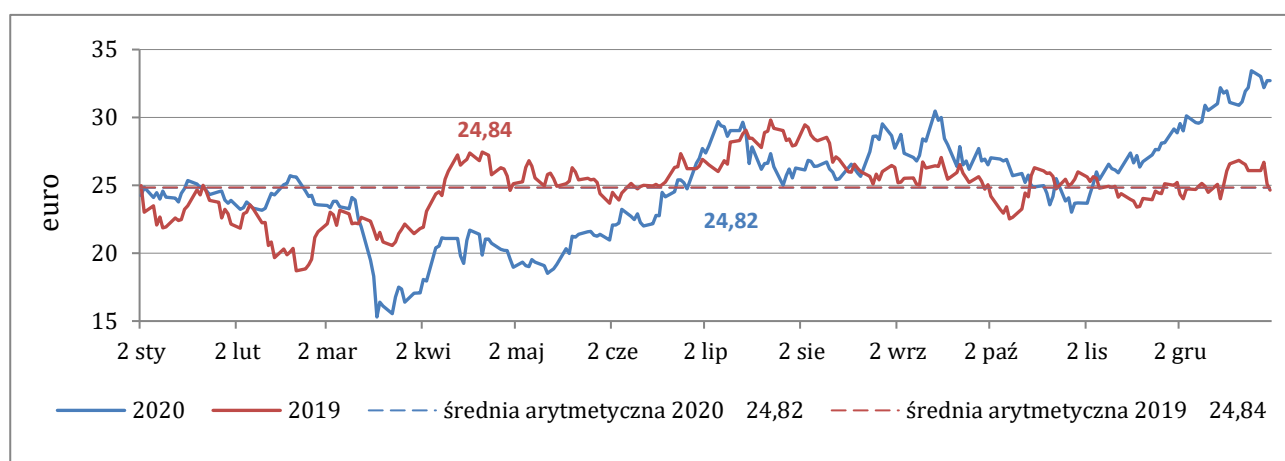
W styczniu i lutym 2020 roku cena EUA kształtowała się w przedziale 23,30 - 25,70 euro. Panująca pandemia spowodowana przez COVID-19 bezsprzecznie przyczyniła się do znaczącego spadku cen uprawnień na rynku uprawnień EUA w marcu. Był to jeden z najbardziej zmiennych miesięcy pod względem cen - zakres pomiędzy minimum (15,23 euro) a maksimum (24,07 euro) cenowym wyniósł aż 8,84 euro. Od marca do lipca 2020 roku cena EUA kształtowała się w trendzie wzrostowym. Kluczowym wydarzeniem dla rynku uprawnień EUA we wrześniu było ogłoszenie nowego celu redukcyjnego UE dla 2030 roku w wysokości 55% spadku emisji w stosunku do 1990 roku. Dlatego też ceny uprawnień EUA w krótkim czasie wzrosły z ok. 27 euro do rekordowych poziomów – ok. 30,5 euro. W październiku zanotowano znaczące spadki cen uprawnień EUA. Ceny uprawnień EUA, na przestrzeni całego miesiąca, spadły z ok. 27 euro do 23,70 euro (obawa drugiej fali pandemii oraz o rozstrzygnięcia kwestii brexitu w kontekście sposobu wyjścia Wielkiej Brytanii z systemu EU ETS). Ostatni miesiąc 2020 roku był wyjątkowy pod względem rekordów na rynku uprawnień do

emisji. Przy równie dużej zmienności cen jaką notowano w poprzednich miesiącach (ceny pomiędzy minimum a maksimum wahały się na poziomie blisko 4,5 euro), najpierw przekroczona została granica 31 euro (15 grudnia), a później 33 euro (28 grudnia). Nigdy w historii istnienia rynku uprawnień do emisji (czyli od 2005 roku) nie odnotowano wyższych wartości.

Decyzje polityczne, a w tym obniżanie podaży uprawnień do emisji CO₂ poprzez przenoszenie ich do tzw. rezerwy stabilności rynkowej i decyzja o zwiększenie celu redukcji emisji CO₂ do 2030 roku do 60% w stosunku do 1990 roku, wykreowało warunki do wzrostu cen uprawnień w pierwszym kwartale 2021 roku – ceny EUA kształtowały się w przedziale od 31 euro do prawie 40 euro w marcu 2021 roku. Obecnie na rynku uprawnień do emisji CO₂ pierwsze skrzypce grają instytucje finansowe, a instalacje muszące kupować EUA będą miały coraz więcej wyzwań.

Średnia arytmetyczna z notowań EUA w 2020 roku wyniosła 24,82 euro, natomiast analogicznie średnia ta w 2019 roku wyniosła 24,84 euro. Rezerwa na umorzenie uprawnień do emisji CO₂ za 2020 rok wyniosła 139 152 tysiące euro.

Wykres 9: Cena kontraktu terminowego na dostawę EUA

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ICE

Rekompensaty z tytułu kosztów osieroconych w związku z rozwiązaniem „Kontraktu Długoterminowego” („KDT”)

Kontrakt długoterminowy sprzedaży mocy i energii elektrycznej (KDT) został zawarty pomiędzy Elektrownią Pątnów II sp. z o.o. a Polskimi Sieciami Elektroenergetycznymi SA. Miał on charakter wieloletniej umowy w zakresie dostarczania energii elektrycznej po ustalonej formule cenowej.

W związku z wcześniejszym rozwiązaniem (w dniu 1 kwietnia 2008 roku) KDT na mocy Ustawy o KDT, Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. jest uprawniona do otrzymywania odpowiedniej rekompensaty. Wysokość rekompensaty jest wyliczana według stosownego wzoru zamieszczonego w Ustawie. Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. objęta jest wymienioną ustawą do końca 2025 roku. Mechanizm określający wysokość przychodów związanych z rekompensatami z tytułu kosztów osieroconych w dużej mierze funkcjonuje na zasadzie kompensaty, dlatego ryzyko związane z poziomem przychodów z tego źródła jest w pewnym zakresie zależne od innych rodzajów ryzyka wpływającego na poziom kosztów i przychodów np. cen energii czy cen uprawnień do emisji.

W dniu 30 grudnia 2020 roku, Spółka Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. przestała istnieć w wyniku połączenia z ZE PAK SA w drodze sukcesji generalnej. Połączenie spółek nie ma wpływu na prawo bloku nr 9 w Elektrowni Pątnów do ubiegania się o rekompensaty z tytułu kosztów osieroconych.

Sezonowość i warunki meteorologiczne (w tym głównie warunki wietrzne)

Popyt na energię elektryczną oraz ciepło, zwłaszcza wśród konsumentów, podlega sezonowym wahaniom. Dotychczas praktyka pokazywała, że zużycie energii elektrycznej zwiększało się zimą (głównie z powodu niskich temperatur i krótszego dnia) oraz spadało w okresie letnim (w związku z okresem wakacyjnym, wyższymi temperaturami otoczenia i dłuższym dniem). W ostatnich latach systematycznie odnotowuje się wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną latem, spowodowany w głównej mierze rosnącą liczbą wykorzystywanych urządzeń chłodniczych i klimatyzacji.

Niezależnie od czynników opisanych powyżej coraz istotniejsze dla poziomu produkcji ZE PAK SA stają się warunki meteorologiczne. Kiedyś działalność Grupy nie podlegała w znaczącym stopniu sezonowości popytu, ze względu na niskie koszty praca bloków prowadzona była w sposób ciągły (w podstawie) przez niemal cały rok. Obecnie biorąc pod

uwagę rosnący udział oze w segmencie wytwórców energii, w tym przede wszystkim źródeł wiatrowych, ale i rosnącej produkcji ze źródeł fotowoltaicznych, przy szacowaniu wielkości produkcji ZE PAK SA coraz większego znaczenia nabierają warunki pogodowe, ze szczególnym uwzględnieniem warunków wietrznych i nasłonecznienia. Statystycznie okresami o najlepszych warunkach wietrznych jest I i IV kwartał. Należy brać pod uwagę, że w okresach, gdy warunki wietrzne są wyjątkowo dobre a produkcja turbin wiatrowych wysoka, popyt na produkcję Grupy może ulegać okresowym zmniejszeniom, analogicznie w okresach mniejszej wietrzności produkcja może wzrastać. Ze względu na wzrost mocy zainstalowanej w fotowoltaice na warunki wiatrowe, należy nałożyć warunki słoneczne, które są szczególnie dobre w okresie III i IV kwartału.

Ryzyko związane z sezonowością i warunkami meteorologicznymi w roku 2020 nie było kluczowe dla wyników finansowych Spółki.

Nakłady inwestycyjne

Działalność w sektorze wydobywania węgla oraz produkcji energii wymaga znaczących nakładów inwestycyjnych. Aktywa wytwórcze Grupy wymagają okresowych remontów i bieżących modernizacji, zarówno ze względu na zaostrzenie wymogów w zakresie ochrony środowiska jak i potrzebę zwiększania efektywności produkcji energii elektrycznej. Pod uwagę należy brać przewidywany zwiększony poziom nakładów inwestycyjnych związany z planami Grupy w zakresie realizacji projektów w obszarze produkcji energii z odnawialnych źródeł energii i wykorzystania wodoru. Poziom nakładów inwestycyjnych miał istotny wpływ i według oczekiwań będzie nadal miał istotny wpływ, na wyniki działalności operacyjnej, poziom zadłużenia oraz przepływy pieniężne. Opóźnienia w realizacji, zmiany programu inwestycyjnego oraz przekroczenie budżetu mogą mieć poważny wpływ na nakłady inwestycyjne ponoszone w przyszłości, a także na wyniki, sytuację finansową oraz perspektywy rozwoju.

Kurs walutowy euro/złoty, poziom stóp procentowych

Pomimo faktu, że Grupa prowadzi swoją działalność na terytorium Polski, gdzie ponosi koszty i osiąga przychody w złotych, jest kilka istotnych czynników uzależniających wyniki finansowe od kursu walutowego euro/złoty oraz poziomu stóp procentowych WIBOR. Do najistotniejszych zaliczyć należy:

- transakcje związane z zakupem EUA rozliczane w euro,
- jedna ze spółek z segmentu remontowego PAK Serwis sp. z o.o. część swoich zleceń realizuje poza granicami Polski rozliczając je w euro,
- spółki w Grupie korzystają z finansowania dłużnego opartego na zmiennej stopie procentowej.

Narażenie Grupy na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim zobowiązań finansowych. Grupa posiada zobowiązania finansowe, głównie kredyty obrotowe o oprocentowaniu zmiennym.

Spółki z Grupy stosują okresowo instrumenty służące ograniczeniu ryzyka wynikającego ze zmian kursów walutowych np. dla części przepływów związanych z zakupem jednostek uprawniających do emisji CO₂. Do zabezpieczenia kursu stosuje się transakcje typu forward. Zarządy na bieżąco monitorują sytuację finansową oraz sytuację rynkową, w razie potrzeby mogą podjąć decyzje o konieczności zastosowania instrumentów finansowych zabezpieczających przed ryzykiem kursowym. Zgodnie z zasadami stosowanymi w Grupie ZE PAK SA ewentualne transakcje będą miały charakter zabezpieczenia i będą dopasowane do pozycji zabezpieczanej pod względem wolumenu i daty zapadalności. Decyzja o wyborze instrumentu zabezpieczającego, uwzględniała będzie również: cenę, płynność rynku, prostotę produktu, łatwość wyceny i księgowania oraz elastyczność.

5. OPIS SYTUACJI FINANSOWO-MAJĄTKOWEJ

5.1. Zasady sporządzania sprawozdania finansowego

Grupa sporządza sprawozdania finansowe w oparciu o Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez Unię Europejską. Powyższe standardy, określane wspólnie jako Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), obejmują również Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR) i Interpretacje wydane przez Stały Komitet ds. Interpretacji oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej.

Istotne zasady rachunkowości zastosowane w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy zostały omówione w nocie nr 12 Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za 2020 rok.

5.2. Charakterystyka podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych

Skonsolidowany rachunek zysków i strat i skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Przychody ze sprzedaży w 2020 roku wyniosły 2 206 974 tysiące złotych i w porównaniu do 2019 roku spadły o 670 946 tysięcy złotych, tj. 23,31%.

W 2020 roku, w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego, w Grupie zanotowano 28,21% łącznego spadku wolumenu sprzedaży energii elektrycznej z własnej produkcji i sprzedaży energii zakupionej. Przy czym w przypadku sprzedaży energii elektrycznej z własnej produkcji spadek wyniósł 14,31% a spadek sprzedaży energii zakupionej wyniósł 49,46%. Na poziom sprzedaży energii elektrycznej wpłynęła wyższa generacja produkcji energii elektrycznej w ramach energetyki odnawialnej oraz ograniczenia nakładane na gospodarkę wynikające ze stanu pandemii wywołanego chorobą COVID-19, a także pogorszenie relacji między notowanymi cenami energii elektrycznej i uprawnień do emisji dwutlenku węgla. Wolumeny produkcji netto poszczególnych elektrowni Grupy przedstawia Wykres 1. Równocześnie w 2020 roku do 277,17 złotych/MWh, tj. o 2,80%, zwiększyła się średnia uzyskana cena sprzedaży energii elektrycznej (kalkulowana jako suma przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej oraz przychodów z usług systemowych dzielona przez wolumen sprzedanej energii). Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej (pomniejszone o podatek akcyzowy) wyniosły 1 862 298 tysięcy złotych i w porównaniu do 2019 roku zmniejszyły się o 660 636 tysięcy złotych, tj. o 26,19%.

Przychody ze sprzedaży ciepła w 2020 roku wyniosły 48 797 tysięcy złotych i były wyższe od uzyskanych w 2019 roku o 2 592 tysiące złotych, tj. 5,61%. Na wzrost przychodów ze sprzedaży ciepła wpłynął zarówno wyższy wolumen sprzedaży, jak i wyższa cena za ciepło.

Przychody z umów o usługi budowlane w 2020 roku w stosunku do przychodów uzyskanych w analogicznym okresie poprzedniego roku zmniejszyły się o 35 321 tysięcy złotych, tj. o 58,31%. Spadek przychodów związany był z realizacją projektów o mniejszych zakresach rzeczowych i finansowych na rzecz odbiorców zewnętrznych przez spółkę z segmentu remontowego PAK Serwis sp. z o.o.

W 2020 roku, w porównaniu do 2019 roku, przychody ze sprzedaży praw majątkowych ze świadectw pochodzenia energii zwiększyły się o 1 185 tysięcy złotych, tj. o 2,17%. Wzrost przychodów, odwrotnie niż to miało miejsce w ubiegłym roku, wynika ze zrealizowania wyższej ceny przy mniejszym wolumenie.

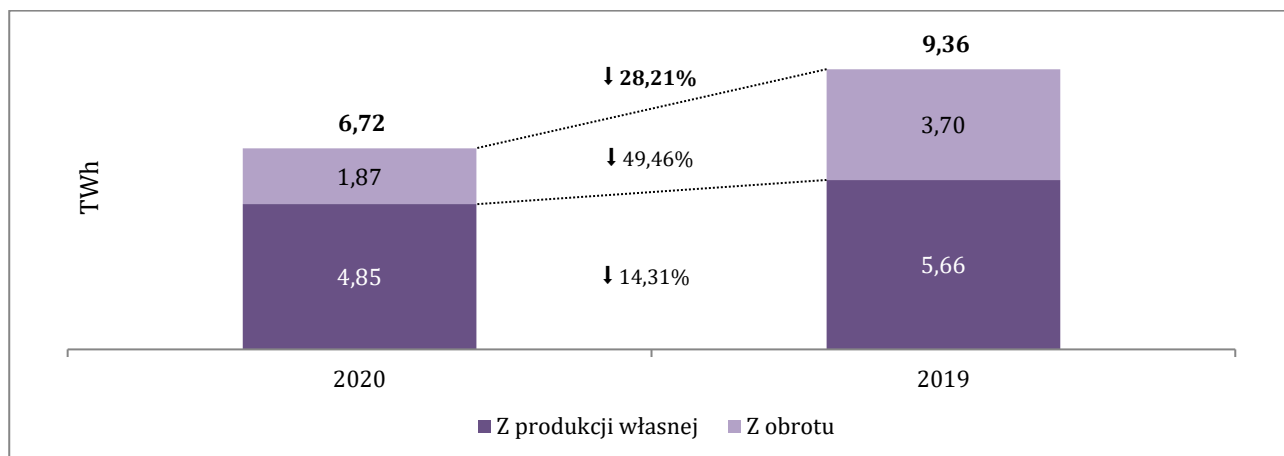
Przychody z tytułu rozwiązania KDT (umowa długoterminowa sprzedaży mocy i energii elektrycznej) w 2020 roku wyniosły 180 073 tysiące złotych (w tym zaliczka 96 169 tysięcy złotych), natomiast w 2019 roku wyniosły 143 788 tysięcy złotych (w tym zaliczka 96 742 tysiące złotych). W obu okresach zaliczki były na porównywalnym poziomie natomiast wystąpiła różnica w wysokości korekt – korekta za 2020 jest wyższa o 36 862 tysiące złotych w stosunku do korekty za 2019 rok. Głównym powodem wyższej korekty był po stronie przychodowej niższy przychód oraz niższy zysk na obrocie energią w 2020 roku w stosunku do 2019 roku. Natomiast po stronie kosztowej wyższe koszty głównie z powodu wzrostu cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla przy jednocześnie niższej produkcji.

Tabela 4: Zestawienie skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży

	tysiące złotych okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku	tysiące złotych okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku	tysiące złotych zmiana	% dynamika
Przychody ze sprzedaży dóbr (pomniejszone o podatek akcyzowy), w tym:	1 945 938	2 599 656	(653 718)	(25,15)
– przychody ze sprzedaży energii elektrycznej (pomniejszone o podatek akcyzowy)	1 355 141	1 600 308	(245 167)	(15,32)
– przychody ze sprzedaży energii elektrycznej z obrotu	507 157	922 626	(415 469)	(45,03)
– przychody ze sprzedaży energii cieplnej	48 797	46 205	2 592	5,61
– pozostałe przychody ze sprzedaży	34 843	30 517	4 326	14,18
Przychody z umów o usługi budowlane	25 254	60 575	(35 321)	(58,31)
Inne przychody, w tym:	235 782	217 689	18 093	8,31
– prawa majątkowe ze świadectw pochodzenia energii	55 709	54 524	1 185	2,17
– rekompensaty z tytułu rozwiązania KDT	180 073	143 788	36 285	25,24

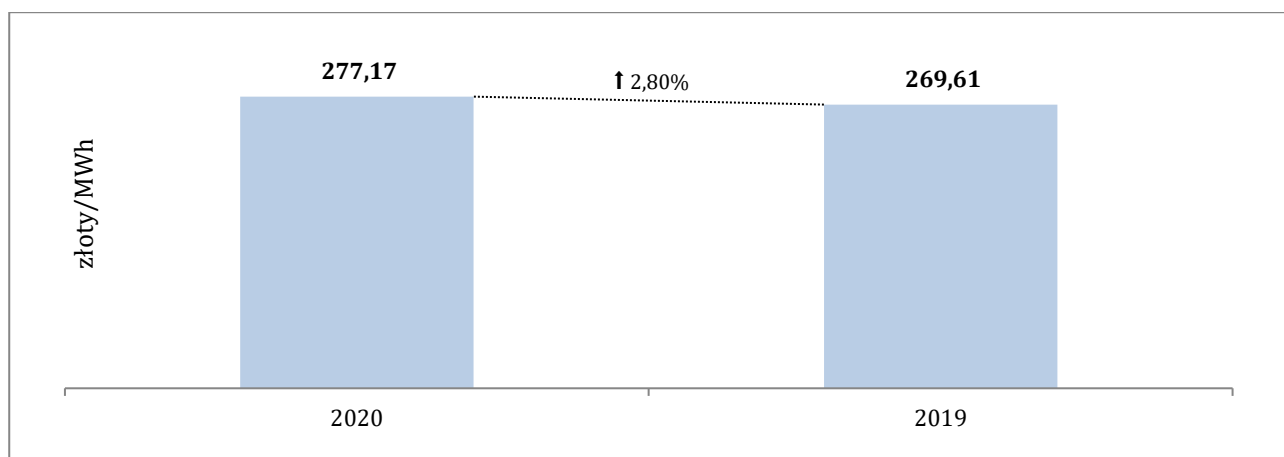
– przychody z tytułu różnicy ceny i rekompensaty finansowej	-	19 377	(19 377)	(100,00)
Przychody ze sprzedaży ogółem	2 206 974	2 877 920	(670 946)	(23,31)

Wykres 10: Sprzedaż energii elektrycznej

Źródło: dane wewnętrzne

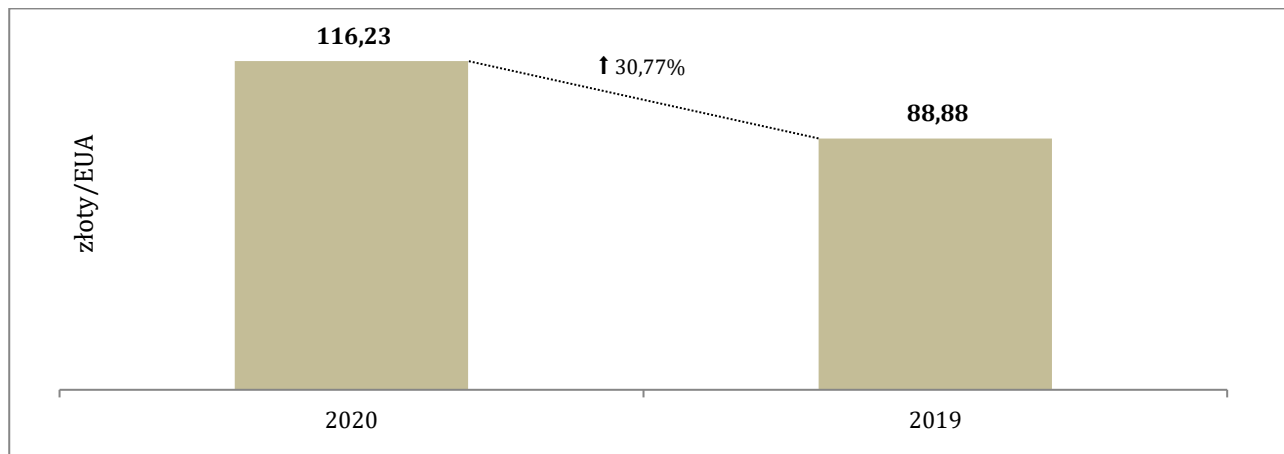
Wykres 11: Średnie ceny sprzedaży energii elektrycznej*

* Średnia cena liczona jako przychody ze sprzedaży energii (własnej, z obrotu oraz usług systemowych) podzielone przez wolumen sprzedaży.

Źródło: dane wewnętrzne

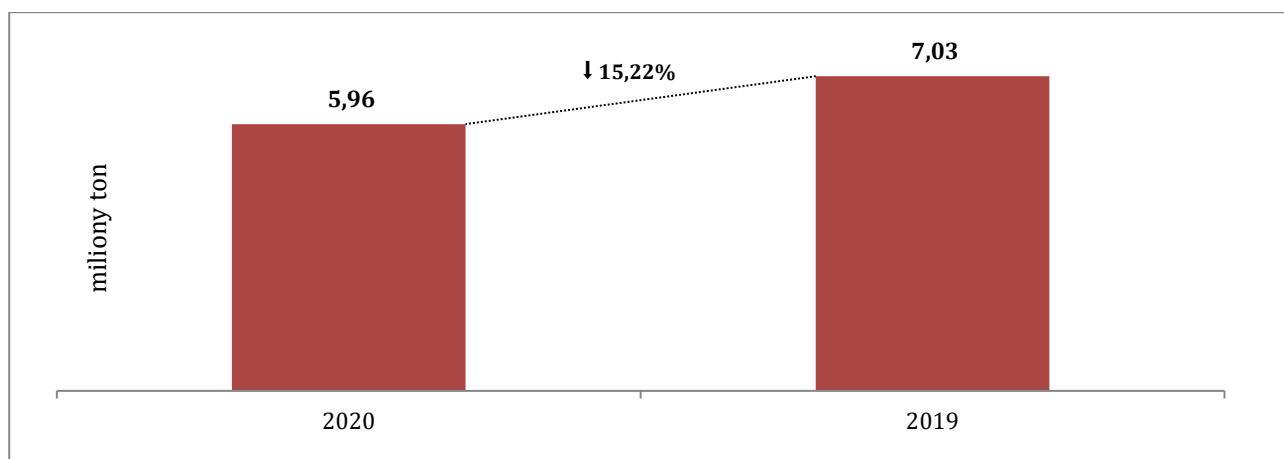
Wykres 12: Średnie ceny zakupu pozwoleń do emisji CO₂*(EUA)

* Średnia cena liczona jako koszty zakupu EUA za dany okres podzielone przez wolumen emisji CO₂.

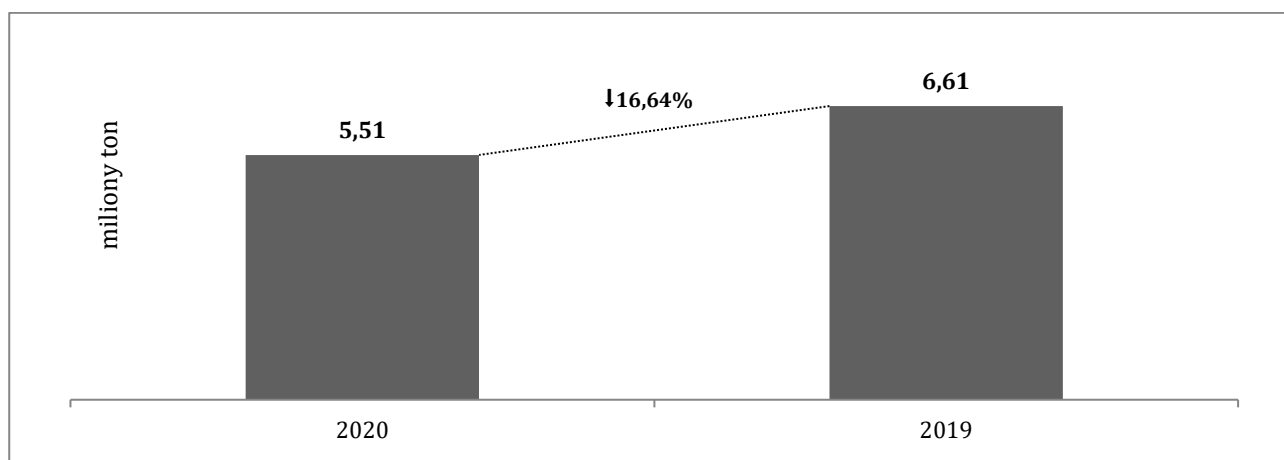
Źródło: dane wewnętrzne

Wykres 13: Zużycie węgla brunatnego

Źródło: dane wewnętrzne

Wykres 14: Emisja CO₂

Źródło: dane wewnętrzne

Tabela 5: Wybrane pozycje skonsolidowanego rachunku zysków i strat

	tysiące złotych okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku	tysiące złotych okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku	tysiące złotych zmiana	% dynamika
Przychody ze sprzedaży	2 206 974	2 877 920	(670 946)	(23,31)
Koszt własny sprzedaży	(2 446 997)	(3 185 762)	738 765	23,19
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	(240 023)	(307 842)	67 819	22,03
Pozostałe przychody operacyjne	84 917	13 089	71 828	548,77
Koszty sprzedaży	(3 613)	(4 492)	879	19,57
Koszty ogólnego zarządu	(114 691)	(116 648)	1 957	1,68
Pozostałe koszty operacyjne	(17 704)	(7 696)	(10 008)	(130,04)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(291 114)	(423 589)	132 475	31,27
Przychody finansowe	5 889	11 341	(5 452)	(48,07)
Koszty finansowe	(17 830)	(27 644)	9 814	35,50
Zysk (strata) brutto	(303 055)	(439 892)	136 837	31,11
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	76 590	(6 254)	82 844	-
Zysk (strata) netto	(226 465)	(446 146)	219 681	49,24
Inne całkowite dochody netto	(541)	(2 778)	2 237	80,53
Całkowity dochód	(227 006)	(448 924)	221 918	49,43
EBITDA*	147 665	393 356	(245 691)	(62,46)

* Spółka definiuje i oblicza EBITDA jako zysk/(stratę) z działalności operacyjnej (obliczonej jako zysk/(strata) netto za rok obrotowy skorygowany o (i) podatek dochodowy (obciążenie podatkowe), (ii) przychody finansowe oraz (iii) koszty finansowe) skorygowany o amortyzację (wykazaną w rachunku zysków i strat) oraz odpisy aktualizujące wartość środków trwałych, aktywów niematerialnych oraz aktywów górniczych.

Koszt własny sprzedaży w 2020 roku wyniósł 2 446 997 tysięcy złotych i w stosunku do poniesionego w 2019 roku zmniejszył się o 738 765 tysięcy złotych, tj. o 23,19%. Największy spadek kosztów zanotowano w pozycji odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości energii elektrycznej zakupionej do odsprzedaży. Pierwsza z tych pozycji zmniejszyła się o 350 163 tysiące złotych, druga o 357 432 tysiące złotych. W 2020 roku zmniejszyły się jeszcze: zużycie materiałów, koszty pracownicze, podatki i opłaty, amortyzacja i usługi obce. Wzrosty odnotowano w pozycji kosztów emisji dwutlenku węgla, które wzrosły pomimo niższej emisji, oraz pozycji odpisów aktualizujących wartość zapasów. W Tabeli 6 zaprezentowano ujęcie wszystkich kosztów wg ich rodzaju.

Pozostałe przychody operacyjne w 2020 roku wyniosły 84 917 tysięcy złotych i były wyższe o 71 828 tysięcy złotych od uzyskanych w analogicznym okresie ubiegłego roku. Za wzrost przychodów w największym stopniu odpowiadają uzyskane przychody z tytułu tarczy antykryzysowej w wysokości 19 818 tysięcy złotych, przychody uzyskane z kontraktu dotyczącego rozbiórki elektrowni Adamów i sprzedaży złomu w wysokości 13 803 tysięcy złotych oraz przychody w wysokości 33 103 tysięcy złotych z kontraktu forward na zakup uprawnień do emisji dwutlenku węgla.

Koszty sprzedaży w 2020 roku wyniosły 3 613 tysięcy złotych i były niższe o 879 tysięcy złotych od poniesionych w ubiegłym roku.

Koszty ogólnego zarządu w 2020 roku wyniosły 114 691 tysięcy złotych i były niższe od zeszlórocznych o 1 957 tysięcy złotych, tj. o 1,68%.

Pozostałe koszty operacyjne w 2020 roku wyniosły 17 704 tysięcy złotych i zwiększyły się w stosunku do poprzedniego roku o 10 008 tysięcy złotych przede wszystkim za sprawą ujęcia kosztów zaniechanych inwestycji w wysokości 8 857 tysięcy złotych oraz utworzonych rezerw w wysokości 3 778 tysięcy złotych.

Grupa ZE PAK SA w 2020 roku zrealizowała na działalności operacyjnej stratę w wysokości 291 114 tysięcy złotych, która w stosunku do wyniku za ubiegły rok była wyższa o 132 475 tysięcy złotych, tj. 31,27%.

W 2020 roku na osiągnięte wyniki podobnie jak w roku ubiegłym negatywnie w wysokości 11 941 tysięcy złotych wpłynął ujemny wynik działalności finansowej, do czego przyczyniło się dyskonto rezerw na rekultywację w wysokości 10 029 tysięcy złotych. Wpływ działalności finansowej w 2019 roku obniżył wynik o 16 303 tysiące złotych.

W 2020 roku Grupa odnotowała stratę brutto w wysokości 303 055 tysięcy złotych. Na poziomie netto strata w 2020 roku wyniosła 226 465 tysięcy złotych.

Tabela 6: Skonsolidowane koszty rodzajowe

	tysiące złotych okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku	tysiące złotych okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku	tysiące złotych zmiana	% dynamika
Amortyzacja	156 900	184 903	(28 003)	(15,14)
Odpisy aktualizujące wartość środków trwałych i aktywów górniczych	281 879	632 042	(350 163)	(55,40)
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	28 025	1 536	26 489	-
Zużycie materiałów	271 628	314 341	(42 713)	(13,59)
Usługi obce	106 869	102 558	(4 311)	(4,20)
Podatki i opłaty z wyłączeniem podatku akcyzowego	163 668	176 742	(13 074)	(7,40)
Koszty emisji CO ₂	671 041	587 450	83 591	14,23
Koszty świadczeń pracowniczych	383 751	406 080	(22 329)	(5,50)
Pozostałe koszty rodzajowe	13 595	35 111	(21 516)	(61,28)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz sprzedanej energii zakupionej z obrotu	521 696	879 128	(357 432)	(40,66)
Koszty według rodzaju ogółem	2 599 052	3 319 891	(720 839)	(21,71)

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Suma bilansowa na dzień 31 grudnia 2020 roku wyniosła 2 878 628 tysięcy złotych i w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2019 roku zmniejszyła się o 239 618 tysięcy złotych, tj. o 7,68%.

Aktywa trwałe na 31 grudnia 2020 roku wyniosły 1 857 355 tysięcy złotych. W porównaniu do 31 grudnia 2019 roku zmniejszyły się o 324 676 tysięcy złotych, tj. o 14,88%. Największy spadek dotyczył pozycji rzeczowych aktywów trwałych, które spadły o 299 200 tysięcy złotych głównie w wyniku odpisu aktualizującego wartość środków trwałych i umorzenia z tytułu amortyzacji.

Aktywa obrotowe na 31 grudnia 2020 roku wyniosły 1 021 273 tysiące złotych. W porównaniu z ostatnim dniem 2019 roku zwiększyły się o 85 058 tysięcy złotych, tj. 9,09%. Na koniec 2020 roku największa zmiana nastąpiła w pozycji należności, które zwiększyły się o 143 112 tysięcy złotych, głównie wskutek zwiększenia należności z tytułu rozliczenia KDT oraz wysokości depozytów giełdowych i zaliczek na zakup uprawnień do emisji CO₂. Zwiększyły się także pozostałe aktywa niefinansowe w wyniku zwiększenia poziomu zaliczek inwestycyjnych oraz związanych z kontraktami terminowymi na zakup uprawnień do emisji dwutlenku węgla. Jednocześnie zmniejszyły się krótkoterminowe aktywa niematerialne, na których spadek złożyły się niższe zrealizowane wydatki na uprawnienia do emisji dwutlenku węgla.

Tabela 7: Wybrane pozycje skonsolidowanych aktywów

	tysiące złotych 31 grudnia 2020 roku	tysiące złotych 31 grudnia 2019 roku	tysiące złotych zmiana	% dynamika
<i>Aktywa trwałe</i>				
Rzeczowe aktywa trwałe	1 660 661	1 959 861	(299 200)	(15,27)
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	49 210	56 209	(6 999)	(12,45)
Nieruchomości inwestycyjne	2 141	2 172	(31)	(1,43)
Aktywa niematerialne	2 754	2 748	6	0,22
Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze (długoterminowe)	52 291	70 620	(18 329)	(25,95)
Pozostałe aktywa finansowe	5 081	3 220	1 861	57,80
Pozostałe aktywa niefinansowe	297	2 608	(2 311)	(88,61)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	84 920	84 593	327	0,39
Razem aktywa trwałe	1 857 355	2 182 031	(324 676)	(14,88)
<i>Aktywa obrotowe</i>				
Krótkoterminowe aktywa niematerialne	3 565	93 218	(89 653)	(96,18)
Zapasy	67 859	104 341	(36 482)	(34,96)

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2020 ROKU

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	385 056	228 578	156 478	68,46
Należności z tytułu podatku dochodowego	19 416	32 782	(13 366)	(40,77)
Pochodne instrumenty finansowe krótkoterminowe (aktywa)	6 550	-	6 550	-
Pozostałe aktywa finansowe	10	-	10	-
Pozostałe aktywa niefinansowe	39 673	61 615	(21 942)	(35,61)
Kwoty należne od zamawiających z tytułu kontraktów długoterminowych	1 283	1 047	236	22,54
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	497 861	414 634	83 227	20,07
Razem aktywa obrotowe	1 021 273	936 215	85 058	9,09
SUMA AKTYWÓW	2 878 628	3 118 246	(239 618)	(7,68)

Kapitały własne na dzień 31 grudnia 2020 roku wyniosły 949 463 tysiące złotych, w porównaniu do zakończenia 2019 roku spadły o 227 005 tysięcy złotych, tj. o 19,30%, w rezultacie zrealizowania straty netto za 2020 rok.

Zobowiązania na 31 grudnia 2020 roku wyniosły 1 929 165 tysięcy złotych, co oznacza, że w ciągu roku zmniejszyły się o 12 613 tysięcy złotych, tj. o 0,65%. Odmienne sytuacja kształtowała się w przypadku zobowiązań krótkoterminowych, które wzrosły o 114 596 tysiące złotych, czyli o 12,02% za sprawą zwiększenia poziomu zobowiązań inwestycyjnych. Natomiast zobowiązania długoterminowe zmniejszyły się o 127 209 tysięcy złotych głównie w wyniku zmniejszenia rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego i braku kredytów o ponad rocznym okresie spłaty.

Tabela 8: Wybrane pozycje skonsolidowanych pasywów

	tysiące złotych 31 grudnia 2020 roku	tysiące złotych 31 grudnia 2019 roku	tysiące złotych zmiana	% dynamika
<i>Kapitał własny</i>				
Kapitał podstawowy	101 647	101 647	-	-
Kapitał zapasowy	1 124 376	1 124 376	-	-
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów pochodnych	-	-	-	-
Pozostałe kapitały rezerwowe	3 472	3 472	-	-
Zyski zatrzymane / Niepokryte straty	(55 931)	389 831	(445 762)	-
Zysk (strata) netto	(222 393)	(445 179)	222 786	50,04
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom większościowym	951 214	1 174 147	(222 933)	(18,99)
Udziały niekontrolujące	(1 751)	2 321	(4 072)	-
Kapitał własny ogółem	949 463	1 176 468	(227 005)	(19,30)
<i>Zobowiązania długoterminowe</i>				
Oprocentowane kredyty i pożyczki	-	29 773	(29 773)	100,00
Świadczenia pracownicze długoterminowe	40 886	45 505	(4 619)	(10,15)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe	5 248	8 796	(3 548)	(40,34)
Zobowiązania z tytułu leasingu długoterminowe	51 495	55 016	(3 521)	(6,40)
Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów długoterminowe	36 027	41 793	(5 766)	(13,80)
Inne rezerwy długoterminowe i rozliczenia międzyokresowe	414 527	425 129	(10 602)	(2,49)
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	312 902	382 282	(69 380)	(18,15)
Zobowiązania długoterminowe ogółem	861 085	988 294	(127 209)	(12,87)
<i>Zobowiązania krótkoterminowe</i>				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe krótkoterminowe	188 261	108 969	79 292	72,77
Bieżąca część oprocentowanych kredytów i pożyczek	55 003	46 767	8 236	17,61

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2020 ROKU

Pochodne instrumenty finansowe krótkoterminowe (zobowiązania)	-	1 757	(1 757)	100,00
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	78 152	102 932	(24 780)	(24,07)
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	1 279	223	1 056	473,54
Świadczenia pracownicze krótkoterminowe	6 521	6 897	(376)	(5,45)
Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów krótkoterminowe	3 646	1 502	2 144	142,74
Kwoty należne zamawiającym z tytułu kontraktów długoterminowych	6 680	1 730	4 950	286,13
Inne rezerwy krótkoterminowe i rozliczenia międzyokresowe	728 538	682 707	45 831	6,71
Zobowiązania krótkoterminowe ogółem	1 068 080	953 484	114 596	12,02
Zobowiązania razem	1 929 165	1 941 778	(12 613)	(0,65)
SUMA PASYWÓW	2 878 628	3 118 246	(239 618)	(7,68)

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Grupa w 2020 roku wypracowała dodatnie saldo przepływów środków pieniężnych z działalności operacyjnej w wysokości 166 061 tysięcy złotych, które w porównaniu z poprzednim rokiem było niższe o 281 976 tysięcy złotych. Do zmniejszenia poziomu środków pieniężnych netto z działalności operacyjnej przede wszystkim przyczyniło się zrealizowanie niższego wyniku na poziomie EBITDA.

W 2020 roku w ramach działalności inwestycyjnej zrealizowano wydatki na nabycie aktywów trwałych w wysokości 63 482 tysięcy złotych, na co złożyły się wydatki związane z inwestycjami szerzej opisanymi w pkt 3.3 niniejszego sprawozdania. Dokonano również sprzedaży aktywów na kwotę 6 520 tysięcy złotych.

Saldo operacji pieniężnych w ramach działalności finansowej wyniosło minus 25 475 tysięcy złotych i było wyższe od zanotowanego w roku poprzednim o 330 442 tysiące złotych. Na saldo przede wszystkim złożyły się raty spłaty kredytu terminowego w PAK KWB Konin SA. W poprzednim roku za wysokość salda odpowiadała spłata kredytów inwestycyjnych w ZE PAK SA i Elektrowni Pątnów II sp. z o.o.

Środki pieniężne w ciągu 2020 roku zwiększyły się o 82 967 tysięcy złotych i na koniec roku wyniosły 497 601 tysięcy złotych.

Tabela 9: Wybrane pozycje ze skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych

	tysiące złotych okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku	tysiące złotych okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku	tysiące złotych zmiana	% dynamika
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej</i>				
Zysk (Strata) brutto	(303 055)	(439 892)	136 837	31,11
Korekty o pozycje:				
Amortyzacja	469 116	887 929	(418 813)	(47,17)
Odsetki i udziały w zyskach	153 253	183 401	(30 148)	(16,44)
(Zysk) Strata z tytułu różnic kursowych	2 329	3 117	(788)	(25,28)
(Zysk) Strata na działalności inwestycyjnej	(264)	3 083	(3 347)	-
(Zwiększenie) Zmniejszenie stanu należności	(812)	536	(1 348)	-
(Zwiększenie) Zmniejszenie stanu zapasów	(134 838)	93 370	(228 208)	-
(Zwiększenie) Zmniejszenie stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	36 482	(8 229)	44 711	-
Zwiększenie (Zmniejszenie) stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	215	(29 754)	29 969	-
Zmiana stanu rezerw, rozliczeń międzyokresowych oraz świadczeń pracowniczych	653 421	560 482	92 939	16,58
Podatek dochodowy zapłacony	21 368	(21 933)	43 301	-
Wydatki na nabycie uprawnień do emisji CO ₂	(528 438)	(530 408)	1 970	0,37
Odpis aktualizujący wartość rzeczowych aktywów trwałych i aktywów górnictwa	281 879	632 042	(350 163)	(55,40)

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2020 ROKU

Pozostałe	(15 479)	2 222	(17 701)	-
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	166 061	448 037	(281 976)	(62,94)
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej</i>				
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	6 520	18 543	(12 023)	(64,84)
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(63 482)	(2 181)	(61 301)	(2 810,68)
Wydatki i wpływy związane z pozostałymi aktywami finansowymi	(711)	2 793	(3 504)	-
Rozwiązanie lokaty na zabezpieczenie zadłużenia	-	-	-	-
Dywidendy otrzymane	71	49	22	44,90
Odsetki otrzymane	-	9	(9)	100,00
Pozostałe	(17)	(15)	(2)	(13,33)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(57 619)	19 198	(76 817)	-
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej</i>				
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	(1 310)	(1 421)	111	7,81
Wpływy z tytułu kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	9 376	66 688	(57 312)	(85,94)
Spłata kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	(30 914)	(410 804)	379 890	92,47
Dywidendy wypłacone	-	-	-	-
Odsetki zapłacone	(2 627)	(10 380)	7 753	74,69
Pozostałe	-	-	-	-
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(25 475)	(355 917)	330 442	92,84
Zwiększenie (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	82 967	111 318	(28 351)	(25,47)
Środki pieniężne na początek okresu	414 634	303 316	111 318	36,70
Środki pieniężne na koniec okresu	497 601	414 634	82 967	20,01

Wskaźniki finansowe

Odnotowana w 2020 roku strata netto spowodowała, że wszystkie wskaźniki rentowności zanotowały ujemne wartości.

Wskaźnik ogólnego zadłużenia na koniec 2020 roku uległ zwiększeniu, co oznacza, że poziom rezerw i zobowiązań zwiększył się w stosunku do sumy bilansowej.

Wartość wskaźnika bieżącej płynności, informuje o stopniu pokrycia zobowiązań i rezerw krótkoterminowych, w tym rezerw związanych z uprawnieniami do emisji dwutlenku węgla przez aktywa obrotowe i wartość nabytych uprawnień do emisji dwutlenku węgla. Wartość wskaźnika 0,96 pozostała na niewiele niższym poziomie niż w ubiegłym roku, co oznacza, że na koniec 2020 roku sytuacja płynnościowa jest podobna do sytuacji z końca 2019 roku.

Tabela 10: Wskaźniki

		2020	2019	zmiana	dynamika
ROE	%	(23,85)	(37,92)	14,07	(37,10)
ROA	%	(7,87)	(14,31)	6,44	(45,01)
Rentowność sprzedaży netto	%	(10,26)	(15,50)	5,24	(33,81)
Wskaźnik ogólnego zadłużenia	x razy	0,67	0,62	0,05	7,62
Wskaźnik płynności bieżącej	x razy	0,96	0,98	(0,02)	(2,50)

5.3. Istotne pozycje pozabilansowe

Opis istotnych pozycji pozabilansowych został przedstawiony w nocie 33 i 34 skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za 2020 rok.

5.4. Przewidywana sytuacja finansowa

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Mając w szczególności na uwadze podwyższone standardy sprawozdawczości jednostek zainteresowania publicznego oraz ochronę interesariuszy, Zarząd ZE PAK SA („Zarząd”) zwraca uwagę, że w 2020 roku Grupa poniosła stratę netto w wysokości 226 465 tysięcy złotych. Na wysokość straty wpływ w wysokości 309 904 tysięcy złotych miały odpisy aktualizujące wartość aktywów trwałych i aktywów górniczych oraz zapasów. Odpisy miały charakter niegotówkowy. Natomiast wynik na poziomie EBITDA w 2020 roku wyniósł 147 665 tysięcy złotych.

Na wysokość zdarzeń jednorazowych w postaci odpisów aktualizujących wartość aktywów i zapasów wpływ miały decyzje podjęte przez Zarząd w 2020 roku w kontekście planowanego okresu eksploatacji aktywów wydobywczych oraz działalności węglowych aktywów wytwórczych. Rezygnacja ze starań o uruchomienie złoża Ościsłowo oraz skrócenie przewidywanego okresu działalności węglowych bloków energetycznych oznacza, że przy obecnie rozpatrywanym scenariuszu, z uwagi na zasobność złóż, okres eksploatacji bloków węglowych 1, 2 i 5 w elektrowni Pątnów zostałyby skrócone do 2024 roku, natomiast najbardziej efektywny blok o mocy 474 MW (dawna Elektrownia Pątnów II) mógłby funkcjonować nie dłużej niż do 2030 roku. Skrócenie okresu eksploatacji oznacza z jednej strony konieczność dokonania odpisów księgowych, pomniejszających bieżące wyniki finansowe z uwagi na niższą odzyskiwalną wartość aktywów, jednak z drugiej strony w ocenie Spółki zmniejsza ekspozycję na różnego rodzaju ryzyka w coraz większym stopniu towarzyszące działalności wysokoemisyjnej zwłaszcza w dłuższej perspektywie. Szybsze wygaszanie działalności węglowej pozwoli też Grupie w większym stopniu skoncentrować się na projektach w nowych obszarach działalności związanych z generacją energii w źródłach odnawialnych oraz wytwarzaniem i wykorzystaniem wodoru.

W 2020 roku m.in. dobre warunki pogodowe dla energetyki wiatrowej (zwłaszcza w początkowych miesiącach roku) oraz ograniczenia nakładane na gospodarkę wynikające ze stanu pandemii, a także pogorszenie relacji między notowanymi cenami energii elektrycznej i uprawnień do emisji dwutlenku węgla wpłynęły negatywnie na możliwości sprzedaży energii elektrycznej przez Grupę. Zanotowano 28,21% łącznego spadku wolumenu sprzedaży energii elektrycznej z własnej produkcji i sprzedaży energii zakupionej. Przy czym w przypadku sprzedaży energii elektrycznej z własnej produkcji spadek wyniósł 14,31%, a spadek sprzedaży energii zakupionej wyniósł 49,46%. Analizując wpływ ograniczeń nakładanych na gospodarkę podczas kolejnych okresów wzrastającej ilości zachorowań można zauważyć, że każda kolejna fala pandemii powodowała mniejszy wpływ na zapotrzebowanie na energię. Nie da się jednoznacznie wykluczyć negatywnego scenariusza jednak biorąc pod uwagę procesy adaptacyjne, które zaszły w gospodarce w minionym roku oraz postępującą akcją szczepień można założyć, że sytuacja gospodarcza (a co za tym idzie sytuacja na rynku energii) w obecnym roku nie powinna być już tak wrażliwa na wpływ pandemii.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku zobowiązania krótkoterminowe, w tym kredyty bankowe, przewyższają aktywa obrotowe Grupy o kwotę 46 807 tysięcy złotych, jednak Zarząd dokonał szczegółowej analizy prognoz przepływów pieniężnych i potwierdza, że analiza przepływów pieniężnych wskazuje na możliwość generowania wystarczających, pozytywnych przepływów pieniężnych co najmniej w okresie kolejnych 12 miesięcy od daty niniejszego sprawozdania finansowego. Analiza ta zakłada odnowienie posiadanych linii kredytowych dotyczących finansowania bieżącej działalności spółek w Grupie oraz sukcesywne pozyskiwanie finansowania dla nowych inwestycji. Zgodnie z założeniami w I kwartale 2021 roku pozyskano finansowanie dla dwóch inwestycji realizowanych obecnie w Grupie, tj. projektu biomasowego w Elektrowni Konin oraz budowy farmy fotowoltaicznej (więcej na ten temat w nocie 43).

Pomimo opisanych powyżej okoliczności mogących rodzić ryzyka dla kontynuowania przez Grupę działalności, Zarząd nie identyfikuje istotnej niepewności co do kontynuacji działalności Grupy.

5.5. Charakterystyka czynników mających wpływ na bieżące i przyszłe wyniki finansowe

Wyniki finansowe Grupy jako podmiotu skoncentrowanego na działalności w zakresie wytwarzania i sprzedaży produkowanej energii elektrycznej na wolnym rynku hurtowym, w pełni podlegają i są uzależnione od zachowania się innych uczestników tego rynku, którzy w większym lub mniejszym stopniu, w zależności od posiadanego udziału w rynku, wpływają na poziom kształtowanych cen. Zachowania rynkowe uczestników hurtowego rynku energii stymulowane są z kolei działaniami legislacyjnymi w obszarze szeroko rozumianej polityki energetycznej, prowadzonej zarówno na szczeblu krajowym, unijnym, ale i na szczeblu gospodarki globalnej.

Sektor energetyczny doświadcza obecnie szeregu zmian, w najbliższej przyszłości nie brakuje zapowiedzi mogących mieć istotny wpływ na kształt i zasady funkcjonowania szeroko rozumianego rynku energii. W tym kontekście wspomnieć należy o uchwalonym w 2019 roku pakiecie regulacji pod nazwą „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków” (Pakiet Zimowy), które zasadniczo wpływają na ustawodawstwo krajowe w sektorze energetycznym. Wejście w życie tych regulacji, a w szczególności rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 roku w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej (tzw. „Rozporządzenia Rynkowego”) jest bardzo istotne z punktu widzenia polskiego rynku mocy. Przepisy wyżej wspomnianego Rozporządzenia Rynkowego wykluczają ze wsparcia instalacje emitujące powyżej 550g CO₂/kWh energii elektrycznej z paliw kopalnych, które zaczęły wytwarzanie przed wejściem w życie Rozporządzenia Rynkowego. Instalacje takie od 1 lipca 2025 roku nie będą mogły otrzymywać wsparcia w ramach mechanizmów mocowych. Rozporządzenie umożliwia jednak otrzymanie wsparcia dla jednostek, które nie spełniają limitu 550g CO₂/kWh, ale nie wyemitują w ciągu roku więcej niż 350kg CO₂/kW.

Oceniając otoczenie rynkowe i regulacyjne producenta i sprzedawcy energii elektrycznej, należy brać pod uwagę kilka zjawisk szczególnie istotnych w ostatnim roku, których skutki mogą wpływać również na wyniki Grupy w przyszłości:

- przebieg pandemii COVID19, której tempo rozwoju oddziaływało na wszystkie rynki towarowe i finansowe na całym świecie,
- ogłoszenie nowego celu redukcyjnego UE dla 2030 roku w wysokości 55% spadku emisji w stosunku do 1990 roku,
- przyrost mocy w KSE w segmencie OZE, w szczególności intensywny przyrost instalacji fotowoltaicznych,
- aukcje rynku mocy na rok dostaw 2025 z możliwością zawarcia kontraktów wieloletnich, które zostały przeprowadzone w myśl zapisów zmienionego Regulaminu rynku mocy, którego zapisy zostały dostosowane do Rozporządzenia rynkowego, wprowadzającego m.in. nowe ograniczenia dotyczące emisji CO₂, w tym określającego zasady wsparcia dla mechanizmów mocowych dla źródeł emitujących ponad 550g CO₂/kWh,
- kontynuacja prac nad polityką energetyczną Polski do 2040 roku (PEP2040), która ma określać nowy kształt docelowego miks energetyczny dla Polski,
- prace nad nowelizacją Ustawy o rynku mocy oraz prace nad budową i rozwojem rynku wtórnego na rynku mocy,
- zapowiedzi nowelizacji Ustawy z dnia 20 maja 2016 roku o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (tzw. Ustawa odległościowa)
- uczestnictwo Polski w międzyoperatorskich projektach, mających na celu budowę wspólnego europejskiego rynku energii elektrycznej,
- Polski Plan Wdrożenia reform na rynku bilansującym, które mają wprowadzić m.in. mechanizm „scarcity pricing” a także duże zmiany w usługach systemowych oraz rozliczeniach na rynku bilansującym,
- prace wdrożeniowe dotyczące I etapu reformy rynku bilansującego, która zaczęła obowiązywać od 1 stycznia 2021 roku.

ZE PAK SA generuje większość przychodów z wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej, dlatego cena, za jaką sprzedaje energię elektryczną, jest bardzo istotna dla wyników jej działalności. Analizując bieżące trendy rynkowe w kontekście poziomu cen energii elektrycznej na hurtowych rynkach energii, przyjrzeć należy się przede wszystkim cenom notowanym na Towarowej Giełdzie Energii SA („TGE”). Czynniki wpływające w sposób istotny na poziom notowań giełdowych na rynku SPOT pozostają od lat te same, wśród nich najistotniejsze to: wielkość generacji wiatrowej, stan rezerwy w systemie KSE, wielkość zdolności przesyłowych udostępnianych do wymiany transgranicznej. W kolejnych latach istotności będzie nabierał kolejny czynnik a mianowicie warunki słoneczne, które ze względu na znaczący i dynamiczny przyrost mocy zainstalowanych w technologii fotowoltaicznej mogą wpływać na ceny energii zwłaszcza w okresie letnim. Wolumen obrotu energią elektryczną na TGE wyniósł w 2020 roku 243 174 442 MWh, co oznacza wzrost o 6,2% w stosunku do 2019 roku, co jak podaje TGE S.A. stanowi najlepszy rezultat w historii obrotu tym towarem na TGE³. Średnioważona cena kontraktu typu „BASE” (tzw. „pasma”, czyli dostawa stałej ilości energii w określonej jednostce czasu) na Rynku Dnia Następnego TGE ukształtowała się w 2020 roku na poziomie 210,11 zł/MWh, co oznacza spadek o prawie 20 zł/MWh, tj. o 8,5% względem analogicznej ceny z 2019 roku. Z kolei na rynku terminowym „RTT” średnioważona cena kontraktu rocznego z dostawą pasmową w roku 2021 (BASE_Y-21) wyniosła w całym 2020 roku 231,87zł/MWh, co oznacza spadek o 13% w stosunku do ceny z notowań kontraktu BASE_Y-20 w roku 2019. Znaczący spadek średniorocznej ceny kontraktu rocznego BASE_Y-21 powiązać można z pandemią COVID19, która w minionym roku mocno oddziaływała na zachowania cen na wszystkich rynkach towarowych i finansowych, w tym na rynkach energii elektrycznej i rynkach uprawnień do emisji CO₂.

Cena uprawnień do emisji CO₂ („EUA”), które emitent zobowiązany jest umorzyć w ilości odpowiadającej wielkości emisji CO₂ do atmosfery, jest obecnie czynnikiem, który w największym stopniu decyduje o konkurencyjności przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się wytwarzaniem energii elektrycznej w oparciu o węgiel brunatny, obok kosztów węgla i paliw pomocniczych. Obecnie Spółka otrzymuje bardzo niewielkie ilości nieodpłatnych uprawnień do

³ Komunikat TGE ze strony www.tge.pl

emisji CO₂, wynikających z przydziału na produkcję ciepła, dlatego też, praktycznie cała ilość potrzebnych Grupie uprawnień musi zostać zakupiona na rynku. Poziom cen, po jakich Grupa nabywa uprawnienia do emisji CO₂ miał w poprzednich latach i w dalszym ciągu będzie miał ogromne znaczenia dla przyszłych wyników finansowych Grupy. Rynek Uprawnień do emisji CO₂ to rynek, który obecnie jest najbardziej narażony na zmiany cen powodowane decyzjami politycznymi wynikającymi z kierunków trwającej od kilku lat debaty nad kształtem reformy europejskiego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS), a także trwającej transformacji gospodarki. Czynnikiem stymulującym dalszy wzrost cen na rynku carbon, może być ogłoszony w 2020 roku nowy cel redukcyjny UE dla 2030 roku w wysokości 55% spadku emisji w stosunku do 1990 roku, a także długoterminowa koncepcja unijnej gospodarki zeroemisyjnej do 2050 roku. Należy podkreślić, że rok 2020 był bardzo nieprzewidywalnym rokiem dla kształtowania cen jednostek EUA. Panująca pandemia COVID-19 przyczyniła się do znaczących wahań cen uprawnień na rynku uprawnień EUA, które bardzo mocno spadły wraz z początkiem pandemii w Europie, a następnie ulegały trendowi wzrostowemu, przekraczając w grudniu historyczne granice 33 EUR/tonę. Obecnie w otoczeniu regulacyjnym nie ma sygnałów zapowiadających stabilizację i obniżanie cen jednostek EUA. Wszelkie zmiany w otoczeniu regulacyjnym, które w założeniu mają wpływać na podniesienie kosztu emisji CO₂ będą wpływały na podniesienie kosztu produkcji energii przez jednostki wytwórcze węglowe należące do ZE PAK SA. Z uwagi na wysoki poziom kosztów zmiennych funkcjonowania jednostek węglowych, spowodowany w głównej mierze kosztami emisji CO₂, dochody generowane przez bloki węglowe nie pokrywają ich kosztów, co w konsekwencji powoduje, że są okresy w których produkcja prowadzona jest ze startą finansową.

Kolejnym czynnikiem, który bez wątpienia będzie miał wpływ na przyszłe wyniki finansowe Grupy, jest udział jednostek wytwórczych należących do Grupy w rynku mocy. W latach 2018 i 2019 roku jednostki wytwórcze należące do Grupy wzięły udział w aukcjach głównych na Rynku Mocy przeprowadzonych przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA, zgodnie z zasadami określonymi przez Ustawę z dnia 8 grudnia 2017 roku o rynku mocy, zawierając kontrakty mocowe na lata dostaw 2021-2024. W wyniku rozstrzygnięcia aukcji Grupa zawarła jednoroczne umowy mocowe na lata 2021-2024 dla startujących w aukcji jednostek istniejących węglowych. Ponadto w wyniku aukcji przeprowadzonej w 2019 roku ZE PAK SA zawarła umowę mocową na 17 lat dostaw, kontraktując 40 MW obowiązku mocowego po cenie 259,87 zł/kW/rok dla nowej jednostki rynku mocy wytwórczej, tj. modernizowanej w elektrowni Konin instalacji do spalania biomasy, która uprzednio była wykorzystywana do produkcji energii z wykorzystaniem węgla brunatnego. W aukcjach przeprowadzonych w ubiegłych latach ZE PAK SA zakontraktował obowiązek mocowy w umowach jednorocznych na poziomie 587 MW na rok 2021 – po cenie 240,32 zł/kW/rok, 587 MW na rok 2022 – po cenie 198,00 zł/kW/rok, 587 MW na rok 2023 - po cenie 202,99 zł/kW/rok, 588 MW na rok 2024 po cenie 259,87 zł/kW/rok. Oprócz planowanych przychodów z mocy zakontraktowanych na aukcyjnym rynku pierwotnym, Spółka ma możliwość osiągnięcia dodatkowych przychodów z transakcji zawieranych na wtórnym rynku mocy. Wraz z początkiem 2021 roku, kiedy rynek mocy wszedł w fazę operacyjną, w praktyce ruszył rynek wtórny, który umożliwia Spółce w zakresie wolnych niezakontraktowanych mocy przejmowanie obowiązków mocowych od innych podmiotów. Z uwagi na funkcjonowanie regulacji składających się na tzw. Pakiet Zimowy, w tym w szczególności na zapisy tzw. „Rozporządzenia rynkowego”, wprowadzającego m.in. nowe ograniczenia dotyczące emisji CO₂, w tym określającego zasady wsparcia dla mechanizmów mocowych dla źródeł emitujących ponad 550g CO₂/kWh, jednostki węglowe ZE PAK SA nie kontraktowały obowiązków mocowych w aukcjach mocy na 2025 rok. Jednakże węglowe aktywa wytwórcze Spółki uzyskały certyfikaty do udziału w rynku wtórnym rynku mocy. Przy kwestiach związanych z rynkiem mocy, należy jednak zwrócić uwagę również na fakt, że rynek mocy, to nie tylko dodatkowe płatności dla podmiotów w nim uczestniczących, ale również określone obowiązki oraz kary finansowe dla tych, którzy nie wykonają lub nie we właściwy sposób wykonają zakontraktowany w umowie obowiązek mocowy.

Ostatnio podnoszonym tematem, który może mieć istotny wpływ na przychody, a tym samym na wynik finansowy Spółki jest temat zaskarżenia przez firmę działającą w obszarze DSR o nazwie Tempus decyzji KE o zatwierdzeniu Rynku Mocy w Polsce. Komisja Europejska podczas prac nad opinią uzgadniającą rynki mocy w krajach członkowskich nie w pełni dotrzymywała procedur formalnych. Decyzja uzgadniająca polski rynek mocy została też zaskarżona, istnieje zagrożenie, że może być unieważniona, a do czasu wydania nowej decyzji rynek mocy bądź tylko płatności dla wytwórców byłyby zawieszane.

Duże znaczenie dla ram działalności Grupy ma zapowiadany przyszły kształt miksu energetycznego Polski. W roku 2018 Ministerstwo Energii rozpoczęło prace legislacyjne nad projektem „Polityki Energetycznej Polski do roku 2040” (PEP2040), który zakłada m.in. stopniowe ograniczanie produkcji energii elektrycznej ze źródeł węglowych. W latach 2019 i 2020 kontynuowano pracę nad projektem PEP2040. Ostatecznie PEP2040 został zatwierdzony 2 lutego 2021 roku. Należy wspomnieć, że w okresie prac nad PEP2040 równolegle trwały prace nad Krajowym planem na rzecz energii i klimatu (KPEiK) do 2030 roku, który 30 grudnia 2019 roku Polska przekazała do Komisji Europejskiej. Dokument ten zakłada zwiększenie celu udziału OZE oraz ograniczenie udziału węgla w produkcji energii elektrycznej. Mając na uwadze aktualne „zielone” kierunki polityki europejskiej, a w szczególności decyzję państw członkowskich UE o podwyższeniu celu redukcji emisji do 2030 roku z 40% do 55% oraz biorąc pod uwagę tło wydarzeń z 2020 roku, w tym pandemii COVID19 i prace nad Funduszem Odbudowy po pandemii, należy się spodziewać, że zapisy KPEiK będą wymagały rewizji. Odnosząc działalność wytwórczą Grypy do szans i zagrożeń dla wyników finansowych w kontekście

zapisów PEP2040, i KPEiK do 2030 roku, które to dokumenty zakładają zwiększenie udziału OZE oraz ograniczenie udziału węgla w produkcji energii elektrycznej, należy wspomnieć, że ZE PAK SA w październiku 2020 roku ogłosił nowe kierunki strategii, które korespondują z kierunkami wytyczanymi na szczeblu krajowym i unijnym.

Istotnym impulsem dla decyzji inwestycyjnych Spółki będzie ewentualna, zapowiadana nowelizacja zapisów tzw. „ustawy odległościowej”, której przyjęcie w minionych latach w dużym stopniu ograniczyło rozwój nowych projektów wiatrowych. Zapowiedzi zmian sugerują, że decyzje odnośnie lokalizacji farm wiatrowych w większym stopniu zależne będą od decyzji władz i społeczności lokalnych.

Wśród czynników mogących mieć wpływ na przyszłe wyniki finansowe ZE PAK SA są również szanse, jakie pojawiły się przed uczestnikami hurtowego rynku energii w związku z rozwojem jednolitego rynku energii elektrycznej. Uruchomienie w dniu 19 listopada 2019 roku przez TGE SA notowań na Rynku Dnia Bieżącego w modelu XBID dało uczestnikom hurtowego rynku energii elektrycznej nowe możliwości handlowe dla sprzedaży produkowanych wolumenów energii elektrycznej. Co warto podkreślić, obroty na Rynku Dnia Bieżącego w modelu XBID (SIDC - Single Intraday Coupling) są znacznie wyższe niż miało to miejsce, kiedy notowania na tym rynku prowadzone były tylko w formule krajowej. Dzięki temu mechanizmowi Spółka może na dwie godziny przed dostawą dokonywać sprzedaży energii, która wcześniej nie znalazła nabywcę, przez co zwiększy się jej produkcja i przychody.

Od 2019 roku trwają się intensywne prace nad reformą rynku bilansującego, dostosowującą rynek do wymagań prawa europejskiego. W maju 2020 roku przyjęto dokument Polski Plan Wdrożenia reform na rynku bilansującym, który stanowił kamień milowy w pracach nad reformą rynku bilansującego, która w efekcie przyjęcia zapisów planu przeprowadzana będzie w dwóch etapach, a docelowo ma wprowadzić m.in. mechanizm scarcity pricing a także duże zmiany w usługach systemowych oraz rozliczeniach na rynku bilansującym. Zmiany wprowadzone na rynku bilansującym w ramach I etapu to m. in. umożliwienie aktywnego udziału w rynku bilansującym dla DSR oraz jednostek innych niż JWCD, w tym dla farm wiatrowych i PV, a także udziału magazynów / elektrowni szczytowo-pompowych (ESP) w rynku bilansującym. Reforma umożliwiła również uczestnikom rynku od dnia 1 stycznia 2021 aktualizowanie ofert bilansujących w ramach rynku dnia bieżącego przez co spółka może aktywniej uczestniczyć w rynku technicznym. Trudno na bieżący moment określić stopień wpływa zmian przeprowadzonych w I etapie reformy rynku bilansującego na przyszłe wyniki finansowe Spółki. Jednakże szczególnie istotny dla wyników finansowych Spółki może okazać się wpływ wdrożenia reform zapowiadanych w ramach II Etapie, tj. wprowadzenie mechanizm scarcity pricing, zmian w usługach systemowych oraz znaczących zmian rozliczeniach na rynku bilansującym, co powinno przyczynić się do złagodzenia problemu „missing money” dla węglowych bloków ZE PAK SA. Jednakże z uwagi na szereg czynników zewnętrznych, harmonogram wdrażania II etapu reformy, który początkowo miał zostać wdrożony do operacyjnego stosowania z dniem 1 stycznia 2022 przesunie się o rok i szacowanie wdrożenia może nastąpić dopiero w styczniu 2023 roku.

Ważnym dla Spółki tematem wraz z wdrożeniem pierwszego etapu zmian RB było wdrożenie w życie od 1 stycznia 2021 tzw. Rozporządzenia systemowego, które wprowadziło nową metodologię wyznaczania ceny CWD i CWO, która w inny sposób niż dotychczas reguluje kwestię kosztu zmiennego dla jednostek opalanych węglem brunatnym, co w konsekwencji tzw. redukcji wymuszonych zmusza Spółkę do odkupu energii z Rynku Bilansującego po cenach wyższych niż zawarte kontrakty na TGE – związane jest to z wyceną CO₂. Takie rozliczenie w przypadku znacznej ilości redukcji kontraktów przez OSP niekorzystnie odbija się na wyniku Spółki.

Proces łączenia rynku europejskiego w oparciu o tzw. model „Flow Based Market Coupling”, przeprowadzana obecnie reforma rynku bilansującego, poszerzająca o segment OZE ilość uczestników mogących aktywnie uczestniczyć w bilansowaniu Krajowego Systemu Elektroenergetycznego zmierzają do wzmocnienia konkurencji na rynku energii, która przy jednoczesnym funkcjonowaniu mechanizmów mocowych, powinna w dalszym ciągu dawać impulsy dla inwestycji w nowe moce wytwórcze.

5.6. Czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze mające wpływ na osiągnięte rezultaty finansowe

Już w wynikach półrocznych zostały ujawnione zdarzenia o jednorazowym charakterze, które miały negatywny wpływ na wyniki osiągnięte przez Grupę w 2020 roku. Były to zdarzenia o jednorazowym charakterze związane z wynikami testów na utratę wartości aktywów przeprowadzone zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 36 „Utrata wartości aktywów”. W wyniku przeprowadzonych testów rozpoznano w Grupie konieczność dokonania odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych w następujących ośrodkach generujących niezależne przepływy pieniężne: CGU Elektrownia Pątnów I, CGU Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. oraz CGU KWB Konin SA w łącznej wysokości 585 000 tysięcy złotych. Jednocześnie zdecydowano się wyodrębnić nowe CGU Elektrownia Konin. Wyodrębnienie nowego CGU podyktowane było odmienną charakterystyką prowadzonej działalności Elektrowni Konin, która obecnie koncentruje się na produkcji energii elektrycznej z biomasy w odróżnieniu od produkcji opartej na węglu brunatnym w pozostałych elektrowniach Grupy. Wyodrębnienie nowego CGU pozwoliło na odwrócenie odpisu

aktualizującego wartość aktywów związanych z produkcją w elektrowni Konin w wysokości 296 000 tysięcy złotych. Łączna kwota netto odpisów (tj. nadwyżka tworzonych odpisów nad ich odwróceniem) wyniosła 289 000 tysięcy złotych.

6. ZARZĄDZANIE ZASOBAMI FINANSOWYMI

6.1. Ocena zarządzania zasobami finansowymi

Grupa zarządza bieżącymi zasobami finansowymi w elastyczny sposób, wykorzystując do tego celu modele analizy płynności gotówkowej oraz planując przyszłe przepływy pieniężne na podstawie sporządzanych okresowo prognoz finansowych w ujęciu krótko i długookresowym. Przy wykorzystaniu powyższych narzędzi, spółki z Grupy dokonują bieżącego monitoringu i analizy zapadalności należności i zobowiązań, dostosowując terminy oraz salda rachunków bankowych do wysokości przepływów pieniężnych. Nadwyżkami środków pieniężnych zarządza się wykorzystując inwestycje w bezpieczne instrumenty rynku finansowego, głównie lokaty bankowe. Okresem wzmożonego zapotrzebowania na gotówkę jest zwykle przełom I i II kwartału. Wynika to z faktu, że Spółka zabezpiecza wolumen uprawnień do emisji CO₂ na rynku terminowym i wraz ze zbliżającą się datą ich umorzenia (koniec kwietnia każdego roku) potrzebuje gotówki na ich nabycie. By zapewnić sobie elastyczność w okresach wzmożonego zapotrzebowania na gotówkę wykorzystywane są linie kredytowe w rachunku bieżącym.

6.2. Ocena realizacji zamierzeń inwestycyjnych

Grupa posiada strategię funkcjonowania, jak i dostosowany do niej plan inwestycyjny. Zamierzenia inwestycyjne uwzględniają obecnie panujące warunki w sferze legislacyjno-prawnej, gospodarczej, jak i technologicznej. Przyjęty sposób realizacji przewidywanych inwestycji opiera się w głównej mierze na korzystaniu ze środków wypracowanych w toku bieżącej działalności, jak i finansowaniu zewnętrznym. Spółki z Grupy przy planowaniu finansowania uwzględniają szereg czynników istniejących obecnie lub mogących wystąpić w przyszłości i mieć znaczący wpływ na realizowany program inwestycyjny. Przewidywana struktura finansowania poszczególnych zamierzeń inwestycyjnych uwzględnia również poziom szeregu wskaźników finansowych, takich jak np. wskaźniki zadłużenia czy płynności w taki sposób, aby uzyskać ich optymalne poziomy. W ocenie Grupy Kapitałowej ZE PAK SA obecnie przyjęte założenia w sferze inwestycji są realne do realizacji przy wykorzystaniu posiadanych i potencjalnych zasobów. Jednak należy podkreślić, że cały czas monitorowane są czynniki mające najistotniejszy wpływ na program inwestycyjny, w przypadku istotnych zmian jednego bądź kilku czynników spółki Grupy dokonują określonych korekt bądź istotnych zmian realizowanej strategii.

7. ISTOTNE CZYNNIKI I PERSPEKTYWY ROZWOJU

Kierunkowe działania wyznaczone przez Strategię Grupy

Kierunki strategii Grupy Kapitałowej ZE PAK SA określone są na podstawie systematycznej analizy szerokiego spektrum czynników ekonomicznych i technologicznych, takich jak np.: trendy cenowe paliw konwencjonalnych, ceny uprawnień do emisji CO₂, mechanizmy wspierające różne technologie wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej.

Grupa ZE PAK SA kieruje swoją uwagę na otoczenie regulacyjne oraz postęp technologiczny, dla szeroko rozumianych obszarów związanych z aktywnością Grupy. Celem takiego spojrzenia jest optymalizacja zamierzeń inwestycyjnych, kierunkowa - pod kątem dywersyfikacji bazy paliw i technologii źródeł wytwórczych, jak i szczegółowa – odnosząca się do usprawnień w istniejących jednostkach wytwórczych oraz dostosowanie harmonogramów pracy urządzeń wytwórczych. Grupa dąży do wypracowania modelu długofalowego funkcjonowania w warunkach uwidaczniających się niekorzystnych tendencji dla energetyki węglowej w przyjmowanych politykach na szczeblu UE, co znajduje również odzwierciedlenie w prognozach zmiany miksu energetycznego Polski.

Szeroko rozumiane ramy legislacyjne wyznaczone przepisami prawa unijnego i polskiego przekładają się bezpośrednio na potencjał wytwórczy Grupy. Wyeksploatowane technicznie urządzenia wytwórcze, dla których analizy nie wykazują celowości modernizacji, zgodnie z podjętymi decyzjami, będą stopniowo wycofane. Sposób eksploatacji w okresie przejściowym, musi być ściśle dopasowany do ich możliwości, poprzez wybór dedykowanego w prawie środowiskowym odstępstwa. Dodatkowo uwzględniony zostanie optymalny sposób wykorzystania dostępnej bazy paliwowej.

Spółka jest świadoma zmian, przede wszystkim tych z obszaru legislacyjno-prawnego, zachodzących w otoczeniu. Regulacje prawne zmierzające do redukcji emisji CO₂, innych gazów (SO₂, NO_x) i pyłów oraz przepisy dotyczące sektora odnawialnych źródeł energii to istotne wyzwania dla spółek z Grupy. Wchodzące w życie od 2021 roku, nowe regulacje środowiskowe wynikające z wprowadzenia konkluzji BAT (Best Available Technology) poszerzają katalog

ograniczanych zanieczyszczeń. Wartym odnotowania jest fakt, że poprzez działania inwestycyjne oraz właściwą gospodarkę remontową na istniejących jednostkach wytwórczych i przynależnych do nich urządzeniach redukcji zanieczyszczeń sukcesywnie obniża emisyjność produkowanej energii elektrycznej.

W minionym roku Spółka ogłosiła nowe kierunki strategii. Zamierzenia Grupy należy analizować w dwóch płaszczyznach, pierwszą są plany w zakresie stopniowego ograniczania wytwarzania energii w procesie spalania węgla brunatnego aż do jego definitywnego zakończenia, druga to plany związane z projektami w obszarze wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, wytwarzania „zielonego” wodoru i jego wykorzystania.

Plany w zakresie wykorzystania mocy konwencjonalnych

Bazowy model funkcjonowania segmentu węglowego zakłada korzystanie z obecnie eksploatowanych odkrywek i brak nowych inwestycji w tym obszarze. Oznacza to, że z obecnie eksploatowanych 3 złóż odkrywka Józwin zakończy swoją działalność wraz z końcem 2021 roku, odkrywka Drzewce zakończy swoją działalność najpóźniej do końca 2022 roku, natomiast w kolejnych latach eksploatowana będzie już tylko odkrywka Tomisławice.

Obecnie w Elektrowni Pątnów eksploatowane są dwa zmodernizowane bloki 1 i 2 o mocy 222 MW każdy, częściowo zmodernizowany blok 5 o mocy 200 MW oraz nowoczesny blok 9 na parametry nadkrytyczne o mocy 474 MW (dawna elektrownia Pątnów II). Generacja energii w starszych blokach węglowych w elektrowni Pątnów ulegnie skróceniu do czasu funkcjonowania systemu wsparcia w postaci rynku mocy lub innego, który zapewni ekonomiczną efektywność takiej działalności. Nowocześniejszy i bardziej efektywny blok o mocy 474 MW (dawna elektrownia Pątnów II) mógłby funkcjonować dłużej, jednak tutaj również warunkiem jest ekonomiczna efektywność jego wykorzystania. Zakładany czas zakończenia produkcji energii w źródłach węglowych Grupy ZE PAK SA, planowany jest nie później niż na koniec bieżącej dekady. Pozostałe bloki elektrowni Pątnów zostały wyłączone z eksploatacji – blok 4 o mocy 200 MW został wyłączony z końcem roku 2019, natomiast bloki 3 i 6 o mocy 200 MW każdy zostały wyłączone z końcem czerwca 2020 roku.

Elektrownia Adamów została wyłączona z eksploatacji z początkiem stycznia 2018 roku. Obecnie na jej terenie trwają prace wyburzeniowe i przygotowanie terenu po ewentualne nowe inwestycje. Przygotowano wymagane przepisami dokumenty do organów regulacyjnych i zabezpieczono możliwość funkcjonowania gospodarek pomocniczych w niezbędnym zakresie. Obecnie Zarząd Spółki pracuje nad scenariuszem optymalnego wykorzystania aktywów związanych z elektrownią Adamów, również w celu dywersyfikacji bazy paliwowej. Jedną z rozważanych koncepcji jest możliwość budowy w tym miejscu bloku gazowego. Decyzja by mogła zostać podjęta zostanie poprzedzona szeregiem analiz oraz zabezpieczeniem w postaci mechanizmu wsparcia np. w postaci kontraktu mocowego.

Plany związane z rozwojem odnawialnych źródeł energii

Elektrownia Konin produkuje obecnie energię elektryczną i ciepło przy wykorzystaniu bloku opalanego biomasą o mocy 50 MW. Na terenie Elektrowni Konin realizowany jest projekt inwestycyjny, którego celem jest dostosowania instalacji wykorzystywanych węglowej do spalania biomasy. W rezultacie powstanie nowe źródło biomasowe o przewidywanej mocy 50 MW tj. zmodernizowany kocioł węglowy przebudowany na dedykowany do spalania biomasy, by docelowo, stanowić źródło produkujące energię elektryczną oraz zabezpieczające w sytuacjach awaryjnych produkcję ciepła. W wyniku aukcji mocy zorganizowanej w 2020 roku, Spółka zakontraktowała dla tego aktywa wytwórczego obowiązek mocowy na 17 lat, począwszy od roku 2024. Po realizacji opisanej modernizacji dostępna moc wzrośnie do 100 MW a Elektrownia Konin stanie się pierwszą w kraju elektrownią, której źródło zasilania z węglowego zmieniono na biomasę.

Tereny zrekultywowanych odkrywek PAK KWB Adamów i PAK KWB Konin - wpisując się w cele polityki energetycznej i klimatycznej oraz dysponując odpowiednimi potencjałem, Spółka podjęła kierunkową decyzję o wykorzystaniu terenów użytkowanych uprzednio w działalności górniczej w celu przygotowania ich pod inwestycje w technologię fotowoltaiczną i wiatrową. W rejonie Adamowa, na zrekultywowanych terenach, na których kiedyś wydobywano węgiel brunatny, powstaje pierwsza farma fotowoltaiczna o mocy 70 MWp, realizowana przez spółkę celową. Kolejne projekty będą rozwijane po uprzednim uzyskaniu wszelkich zgód formalno-prawnych i środowiskowych. Rozwój projektów wiatrowych w znacznym zakresie uwarunkowany będzie potencjalnymi zmianami dotyczącymi istniejących dziś ograniczeń dla lokalizacji turbin wiatrowych tj. ich odległości od zabudowań mieszkalnych. Wykorzystując różne mechanizmy wsparcia tego typu inwestycji dostępne w szeroko rozumianym otoczeniu regulacyjnym, Spółka będzie starała się pozyskać preferencyjne finansowanie mając na celu podniesieniu efektywności ekonomicznej planowanej inwestycji.

Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w produkcji wodoru jako nowe pole aktywności Spółki. Wodór będzie wytwarzany w procesie elektrolizy, przy wykorzystaniu energii elektrycznej produkowanej z OZE. W pierwszym etapie podstawowym źródłem energii pierwotnej będzie biomas, której przekształcenie w energię elektryczną, w dedykowanej do tego celu instalacji, zasilac będzie układ elektrolizerni. Zrealizowanie tego zadania pozwoli na produkcję tzw. „zielonego wodoru”. Pierwszym krokiem w kierunku budowy wytwórni wodoru było zawarcie umowy na zakup elektrolizera w technologii PEM, który wraz z niezbędną infrastrukturą zlokalizowany zostanie na terenie elektrowni

Konin. W ocenie Spółki znaczenie wodoru w niskoemisyjnym modelu gospodarki będzie wzrastało. Obszarem, który ma znaczący potencjał jest np. transport publiczny, Spółka współpracuje obecnie z partnerami zainteresowanymi wykorzystaniem wodoru w tym zakresie. W 2020 roku Spółka podpisała umowę na dostawę dwóch stacji tankowania wodoru oraz obsługę i konserwację. Na stacjach, które zostaną uruchomione w Koninie oraz w Warszawie będzie można tankować samochody osobowe, autobusy oraz samochody ciężarowe. W celu umożliwienia dostaw wodoru, z wytwórni wodoru z Elektrowni Konin czy od innego producenta wodoru do stacji tankowania został zamówiony mobilny magazyn wodoru.

Zakres oraz tempo realizacji opisanych powyżej zamierzeń w dużej mierze uzależnione będzie od tempa zmian modelu gospodarczego zmierzającego w kierunku neutralności emisyjnej. W przypadku szybszego zmniejszania zależności gospodarki od paliw kopalnych szybciej powinny pojawiać się możliwości rynkowego wykorzystania potencjału planowanych projektów. W przypadku wolniejszej ścieżki dekarbonizacji tempo realizacji zamierzeń inwestycyjnych może być uzależniona od dostępności mechanizmów wsparcia i preferencyjnego finansowania.

8. CHARAKTERYSTYKA STRUKTURY AKCJONARIATU

8.1. Struktura akcjonariatu

Na dzień 31 grudnia 2020 roku kapitał zakładowy Spółki wynosił 101 647 094,00 złotych i dzielił się na 50 823 547 akcji o wartości nominalnej 2,00 złotych każda.

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne, co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki według informacji posiadanych przez Spółkę na podstawie dostarczonych zawiadomień o nabyciu/zbyciu akcji Spółki na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku i 31 grudnia 2019 roku.

Tabela 11: Wykaz* akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki

Akcjonariusz	szt.			%		
	Liczba akcji oraz odpowiadająca im liczba głosów na Walnym Zgromadzeniu			Udział w ogólnej liczbie akcji/głosów		
	19.04.2021	31.12.2020	31.12.2019	19.04.2021	31.12.2020	31.12.2019
Zygmunt Solorz (pośrednio) poprzez:	33 523 911	33 523 911	29 592 734	65,96	65,96	58,23
– Elektrim SA	-	-	196 560	-	-	0,39
– Embud 2 sp. z o.o. S.K.A.	-	-	592 533	-	-	1,16
– Argumenol Investment Company Limited	33 523 911	33 523 911	28 803 641	65,96	65,96	56,68
Nationale-Nederlanden OFE	4 503 242	4 503 242	4 503 242	8,86	8,86	8,86
OFE PZU „Złota Jesień”	4 635 719	4 635 719	4 635 719	9,12	9,12	9,12

* Wykaz sporządzony według informacji posiadanych przez Spółkę na podstawie dostarczonych zawiadomień o nabyciu/zbyciu akcji

Struktura akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na dzień przekazania niniejszego raportu rocznego za rok 2020 różni się od analogicznego wykazu raportu okresowego za rok 2019. Różnica ta wynika ze zmiany udziału przez Argumenol Investment Company Limited w okresie od 4 marca do 28 września 2020 roku w wyniku transakcji zawartych na rynku regulowanym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA na łącznie 3 931 177 akcji Spółki, reprezentujących około 7,73% kapitału zakładowego Spółki oraz uprawniających do 3 931 177 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki, stanowiących około 7,73% ogólnej liczby głosów. Ponadto, w dniach 20 i 22 października 2020 roku, w ramach transakcji zawartych poza rynkiem regulowanym, nastąpiła kolejna zmiana udziału, w związku z nabyciem przez Argumenol Investment Company Limited od Embud sp. z o.o. S.K.A bezpośrednio 592 533 akcji Spółki, reprezentujących ok. 1,17% kapitału zakładowego Spółki oraz uprawniających do 592 533 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki, stanowiących ok. 1,17% ogólnej liczby głosów, oraz od Elektrim SA bezpośrednio 196 560 akcji Spółki, reprezentujących ok. 0,39% kapitału zakładowego Spółki oraz uprawniających do 196 560 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki, stanowiących ok. 0,39% ogólnej liczby głosów.

Spółka nie posiada wiedzy o jakichkolwiek umowach, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

8.2. Nabycie akcji własnych

W 2020 roku Spółka nie nabywała akcji własnych.

8.3. Akcje i udziały podmiotów z Grupy Kapitałowej ZE PAK SA w posiadaniu osób nadzorujących i zarządzających

W poniższej tabeli przedstawiono stan posiadania (bezpośrednio i pośrednio) akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką osób zarządzających na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Tabela 12: Stan posiadania akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką przez osoby zarządzające na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz na dzień sporządzenia sprawozdania.

Imię i nazwisko	Akcje ZE PAK SA		Akcje/udziały w jednostkach powiązanych z ZE PAK SA	
	ilość	wartość nominalna	ilość	wartość nominalna
Piotr Woźny	0	0	0	0
Zygmunt Artwik	0	0	0	0
Maciej Nietopiel	0	0	0	0
Andrzej Janiszowski	0	0	0	0
Katarzyna Sobierajska	0	0	0	0

W poniższej tabeli przedstawiono stan posiadania (bezpośrednio i pośrednio) akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką osób nadzorujących na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Tabela 13: Stan posiadania akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką przez osoby nadzorujące na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz na dzień sporządzenia sprawozdania.

Imię i nazwisko	Akcje ZE PAK SA		Akcje/udziały w jednostkach powiązanych z ZE PAK SA	
	ilość	wartość nominalna	ilość	wartość nominalna
Zygmunt Solorz	0	0	0	0
Wiesław Walendziak	0	0	0	0
Tomasz Szelaąg	0	0	0	0
Henryk Sobierajski	0	0	0	0
Leszek Wysłocki	0	0	0	0
Sławomir Zakrzewski	0	0	0	0
Grzegorz Krystek	0	0	0	0
Maciej Stec	0	0	0	0
Alojzy Z. Nowak	0	0	0	0

8.4. System kontroli programu akcji pracowniczych

W Spółce nie funkcjonuje program akcji pracowniczych, w związku z czym w Spółce nie istnieje system kontroli programu akcji pracowniczych.

9. OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO

Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego przedstawione jest zgodnie z § 70 ust. 6 pkt 5) Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim.

9.1. Zestaw stosowanych zasad ładu korporacyjnego

W 2020 roku Spółka podlegała zasadom ładu korporacyjnego opisanym w dokumencie „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016” (*Dobre Praktyki*), przyjętym Uchwałą Rady Nadzorczej GPW z dnia 13 października 2015 roku. Zasady opisane w Dobrych Praktykach weszły w życie 1 stycznia 2016 roku.

Zarząd Spółki, w zakresie kompetencji przyznanych mu przez Statut i powszechnie obowiązujące przepisy prawne, dokłada należytej staranności w celu przestrzegania przez Spółkę w możliwie najszerszym zakresie Dobrych Praktyk. Ilość oraz zakres zasad, od stosowania których odstąpiono w 2020 roku zostały szczegółowo opisane w punkcie poniżej. Zarząd Spółki dokłada szczególnych starań, aby polityka informacyjna Spółki wobec inwestorów, zarówno indywidualnych, jak i instytucjonalnych stanowiąca realizację wytycznych zawartych w Dobrych Praktykach była zgodna z ich oczekiwaniami. Spółka dąży do tego by minimalizować zarówno liczbę jak i zakres zasad, od których stosowania odstąpiono. Ponadto, z przyczyn niezależnych od Spółki nie wszystkie zasady zawarte w Dobrych Praktykach są stosowane.

Tekst Dobrych Praktyk jest opublikowany na stronie internetowej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA pod adresem:

https://www.gpw.pl/pub/GPW/files/PDF/GPW_1015_17_DOBRE_PRAKTYKI_v2.pdf

Zgodnie z zasadami Dobrych Praktyk Spółka opublikowała informację na temat stanu stosowania przez Spółkę zasad i rekomendacji zawartych w Dobrych Praktykach pod adresem:

https://ri.zepak.com.pl/upload/files/PL_GPW_dobre_praktyki_ZE_PAK.pdf.

9.2. Zestaw zasad, od których stosowania odstąpiono

Poniżej wyszczególniono zasady ładu korporacyjnego, których Spółka nie dotrzymała w ramach swojej działalności w 2020 roku wraz z wyjaśnieniem stanowiska Spółki w każdym wyszczególnionym odstępstwie.

Rekomendacja IV.R.2. Dobrych Praktyk

Jeżeli jest to uzasadnione z uwagi na strukturę akcjonariatu lub zgłaszane spółce oczekiwania akcjonariuszy, o ile spółka jest w stanie zapewnić infrastrukturę techniczną niezbędną dla sprawnego przeprowadzenia walnego zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, powinna umożliwić akcjonariuszom udział w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu takich środków, w szczególności poprzez:

- 1) transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym,
- 2) dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad walnego zgromadzenia, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad walnego zgromadzenia,
- 3) wykonywanie, osobiście lub przez pełnomocnika, prawa głosu w toku walnego zgromadzenia.

Wyjaśnienie przyczyn niestosowania rekomendacji IV.R.2. Dobrych Praktyk:

Spółka zapewnia transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym, niemniej jednak w ocenie Spółki obecna struktura akcjonariatu nie uzasadnia dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym, umożliwiającej akcjonariuszom wypowiadanie się podczas obrad walnego zgromadzenia, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad. Możliwość wykonywania prawa głosu osobiście lub przez pełnomocnika jest stałą praktyką podczas obrad walnego zgromadzenia akcjonariuszy Spółki. W ocenie Spółki niepełne stosowanie wyżej opisanej rekomendacji nie wpływa negatywnie na realizację celu opisanego w IV rozdziale dobrych praktyk spółek giełdowych.

9.3. Opis głównych cech stosowanych systemów kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Proces sporządzania sprawozdań finansowych Spółki, jak i skonsolidowanych sprawozdań Grupy Kapitałowej, odbywa się z zastosowaniem mechanizmów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem, takich jak: procedury wewnętrzne obowiązujące w Spółce, mechanizmy zarządzania systemami informatycznymi służącymi do ewidencji zdarzeń gospodarczych i sporządzania sprawozdań finansowych oraz mechanizmy ochrony danych i systemów, zasady nadzoru nad sporządzaniem sprawozdań finansowych, zasady weryfikacji i oceny sprawozdań, audyt wewnętrzny oraz inne elementy kontroli.

Sporządzanie sprawozdań finansowych Spółki i skonsolidowanych sprawozdań Grupy odbywa się w sposób uporządkowany, na bazie obowiązującej w Spółce i Grupie struktury organizacyjnej. Wdrożone w Spółce i Grupie narzędzia rachunkowości zarządczej oraz systemy informatyczne wykorzystywane do ewidencji zdarzeń gospodarczych

w księgach rachunkowych, dają podstawę do oceny, iż sprawozdania finansowe Spółki i skonsolidowane sprawozdania Grupy rzetelnie i jasno przedstawiają sytuację finansową i majątkową oraz wynik finansowy Spółki i Grupy.

Do podstawowych regulacji w zakresie sporządzania sprawozdań finansowych należą: polityka rachunkowości Spółki zgodna z Ustawą o Rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku, Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzone przez Unię Europejską, procedura zamykania ksiąg rachunkowych spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej oraz wymogi sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych nałożone przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Spółka nie podjęła jeszcze decyzji o prowadzeniu ksiąg rachunkowych w Grupie według MSSF. W związku z tym proces sporządzania sprawozdań finansowych w Grupie odbywa się dwuetapowo. Najpierw wszystkie spółki Grupy sporządzają swoje sprawozdania jednostkowe według polskich standardów rachunkowości. Sprawozdania te podlegają badaniu o ile spełniają warunki określone w Ustawie o Rachunkowości. Następnie spółki przekształcają sprawozdania jednostkowe, na bazie uzgodnionej dla Grupy polityki rachunkowości według MSSF stosując tzw. arkusze przejścia do sprawozdań finansowych w standardach MSSF. Tak przygotowane sprawozdania jednostkowe są podstawą do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy. Jedynie w przypadku ZE PAK SA następuje automatyczny proces importu danych z systemu SAP ERP do systemu konsolidacji SAP BPC.

Skonsolidowane sprawozdanie Grupy sporządzane jest przy wykorzystaniu systemu informatycznego SAP BPC. W ramach systemu funkcjonuje wydzielona jednostka centralna w spółce dominującej (tj. ZE PAK SA) połączona z działami księgowości w poszczególnych spółkach zależnych. Proces konsolidacji rozpoczyna jednostka centralna otwierając dostęp spółkom do wprowadzania danych do systemu, spółki zależne posiadają możliwość dostępu do swoich danych historycznych w każdym momencie, ale bez możliwości ich korekty. Jednostka centralna na bieżąco monitoruje wprowadzanie danych przez spółki, następnie po wprowadzeniu danych jednostkowych rozpoczyna proces konsolidacji. Proces ten opiera się o zdefiniowane reguły biznesowe, które określają treści korekt konsolidacyjnych. Dodatkowo proces konsolidacji dopuszcza możliwość wprowadzania przez jednostkę centralną korekt ręcznych. Efektem zakończenia procesu konsolidacji jest kompletny pakiet sprawozdania finansowego wraz z notami objaśniającymi w plikach Excel, który po sprawdzeniu jest następnie eksportowany do pliku Word.

Zarząd jest odpowiedzialny za system kontroli wewnętrznej w Spółce i jego skuteczność w procesie sporządzania sprawozdań finansowych i raportów okresowych przygotowywanych i publikowanych zgodnie z zasadami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim.

Nadzór merytoryczny nad procesem przygotowania sprawozdań finansowych i raportów okresowych Spółki i Grupy sprawuje członek Zarządu odpowiedzialny za sprawy finansowe. Za organizację prac związanych z przygotowaniem sprawozdań finansowych odpowiedzialny jest Dyrektor Finansowy, który wraz z Głównym Księgowym opracowuje harmonogram prac składających się na sporządzenie sprawozdań.

Skuteczny system kontroli wewnętrznej Spółki i zarządzania ryzykiem w procesie sprawozdawczości finansowej jest zapewniony dzięki:

- przygotowaniu procedur określających zasady i podział odpowiedzialności w procesie sporządzania sprawozdań finansowych,
- ustaleniu zakresu raportowania na bazie obowiązujących przepisów Ustawy o Rachunkowości oraz Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej,
- wdrożeniu i sprawowaniu nadzoru nad stosowaniem w spółkach z Grupy Kapitałowej spójnych zasad rachunkowości oraz
- półrocznym przeglądom i rocznym badaniom sprawozdań finansowych ZE PAK SA i Grupy Kapitałowej przez niezależnego biegłego rewidenta.

Roczne i półroczne sprawozdania finansowe podlegają badaniu oraz przeglądowi przez niezależnego biegłego rewidenta, który wyraża opinię o rzetelności i jasności tego sprawozdania oraz prawidłowości ksiąg rachunkowych stanowiących podstawę jego sporządzenia.

Wyboru biegłego rewidenta dokonuje Rada Nadzorcza, z grona renomowanych firm audytorskich, gwarantujących wysokie standardy usług i wymaganą niezależność.

Badania sprawozdań finansowych przeprowadzane są:

- stosownie do postanowień rozdziału 7 Ustawy o Rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku,

- zgodnie z Krajowymi Standardami Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania, przyjętymi uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 roku z późniejszymi zmianami oraz uchwałą KRBR z dnia 7 lipca 2017 roku.

W szczególności badania obejmują sprawdzenie poprawności zastosowanych przez Spółkę i Grupę zasad rachunkowości, weryfikację znaczących szacunków, sprawdzenie – w sposób wrywkowy – dowodów i zapisów księgowych, z których wynikają kwoty i informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym, jak i całościową ocenę sprawozdania finansowego.

Wyniki finansowe Spółki i Grupy są na bieżąco monitorowane w trakcie roku obrotowego oraz podlegają ocenie okresowej dokonywanej przez Radę Nadzorczą. Na regularnych posiedzeniach Rady Nadzorczej Zarząd Spółki przedkłada informacje na temat aktualnej sytuacji finansowej Spółki i Grupy ZE PAK SA.

Zadaniem Spółki i Grupy jest sporządzenie takiego sprawozdania finansowego, obejmującego dane liczbowe i objaśnienia słowne, które:

- przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej na dany dzień, jak też jej wyniku finansowego za dany okres,
- zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach prawidłowo, to jest zgodnie z zasadami rachunkowości, wynikającymi z Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji ogłoszonych w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej oraz stosownie do wymogów Ustawy o Rachunkowości i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych a także na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych,
- jest zgodne z wpływającymi na treść sprawozdania finansowego przepisami prawa i postanowieniami Statutu Spółki.

Spółka posiada dokumentację opisującą przyjęte przez nią zasady rachunkowości, określoną w art. 10 Ustawy o rachunkowości. Zastosowane zasady rachunku kosztów, wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego są zgodne z przepisami Ustawy o rachunkowości oraz z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.

Odpowiedzialność za prawidłowość prowadzenia rachunkowości Spółki i Grupy ciąży na Zarządzie. Spółka prowadzi księgi rachunkowe w zintegrowanym systemie informatycznym SAP ERP. System ten, podobnie jak wyżej opisany system konsolidacji sprawozdań SAP BPC, zapewnia podział kompetencji, spójność zapisów operacji w księgach oraz kontrolę pomiędzy księgą główną oraz księgami pomocniczymi. Prowadzona ewidencja umożliwia ustalenie wyniku finansowego, podatku VAT oraz innych zobowiązań budżetowych. Ewidencja księgowa zapewnia poprawność i kompletność zapisów. Chronologia zdarzeń gospodarczych jest przestrzegana. Zapisy w księgach rachunkowych odzwierciedlają stan rzeczywisty, dane są wprowadzane kompletnie i poprawnie, na podstawie zakwalifikowanych do zaksięgowania dowodów księgowych. Zapewniona jest ciągłość zapisów oraz poprawność działania stosowanych procedur. Dowody księgowe odpowiadają wymogom Ustawy o Rachunkowości. Księgi rachunkowe są przechowywane w siedzibie Spółki. Istnieje możliwość modyfikacji funkcjonalności systemu w celu zapewnienia adekwatności rozwiązań technicznych do zmieniających się zasad rachunkowości i norm prawnych. System posiada dokumentację zarówno w części dotyczącej użytkowników końcowych, jak i w części technicznej. Dokumentacja systemu podlega okresowej weryfikacji i aktualizacji. Spółka wdrożyła rozwiązania organizacyjne oraz systemowe w zakresie zapewnienia właściwego użytkownika i ochrony systemów zabezpieczenia dostępu do danych oraz sprzętu komputerowego. Dostęp do zasobów systemu ewidencji finansowej ograniczony jest odpowiednimi uprawnieniami, które nadawane są upoważnionym pracownikom wyłącznie w zakresie wykonywanych przez nich obowiązków i czynności.

W Spółce funkcjonuje audyt wewnętrzny, którego celem jest dokonywanie niezależnej i obiektywnej oceny systemów zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej. Audyt wewnętrzny funkcjonuje w oparciu o regulamin audytu. Audyt realizuje planowe i doraźne zadania audytowe zarówno w jednostce dominującej jak i w spółkach Grupy. Plany audytu tworzone są na bazie analiz ryzyka. Wyniki audytów raportowane są Zarządowi Spółki. Informacje z działalności audytu wewnętrznego stanowią także przedmiot analiz Komitetu Audytu.

W ramach działalności kontrolingowej okresowa sprawozdawczość zarządcza podlega ocenie pod kątem przedstawianych informacji, w szczególności w kontekście analizy odchyleń od założeń przyjętych w planach finansowych.

9.4. Akcjonariusze posiadający znaczące pakiety akcji

W poniższej tabeli wyszczególniono akcjonariuszy posiadających znaczące pakiety akcji, zgodnie ze stanem wiedzy Spółki, na podstawie przesłanych Spółce zawiadomień.

*Tabela 14: Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczące pakiety akcji (powyżej 5%) zgodnie z informacjami posiadanymi przez Spółkę na podstawie dostarczonych zawiadomień o nabyciu/zbyciu akcji Spółki, na dzień przekazania niniejszego raportu**

<i>Akcjonariusz</i>	<i>Liczba posiadanych akcji</i>	<i>Procentowy udział w kapitale zakładowym</i>	<i>Liczba posiadanych głosów</i>	<i>Procentowy udział w ogólnej liczbie głosów</i>
Zygmunt Solorz (pośrednio) poprzez: Argumenol Investment Company Limited.	33 523 911	65,96%	33 523 911	65,96%
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	4 503 242	8,86%	4 503 242	8,86%
OFE PZU „Złota Jesień”	4 635 719	9,12%	4 635 719	9,12%

* Według informacji posiadanych przez Spółkę na podstawie dostarczonych zawiadomień o nabyciu/zbyciu akcji.

9.5. Posiadacze papierów wartościowych dających szczególne uprawnienia kontrolne

Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2020 roku, jak i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Spółka nie emitowała papierów wartościowych dających szczególne uprawnienia kontrolne.

9.6. Ograniczenia w wykonywaniu prawa głosu

Zgodnie ze Statutem Spółki jak i innymi dokumentami wewnętrznymi Spółki na dzień 31 grudnia 2020 roku, jak i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie ma żadnych ograniczeń odnośnie wykonywania prawa głosu.

9.7. Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych

Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2020 roku, jak i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania w Spółce nie występują ograniczenia dotyczące przenoszenia praw własności papierów wartościowych Spółki.

9.8. Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających i nadzorujących

Zarząd

Zarząd Spółki składa się z 3 do 6 członków powoływanych na wspólną kadencję. W skład Zarządu wchodzi: Prezes Zarządu, Wiceprezesi Zarządu oraz inni członkowie Zarządu. Liczbę członków Zarządu oraz ich funkcje ustala Rada Nadzorcza. Kadencja Zarządu trwa pięć lat. Prezesa Zarządu, Wiceprezesów Zarządu oraz innych członków Zarządu powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza w głosowaniu tajnym. Prezes Zarządu, Wiceprezesi Zarządu oraz inni członkowie Zarządu mogą być odwołani lub zawieszani w czynnościach także przez Walne Zgromadzenie.

Zarząd prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje Spółkę. Zarząd działa w oparciu o Regulamin Zarządu, który określa szczegółowo tryb działania Zarządu. Regulamin ustala Zarząd, a zatwierdza uchwałą Rada Nadzorcza.

Uchwały Zarządu wymagają sprawy przekraczające zwykły zarząd, w szczególności:

- 1) uchwalanie i zmiana regulaminu organizacyjnego określającego organizację przedsiębiorstwa Spółki,
- 2) zaciąganie kredytów i pożyczek,
- 3) ustanowienie prokury,
- 4) udzielanie gwarancji kredytowych i poręczeń majątkowych,
- 5) nabywanie i zbywanie nieruchomości, prawa użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości lub użytkowaniu wieczystym.
- 6) decyzje w sprawach, których wartość przekracza 500 000,00 złotych. Wartość transakcji wyrażonych w innych walutach obcych podlega przeliczeniu według średniego kursu NBP dla danej waluty obowiązującego na dzień podjęcia uchwały.

Uchwały Zarządu wymagają także sprawy, w których Zarząd zwraca się do Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej.

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza Spółki składa się z 5 do 14 członków powoływanych na wspólną kadencję. Kadencja Rady Nadzorczej trwa pięć lat. Członków Rady Nadzorczej powołuje i odwołuje Walne Zgromadzenie. Walne Zgromadzenie przed wyborem członków Rady Nadzorczej na nową kadencję określa liczbę członków Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza wybiera ze swego grona w głosowaniu tajnym Przewodniczącego, Sekretarza Rady, Zastępcę Przewodniczącego lub, jeśli uzna to za zasadne, dwóch Zastępców Przewodniczącego.

W skład Rady Nadzorczej powinno wchodzić dwóch członków spełniających kryteria niezależności przewidziane dla niezależnego członka rady nadzorczej w rozumieniu Zalecenia Komisji z dnia 15 lutego 2005 roku dotyczącego roli dyrektorów niewykonawczych lub będących członkami rady nadzorczej spółek giełdowych i komisji rady (nadzorczej) (2005/162/WE) z uwzględnieniem Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie SA („Niezależni Członkowie Rady Nadzorczej”). Kandydat na Niezależnego Członka Rady Nadzorczej składa Spółce, przed jego powołaniem do składu Rady Nadzorczej, pisemne oświadczenie o spełnieniu kryteriów niezależności.

Zgodnie z ustawą z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (tj. Dz. U. z 2020 roku poz. 1415) Spółka ma status jednostki zainteresowania publicznego w rozumieniu tej ustawy, w związku z czym powinna posiadać Komitet Audytu. W skład komitetu audytu wchodzi przynajmniej 3 członków. Przynajmniej jeden członek komitetu audytu posiada wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych. Zgodnie ze wspomnianą ustawą większość członków komitetu audytu, w tym jego przewodniczący, musi spełniać kryteria niezależności od danej jednostki zainteresowania publicznego.

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności.

Do uprawnień Rady Nadzorczej należy w szczególności:

- 1) zatwierdzanie regulaminu Zarządu Spółki i opiniowanie regulaminu organizacyjnego określającego organizację przedsiębiorstwa Spółki,
- 2) zawieranie, rozwiązywanie i zmiana umów z członkami Zarządu oraz ustalanie zasad wynagradzania Zarządu oraz wysokości wynagrodzenia dla członków Zarządu Spółki,
- 3) powoływanie i odwoływanie w głosowaniu tajnym Prezesa Zarządu, Wiceprezesów Zarządu oraz innych członków Zarządu,
- 4) zawieszanie w czynnościach z ważnych powodów, w głosowaniu tajnym, Prezesa Zarządu, Wiceprezesów Zarządu oraz innych członków Zarządu lub całego Zarządu,
- 5) delegowanie członka lub członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członka Zarządu Spółki w razie zawieszenia członków Zarządu, czy też całego Zarządu,
- 6) wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Spółki,
- 7) ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy,
- 8) ocena wniosków Zarządu co do podziału zysku albo pokrycia straty,
- 9) składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego pisemnego sprawozdania z wyników ocen, o których mowa w pkt 7 i 8,
- 10) składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznej zwięzłej oceny sytuacji Spółki oraz corocznego sprawozdania z pracy Rady Nadzorczej,
- 11) opiniowanie spraw wnoszonych przez Zarząd będących przedmiotem uchwał Walnego Zgromadzenia,
- 12) zatwierdzanie wieloletnich programów działania Spółki oraz Grupy Kapitałowej ZE PAK SA, w tym strategii działania Spółki oraz Grupy Kapitałowej ZE PAK SA, opracowywanych przez Zarząd, oraz
- 13) zatwierdzanie rocznych programów działania Spółki oraz rocznych programów działania grupy kapitałowej Spółki, w szczególności obejmujących plany produkcji oraz przychodów, plany kosztów rodzajowych, plany kosztów jednostkowych, plany wynagrodzeń, plany inwestycyjne oraz plany remontów i serwisowania.

Do kompetencji Rady Nadzorczej należy również udzielanie Zarządowi zgody na:

- 1) uczestniczenie w innych spółkach oraz zbywanie akcji lub udziałów w innych spółkach,
- 2) tworzenie oddziałów za granicą,
- 3) wypłatę zaliczki na poczet dywidendy,
- 4) dokonywanie przez Spółkę czynności skutkujących zaciągnięciem zobowiązania, z wyjątkiem:
 - a) czynności przewidzianych w zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą rocznym programie działania Spółki lub
 - b) czynności skutkującej zaciągnięciem zobowiązania o wartości do 1 000 000 złotych, w tym także udzielanie poręczeń lub gwarancji oraz wystawianie lub poręczanie weksli,
- 5) nabywanie i zbywanie nieruchomości, prawa użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości lub użytkowaniu wieczystym o wartości przekraczającej 1 000 000 złotych,

- 6) zawarcie przez Spółkę z podmiotem powiązaniem ze Spółką znaczącej umowy w rozumieniu przepisów dotyczących informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym, z wyłączeniem umów typowych, zawieranych przez Spółkę na warunkach rynkowych, w ramach prowadzonej działalności operacyjnej,
- 7) wskazywanie przez Zarząd osób do pełnienia funkcji w organach spółek i innych podmiotów, w których Spółka uczestniczy bezpośrednio lub pośrednio, oraz
- 8) ustalanie przez Zarząd sposobu wykonywania prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu lub na Zgromadzeniu Wspólników w spółkach, w stosunku do których Spółka jest spółką dominującą lub powiązaną w rozumieniu Kodeksu spółek handlowych, w sprawach:
 - a) zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa spółki lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nich ograniczonego prawa rzeczowego, jak również dokonanie innych czynności związanych z nabyciem lub rozporządzeniem składnikami majątku spółki, stanowiących przedmiot obrad Walnego Zgromadzenia lub Zgromadzenia Wspólników,
 - b) rozwiązania i likwidacji spółki,
 - c) zmiany statutu lub umowy spółki,
 - d) połączenia, podziału lub przekształcenia spółki, oraz
 - e) podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego spółki.

Na wniosek Zarządu Rada Nadzorcza udziela członkowi Zarządu zezwolenia na zajmowanie stanowisk we władzach spółek, w których Spółka posiada udziały lub akcje oraz pobieranie z tego tytułu wynagrodzenia.

9.9. Skład osobowy, jego zmiany oraz opis działania organów zarządzających i nadzorujących

Zarząd

Rok obrotowy 2020 Zarząd Spółki rozpoczął w następującym składzie:

- 1) Henryk Sobierajski – Prezes Zarządu,
- 2) Zygmunt Artwik – Wiceprezes Zarządu,
- 3) Paweł Markowski – Wiceprezes Zarządu,
- 4) Paweł Lisowski – Wiceprezes Zarządu,
- 5) Maciej Nietopiel – Wiceprezes Zarządu.

Z dniem 4 maja 2020 roku rezygnację z członkostwa w Zarządzie Spółki oraz pełnienia funkcji Prezesa Zarządu złożył Pan Henryk Sobierajski. W dniu 7 maja 2020 roku Rada Nadzorcza ZE PAK SA powierzyła Panu Maciejowi Nietopielowi – Wiceprezesowi Zarządu Spółki, kierowanie pracami Zarządu Spółki w charakterze pełniącego obowiązki Prezesa Zarządu, do czasu wyboru nowego Prezesa Zarządu ZE PAK SA. W dniu 22 czerwca 2020 roku Rada Nadzorcza Spółki powołała Pana Henryka Sobierajskiego w skład Zarządu powierzając mu funkcję Prezesa Zarządu.

W dniu 3 listopada 2020 roku Pan Henryk Sobierajski złożył rezygnację z członkostwa w Zarządzie Spółki oraz pełnienia funkcji Prezesa Zarządu.

5 listopada 2020 roku Pan Paweł Markowski oraz Pan Paweł Lisowski złożyli rezygnację z członkostwa w Zarządzie Spółki oraz pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu z dniem 15 listopada 2020 roku.

Na posiedzeniu, które odbyło się w dniu 5 listopada 2020 roku Rada Nadzorcza Spółki powołała Pana Piotra Woźnego w skład Zarządu powierzając mu funkcję Prezesa Zarządu z dniem 6 listopada 2020 roku. Równocześnie Rada Nadzorcza Spółki powołała do Zarządu Spółki Pana Andrzeja Janiszowskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu z dniem 16 listopada 2020 roku.

Już po zakończeniu okresu sprawozdawczego, w dniu 2 marca 2021 roku, Rada Nadzorcza Spółki powołała Panią Katarzynę Sobierajską w skład Zarządu powierzając jej funkcję Wiceprezesa Zarządu.

Na dzień publikacji niniejszego raportu skład Zarządu Spółki przedstawia się następująco:

- 1) Piotr Woźny – Prezes Zarządu,
- 2) Zygmunt Artwik – Wiceprezes Zarządu,
- 3) Maciej Nietopiel – Wiceprezes Zarządu,
- 4) Andrzej Janiszowski – Wiceprezes Zarządu,
- 5) Katarzyna Sobierajska – Wiceprezes Zarządu.

Rada Nadzorcza

Rok obrotowy Rada Nadzorcza ZE PAK SA rozpoczęła w następującym składzie:

- 1) Wojciech Piskorz –Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- 2) Wiesław Walendziak – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej,
- 3) Tomasz Szela – Sekretarz,
- 4) Sławomir Sykucki,
- 5) Leszek Wysłocki,
- 6) Sławomir Zakrzewski,
- 7) Piotr Stępnia, k,
- 8) Grzegorz Krystek.

25 maja 2020 roku rezygnację z Rady Nadzorczej złożył Przewodniczący, Pan Wojciech Piskorz.

Spółka otrzymała również rezygnację Pana Piotra Stępnia, k oraz Pana Sławomira Sykuckiego z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej ZE PAK SA ze skutkiem na dzień odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy za rok obrotowy 2019, tj. na dzień 19 czerwca 2020 roku.

W dniu 19 czerwca 2020 roku na posiedzeniu Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki powołanych zostało trzech nowych członków Rady Nadzorczej – Pana Macieja Stec, Pana Piotra Woźnego oraz Pana Alojzego Z. Nowaka. 22 czerwca 2020 roku Rada Nadzorcza wybrała Pana Piotra Woźnego na Przewodniczącego Rady Nadzorczej.

W dniu 1 grudnia 2020 roku, Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki powołało Pana Zygmunta Solorza oraz Pana Henryka Sobierajskiego w skład Rady Nadzorczej Spółki.

W dniu 4 listopada 2020 roku Pan Piotr Woźny złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej Spółki oraz pełnienia funkcji Przewodniczącego Rady Nadzorczej Spółki.

Na posiedzeniu, które odbyło się w dniu 5 listopada 2020 roku Rada Nadzorcza Spółki powołała Pana Piotra Woźnego w skład Zarządu powierzając mu funkcję Prezesa Zarządu z dniem 6 listopada 2020 roku.

Na posiedzeniu, które odbyło się w dniu 11 grudnia 2020 roku, Rada Nadzorcza Spółki, działając na podstawie § 17 ust. 1 Statutu Spółki oraz § 5 ust. 2 Regulaminu Rady Nadzorczej Spółki, podjęła uchwałę o wyborze Pana Zygmunta Solorza na Przewodniczącego Rady Nadzorczej Spółki.

Na dzień publikacji niniejszego Raportu skład Rady Nadzorczej ZE PAK SA przedstawia się następująco:

- 1) Zygmunt Solorz – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- 2) Wiesław Walendziak – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej,
- 3) Tomasz Szela – Sekretarz,
- 4) Henryk Sobierajski,
- 5) Leszek Wysłocki,
- 6) Sławomir Zakrzewski,
- 7) Grzegorz Krystek,
- 8) Maciej Stec,
- 9) Alojzy Z. Nowak.

Członkami Rady Nadzorczej spełniającymi kryteria niezależności są: Sławomir Zakrzewski, Alojzy Z. Nowak oraz Grzegorz Krystek.

Wykonując swoje kodeksowe i statutowe obowiązki Rada Nadzorcza odbyła w 2020 roku 8 posiedzeń podejmując łącznie 120 uchwał. Rada Nadzorcza wykonała statutowy obowiązek odbycia posiedzenia w każdym kwartale.

W okresie sprawozdawczym Rada Nadzorcza sprawowała kolegialnie stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich jej dziedzinach działalności. Rada Nadzorcza koncentrowała się przede wszystkim na następujących zagadnieniach:

- 1) ocenie sprawozdań sporządzonych za rok obrotowy 2019,
- 2) zmianach w składzie Zarządu ZE PAK SA,
- 3) dokonaniu wewnętrznego podziału kompetencji pomiędzy członków Zarządu Spółki,
- 4) wyrażaniu zgody na dokonywanie przez Spółkę czynności skutkujących zaciągnięciem zobowiązań o wartości powyżej 1 miliona złotych,
- 5) opiniowaniu wniosków składanych przez Zarząd w sprawach dotyczących bieżącej działalności Spółki,
- 6) zatwierdzaniu czynności związanych z toczącym się w Grupie Kapitałowej ZE PAK SA procesem restrukturyzacji,
- 7) bieżącym omawianiu sytuacji związanej z uzyskaniem decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych dla budowy Odkrywki Ościsłowo,
- 8) omawianiu bieżących działań podejmowanych przez Spółkę w obszarze dotyczącym inwestycji polegającej na utworzeniu w elektrowni Konin drugiej biomasowej jednostki wytwórczej na bazie istniejącego kotła węglowego i istniejących turbozespołów,

- 9) omawianiu bieżących działań podejmowanych przez Spółkę w obszarze dotyczącym inwestycji polegającej na budowie farmy fotowoltaicznej o przewidywanej mocy około 70 MWp.

Komitet audytu

Rok 2020 Komitet Audytu rozpoczął obradować w następującym składzie:

- 1) Sławomir Zakrzewski – Przewodniczący Komitetu Audytu,
- 2) Tomasz Szelaąg,
- 3) Piotr Stępiak.

W związku z rezygnacją Pana Piotra Stępiaka z członkostwa w Radzie Nadzorczej oraz powołaniem nowych członków do Rady Nadzorczej, z dniem 22 czerwca 2020 roku zmianie uległ również skład Komitetu Audytu. Na dzień publikacji niniejszego raportu skład Komitetu Audytu przedstawia się następująco:

- 1) Sławomir Zakrzewski – Przewodniczący Komitetu Audytu
- 2) Tomasz Szelaąg
- 3) Alojzy Z. Nowak

Członkiem Komitetu Audytu posiadającym wiedzę i umiejętności z zakresu branży, w której działa ZE PAK SA jest Pan Sławomir Zakrzewski, który nabył je poprzez swoje bogate doświadczenie zawodowe, w branży budowlanej i energetycznej, zdobyte zarówno w kraju jak i zagranicą. Członkiem Komitetu Audytu posiadającym wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości jest Pan Tomasz Szelaąg, który nabył je dzięki swojemu wykształceniu a doskonalił zajmując liczne stanowiska menadżerskie wymagające rzeczowej wiedzy i kompetencji. Członkami Komitetu Audytu spełniającymi kryterium niezależności są Pan Sławomir Zakrzewski i Pan Alojzy Z. Nowak.

Spółka opracowała politykę wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania oraz politykę świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem.

Główne założenia polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania:

- 1) Zgodnie ze statutem Spółki, organem wybierającym firmę audytorską dla wykonania badania ustawowego jest Rada Nadzorcza Spółki
- 2) Wynagrodzenie za przeprowadzenie badania ustawowego otrzymane przez firmę audytorską, lub jej podwykonawców nie może być uzależnione od żadnych warunków, w tym od wyniku badania ustawowego ani kształtowane lub uzależnione od świadczenia dodatkowych usług niebędących badaniem ustawowym Spółki lub jej spółek powiązanych
- 3) Komitet Audytu Rady Nadzorczej Spółki zatwierdza procedurę wyboru firmy audytorskiej
- 4) Spółka przygotowuje dokumentację przetargową dla zaproszonych firm audytorskich wedle określonych kryteriów
- 5) Spółka ocenia oferty złożone przez firmy audytorskie zgodnie z kryteriami wyboru określonymi w dokumentacji przetargowej oraz przygotowuje sprawozdanie zawierające wnioski z procedury wyboru i przedkłada je Komitetowi Audytu
- 6) Komitet Audytu przedstawia Radzie Nadzorczej Spółki rekomendację wyboru firmy audytorskiej
- 7) Jeżeli decyzja Rady Nadzorczej Spółki w zakresie wyboru firmy audytorskiej odbiega od rekomendacji Komitetu Audytu, Rada Nadzorcza Spółki uzasadnia przyczyny niezastosowania się do rekomendacji Komitetu Audytu oraz przekazuje takie uzasadnienie do wiadomości Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki

Główne założenia polityki świadczenia na rzecz Spółki przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem:

- 1) Spółka realizując przepisy Ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym („UoBR”) nie zawiera z firmą audytorską przeprowadzającą badanie, z podmiotami powiązanymi z tą firmą audytorską oraz z członkami sieci firmy audytorskiej umów o świadczenie usług zabronionych w rozumieniu art. 136 UoBR
- 2) W zakresie niezwiązanym z polityką podatkową Spółki, Spółka może zlecić firmie audytorskiej przeprowadzającej badanie lub podmiotowi powiązanemu z tą firmą audytorską lub członkowi sieci firmy audytorskiej prace, które są dozwolonymi usługami niebędącymi badaniem
- 3) Nad zgodnością z prawem wykonywania prac, o których mowa w pkt 2 czuwa Komitet Audytu. Przed zleceniem przez Spółkę usług, o których mowa w pkt 2 Komitet Audytu przeprowadza ocenę zagrożeń i zabezpieczeń niezależności, o której mowa w art. 69-73 UoBR
- 4) W polityce wymieniono również główne rodzaje usług dozwolonych oraz zabronionych.

Rekomendacja dotycząca wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania została sporządzona w następstwie zorganizowanej przez Spółkę procedury wyboru spełniającej obowiązujące kryteria i rekomendacja ta spełnia obowiązujące w Spółce warunki wyrobu audytora.

Komitet Audytu Rady Nadzorczej ZE PAK SA w 2020 roku podjął Uchwałę w sprawie rekomendacji Komitetu Audytu dla Rady Nadzorczej Spółki, dotyczącej wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badań ustawowych oraz przeglądów skonsolidowanego i jednostkowego sprawozdania finansowego ZE PAK SA oraz jednostkowych sprawozdań finansowych spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej ZE PAK SA, sporządzanych za lata 2020-2022.

W roku obrotowym 2020 Komitet Audytu Rady Nadzorczej ZE PAK SA odbył 4 posiedzenia.

9.10. Sposób działania Walnego Zgromadzenia, jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposób ich wykonywania

Walne Zgromadzenie

Walne Zgromadzenie zwoływane jest w przypadkach wskazanych w Kodeksie Spółek Handlowych oraz w Statucie Spółki. Walne Zgromadzenie, co do zasady zwoływane jest przez Zarząd Spółki i obraduje jako zwyczajne lub nadzwyczajne. W przypadku zwołania Walnego Zgromadzenia przez podmiot lub organ inny niż Zarząd Spółki, Zarząd zobowiązany jest współdziałać z tym podmiotem bądź organem w celu dokonania wszelkich czynności określonych prawem koniecznych do zwołania, organizacji oraz przeprowadzenia Walnego Zgromadzenia. Od dnia pierwszego notowania akcji Spółki na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie SA, Walne Zgromadzenia mogą odbywać się przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. O przeprowadzeniu Walnego Zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej decyduje Rada Nadzorcza Spółki.

Walne Zgromadzenie odbywa się w Warszawie lub w siedzibie Spółki. Transmisja z obrad Walnego Zgromadzenia prowadzona jest w czasie rzeczywistym, po zakończeniu obrad link do transmisji video z obrad Walnego Zgromadzenia dostępny jest na stronie internetowej Spółki.

Walne Zgromadzenie ZE PAK SA zwołuje się poprzez ogłoszenie dokonywane na stronie internetowej Spółki oraz w sposób określony dla przekazywania informacji bieżących zgodnie z przepisami o ofercie publicznej i warunkach wprowadzenia instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

Materiały udostępnione akcjonariuszom w związku z Walnym Zgromadzeniem, w tym projekty uchwał proponowanych do przyjęcia, jak również inne istotne materiały Spółka udostępnia na stronie internetowej <http://ri.zepak.com.pl/>.

Do podstawowych kompetencji Walnego Zgromadzenia należy:

- 1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy oraz udzielenia absolutorium członkom organów Spółki z wykonania przez nich obowiązków,
- 2) podział zysku albo pokrycie strat,
- 3) zmiana przedmiotu działalności Spółki,
- 4) zmiana Statutu Spółki,
- 5) podwyższenie lub obniżenie kapitału zakładowego,
- 6) upoważnienie Zarządu do nabycia akcji własnych w celu umorzenia,
- 7) powołanie i odwołanie członków Rady Nadzorczej,
- 8) ustalenie wysokości wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej,
- 9) łączenie, podział i przekształcenie Spółki,
- 10) rozwiązanie i likwidacja Spółki,
- 11) emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa i warrantów subskrypcyjnych,
- 12) zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego
- 13) tworzenie i znoszenie kapitałów i funduszy Spółki,
- 14) zawarcie przez Spółkę umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy z członkiem Zarządu, Rady Nadzorczej, prokurentem lub likwidatorem Spółki albo na rzecz którejkolwiek z tych osób,
- 15) zawarcie przez spółkę zależną umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy z członkiem Zarządu, Rady Nadzorczej, prokurentem lub likwidatorem Spółki albo na rzecz którejkolwiek z tych osób,
- 16) wszelkie postanowienia dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu Spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru, oraz
- 17) użycie kapitału zakładowego.

Czynne prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu mają osoby będące akcjonariuszami na 16 dni przed datą Walnego Zgromadzenia. Warunkiem dopuszczenia akcjonariusza do udziału w Walnym Zgromadzeniu jest przedstawienie przez niego imiennego zaświadczenia o prawie uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, które wystawione jest przez podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych.

Akcjonariusz uczestniczy w obradach Walnego Zgromadzenia i wykonuje prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika.

Akcjonariuszowi reprezentującemu co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego Spółki przysługuje prawo żądania umieszczenia określonych spraw w porządku Walnego Zgromadzenia Spółki. Żądanie powinno zostać zgłoszone Zarządowi Spółki nie później niż na 21 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia Spółki.

Akcjonariusz występujący z żądaniem umieszczenia poszczególnych spraw w porządku obrad Walnego Zgromadzenia powinien wykazać posiadanie odpowiedniej liczby akcji na dzień złożenia żądania załączając do żądania świadectwo depozytowe wystawione przez podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych.

Akcjonariusz reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego Spółki może przed terminem Walnego Zgromadzenia zgłaszać Spółce na piśmie lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad Walnego Zgromadzenia lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad.

Każdy z akcjonariuszy uprawnionych do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu może podczas Walnego Zgromadzenia Spółki zgłaszać projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad.

Uchwały Walnego Zgromadzenia podejmowane są większością 75% głosów oddanych, chyba, że Kodeks Spółek Handlowych stanowi inaczej. Jedna akcja Spółki daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu

9.11. Opis zasad zmian Statutu Spółki

Zmiany Statutu Spółki, zgodnie z przepisami Kodeksu Spółek Handlowych oraz postanowieniami Statutu Spółki, wymagają od Walnego Zgromadzenia podjęcia stosownej uchwały oraz wpisu do rejestru przedsiębiorców. Walne Zgromadzenie może upoważnić Radę Nadzorczą Spółki do ustalenia tekstu jednolitego zmienionego statutu bądź wprowadzenia zmian o charakterze redakcyjnym określonych w uchwale walnego zgromadzenia. Zmiany Statutu obowiązują od chwili wpisania do rejestru przedsiębiorców. W 2020 dokonano dwóch zmian w Statucie Spółki dotyczących rozszerzenia przedmiotu działalności Spółki, w związku z czym został przyjęty tekst jednolity, który został udostępniony na stronie internetowej Spółki.

9.12. Informacje na temat systemu wynagrodzeń oraz wysokości wynagrodzeń osób zarządzających i nadzorujących

W Zespole Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin SA system wynagrodzeń oparty jest na Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy dla pracowników ZE PAK SA z dnia 24 września 1993 roku (ZUZP). Przepisom ZUZP nie podlegają tylko członkowie Zarządu, główny księgowy oraz kluczowi menedżerowie, którzy mają zawarte kontrakty menedżerskie. 25 września 2018 roku Spółka wypowiedziała ZUZP i zgodnie z procedurą wypowiedzenia warunki umów o pracę obowiązywały do 31 grudnia 2019 roku. W lipcu 2019 roku Spółka przedłożyła stronie społecznej projekt nowego układu zbiorowego pracy. Na dzień sporządzenia raportu trwają negocjacje nowego układu zbiorowego pracy.

Podstawowymi składnikami wynagrodzenia dla pracowników zawartymi w ZUZP są indywidualna miesięczna płaca zasadnicza, miesięczna premia regulaminowa, dodatek za staż pracy, premia roczna, odprawa emerytalno-rentowa oraz dodatki. Pracownicy mają także prawo do nagród z Funduszu Prezesa Zarządu i świadczeń socjalnych.

Zasady wynagrodzenia kluczowych menedżerów określa zarząd w indywidualnych umowach. Podstawowym składnikiem wynagrodzenia jest płaca zasadnicza. Kluczowi menedżerowie mogą otrzymać nagrodę uznaniową przyznawaną decyzją Zarządu. Kluczowi menedżerowie uprawnieni są również do niektórych składników z ZUZP.

Członkowie Zarządu ZE PAK SA wynagradzani są na podstawie zapisów indywidualnych umów o zarządzanie, których treść kształtuje Rada Nadzorcza Spółki. W dniu 19 czerwca 2020 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki przyjęło „Politykę wynagrodzeń członków Zarządu i Rady Nadzorczej ZE PAK SA”. Polityka zmierza do zapewnienia trwałego wzrostu wartości Spółki, którego realizacja przez Zarząd i Radę Nadzorczą wymaga – między innymi – odpowiedniego do tego celu ukształtowania struktury wynagrodzeń członków Zarządu i Rady Nadzorczej z tytułu całokształtu wykonywanych przez nich obowiązków. Służy temu ograniczenie wynagrodzeń tych osób do części stałej, pozwalającej wykonywać im swoje obowiązki dotyczące całokształtu działalności Spółki bez ograniczania się do realizacji jedynie wybranych celów. Zmienność sytuacji rynkowej, społecznej i gospodarczej, a także potrzeba elastycznego reagowania na pojawiające się ryzyka i szanse biznesowe nie uzasadnia sztywnego określania takich celów. Potrzebę elastycznego reagowania na zmiany tej sytuacji i pojawiające się wyzwania zapewnia – w przypadku członków Zarządu – możliwość

przyznania im premii. Zapewnia to elastyczność w zapewnieniu stabilnego bytu Spółki i jej długoterminowych interesów. Członkowie Zarządu mają prawo do miesięcznego wynagrodzenia. Może być im także przyznana nagroda uznaniowa. W przypadku odwołania ze składu Zarządu nie jest przewidziana odprawa. Nie istnieją zapisy dotyczące rekompensaty w przypadku zwolnienia następującego z powodu połączenia lub przejęcia.

W Spółce nie funkcjonuje żaden program motywacyjny ani premiowy oparty na kapitale Spółki.

Tabela 15: Informacje na temat wysokości wypłaconego wynagrodzenia w 2020 roku przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki wszystkim członkom Zarządu pełniącym funkcje w 2020 roku

<i>Imię i nazwisko członka Zarządu</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Wysokość wynagrodzenia</i> <i>(brutto) wypłaconego przez</i> <i>Spółkę</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>w tym zmienne</i> <i>składniki</i> <i>wynagrodzenia*</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Wysokość wynagrodzenia</i> <i>(brutto) wypłaconego przez</i> <i>podmioty zależne Spółki</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Razem:</i>
Piotr Woźny	52,00	0,00	0,50	52,50
Zygmunt Artwik	878,97	250,00	0,10	879,07
Paweł Markowski	711,02	223,57	67,08	778,10
Paweł Lisowski	724,22	215,00	71,25	795,47
Maciej Nietopiel	540,02	151,57	0,70	540,72
Henryk Sobierajski	564,55	301,33	-	564,55
Andrzej Janiszowski	16,50	0,00	-	16,50
Razem	3 487,28	1 141,47	1,30	3 626,91

* Do zmiennych składników wynagrodzenia zaliczono: nagrody i premie, odprawy z tytułu odwołania z Zarządu, ekwiwalenty za urlop oraz odprawy emerytalne.

Tabela 16: Informacje na temat wysokości świadczeń niepieniężnych w 2020 roku przyznanych przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki wszystkim członkom Zarządu pełniącym funkcje w 2020 roku

<i>Imię i nazwisko członka Zarządu</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Całkowita szacunkowa wartość</i> <i>świadczeń niepieniężnych</i> <i>przyznanych przez Spółkę</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Całkowita szacunkowa wartość</i> <i>świadczeń niepieniężnych</i> <i>przyznanych przez podmioty</i> <i>zależne Spółki</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Razem</i>
Piotr Woźny	0,0	-	0,0
Zygmunt Artwik	0,58	-	0,58
Paweł Markowski	0,12	-	0,12
Paweł Lisowski	0,44	-	0,44
Maciej Nietopiel	8,24	-	8,24
Henryk Sobierajski	0,38	-	0,38
Andrzej Janiszowski	0,0	-	0,0
Razem	9,76	-	9,76

Łączna kwota wynagrodzeń, rozumiana jako wartość wynagrodzeń, nagród i korzyści otrzymanych w pieniądzu, w naturze lub jakiegokolwiek innej formie, wypłaconych przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki członkom Zarządu w 2020 roku wyniosła 3 636,67 tysięcy złotych. Podaną kwotę należy traktować jako wartość brutto wynagrodzeń wypłaconych lub należnych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku.

Członkowie Rady Nadzorczej ZE PAK SA są wynagradzani na podstawie Uchwały nr 12 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 15 kwietnia 2019 roku, które ustaliło miesięczne wynagrodzenie dla przewodniczącego Rady Nadzorczej w wysokości 15 tysięcy złotych, zastępcy przewodniczącego Rady Nadzorczej w wysokości 12 tysięcy złotych a dla pozostałych członków w wysokości 10 tysięcy złotych.

Tabela 17: Informacje na temat wysokości wypłaconego wynagrodzenia oraz wartości świadczeń niepieniężnych w 2020 roku przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki, wszystkim członkom Rady Nadzorczej pełniącym funkcje w 2020 roku

<i>Imię i nazwisko członka Rady Nadzorczej</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Wysokość wynagrodzenia (brutto) wypłaconego przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Całkowita szacunkowa wartość świadczeń niepieniężnych przyznanych przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Razem</i>
Wiesław Walendziak	144,80	0,0	144,80
Tomasz Szelaąg	121,20	0,0	121,20
Wojciech Piskorz	87,20	0,0	87,20
Leszek Wysłocki	121,00	0,0	121,00
Sławomir Sykucki	66,33	0,0	66,33
Sławomir Zakrzewski	120,00	0,0	120,00
Piotr Woźny	69,00	0,0	69,00
Alojzy Z. Nowak	54,00	0,0	54,00
Maciej Stec	54,00	0,0	54,00
Piotr Stępniaak	66,33	0,0	66,33
Grzegorz Krystek	120,00	1,8	121,80
Henryk Sobierajski	0,00	0,0	0,00
Zygmunt Solorz	0,00	0,0	0,00
Razem	1 023,86	1,8	1 025,66

Łączna kwota wynagrodzeń, rozumiana jako wartość wynagrodzeń, nagród i korzyści otrzymanych w pieniądzu, w naturze lub jakiegokolwiek innej formie, wypłaconych przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki członkom Rady Nadzorczej w 2020 roku wyniosła 1 025,66 tysięcy złotych. Podaną kwotę należy traktować jako wartość brutto wynagrodzeń wypłaconych lub należnych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku.

Spółka nie posiada zobowiązań wynikających z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze w stosunku do byłych osób zarządzających, nadzorujących albo byłych członków organów administrujących oraz zobowiązań zaciągniętych w związku z takimi emeryturami.

10. OŚWIADCZENIE DOTYCZĄCE POLITYKI RÓŻNORODNOŚCI

W nawiązaniu do §70 ust. 6 pkt 5 lit. m rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych Spółka oświadcza, że w Grupie ZE PAK SA oraz w ZE PAK SA nie przyjęto odrębnego dokumentu opisującego politykę różnorodności. Jednocześnie przyjęte zostały rozwiązania zarządcze, odnoszące się do kwestii zarządzania różnorodnością.

Cele związane z zarządzaniem różnorodnością, w szczególności w odniesieniu do struktury wiekowej pracowników, zostały przyjęte w Grupie wraz ze Strategią społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA na lata 2017-2020. Trwający przez lata proces restrukturyzacji, sprawiał, że większość wakatów była zapełniana w oparciu o rekrutację wewnętrzną (w ramach przesunięć między działami i spółkami). Ubocznym efektem działań mających na celu ograniczenie zwolnień i koncentrowanie się w procesie rekrutacji na osobach już zatrudnionych w spółkach Grupy, był brak istotnego dopływu młodych pracowników i w efekcie średnia wieku zatrudnionych rosła. W pewnym momencie może to skutkować znaczącymi odejściami na emeryturę i brakami kadrowymi. Dlatego też Grupa ZE PAK SA aktywnie monitoruje zmiany struktury wiekowej pracowników, by nie dopuścić do niekorzystnych następstw utraty dużej części doświadczonych pracowników bez odpowiedniego przygotowania ich następców.

Jednocześnie przyjęty w Spółce Kodeks Etyki zawiera w sobie zarówno politykę różnorodności, gwarantując równe traktowanie bez względu na płeć, wiek, światopogląd, wyznanie, poglądy polityczne, itd. Dokument stanowi narzędzie, pozwalające na zgłaszanie potencjalnych incydentów związanych z dyskryminacją na jakimkolwiek tle. Definiuje zachowania pożądane i niepożądane w organizacji, stanowiąc jednocześnie jej politykę etyczną. Ze względu na swój charakter zawiera on w sobie również elementy polityki antydyskryminacyjnej, antykorupcyjnej oraz procedury dotyczące zgłoszeń naruszeń i nieprawidłowości, nieprzestrzegania zobowiązań wynikających z przepisów prawa, zagrożenia dla bezpieczeństwa i higieny pracy oraz zdrowia, bezpieczeństwa środowiska naturalnego, praktyk nieuczciwej konkurencji oraz prób ukrycia któregoś z powyższych. Obowiązuje on wszystkich pracowników, niezależnie od zajmowanego stanowiska, czy stażu pracy. W 2020 roku wdrożono Kodeks Etyki również w pozostałych spółkach należących do Grupy Kapitałowej.

W Spółce przyjęta została również Procedura anonimowego zgłaszania naruszeń przepisów ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, rozporządzenia 2017/1129 oraz procedur i standardów etycznych, która daje pracownikom możliwość prostego i bezpiecznego zgłaszania niewłaściwych niebezpiecznych lub nieetycznych zachowań swoich pracodawców, jak również zapewnia pełną ochronę osobom zgłaszającym.

Zarówno Kodeks Etyki jak i Procedura anonimowego zgłaszania naruszeń znajdują się na stronie intranetowej Spółki.

Na dzień dzisiejszy w ocenie Spółki takie rozwiązania są wystarczające.

Dane liczbowe odnoszące się do różnorodności znaleźć można w niniejszym sprawozdaniu, w Oświadczeniu na temat informacji niefinansowych za 2020 rok w podrozdziale – „Kwestie Pracownicze”.

11. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU SPÓŁKI NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH ZA 2020 ROK DLA GRUPY KAPITAŁOWEJ

W procesie przygotowania podejścia do sprawozdawczości niefinansowej, w tym przygotowania niniejszego oświadczenia Grupa ZE PAK SA opierała się o najlepsze światowe praktyki w tym zakresie, w tym, np. wykorzystując podejście do definiowania istotnych treści, zakresu informacji, jak również definiowania wskaźników, proponowane m.in. przez:

- Normę PN-ISO 26000,
- Wytyczne GRI G4 / standard GRI Standards,
- Suplementy sektorowe GRI G4 w zakresie odnoszącym się do górnictwa i energetyki.

Równocześnie jednak, niniejsze oświadczenie nie może być traktowane, jako opracowane zgodnie z GRI G4, GRI Standards lub jakimś innym kompleksowym standardem.

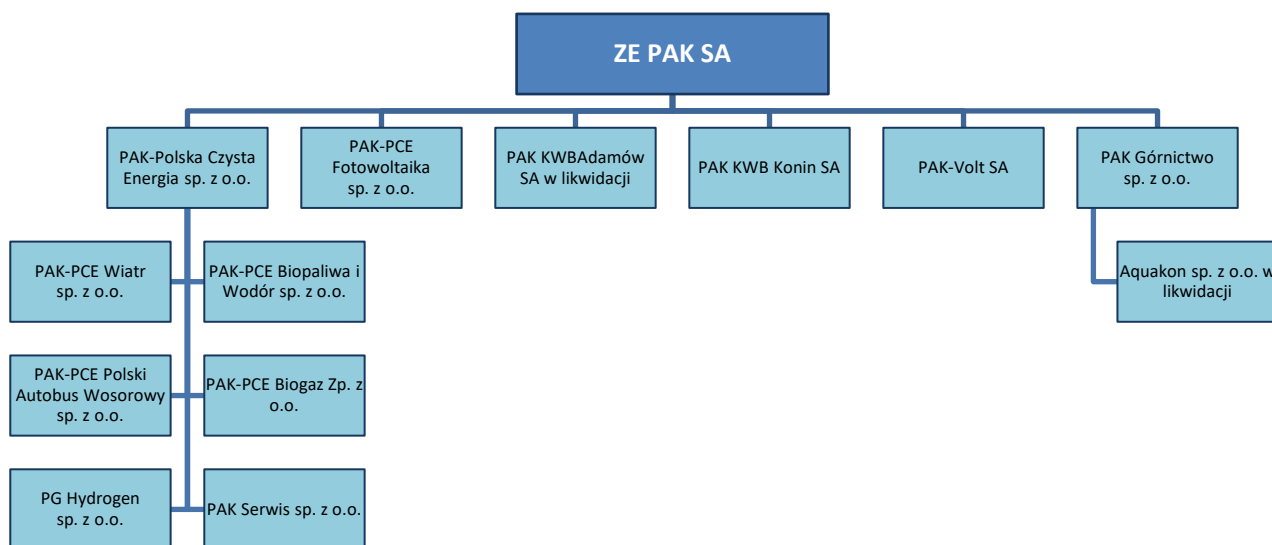
Sam proces raportowania został poprzedzony opracowaniem Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy ZE PAK SA, w którym to procesie zachowano podejście sugerowane przez PN-ISO 26000, tj. w pierwszym kroku prac, podczas warsztatu wewnętrznego, w którym wzięli udział członkowie interdyscyplinarnego zespołu powołanego przez Zarząd ZE PAK SA, zdefiniowano kluczowe obszary odpowiedzialności oraz kluczowe grupy interesariuszy. Zdefiniowane kluczowe obszary odpowiedzialności, stały się z kolei punktem wyjścia do definiowania kluczowych aspektów, na które położono szczególnie akcent w oświadczeniu w ramach obszarów społecznego, pracowniczego, ochrony środowiska, praw człowieka i przeciwdziałania korupcji.

11.1. Opis modelu biznesowego

Grupa Kapitałowa ZE PAK SA („Grupa ZE PAK SA”, „Grupa”) jest jednym z dużych producentów energii na polskim rynku i istotnym elementem systemu energetycznego kraju. Pod względem wielkości zainstalowanej mocy oraz produkcji energii elektrycznej Grupa ZE PAK SA jest największą prywatną (niekontrolowaną przez Skarb Państwa) grupą energetyczną w Polsce składającą się z pionowo zintegrowanych podmiotów działających w obszarze wydobycia węgla brunatnego, wytwarzania energii z konwencjonalnych i odnawialnych źródeł oraz obrotu energią. Zdecydowaną większość przychodów Grupa generuje ze sprzedaży produkowanej energii elektrycznej. Zintegrowany model biznesowy działa w oparciu o wydobycie węgla brunatnego z własnych kopalni odkrywkowych, wykorzystanie węgla oraz biomasy w procesie wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej oraz sprzedaż i obrót energią elektryczną na rynku hurtowym. Pomimo, że działalność ZE PAK SA koncentruje się głównie w segmencie konwencjonalnego wytwarzania energii elektrycznej w procesie spalania węgla brunatnego, Spółka jest świadoma wyzwań jakie czekają branżę w nieodległej przyszłości. Zmieniające się uwarunkowania prawne i środowiskowe, rosnące ceny uprawnień do emisji CO₂, zaostrzające się normy dotyczące emisyjności innych substancji. Już od kilku lat Spółka znacząco zmniejsza swój ślad węglowy. Podjęła również decyzję o przyjęciu kierunków strategii, zgodnie z którymi w najbliższych latach w ZE PAK SA coraz większego znaczenia będą nabierały inwestycje w obszarze odnawialnych źródeł energii, produkcji „zielonego” wodoru i jego wykorzystania. W ramach struktury Grupy powołano spółki, które mają skupiać się na aktywności w nowych obszarach działalności oddzielając tym samym dotychczasowe aktywności związane z produkcją energii z węgla.

Spółki mające obecnie największe znaczenie dla Grupy ZE PAK SA ze względu na swoją skalę działalności to Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin SA („ZE PAK SA”), zajmująca się wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepła oraz PAK KWB Konin SA zajmująca się wydobyciem węgla brunatnego. Wraz z upływem czasu coraz większego znaczenia będą nabierały spółki skupione wokół PAK Polska Czysta Energia sp. z o.o. odpowiedzialne za realizację projektów z obszaru produkcji energii z odnawialnych źródeł, produkcji „zielonego” wodoru i jego wykorzystania. Oprócz spółek z wymienionych głównych obszarów działalności, w skład Grupy wchodzi również inne spółki, które zajmują się m.in.:

realizacją robót budowlanych i montażowych, pracami konserwacyjnymi, działalnością usługową, produkcyjną i handlową skierowaną na zaspokojenie potrzeb i kompleksową obsługę przemysłu.

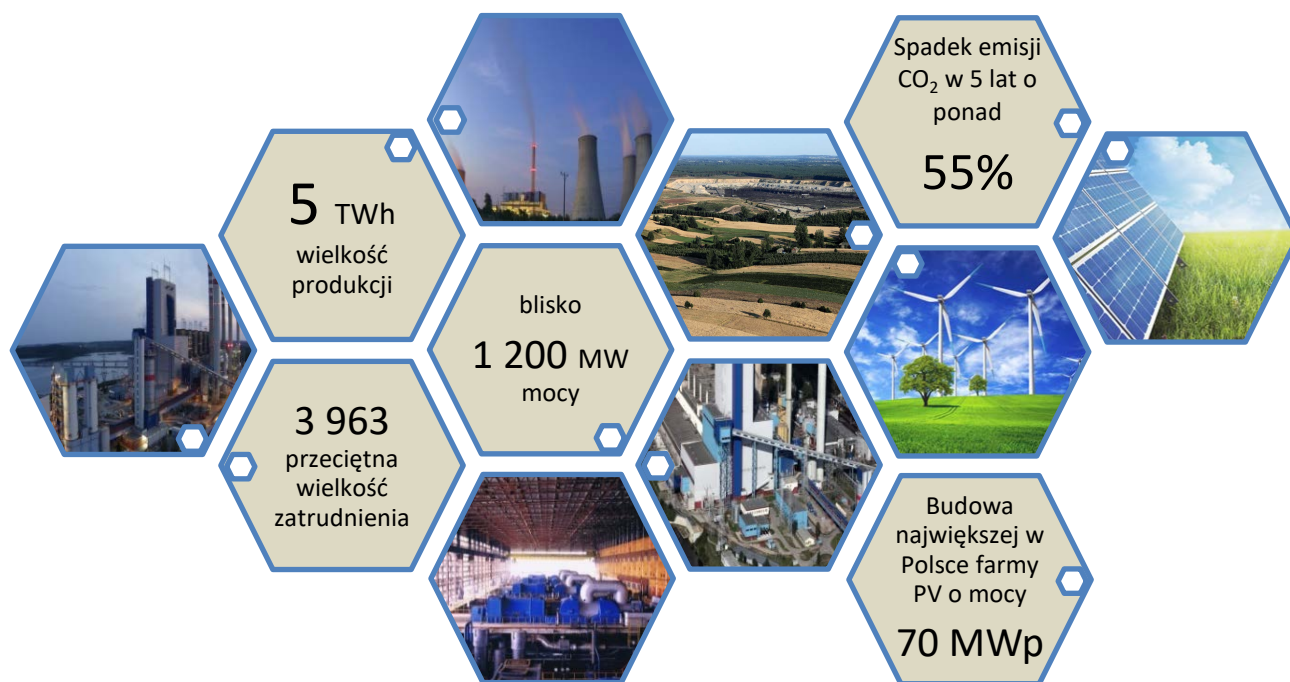

Początki działalności elektrowni ZE PAK SA sięgają lat 50-tych XX wieku. Poniżej przedstawiono najważniejsze daty z historii działalności Grupy.

Aktywa wytwórcze Grupy obejmują dwie elektrownie opalane węglem brunatnym zlokalizowane w centralnej Polsce, w województwie wielkopolskim. Elektrownia Pątnów produkuje energię przy wykorzystaniu węgla brunatnego w 4 blokach energetycznych o łącznej mocy 1 118 MW. Elektrownia Konin, dawna elektrownia węglowa, wykorzystuje dziś głównie blok z kotłem dedykowanym do spalania biomasy o mocy zainstalowanej 50 MW i produkuje energię elektryczną i ciepło z biomasy. Obecnie w elektrowni Konin trwa modernizacja drugiej jednostki, która również będzie przystosowana do spalania biomasy.

Aktywa wydobywcze Grupy skoncentrowane są w PAK KWB Konin SA, która eksploatuje odkrywki Józwin, Tomisławice oraz Drzewce.

Grupa ZE PAK SA w kilku liczbach:

11.2. Kwestie społeczne

Podejście zarządcze

Polityka i podejście zarządcze Grupy ZE PAK SA do kwestii społecznych określone zostały w Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA na lata 2017-2020. Równocześnie podejście reprezentowane w strategii odzwierciedlone jest w innych regulacjach wewnętrznych. Podejście zarządcze jest również określane w decyzjach administracyjnych zezwalających na prowadzenie działalności wydobywczej i wytwórczej w obiektach należących do Grupy ZE PAK SA i uzależnione od specyfiki danego obiektu. Każdorazowo, bowiem, optymalne rozwiązania w tym zakresie Grupa stara się wypracować w oparciu między innymi o konsultacje społeczne i w zgodzie z obowiązującym prawem.

Podejście zarządcze Grupy ZE PAK SA do kwestii społecznych jest uwarunkowane charakterem oddziaływania spółek Grupy na otoczenie. W szczególności tam, gdzie oddziaływanie jest lub może być negatywne i wiązać się może z określonymi uciążliwościami dla ludzi, podejście zarządcze ma na celu eliminację, ograniczenie lub rekompensowanie tych uciążliwości, a w konsekwencji ograniczenie ekspozycji Grupy ZE PAK SA na ryzyko (rozumiane również jako ryzyko reputacyjne lub wizerunkowe).

Oddziaływanie Grupy ZE PAK SA na otoczenie ma charakter wielowymiarowy. Z punktu widzenia ogólnospołecznego Grupa ZE PAK SA jest istotnym dostawcą energii dla polskiej gospodarki i polskiego społeczeństwa. Jednak głównymi klientami Grupy nie są odbiorcy finalni, Grupa sprzedaje zdecydowaną większość wyprodukowanej energii na giełdowym rynku hurtowym. Z tego też względu Grupa ZE PAK SA stawia sobie za cel zapewnienie stabilnych dostaw energii elektrycznej po konkurencyjnej cenie. Znacznie szersze spektrum oddziaływania ma Grupa ZE PAK SA na otoczenie z punktu widzenia społeczności lokalnej, tj. rozumianej, jako społeczności zamieszkującej w bezpośrednim sąsiedztwie zakładów Grupy, na których to terenach prowadzona jest produkcja energii elektrycznej i ciepłej oraz wydobywanie węgla brunatnego. Eksploatacja pokładów węgla brunatnego i produkcja energii silnie oddziałuje na otoczenie przyrodnicze (patrz punkt: Kwestie środowiskowe), a w konsekwencji najczęściej też społeczne.

Mając na uwadze negatywne oddziaływanie na środowisko naturalne, ale też społeczne, należy przede wszystkim wspomnieć o zagrożeniach i uciążliwościach związanych z:

- oddziaływaniem na powierzchnię terenu (odkrywkowe pozyskiwanie kopalin polega na przekształceniu powierzchni terenu; w miejsce pierwotnie użytkowanych gruntów powstają przestrzenne formy terenowe (wyrębisko, zwałowisko) oraz infrastruktura im towarzysząca (taśmociągi, drogi transportu, zaplecze),
- oddziaływaniem na wody powierzchniowe (m.in. zmniejszenie przepływu w ciekach znajdujących się pod wpływem oddziaływania kopalni oraz zwiększenie przepływu w ciekach na skutek zrzucania do nich wód pochodzących z drenażu podziemnego i powierzchniowego odkrywkowej),
- oddziaływaniem na wody podziemne (powstawanie tzw. leja depresyjnego na skutek odwadniania kopalni odkrywkowych),
- emisją hałasu (maszyny podstawowe związane z eksploatacją nadkładu i jego zwałowaniem, maszyny podstawowe urabiające węgiel, przenośniki węglowe i nadkładowe, transport samochodowy),
- oddziaływaniem obiektów kopalni na powietrze atmosferyczne (emisja pyłów: technologiczna (mechaniczna), tj. związana z mechanicznym urabianiem oraz transportem surowca taśmociągami; klimatologiczna, tj. związana z erozją wietrzną pozbawionych roślinności terenów; emisje zorganizowane zanieczyszczeń do powietrza z kotłowni zapewniającej ciepło dla zaplecza socjalnego kopalni),
- wpływem na tereny cenne przyrodniczo (w przypadku, gdy teren cenny przyrodniczo znajduje się w strefie oddziaływania),
- zagrożeniami związanymi z polami elektromagnetycznymi.

W tym miejscu warto jednak wspomnieć, że nie zawsze wspomniane powyżej oddziaływanie ma wyłącznie charakter negatywny. Konińskie zagłębienie energetyczne dysponuje unikalnym, systemem chłodzenia, opartym na otwartym obiegu wodnym. Wspólna nazwa „jeziora konińskie” obejmuje jeziora: Gosławskie, Pątnowskie, Wąsowsko-Mikorzyńskie, Licheńskie i Ślesieńskie, które są połączone z obiegiem chłodzenia elektrowni Pątnów, Pątnów II i elektrowni Konin. Wszystkie jeziora połączone są systemem kanałów o łącznej długości około 26 km i tworzą zamknięty obieg, w którym przepływ wody regulowany jest przepustami i przepompowniami. Odprowadzanie ciepła odpadowego do pobliskich jezior wpłynęło oczywiście na ich ekosystemy, ale sprawiło również, że zbiorniki te stały się szczególnie cenne dla rybołówstwa i hodowli ryb. Podwyższona temperatura wody i duży jej przepływ w kanałach i jeziorach spowodowały, że w obrębie systemu chłodzenia zlokalizowane zostały hodowlane stawy rybne. Działające tu gospodarstwa rybackie są nie tylko największymi w Polsce producentami ryb jesiotrowatych (jesiotr syberyjski, jesiotr rosyjski, sterlet), ale również innych gatunków ryb takich jak: sum europejski, pstrąg tęczy, amur, tołpyga, sum, karp, czy ryby ozdobne. Dzięki wykorzystaniu wód o podwyższonej termice do rozrodu, podchowu i hodowli ryb ciepłolubnych, są one ważnym producentem narybku na krajowym rynku. Współpraca z Grupą ZE PAK SA sprawia, że ciepła woda przepływa bezpośrednio przez stawy, zapewniając optymalne warunki rozwoju narybku i ryb dorosłych. Jedno z gospodarstw pobiera wręcz wodę do hodowli ze zbiornika wstępnego schładzania elektrowni Konin i produkcja jest ściśle uzależniona od warunków stwarzanych przez elektrownię, od temperatury wody, jej czystości itp. Dlatego też między gospodarstwami rybackimi a elektrowniami istnieje stała komunikacja i przepływ informacji. Obok jednych z największych gospodarstw rybackich w Polsce, tereny te znane są wśród wędkarzy. Poparcie tego typu aktywności gospodarczych, podobnie jak wszelkie inne formy społecznego zaangażowania, pozwala na częściowe zrekompensowanie otoczeniu społecznemu uciążliwości związanych z działalnością operacyjną Grupy ZE PAK SA.

Grupa ZE PAK SA może być również chętnie widzianym członkiem społeczności, ze względu na znaczący bezpośredni i pośredni wpływ ekonomiczny. Niezależnie od dużego zróżnicowania podmiotów działających w sektorze przemysłowym, subregion koniński jest kojarzony przede wszystkim z przemysłem wydobywczym i energetycznym oraz zakładami Grupy Kapitałowej ZE PAK SA, które od lat są motorem napędowym tego regionu. Transfery pieniędzy w postaci podatków i opłat paropodatkowych (opłaty licencyjne, koncesyjne, itp.), w znacznym stopniu zasilają budżety samorządów. Przykładowo w 2020 roku spółki z Grupy ZE PAK SA odprowadziły z tytułu tego typu opłat ponad 206,8 miliona złotych (w 2019 roku: 291 milionów złotych), z czego 157,4 miliona złotych (w 2019 roku było to ponad 139,5 miliona złotych) stanowiło opłaty na rzecz administracji lokalnej. Środki te pozwalają realizować np. gminom zadania inwestycyjne, finansować służbę zdrowia, szkolnictwo, itd. Równocześnie dzięki wynagrodzeniom pracowników, którzy w większości rekrutują się ze społeczności lokalnych, uruchamiane są tzw. efekty mnożnikowe i pobudzana jest lokalna gospodarka, włączając w to sektory bezpośrednio niezwiązane z górnictwem węgla brunatnego i energetyką (w 2020 i 2019 roku spółki z Grupy ZE PAK SA na świadczenia pracownicze przeznaczyły odpowiednio 385 i 406 milionów złotych).

Podejście zarządcze Grupy ZE PAK SA koncentruje się przede wszystkim na zapewnieniu bezpieczeństwa dla otoczenia przyrodniczego, a w konsekwencji również społecznego przy jednoczesnym zapewnieniu ciągłości i stabilności produkcji. Podejście takie zostało zdefiniowane w Strategii odpowiedzialności społecznej na lata 2017-2020 i zakłada zapewnienie skutecznych mechanizmów ograniczających do minimum zagrożenia wystąpienia anomalii i odstępstw, skutkujących ponadnormatywnym oddziaływaniem na otoczenie w procesie wydobywczym lub wytwórczym. Grupa ZE PAK SA zakłada, że realizacja zakładanego podejścia eliminującego do minimum negatywny wpływ na otoczenie

przekłada się przy okazji również na stabilną pracę zakładów, która nie jest zakłócana przerwami w wydobywaniu lub produkcji, które byłyby powodowane czynnikami społecznymi. Do aspektów tych odnoszą się również polityki towarzyszące systemom zarządzania oraz regulacje wewnętrzne gwarantujące zgodność z prawem i pozwoleniami administracyjnymi związanymi z konkretnymi obiektami wytwórczymi i instalacjami.

Inny wymiar oddziaływania na otoczenie społeczne, wiąże się z gospodarczym wykorzystaniem ciepła odpadowego, które towarzyszy produkcji energii elektrycznej. Od lat część ciepła wykorzystywana jest do celów grzewczych, m.in. przez Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Koninie. Podejście takie jest niezmiernie racjonalne z punktu widzenia zarówno społecznego, jak i środowiskowego. Przez wiele lat produkcja ciepła odbywała się z wykorzystywaniem źródła opartego na węglu brunatnym w elektrowni Konin. Produkcja taka nie byłaby w dalszej przyszłości możliwa z powodu wymogów środowiskowych. Grupa ZE PAK SA, pragnąc nadal pozostać dostawcą ciepła dla lokalnej społeczności uruchomiła w tym celu nowe źródło ciepła oparte na bloku biomasowym. Obecne rozwiązanie, wykorzystujące odnawialne źródło energii eliminuje ryzyko niedostosowania do zaostrzonych norm środowiskowych.

Podejście zarządcze, a w konsekwencji realizowane działania bezpośrednio lub pośrednio adresują ryzyka związane z utratą przychylności lokalnej społeczności, wpisując się tym samym w prewencję zdarzeń, które mogłyby zakłócić stabilną pracę zakładów wydobywczych i wytwórczych. Jeżeli chodzi o aspekty oddziaływania na otoczenie przyrodnicze, które jednocześnie stanowią źródło potencjalnych uciążliwości dla lokalnych społeczności, zostały one szerzej opisane w dalszej części sprawozdania (patrz: Kwestie środowiskowe). Stanowią one, bowiem element zarządzania środowiskowego, które ma równoległe konsekwencje dla społeczności lokalnych. Podejście do nich zostało również opisane w innych regulacjach wewnętrznych, a także w decyzjach administracyjnych regulujących kwestie środowiskowe. W niniejszym opisie ograniczono się do scharakteryzowania podejścia Grupy ZE PAK SA do tych aspektów, które dotyczą bezpośrednio ludzi. Niemniej, wszystkie one koncentrują się na działaniach mających na celu monitorowanie i ograniczanie negatywnego wpływu.

Przykładowo na terenach, które mają być objęte wydobywaniem, a także bezpośrednio sąsiadujących z obszarem, na którym ma być ono prowadzone, dokonuje się wykupów nieruchomości. Najczęściej są to grunty rolne, ale mogą być to również budynki i budowle. Ocena wpływu, tj. tego czy dana nieruchomość sąsiadująca z odkrywką podlegać będzie wykupowi, zawsze jest ustalana indywidualnie. Indywidualne podejście jest uzasadnione z uwagi na fakt, że w tego typu kwestiach często znaczącą rolę odgrywają np. czynniki emocjonalne związane z przywiązaniem do danego miejsca. Obok osób, które mogą być niechętnie odsprzedzący majątku, znajdują się też takie, które chciałyby go odsprzedać, mimo że w ocenie ekspertów za strony inwestora, skala oddziaływania nie będzie na tyle duża, by uzasadniała ona konieczność wykupu. W skrajnych przypadkach może dochodzić do sporów, które swój finał znajdują w sądzie. Niemniej intencją Grupy jest przeprowadzanie opisywanych procesów w sposób ograniczający negatywne emocje, ponieważ może to rzutować na kolejne tego typu przedsięwzięcia.

Złóża węgla brunatnego w rejonie działalności Grupy mają swoją określoną charakterystykę i zasobność. Spółka nie eksploatuje jednego złoża, lecz z upływem lat była zmuszona do uruchamiania kolejnych odkrywek. W związku z powyższym w tym samym czasie następuje proces rekultywacji eksploatowanych wcześniej odkrywek i eksploatacja obecnych odkrywek.

Jak już wspomniano, w efekcie prowadzonej działalności wydobywczej może dochodzić do społecznie niekorzystnych zjawisk, takich jak obniżanie się poziomu wód podziemnych na terenach sąsiadujących z kopalniami. Z kolei odprowadzanie wód z odkrywki do cieków wodnych może prowadzić np. do podnoszenia ich poziomu. Zarówno niedobór wody, jak i jej nadmiar może oznaczać niekorzystnie oddziaływanie np. na produkcję rolną, które Grupa ZE PAK SA stara się rekompensować wypłacając w uzasadnionych przypadkach stosowne odszkodowania.

Szkody górnicze można podzielić na bezpośrednie i pośrednie. Szkody bezpośrednie związane są z reguły z ruchem zakładu górniczego i postępowaniem frontów eksploatacyjnych. Obejmują przebudowy i budowy nowych dróg, linii energetycznych, sieci wodociągowych i innej infrastruktury technicznej jak również remonty dróg, po których porusza się transport kopalniany a w szczególnych przypadkach przeniesienia obiektów kultury sakralnej np. kapliczek, kościołów, cmentarzy. Z tytułu szkód bezpośrednich spółki z segmentu wydobywczego Grupy w 2020 roku wypłaciły 4 639 tysięcy złotych, w 2019 roku wypłaciły 18 001 tysięcy złotych. Warto podkreślić, że w każdym przypadku wypłata odszkodowania za szkody pośrednie następowała w drodze ugody lub porozumienia. Poza szkodami bezpośrednimi występują także szkody pośrednie, związane z odwodnieniem złoża, co ma wpływ na obniżanie się poziomu wód podziemnych na terenach sąsiadujących z kopalniami. Skutkiem obniżenia poziomów wód podziemnych może być częściowa degradacja produktywności gleb, usychanie drzew, okresowe wysychanie studni gospodarskich i stawów, uszkodzenia budynków, wpływ na wydajność głębinowych studni ujęciowych i inne. Natomiast odprowadzanie wód z odwodnienia odkrywek ciekami powierzchniowymi może powodować okresowe podtopienia obszarów przyległych. W celu zminimalizowania tych szkód prowadzone są systematyczne konserwacje tych cieków w ramach własnych bądź partycypacji finansowej w kosztach utrzymania. Z tytułu szkód pośrednich spółki z segmentu wydobywczego Grupy w 2020 roku wypłaciły 1 515 tysięcy złotych, w 2019 roku wypłaciły 1 641 tysięcy złotych. Z uwagi na charakter szkód pośrednich, rekompensaty finansowe mają zwykle charakter jednorazowy. Grupa ZE PAK SA stara się rekompensować

niekorzystne oddziaływania wypłacając w uzasadnionych przypadkach stosowne odszkodowania. Właściciele gruntów objętych odszkodowaniami otrzymują pisemne powiadomienia z propozycją wysokości należnego odszkodowania związanego z oddziaływaniem kopalni. W przypadku akceptacji z danym właścicielem podpisana zostaje ugoda pozasądowa ze zrzeczeniem się roszczeń po wypłacie odszkodowania - Odszkodowania wypłacane są na podstawie wcześniej zawartych ugód bądź porozumień. Tylko nieliczne przypadki szkód górniczych są poddawane rozstrzygnięciu przez sądy powszechne. W 2019 roku, na podstawie wyroków sądu wypłacono 175,4 tysiące złotych (poniżej 1% całości wypłaconych odszkodowań za szkody pośrednie i bezpośrednie), natomiast w 2020 roku 18,5 tysiąca złotych (poniżej 1% całości wypłaconych odszkodowań). Niski udział odszkodowań wypłaconych na podstawie wyroków sądu świadczy o koncyliacyjnej postawie Spółki, która woli uzgadniać ewentualne kwoty odszkodowań w procesie negocjacji, szukając porozumienia z drugą stroną.

W przypadku innych okresowych uciążliwości, np. wzmożonego hałasu związanego z pracami remontowymi lub modernizacyjnymi w obiektach wytwórczych (prace takie rodzą konieczność przedmuchania instalacji kotła powietrzem pod bardzo wysokim ciśnieniem, co ma na celu usunięcie z instalacji najdrobniejszych nawet opiłków, które mogłyby powodować jej uszkodzenie, co jest dość głośne), co do zasady Grupa ZE PAK SA informuje społeczność lokalną o tego typu uciążliwościach poprzez media. Informacja trafia np. do lokalnych urzędów czy lokalnych mediów. Podobnie dzieje się w przypadku innych uciążliwości (np. w ruchu drogowym w związku z transportem ponadgabarytowych urządzeń, nasileniem pylenia lub roszenia z kominów, itp.). W efekcie nie wzbudzają one kontrowersji, a zakład może liczyć na wyrozumiałość mieszkańców najbliższej okolicy. W ramach działań edukacyjnych, skierowanych do otoczenia zewnętrznego, dział PR funkcjonujący w strukturze ZE PAK SA przygotowuje również artykuły prasowe wyjaśniające zasady eksploatacji odkrywek węgla brunatnego i rekultywacji terenów pokopalnianych. Jak wspomniano, mieszkańcami najbliższego sąsiedztwa zakładów są często pracownicy spółek Grupy ZE PAK SA. Stąd, choć mowa tu o komunikacji na zewnątrz organizacji, istotną rolę odegrać może również właściwa komunikacja wewnętrzna, a sami pracownicy wchodzą w rolę ambasadorów Grupy ZE PAK SA. Również w przypadku działań komunikacyjnych, w sytuacjach, o jakich mowa powyżej, równie istotną rolę może odegrać właśnie komunikacja wewnętrzna. Tu jednak spektrum nośników informacji jest szersze: pewne działania można lepiej i dokładniej wytłumaczyć, wykorzystując m.in. ukazujący się w wersji elektronicznej Miesięcznik Grupy Kapitałowej „Kontakt” oraz wszelkiego rodzaju media społecznościowe, takie jak Facebook czy Twitter.

Grupa ZE PAK SA deklaruje również swoje wsparcie dla lokalnych inicjatyw, choć ze względu na program oszczędnościowy oraz pandemię COVID-19 i związanymi z nią ograniczeniami w życiu gospodarczo-społecznym było ono w ostatnim czasie mniejsze niż w poprzednich latach. Celem Grupy ZE PAK SA jest wspieranie lokalnej społeczności poprzez zaangażowanie społeczne, tak by w miarę możliwości rekompensować jej te uciążliwości związane z funkcjonowaniem zakładów, w części, w której nie udaje się ich wyeliminować, ani ograniczyć. Rozumiejąc jak duże znaczenie ma dla każdego z nas środowisko naturalne, Spółka wspiera również przedsięwzięcia mające na celu promowanie odnawialnych źródeł energii.

Celem Grupy nie jest angażowanie się w spektakularne przedsięwzięcia dla uzyskania rozgłosu, a docieranie do najbliższych gmin i niezależnych organizacji z regionu.

PAK KWB Konin SA w minionym roku przekazała szereg darowizn, zarówno rzeczowych jak i finansowych, których beneficjentami były okoliczne gminy, parafie oraz organizacje społeczne, na przykład w postaci piasku wraz z załadunkiem dla gminy Ślesin oraz Kazimierz Biskupi. Gmina Kazimierz Biskupi otrzymała ponadto 500 mb siatki leśno-autostradowej oraz 200 słupków ogrodzeniowych, z kolei na rzecz gminy Kleczew i Fundacji Zagórowian „Pro Memoria” w Zagórowie spółka przekazała głązy narzutowe. Dwie placówki edukacyjne, Szkoła Podstawowa w Wilczynie oraz Szkoła Podstawowa w Kaliskach, a także Klub Strzelectwa Sportowego Ligi Obrony Kraju „Muszkiet” w Koninie otrzymali starożyteczną taśmę przenośnikową.

Od wielu lat PAK KWB Konin wspiera również działalność Międzyzakładowego Górniczego Klubu Honorowych Dawców Krwi PCK, w zeszłym roku przekazane fundusze zostały przeznaczone na zorganizowanie uroczystości 50-lecia Klubu. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka w Koninie otrzymał 16 paczek świąteczno-noworocznych.

Z okazji Barbórki PAK KWB Konin SA, podobnie jak w latach ubiegłych, sponsorowała dwie ogólnopolskie imprezy sportowe, które z uwagi na sytuację epidemiczną w kraju zostały przeprowadzone w okrojonej wersji w pełnym reżimie sanitarnym. Klub Żeglarski działający przy Kopalni Konin otrzymał darowiznę pieniężną oraz usługę wodowania jachtów żurawiem samojezdnym, z przeznaczeniem na organizację XXVI Zimowych Regat Barbórkowych, jedynych tego typu zawodów w Polsce, zamykających sezon żeglarski. Klub Biegacza „Aktywni Konin” otrzymał wsparcie finansowe w celu przeprowadzenia XXIX Biegu o Lampkę Górnica.

W ramach ubiegłorocznych obchodów Dnia Górnika przekazano darowizny lokalnym parafiom.

Dzięki wsparciu kopalni drużyna sportowa PAK KWB Konin SA wzięła udział w XIX Turnieju Halowej Piłki Nożnej Oldboyów im. Władysława Egierta zorganizowanym w styczniu w Kleczewie. Reprezentacja kopalni uczestniczyła w turnieju piłki siatkowej podczas konińskiego 28. Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

PAK KWB Adamów SA w roku 2020 udzieliła pomocy finansowej Parafii Rzymskokatolickiej p.w. św. Barbary w Turku. Na rzecz Domu dla Dzieci i Młodzieży w Kaczkach Średnich przekazano 18 paczek świątecznych.

ZE PAK SA również w minionym roku realizował działania prospołeczne. Niestety pandemia COVID-19 bardzo mocno ograniczyła możliwość organizowania wydarzeń społeczno-kulturowych, co znacząco wpłynęło na ilość udzielanych darowizn w tym zakresie. Nie odbyły się ponadto coroczne obchody Dnia Energetyka i związane z nimi sponsorowane i dofinansowywane imprezy.

Pomimo trudnej sytuacji, Spółka w 2020 roku wsparła finansowo organizację Regat Żeglarskich o Puchar Prezesa ZE PAK SA. Przekazano też darowiznę na rzecz Kongregacji Eremitów Kamedułów Góry Koronnej – Erem Pięciu Męczenników w Bieniszewie.

ZE PAK SA od lat wspiera działalność „Międzyzakładowego Klubu Honorowych Dawców Krwi PCK Elektrownie Pątnów – Konin Grupy Kapitałowej ZE PAK”. Tradycyjnie też ZE PAK SA włącza się we wspieranie działań Fundacji Polsat, jednej z największych organizacji pozarządowych działających na terenie Polski, która od ponad dwudziestu lat kieruje swoją pomoc do chorych dzieci i ich rodziców. Specjalistyczny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy imienia Janusza Korczaka w Koninie otrzymał niezbędny sprzęt rehabilitacyjny dla wychowanków ośrodka.

W listopadzie 2020 roku wsparcie finansowe otrzymał także Klub Biegacza „Aktywni” Konin. Ideą organizowanego biegu, w którym wzięła udział Spółka było upowszechnianie sportu i aktywności fizycznej w zgodzie z naturą i z poszanowaniem środowiska naturalnego.

Istotną rolę w życiu lokalnych społeczności odgrywają wspomniane już jeziora konińskie, będące z jednej strony źródłem dochodu dla unikalnych w skali kraju gospodarstw rybackich, z drugiej zaś przyciągające licznych wędkarzy amatorów. Dlatego warto wspomnieć o wkładzie pracowników Grupy ZE PAK SA, którzy prywatnie angażują się w życie wędkarskiej społeczności. Obok innych działających w okolicy kół Polskiego Związku Wędkarskiego, w elektrowniach ZE PAK SA działają dwa, zrzeszające pracowników. Członkowie jednego z nich sprawują pieczę nad wspomnianym wcześniej zbiornikiem wstępnego schładzania Elektrowni Konin – corocznie organizują wiosenną akcję sprzątnięcia brzegu zbiornika, dokonują też zarybienia zbiornika różnymi gatunkami ryb. Wędkarze z kół PZW organizują także w ciągu sezonu zawody wędkarskie z udziałem młodzieży. Ma to na celu propagowanie sportu wędkarskiego wśród młodych mieszkańców regionu i pozwala na pozyskiwanie nowych członków do kół wędkarskich, ale również buduje przychylność wobec działalności Grupy wśród uczestników wspomnianych wydarzeń sportowych, kulturalnych czy społecznych.

Powiązane ryzyka biznesowe

Ryzyka biznesowe, mogące negatywnie wpływać na wyniki i rozwój Grupy ZE PAK SA, a powiązane z obszarem oddziaływania społecznego, bezpośrednio wynikają z charakteru tego oddziaływania (np. wspomniane zachwianie równowagi hydrologicznej, czy hałas). Stanowią one zarówno uciążliwość, jak również mogą być źródłem strat materialnych osób trzecich. Może to prowadzić do sporów ze społecznością i utraty jej przychylności dla obecnych i przyszłych inwestycji, w tym tzw. społecznego przyzwolenia na działanie. Z jednej strony może powodować to wzrost skarg kierowanych przez ludność do organów administracji, wszczynanie postępowań przeciwko przedsiębiorstwu, a w przypadku potwierdzenia się zarzutów sankcje prawne i finansowe. Nieskuteczny dialog, np. na temat odszkodowań lub wykupu gruntów może również oznaczać procesy cywilne o odszkodowanie. Szczególnym zagrożeniem jest utrata społecznego zaufania i negatywna opinia o zakładzie, jako nierzetelnym inwestorze, która może zdecydowanie utrudnić uzyskanie kolejnych pozwoleń i koncesji (np. w przypadku wykorzystania posiadanej infrastruktury w celu realizacji inwestycji w obszarze odnawialnych źródeł energii). To z kolei może przełożyć się na większe ryzyko związane z nową inwestycją i mniejszą przychylnością inwestorów i kredytodawców, a co za tym idzie na trudności w pozyskaniu kapitału.

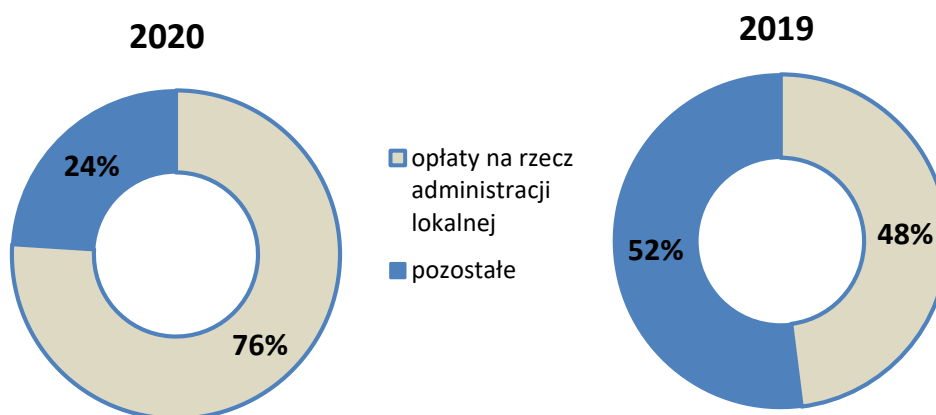
Warto w tym miejscu nadmienić, iż pracownicy zakładów rekrutują się ze społeczności lokalnych. W konsekwencji grupy te nie są rozłączne i wszelkie ewentualne animozje ze społecznością lokalną związane np. z uciążliwościami przekładają się będą pośrednio na kulturę organizacji i atmosferę pracy i na odwrót: wszelkie istotne zdarzenia na linii pracodawca-pracownicy mogą skutkować i skutkują określonymi konsekwencjami w relacjach ze społecznością lokalną. Ten sam człowiek może, bowiem występować w kilku rolach, tj. pracownika, mieszkańca społeczności lokalnej sąsiadującej z zakładem, który wystawiony jest na uciążliwości związane przykładowo z hałasem, jak również być właścicielem nieruchomości, który ubiega się o odszkodowanie lub wykup.

Kluczowe wskaźniki

Tabela 18: Kluczowe wskaźniki w obszarze wpływu społecznego

	2020	2019
Liczba awarii środowiskowych skutkujących poważnymi skażeniami	0	0
Kwota odszkodowań wypłaconych na skutek wyroku sądowego w stosunku do kwoty odszkodowań wypłaconych przez Grupę w wyniku zawartej ugody lub porozumienia	1,0%	1,0%
Łączna kwota zapłaconych podatków i opłat para podatkowych – ogółem	206,8 mln zł	291 mln zł
Łączna kwota zapłaconych podatków i opłat para podatkowych - na rzecz administracji lokalnej	157,4 mln zł	139,5 mln zł

Wykres 15: Procentowy udział podatków i opłat paropodatkowych zapłaconych na rzecz administracji lokalnej w stosunku do łącznej kwoty zapłaconych podatków i opłat paropodatkowych.

11.3. Kwestie pracownicze

Podejście zarządcze

W zakresie zarządzania zasobami ludzkimi w Grupie ZE PAK SA funkcjonują rozwiązania formalne określające relacje między pracodawcą a pracownikami wynikające z przepisów prawa polskiego, m.in. regulaminy pracy wynikające z ustawy – Kodeks pracy, Zakładowe Układy Zbiorowe Pracy wynikające z ustawy – Kodeks pracy, regulaminy Funduszu Świadczeń Socjalnych wynikające z ustawy o zakładowych funduszach świadczeń socjalnych a w podmiotach nieobjętych postanowieniami Zakładowych Układów Zbiorowych Pracy obowiązują regulaminy wynagrodzenia. W spółkach spełniających ustawowe kryteria działają Rady Pracowników. W spółkach Grupy ZE PAK SA funkcjonują też związki zawodowe. Zarząd ZE PAK SA oraz zarządy innych spółek w sprawach określonych w przepisach prawa informują i konsultują decyzje z przedstawicielami pracowników.

Równocześnie, obok rozwiązań sformalizowanych wynikających z określonych przepisów prawa lub przyjętych dobrowolnie (np. procedura rekrutacji), bieżąca działalność operacyjna opiera się o szereg rozwiązań i zwyczajowych form postępowania, które w ocenie zarządzających nie wymagają sformalizowania, a jednocześnie gwarantują skuteczne, efektywne i zgodne z normami prawnymi oraz normami współżycia społecznego zarządzanie. Spółki z Grupy przestrzegają przepisów prawa pracy i wymagają właściwego zachowania się pracowników zarówno we wzajemnych relacjach między pracownikami jak i między pracownikami a ich przełożonymi.

Obowiązujące w Spółkach Grupy ZE PAK SA w okresie sprawozdawczym Zakładowe Układy Zbiorowe Pracy zawierają zasady zatrudniania i wynagradzania pracowników. Z kolei regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych określa zasady korzystania i finansowania działalności socjalnej i mieszkaniowej na rzecz pracowników i członków ich rodzin. Zapisy obydwu dokumentów są realizowane przez zarządzających, choć jednocześnie w Grupie mają miejsce

spory zbiorowe, które podlegają rozwiązywaniu w oparciu o obowiązujące przepisy prawa. W okresie sprawozdawczym mamy 5 sporów zbiorowych tj. trzy spory zbiorowe w ZE PAK SA oraz po jednym z PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin SA i PAK Górnictwo sp. z o.o. Spory zbiorowe w ZE PAK SA dotyczą podwyżki wynagrodzeń i przywrócenia zapisów z wypowiedzianego układu zbiorowego. Spór zbiorowy w ZE PAK SA znajduje się w fazie mediacji z udziałem mediatora zewnętrznego. W PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin SA dotyczy podwyżki wynagrodzeń i zaprzestania prowadzenia restrukturyzacji spółki i zwolnień pracowników. Spór jest w fazie mediacji z udziałem mediatora zewnętrznego. W spółce PAK Górnictwo spór zbiorowy dotyczy podwyżki wynagrodzeń i chęci zawarcia przez organizacje związkowe układu zbiorowego. Spór zbiorowy jest już po fazie mediacji i organizacje związkowe przeprowadziły referendum wśród pracowników czy zamierzają przystąpić do strajku. Organizacje związkowe uzyskały mandat do przeprowadzenia strajku. Organizacje związkowe nie rozpoczęły strajku. W okresie sprawozdawczym rozpoczęto negocjacje ze związkami zawodowymi w sprawie zawarcia nowego układu zbiorowego pracy w ZE PAK SA.

Z kolei w spółkach istotnych z punktu widzenia generowanych przychodów, ale o bardzo niewielkim zatrudnieniu oraz specyfice pracy, która nie wiąże się z istotnym ryzykiem BHP, takich jak np. PAK – Volt SA (obróć energią elektryczną; biurowy charakter pracy), formalizacja stosunków pracy i związanych z tym procedur jest minimalna i ogranicza się do wymogów prawnych.

Podstawowe aspekty związane z obszarem zarządzania ludźmi zostały też określone w Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA na lata 2017-2020.

BHP

Podobnie jak w przypadku wcześniejszych obszarów najważniejsze kierunki działań w kontekście zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy zostały zdefiniowane w Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA na lata 2017-2020. Równocześnie należy pamiętać o obowiązujących certyfikowanych systemach zarządzania obejmujących swoim zakresem kwestie zarządzania bezpieczeństwem, które obejmują:

- proces produkcji energii elektrycznej i ciepłej wraz ze wszystkimi procesami pomocniczymi, zidentyfikowanymi aspektami środowiskowymi, zagrożeniami oraz wymaganiami prawnymi i innymi (ZE PAK SA - zgodne w wymiarze BHP z PN-ISO 45001:2018),
- prace w zakresie instalacji, remontów i serwisu urządzeń dla energetyki i przemysłu, usługi budowlane dla przemysłu, zarządzanie inwestycjami w energetyce i przemyśle, a także modernizacje i utrzymanie ruchu układów elektrycznych i automatyki w energetyce (Przedsiębiorstwa Remontowego PAK SERWIS sp. z o.o. - zgodne w wymiarze BHP z PN-ISO 45001:2018).

Ich celem, tak jak celem Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA na lata 2017-2020, jest minimalizacja poziomu wypadkowości, ze szczególnym uwzględnieniem eliminacji zdarzeń ze skutkiem ciężkim i śmiertelnym oraz podejmowanie działań organizacyjno-technicznych zmierzających do wyeliminowania lub ograniczenia narażenia pracowników na czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy takie jak hałas i zapylenie do poziomu zgodnego z normą. Równocześnie wybrane aspekty zarządcze, wpisujące się w szerszy zakres zarządzania środowiskowego regulowane są przez wewnętrzne regulaminy i zarządzenia.

W 2020 roku działania podejmowane przez służby BHP w Grupie były bardzo mocno zdeterminowane pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 rozprzestrzeniającego się wśród ludzi w nieprzewidywalnym tempie. Dla zapewnienia bezpieczeństwa pracowników oraz w celu minimalizacji zagrożeń dla zdrowia zostały podjęte działania profilaktyczne i zapobiegawcze. W całej grupie kapitałowej ZE PAK SA powołane zostały zespoły robocze na bieżąco analizujące sytuację związaną z zagrożeniem koronawirusem, opracowujące wewnętrzne akty prawne, instrukcje i procedury. We wszystkich budynkach i obiektach oraz w wewnętrznej sieci informatycznej INTRANET przeprowadzono akcję propagandowo - informacyjną polegającą na zamieszczeniu informacji i prezentacji udostępnionych na oficjalnych stronach internetowych Serwisu Rzeczypospolitej Polskiej, Ministerstwa Zdrowia oraz Światowej Organizacji Zdrowia. Przy wszystkich umywalkach na terenie zakładu zamontowano dozowniki z mydłem antybakteryjnym, zasobniki z jednorazowymi ręcznikami papierowymi oraz instrukcje mycia rąk.

Przy drzwiach wejściowych do budynków i obiektów na terenie zakładu, jak również przy bramie wejściowej na teren zakładu ustawione zostały pojemniki z płynem odkażającym do rąk. Na wszystkich maszynach podstawowych, tam gdzie pracownicy obsługują pulpity robocze, a także w pomieszczeniach biurowych umieszczono pojemniki z płynem odkażającym do dezynfekcji powierzchni, urządzeń, klawiatur komputerowych, telefonów itp. Wszystkie osoby przed wejściem na teren zakładu poddawane są pomiarowi temperatury ciała za pomocą kamer termowizyjnych oraz termometrów bezdotykowych na podczerwień. Zakupiono dla zabezpieczenia pracowników maseczki ochronne, jednorazowe rękawiczki, gogle oraz kombinezony ochronne. Zakupiono usługę firmy zewnętrznej, która prowadzi dezynfekcję stanowisk pracy i pomieszczeń socjalnych na maszynach i obiektach oraz w pomieszczeniach biurowych. Na bieżąco, każdego dnia przeprowadzane jest odkażanie przedmiotów i powierzchni, z którymi kontakt mają pracownicy (klamki, poręcze, blaty robocze, itp.).

Wydobycie

Obszar wydobywania jest jedynym z trzech głównych obszarów, w którym nie wdrożono certyfikowanego systemu zarządzania zgodnego z PN-ISO 45001:2018. Zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy odbywa się w oparciu o Zarządzenia Prezesa i Zarządzenia Kierownika Ruchu Zakładu Górniczego. Zarządzenia dotyczą wszelkich obszarów, które wiążą się z możliwością wystąpienia zagrożeń dla właściwego i bezpiecznego wypełniania przez pracowników swoich służbowych obowiązków. Wśród przykładowych zagadnień regulowanych przez zarządzenia wymienić można: ryzyko zawodowe, które wiąże się z wykonywaną pracą, wykaz prac wymagających szczególnych predyspozycji psychofizycznych, bezpieczeństwo eksploatacji użytkowanego sprzętu, pomoc medyczna, badania okresowe i kontrolne badania lekarskie i wiele innych.

Typowe zagrożenia towarzyszące odkrywkowemu wydobyciu węgla brunatnego należy podzielić na zagrożenia naturalne i urazowe. Te ostatnie, potencjalnie związane z pracą maszyn, zwłaszcza ich elementów wirujących, choć groźne w skutkach, dzięki działaniom BHP i świadomości pracowników zdarzają się rzadko. W ostatnich latach w praktyce, jeśli dochodziło do wypadków, to były to wypadki lekkie: zwichnięcia, skręcenia i sporadycznie złamania. Jeżeli chodzi o tzw. zagrożenia naturalne, można podzielić je na osuwiskowe (oberwanie skarpy), metanowe (pojawianie się gazu w studniach odwodnieniowych), pożarowe i wodne (związane z: opadami atmosferycznymi, sąsiedztwem naturalnych zbiorników i cieków wodnych lub ciekami wodnymi w wyrobisku).

W PAK KWB Konin SA w roku 2020 zrealizowano działania mające na celu poprawę warunków BHP w obszarze wydobywania, zgodnie z przyjętym rocznym planem poprawy warunków BHP. Przeprowadzono remonty kabin operatorów maszyn podstawowych takich jak koparki czy zwałowarki, co pozwoliło na ograniczenie emisji hałasu w kabinach oraz poprawę technicznego wyposażenia maszyn. Analogicznie, wymiana foteli dla operatorów maszyn podstawowych pozwoliła zmniejszyć poziom narażenia pracowników na wibracje.

Dokonano wymiany latarek, a także zakupiono nowy sprzęt i elektronarzędzia wraz z wyposażeniem (młoty, wiertarki, szlifierki, klucze udarowe itp.) w celu wyeliminowania ciężkiej i niebezpiecznej pracy fizycznej. Ponadto, wymieniono blachę podestową na przejściu za balastem ruchomym na kratki Vema i wykonano mocowanie podestów do czyszczenia pojazdów na koparkach w celu poprawy technicznego wyposażenia produkcji. Zakupiono i wyposażono pracowników w radiotelefony typu HYT. W celu poprawy bezpieczeństwa warunków pracy w okresie zimowym oraz eliminacji ciężkiej pracy ręcznej wyremontowano posypywarki oddziałowe. Dla eliminacji zagrożeń związanych z porażeniem prądem elektrycznym dokonano zakupu elektronarzędzi akumulatorowych. Odnowiono oznaczenia zabudowy przycisków wyłączenia awaryjnego na przenośnikach (tzw. „linki”).

Jeżeli chodzi o zrealizowane w 2020 roku działania mające na celu poprawę warunków BHP w obszarze wydobywania w PAK KWB Adamów SA w likwidacji, na podstawie ekspertyzy określającej warunki geotechniczne skarp zbiorników poeksploatacyjnych na etapie dalszego napełniania w aspekcie stateczności gruntów zwałowych i rodzimych, wykonanej przez Państwowy Instytut Geologiczny, prowadzony był monitoring i zabezpieczanie osuwisk na odkrywce Koźmin. Prowadzony był również monitoring wód podziemnych i powierzchniowych rejonów znajdujących się w zasięgu oddziaływania odkrywki.

W celu poprawy bezpieczeństwa i eliminacji zagrożeń wypadkowych przeprowadzono doświetlenie szlaków komunikacyjnych na placu zagospodarowania zaplecza technicznego Warenka poprzez zamontowanie dodatkowych punktów świetlnych. Rozbudowano również system monitoringu placu załadunkowego węgla na odkrywce Adamów poprzez montaż dodatkowych kamer. W celu wyeliminowania zagrożeń wynikających ze złego stanu technicznego rozdzielni 6kV przeprowadzono montaż stacji nowego typu, zasilającej zaplecze techniczne Bogdałów.

W związku z panującą sytuacją epidemiczną na terenie całego kraju, dla zapewnienia bezpieczeństwa pracowników oraz w celu minimalizacji zagrożeń dla zdrowia w PAK Kopalni Węgla Brunatnego Adamów SA w likwidacji oraz PAK Kopalni Węgla Brunatnego Konin SA, podjęte zostały działania profilaktyczne i zapobiegawcze poprzez dezynfekcję miejsc częstego bezpośredniego kontaktu, w szczególności klamek do drzwi, poręczy, udostępnienie pojemników z płynem odkażającym do rąk, pomiar temperatury ciała przed wejściem na teren zakładu

Zakupiono dla zabezpieczenia pracowników maseczki ochronne, jednorazowe rękawiczki, gogle oraz kombinezony ochronne.

Opracowana została procedura postępowania w przypadku podejrzenia zakażenia SARS-CoV-2 na terenie zakładu pracy, wyznaczono i zabezpieczono terenowe pojazdy samochodowe z oddzielną kabiną pasażerską do ewentualnego transportu pracownika, u którego podejrzewa się zakażenie koronawirusem. Wyznaczono bezpieczne pomieszczenie izolatki, w którym pracownik, u którego podejrzewa się zakażenie koronawirusem, mógłby czekać na decyzje PSSE lub ewentualny transport do wyznaczonego szpitala z oddziałem zakaźnym

Wytwarzanie

W obszarze wytwarzania w ZE PAK SA, jak już wspomniano, zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy odbywa się w oparciu o procedury Zintegrowanego Systemu Zarządzania zgodne z normą PN-ISO 45001:2018. Jednocześnie, działania w obszarze BHP regulowane są przez zarządzenia Prezesa Zarządu i Wiceprezesa zarządzającego pionem produkcji, odnoszące się do szerszych aspektów, ale obejmujące również kwestie BHP.

Do kluczowych dokumentów określających procedury bezpiecznej eksploatacji urządzeń energetycznych należą w szczególności Instrukcje Eksploatacji Urządzeń Energetycznych, Instrukcja organizacji bezpiecznej pracy przy urządzeniach energetycznych w ZE PAK SA i polecenia służbowe Wiceprezesa zarządzającego pionem produkcji oraz Dyrektora Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin.

Na podstawie identyfikacji zagrożeń na stanowiskach pracy, pracodawca ocenia i dokumentuje ryzyko zawodowe związane z wykonywaną pracą oraz stosuje niezbędne środki profilaktyczne zmniejszające to ryzyko. Udokumentowana ocena ryzyka zawodowego jest narzędziem pozwalającym osobom kierującym pracownikami na optymalne i efektywne wykorzystanie środków technicznych i organizacyjnych mających na celu wyeliminowanie lub maksymalne ograniczenie poziomu ryzyka związanego z zagrożeniami mogącymi być źródłem wypadku przy pracy albo choroby zawodowej. Jeżeli zastosowane techniczno-organizacyjne środki ochrony są niewystarczające, w ocenie tej określa się niezbędne do stosowania środki ochrony indywidualnej. Tryb przeprowadzania oceny ryzyka oraz wzory stosowanych dokumentów określają procedury Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością, Bezpieczeństwem i Środowiskiem. Informowanie pracowników o ryzyku zawodowym oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami odbywa się każdorazowo po dokonanej aktualizacji, a ponadto w ramach realizacji programów szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy aktualizowana i uzupełniana jest wiedza z zakresu zagrożeń związanych z wykonywaną pracą oraz metod ochrony przed tymi zagrożeniami.

Prowadzone corocznie analizy wskazują, że remonty, przeprowadzone na przestrzeni lat, kolejne modernizacje oraz przede wszystkim wycofanie z eksploatacji starych i budowa nowych urządzeń i instalacji, w tym jednostek wytwórczych (kocioł 7 w Elektrowni Konin), poza poprawą sprawności wytwarzania i obniżeniem negatywnego wpływu na środowisko naturalne, niewątpliwie przyczyniają się do poprawy warunków pracy pracowników. Poprawie ulega też techniczne bezpieczeństwo pracy poprzez eliminację lub ograniczanie zagrożenia dla stanu zdrowia i życia zatrudnionych.

Jedynym czynnikiem szkodliwym dla zdrowia występującym w środowisku pracy w ZE PAK SA powyżej dopuszczalnych norm higienicznych jest hałas. Przekroczenia powodują takie elementy jak kotły, turbiny, pompy, wentylatory, przenośniki, przekładnie napędowe, silniki, sprzęgła, itp. Systematycznie ogranicza się liczbę narażonych na ten czynnik szkodliwy poprzez podejmowanie działań organizacyjnych i technicznych. Dzięki skuteczności wdrożonych działań korygujących oraz poprzez właściwą organizację prac wyeliminowano przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń czynników szkodliwych w środowisku pracy jakimi są pyły i hydrazyna. Inną grupą zagrożeń są czynniki niebezpieczne, których oddziaływanie na pracującego może prowadzić do urazów lub śmierci. Są to w szczególności prace szczególnie niebezpieczne oraz prace stwarzające możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzkiego. Najistotniejszymi czynnikami w tej grupie są: wysoka temperatura, wysokie ciśnienie, prąd elektryczny, atmosfera wybuchowa i ruchome elementy maszyn.

Do czynników związanych z uciążliwością pracy zaliczyć należy niedostateczne oświetlenie i zatrudnienie w porze nocnej. Systematycznie ogranicza się liczbę narażonych na te czynniki uciążliwe poprzez podejmowanie działań organizacyjnych i technicznych (wyłączanie wyeksploatowanych urządzeń wytwórczych, remonty i konserwacje instalacji oświetleniowej).

W ZE PAK SA występują również czynniki oraz procesy pracy stwarzające szczególne zagrożenie dla zdrowia lub życia. Zaliczamy do nich czynniki: chemiczne, rakotwórcze i biologiczne. W odniesieniu do czynników chemicznych przeprowadzona identyfikacja zagrożeń i ocena ryzyka zawodowego wykazała stosowanie czynników chemicznych należących do grupy zagrożeń czynników żrących oraz o działaniu drażniącym i uczulającym. Kierownicy jednostek organizacyjnych posiadają wykazy stosowanych niebezpiecznych substancji chemicznych oraz karty charakterystyk tych substancji. Pracownicy pisemnie potwierdzają zapoznanie się z kartami charakterystyk oraz oceną ryzyka zawodowego. Służba bhp sporządza wymagane przepisami prawa rejestry oraz dane, które przekazuje właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi, a także dla celów profilaktyki zdrowotnej podstawowej jednostce służby medycyny pracy. W kontakcie z czynnikami biologicznymi zatrudnieni są pracownicy, którym w zakresie obowiązków określono obsługę urządzeń do transportu biomasy (kontakt z grzybami) oraz obsługę oczyszczalni ścieków i analizy chemiczne ścieków bytowych (kontakt z patogenami występującymi w ściekach bytowych i osadach ściekowych). Na podstawie oceny ryzyka zawodowego zidentyfikowano występowanie czynników biologicznych należących do grupy 2 zagrożenia, czyli: czynniki, które mogą wywołać choroby u ludzi, mogą być niebezpieczne dla pracowników, ale rozprzestrzenianie ich w populacji ludzkiej jest mało prawdopodobne. Zazwyczaj istnieją w stosunku do nich skuteczne metody profilaktyki lub leczenia”. Pracownikom zawodowo narażonym na czynniki biologiczne zaproponowano dostępne szczepienia ochronne przeciwko tym

zagrożeniom. Szczepienia, na które pracownicy w większości wyrazili zgodę, wykonywane są w ramach profilaktycznej opieki zdrowotnej.

W 2020 roku zrealizowano kilka zadań inwestycyjnych zwiększających poziom bezpieczeństwa i higieny pracy takich jak: Modernizacja instalacji odpyłania Układu Kruszenia Lignitów (UKL) w Elektrowni Pątnów, Budowa monitoringu wizyjnego miejsc magazynowania i składowania odpadów w ZE PAK SA oraz Budowa ścianek oddzielenia ppoż. w magazynach odpadów w Elektrowni Pątnów i Konin.

W związku z sytuacją epidemiologiczną wywołaną rozprzestrzenieniem się koronawirusa SARS-CoV-2 w ZE PAK SA powołano zarządzeniem Prezesa Zarządu zespół, który dokonał oceny ryzyka zarażenia koronawirusem i wprowadził procedury mające na celu minimalizację zagrożeń dla zdrowia oraz minimalizację ryzyka zarażenia koronawirusem. Służba BHP w reżimie sanitarnym przeprowadzała kontrole stanowisk pracy oraz przestrzegania przepisów i zasad BHP. Z powodu pandemii przegląd warunków pracy przeprowadzono z użyciem technik porozumiewania się na odległość (email, telefon). Po konsultacjach przeprowadzonych przez Komisję BHP z użyciem technik porozumiewania się na odległość, protokoły z kontroli przesłane zostały do Dyrektora Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin, który wydał polecenia służbowe w sprawie terminów realizacji wniosków z przeglądu i osób odpowiedzialnych za ich realizację.

Serwis

W segmencie remontowym (PAK Serwis sp. z o.o.) oceną ryzyka zawodowego na stanowisku pracy objęte są wszystkie stanowiska pracy, zarówno stacjonarne jak i niestacjonarne. Ocenę ryzyka zawodowego przeprowadza się raz na trzy lata oraz zawsze, gdy zgłoszone zostały zmiany na stanowiskach pracy lub gdy wystąpiło zdarzenie wypadkowe. W roku 2020, w związku z pandemią COVID-19 i obowiązkiem przeprowadzenia oceny ryzyka zawodowego związanego z narażeniem na zakażenie się wirusem SARS-CoV-2, sporządzono również w tym celu odpowiednią dokumentację jako uzupełnienie podstawowej oceny ryzyka zawodowego. W najbliższym okresie planowane jest ponowne przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego na wszystkich stanowiskach pracy związanego z zagrożeniem zakażenia się wirusem SARS-CoV-2 w związku z pojawieniem się szczepliń ochronnych. Biuro BHP prowadzi wykazy wszystkich stanowisk podlegających ocenie ryzyka zawodowego.

Przeprowadzana jest również tzw. analiza LMRA (last minute risk analysis). Przed rozpoczęciem zadania pracownicy identyfikują potencjalne zagrożenia na stanowisku pracy, używając do tego celu karty LMRA. Zidentyfikowane zostały prace i obszary działania związane ze znaczącymi zagrożeniami. Dla każdego znaczącego zagrożenia ustalony został sposób postępowania i nadzorowania, zapewniający zgodność z wymaganiami prawnymi i innymi dotyczącymi BHP.

Szczególne znaczenie z punktu widzenia bieżącego zarządzania BHP mają następujące procedury:

- „Szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony środowiska”,
- „Identyfikacja zagrożeń i ocena ryzyka zawodowego”,
- „Monitorowanie bhp i środowiska”,
- „Poważne awarie”,
- „Organizowanie prac ze znaczącymi zagrożeniami”,
- „Badanie wypadków i chorób zawodowych”.

Corocznie prowadzone analizy wskazują, że najczęstszą przyczyną wypadków w pracach serwisowych jest nieprawidłowe zachowanie się pracowników, tj. niezachowanie należytej ostrożności i koncentracji uwagi na wykonywanej pracy. Z kolei najczęstszą przyczyną zdarzeń potencjalnie wypadkowych jest przede wszystkim niewykonywanie oceny ryzyka przed rozpoczęciem zadania. Podstawowymi czynnikami stwarzającymi zagrożenie dla zdrowia i życia pracowników związanymi ze środowiskiem pracy są: praca na wysokości, promieniowanie optyczne (UV i IR) i pyły zawierające krzemionkę krystaliczną, a czynnikiem związanym z uciążliwością pracy, to wymuszona pozycja ciała. W ramach profilaktyki powypadkowej zapoznaje się pracowników z okolicznościami wypadków i wskazuje przyczyny mające wpływ na zaistnienie wypadku, przeprowadza się dodatkowe instruktaże, przekazuje informacje o wypadkach służbom ZE PAK SA (w tych przypadkach, gdzie stwierdzono przyczynę związaną z urządzeniami energetycznymi). Czasem też nakłada się kary porządkowe na osobę nadzoru, w stosunku do której udowodniono nieprzestrzeganie przepisów BHP w związku z zaistniałym wypadkiem. W minionym okresie dużo nakładu pracy poświęcono na opracowanie i wdrożenie instrukcji bezpiecznej pracy przy urządzeniach energetycznych. Pracownicy Biura BHP przeprowadzają kontrole w zakresie przestrzegania przepisów i zasad BHP, w efekcie których w pojedynczych najczęściej przypadkach wydaje się tzw. kartę niezgodności oraz wnioski o nałożenie kary porządkowej. W sporządzonych notatkach służbowych lub protokołach po przeprowadzonych kontrolach rejestrowane są zalecenia najczęściej dotyczące nieporządku na stanowiskach pracy oraz niewłaściwego stanu technicznego środków pracy. Również obowiązek wykonywania inspekcji stanowisk pracy realizują pracownicy nadzoru (starsi mistrzowie i kierownicy), co dokumentują listami kontrolnymi.

Działalność pomocnicza – Utrzymanie ruchu i serwisu

PAK Górnictwo sp. z o.o. wykonuje prace związane z obsługą serwisowo-remontową PAK KWB Konin i PAK KWB Adamów w likwidacji, a także zajmuje się sprzątnięciem przemysłowym na terenie ZE PAK SA. Dodatkową działalnością jest produkcja wody oraz gospodarka odpadami. Spółka w ramach grupy kapitałowej prowadzi zbiórkę odpadów, które następnie przekazuje uprawnionym podmiotom. W spółce zatrudnionych jest około 1445 pracowników, z których 1251 pracowników wykonuje prace w Ruchu Zakładu Górniczego. Około 30 pracowników wykonuje prace związane ze sprzątnięciem przemysłowym na terenie Elektrowni Pątnów i Konin. Służba BHP prowadzi postępowanie powypadkowe w odniesieniu do każdego wypadku przy pracy, jaki ma miejsce w obszarach działania spółki. Dla każdego wypadku przy pracy sporządzane jest polecenie powypadkowe, na podstawie którego zapoznaje się pracowników z okolicznościami wypadków i wskazuje przyczyny mające wpływ na zaistnienie wypadku. Przekazywane są również informacje o wypadkach służbom ZE PAK SA, PAK KWB Konin i PAK KWB Adamów w likwidacji. Analizy dotyczące przyczyn wypadku wskazują, że najczęstszą przyczyną wypadków w jest nieprawidłowe zachowanie się pracowników, tj. niezachowanie należytej ostrożności i koncentracji uwagi na wykonywanej pracy. Dla wszystkich stanowisk została sporządzona ocena ryzyka zawodowego zgodnie z Polską Normą PN-N-18002 w skali pięciostopniowej. Na bieżąco są wykonywane pomiary czynników szkodliwych w środowisku pracy w oparciu o instrukcję nadzoru nad pomiarami czynników w środowisku pracy. Podstawowymi czynnikami szkodliwymi w środowisku pracy jest hałas, wibracja, pył i w mniejszym stopniu czynniki chemiczne, a czynnikiem związanym z uciążliwością jest praca w porze nocnej. Wyniki pomiarów oraz rejestry znajdują się biurze BHP. Na podstawie badań czynników w środowisku pracy sporządzane są programy organizacyjno-techniczne zmierzające do ograniczenia narażenia na ich negatywny wpływ. Pracownicy Biura BHP na bieżąco prowadzą kontrole w zakresie przestrzegania przepisów i zasad BHP. Z każdej kontroli sporządzony jest protokół. Zalecenia pokontrolne realizowane są przez osoby kierownictwa. Na podstawie polecenia służbowego prowadzone są również przeglądy warunków pracy. Zalecenia z takiego przeglądu trafiają do Zarządu spółki. Zalecenia niewymagające nakładów finansowych realizowane są niezwłocznie, natomiast decyzję o realizacji wniosków z przeglądu wymagających nakładów finansowych podejmuje Zarząd Spółki. W związku z panującą sytuacją epidemiczną na terenie kraju w ZE PAK SA został powołany zespół, w którego skład wchodzi pracownicy spółki. Zadaniem zespołu jest monitorowanie sytuacji związanej z rozwojem zagrożenia COVID-19. Na podstawie ustaleń powyższego zespołu w spółce został powołany koordynator. Do głównych zadań koordynatora należy analiza sytuacji związanej z zagrożeniem koronawirusem, a także wdrażanie wewnętrznych aktów prawnych, instrukcji i procedur. Spółka PAK Górnictwo podjęła szereg działań mających na celu minimalizację ryzyka zarażenia COVID-19. Na podstawie zarządzeń oraz poleceń informowano pracowników na temat wprowadzanych obostrzeń związanych z pandemią. W celu minimalizacji ryzyka zarażenia wprowadzono m.in. dezynfekcję miejsc częstego bezpośredniego kontaktu, pracę rotacyjną i zdalną, wstrzymano realizację szkoleń, ograniczono do minimum delegacje i spotkania służbowe, wyposażono miejsca pracy w preparaty do dezynfekcji, a także wyposażono pracowników w środki ochrony takie jak rękawice jednorazowe oraz maseczki wielokrotnego użytku. Została również opracowana procedura postępowania w przypadku podejrzenia zakażeniem SARS-CoV-2 na terenie zakładu pracy, wyznaczono i zabezpieczono terenowe pojazdy samochodowe z oddzielną kabiną pasażerską do ewentualnego transportu pracownika, u którego podejrzewa się zakażenie koronawirusem. Na bieżąco również sporządzane są wewnętrzne akty prawne takie jak zarządzenia, polecenia dotyczące ustaleń organizacyjnych, które w sposób bezpośredni czy tylko pośredni dotyczą zagadnień bhp i ergonomii pracy, tzn. mających wpływ na zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy w spółce. Sporządzane są oraz aktualizowane instrukcje dotyczące wykonywania prac oraz obsługi maszyn, urządzeń i narzędzi, sposobów postępowania z substancjami chemicznymi i ich mieszaninami czy materiałami niebezpiecznymi wraz z zagrożeniami, które w procesie pracy mogą się pojawić oraz sposobami ich uniknięcia czy ograniczenia tych skutków.

Powiązane ryzyka biznesowe

Wśród ryzyk powiązanych z kwestiami pracowniczymi wyróżnić należy kilka kategorii. We wszystkich obszarach funkcjonowania Grupy ZE PAK SA konieczne jest zagwarantowanie zatrudnienia na odpowiednim poziomie, poprzez pozycjonowanie spółek Grupy ZE PAK SA, jako atrakcyjnych pracodawców w regionie. Atrakcyjny poziom wynagrodzeń na tle tych oferowanych przez innych lokalnych pracodawców, pozwalał dotychczas z jednej strony pozyskiwać nowe osoby, z drugiej wiązać ich z firmą, zapobiegając odpływowi wykwalifikowanych pracowników. Jednocześnie jednak toczący się przez wiele lat proces restrukturyzacji, sprawiał, że większość wakatów była zapewniana w oparciu o rekrutację wewnętrzną (w ramach przesunięć między działami i spółkami). Rozwiązanie takie ma jednak pewne wady, tj. brak istotnego dopływu młodych pracowników z zewnątrz. Koncentrowanie się w procesie rekrutacji na osobach już zatrudnionych w spółkach Grupy ZE PAK SA, sprawia, że średnia wieku zatrudnionych rośnie. Starzenie się załogi będzie z kolei przekładać się na wzrost liczby osób przechodzących na emeryturę.

Przeciągające się spory zbiorowe mogą w konsekwencji przekładać się na niepokoje społeczne i zaostrzone relacje ze związkami zawodowymi, co stanowi kolejny czynnik ryzyka. Dlatego dialog z przedstawicielami załogi pozwala na identyfikację potencjalnych źródeł problemów a z drugiej strony daje szansę na rzetelne i kompleksowe przedstawienie ograniczeń w ramach, których działają spółki z Grupy ZE PAK SA.

Kolejnym wymiarem ryzyka powiązanego z pracownikami jest ryzyko w aspekcie BHP. Jest ono silnie uzależnione od zagrożeń na konkretnym stanowisku pracy, a wszystkie działania w obszarze zarządzania BHP koncentrują się właśnie na eliminacji lub ograniczeniu zagrożeń oraz na minimalizacji skutków wypadków, jeśli do takich dojdzie.

Jednym z najważniejszych wyzwań, z jakimi będą zmuszone zmierzyć się spółki działające w szeroko rozumianym sektorze energetycznym bazujące na paliwach kopalnych jest transformacja energetyczna, której kierunek wyznaczany jest przez politykę energetyczno-klimatyczną Polski i UE. Transformacja ta będzie wielowymiarowa, oprócz wymiaru technologicznego czy ekonomicznego będzie miała również konkretne skutki społeczne. Regiony, w których znacząca rolę odgrywa przemysł wydobywczy i energetyczny oparty na paliwach kopalnych będą się musiały zmierzyć z niekorzystnymi następstwami zmniejszania roli paliw kopalnych w gospodarce. Jest to o tyle istotne, że to właśnie te konkretne regiony odczują skumulowane skutki całego procesu, który ma dotyczyć całej gospodarki. W tym kontekście dużego znaczenia nabiera termin „sprawiedliwej transformacji”, który od pewnego czasu towarzyszy tematom związanym z transformacją energetyczną. Termin ten w założeniu ma definiować taki sposób odchodzenia od paliw kopalnych, aby jednocześnie nie obciążać nadmiernym ciężarem społeczności wiązanych z regionami np. górniczymi. Wielkopolska wschodnia jest takim regionem. Spółka aktywnie włączyła się w prace tzw. „Platformy węglowej” czyli struktury na poziomie UE, która ma przygotować ramy programów wsparcia finansowego i organizacyjnego dla regionów związanych z eksploatacją węgla w Europie. W ramach wkładu Spółka opracowała szereg projektów inwestycyjnych z obszaru wytwarzania energii z OZE, magazynowania energii i wytwarzania wodoru, które chce zrealizować przy wykorzystaniu posiadanego potencjału i infrastruktury. W tym celu Spółka podjęła decyzję o przyjęciu kierunków strategii, zgodnie z którymi pod koniec bieżącej dekady popłynie ostatni prąd wyprodukowany z węgla. W najbliższych latach w ZE PAK SA coraz więcej energii będzie wytwarzane z OZE, a po zakończeniu wydobywania węgla, produkowana będzie już wyłącznie zielona energia. Istotnym kierunkiem nowej strategii PAK jest produkcja i wykorzystanie wodoru. Kierunki strategii zakładają, że proces transformacji ZE PAK SA potrwa przez najbliższe lata. W tym czasie będą uruchamiane kolejne projekty zielonego wytwarzania energii i stopniowo wygaszane moce brunatne. Termin zakończenia produkcji energii z węgla nie jest przypadkowy, Spółka zamierza wpasować się w finalne daty wytwarzania energii z węgla wyznaczone w Porozumieniu Paryskim. Takie działanie ZE PAK SA przyczyni się wydatnie do neutralności klimatycznej Wielkopolski. Realizacja tych projektów, przy wsparciu preferencyjnych środków z pewnością w jakimś stopniu przyczyniłaby się do zniwelowania niekorzystnych dla regionu skutków społecznych i ekonomicznych transformacji energetycznej.

Kluczowe wskaźniki

Tabela 19: Struktura stanu zatrudnienia na koniec roku według typu umowy (w osobach na koniec kolejnych okresów)

	2020			2019		
	kobiety	mężczyźni	łącznie	kobiety	mężczyźni	łącznie
<i>Według typu umowy</i>						
Umowa o pracę na czas nieokreślony	364	3 498	3 862	407	3 955	4 362
Umowa o pracę na czas określony	4	99	103	7	181	188
Umowa o pracę na okres próbny	1	6	7	0	17	17
Umowa cywilno-prawna	16	78	94	12	87	99

Wykres 16: Procentowy udział poszczególnych form zatrudnienia według typów umów

Tabela 20: Struktura stanu zatrudnienia na koniec roku według stanowiska, wykształcenia i wieku (w osobach na koniec kolejnych okresów). Struktura nie obejmuje osób zatrudnionych na podstawie umowy cywilno-prawnej

	2020			2019		
	kobiety	mężczyźni	łącznie	kobiety	mężczyźni	łącznie
<i>Według typu stanowiska</i>						
Stanowiska kierownicze	35	183	218	37	181	218
Stanowiska nie kierownicze	333	3 421	3 754	376	3 973	4 349
<i>Według wykształcenia</i>						
Wyższe (licencjackie, magisterskie, podyplomowe, w stopniu doktora, profesora)	210	801	1 011	223	883	1 106
Średnie (liceum, technikum, pomaturalne, policealne)	137	1 384	1 521	164	1 591	1 755
Zawodowe (zasadnicze, nauka zawodu)	16	1 216	1 232	19	1 423	1 442
Podstawowe (podstawowe, gimnazjalne)	6	202	208	8	256	264
<i>Według wieku</i>						
Do 30 lat	13	197	210	15	289	304
Od 31 do 40 lat	56	608	664	61	715	776
Od 41 do 50 lat	103	1 397	1 500	116	1 714	1 830
Powyżej 50 lat	197	1 401	1 598	222	1 435	1 657
Ogółem	369	3 603	3 972	414	4 153	4 567

Wykres 17: Procentowy udział poszczególnych grup wiekowych w strukturze zatrudnienia

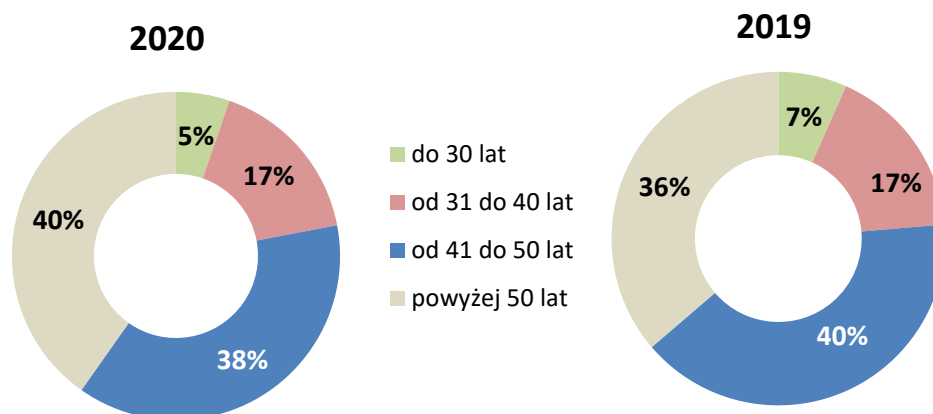

Tabela 21: Osoby nowozatrudnione w ciągu roku (w osobach w danym okresie)

	2020			2019		
	kobiety	mężczyźni	łącznie	kobiety	mężczyźni	łącznie
Do 30 lat	1	14	15	4	23	27
Od 31 do 40 lat	4	12	16	18	28	46
Od 41 do 50 lat	8	20	28	37	55	92
Powyżej 50 lat	10	28	38	83	74	157
Ogółem	23	74	97	142	180	322

Tabela 22: Odejścia z pracy w ciągu roku (w osobach w danym okresie)

	2020			2019		
	kobiety	mężczyźni	łącznie	kobiety	mężczyźni	łącznie
Do 30 lat	1	57	58	8	87	95
Od 31 do 40 lat	4	115	119	22	85	107
Od 41 do 50 lat	9	185	194	44	197	241
Powyżej 50 lat	48	262	310	124	283	407
Ogółem	62	619	681	198	652	850

Tabela 23: Różnorodność w organach Spółki (w osobach na koniec kolejnych okresów)

Liczebność	2020	2019
Zarząd ZE PAK SA:		
– Ogółem	4	5
– Kobiety	0	0
– Mężczyźni	4	5
Rada Nadzorcza ZE PAK SA:		
– Ogółem	9	8

– Kobiety	0	0
– Mężczyźni	9	8

Tabela 24: Wypadki przy pracy

	2020	2019
Ogólna liczba wypadków (poszkodowanych), w tym:	23	42
– lekkich	22	42
– ciężkich	1	0
– śmiertelnych	0	0
Ilość dni straconych	1 909	2 079
Wskaźnik częstości poszkodowanych w wypadkach ogółem (na 1000 ubezpieczonych)	7,9	9,7
Wskaźnik częstości poszkodowanych w wypadkach ciężkich i śmiertelnych (na 1000 ubezpieczonych)	0,355	0,293

Tabela 25: Liczba pracowników narażonych na czynniki szkodliwe dla zdrowia oraz czynniki związane z uciążliwością pracy (w osobach na koniec kolejnych okresów)

	2020	2019
Hałas	153	197
Pył	0	0
Niedostateczne oświetlenie	130	146
Wydatek energetyczny	555	740
Uciążliwość pracy – praca w porze nocnej	1 628	1 816

11.4. Kwestie środowiskowe

Podejście zarządcze

Podobnie jak w przypadku innych obszarów zręby polityki i podejścia zarządczego Grupy ZE PAK SA do kwestii środowiskowych zdefiniowano w Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA na lata 2017-2020. Równocześnie należy pamiętać o obowiązujących certyfikowanych systemach zarządzania obejmujących swoim zakresem kwestie środowiskowe, które obejmują:

- proces produkcji energii elektrycznej i ciepłej wraz ze wszystkimi procesami pomocniczymi, zidentyfikowanymi aspektami środowiskowymi, zagrożeniami oraz wymaganiami prawnymi i innymi (ZE PAK SA),
- prace w zakresie instalacji, remontów i serwisu urządzeń dla energetyki i przemysłu, usługi budowlane dla przemysłu, zarządzanie inwestycjami w energetyce i przemyśle, a także modernizacje i utrzymanie ruchu układów elektrycznych i automatyki w energetyce (Przedsiębiorstwa Remontowego PAK SERWIS sp. z o.o.)

i zawierają w sobie polityki środowiskowe wybranych spółek, za którymi idą konkretne procedury, które są poddawane cyklicznym przeglądom i są optymalizowane. Ich celem, tak jak celem Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA na lata 2017-2020, jest zapewnienie stabilnego i bezpiecznego dla otoczenia procesu wydobywania węgla brunatnego, produkcji energii i przeprowadzania prac serwisowych i modernizacyjnych.

Równocześnie, wybrane aspekty zarządcze, wpisujące się w szerszy zakres zarządzania środowiskowego regulowane są przez wewnętrzne regulaminy i zarządzenia. Często odzwierciedlają one nie tylko obowiązujące w kraju przepisy prawa, ale również konkretne decyzje administracyjne i pozwolenia czy raporty oddziaływania na środowisko odnoszące się do konkretnego przedsięwzięcia, obiektu lub instalacji. Te ostatnie, czyli raporty oddziaływania na środowisko, a dokładnie zawarty w nich opis przewidywanych działań planowanego przedsięwzięcia na środowisko, stanowi sam w sobie obowiązujący punkt odniesienia dla zarządzających poszczególnymi obiektami i instalacjami. Podejście takie jest

niezmiernie ważne. Należy sobie, bowiem uświadomić, że nie uniwersalne systemy zarządzania, a właśnie raporty oddziaływania na środowisko, z jednej strony odnoszą się do specyfiki warunków danej inwestycji, z drugiej, w przeciwieństwie do wielu innych rozwiązań proceduralnych, powstają w drodze dialogu i otwartych konsultacji z otoczeniem. Dlatego też rozwiązania minimalizujące oddziaływanie na otoczenie przyrodnicze, wypracowywane są przy udziale interesariuszy (władze samorządowe, administracja, lokalna społeczność, organizacje ekologiczne). Uwzględniają też unikalną specyfikę każdego miejsca, co jest istotne przykładowo w przypadku odkrywek, ponieważ nawet jeśli położone są blisko siebie, to panujące na danym terenie warunki (np. geologiczne, hydrologiczne, położenie siedzib ludzkich) będą, co najwyżej podobne, ale nie identyczne. Dlatego też podejście do zarządzania środowiskowego i do ograniczania negatywnego wpływu na otoczenie przyrodnicze, też może być, co najwyżej podobne, ale nie identyczne.

Punktem wyjścia do polityki i opartych na niej procedurach jest charakter oddziaływania prowadzonej działalności gospodarczej na środowisko naturalne. Z nim wiążą się właśnie określone ryzyka, na które odpowiadają konkretne i wciąż doskonalone procedury i rozwiązania technologiczne. Definiując pokrótce charakter oddziaływania na środowisko, należy podzielić je na wpływ związany z działalnością wydobywczą (wydobycie węgla brunatnego) oraz wytwarzaniem energii. W przypadku kopalni odkrywkowych, podstawowymi aspektami wpływu na środowisko naturalne są:

- oddziaływanie na powierzchnię terenu - odkrywkowe pozyskiwanie kopalin polega na przekształceniu powierzchni terenu; w miejsce pierwotnie użytkowanych gruntów powstają przestrzenne formy terenowe (wzrostki, zwałowiska) oraz infrastruktura im towarzysząca (taśmociągi, drogi transportu, zaplecze),
- oddziaływanie na wody powierzchniowe (m.in. zmniejszenie przepływu w ciekach znajdujących się pod wpływem oddziaływania kopalni oraz zwiększenie przepływu w ciekach na skutek zrzucania do nich wód pochodzących z drenażu podziemnego i powierzchniowego odkrywki),
- oddziaływanie na wody podziemne (powstawanie tzw. leja depresyjnego na skutek odwadniania kopalni odkrywkowych),
- emisja hałasu (maszyny podstawowe związane z eksploatacją nadkładu i jego zwałowaniem, maszyny podstawowe urabiające węgiel, przenośniki węglowe i nadkładowe, transport samochodowy),
- oddziaływanie obiektów kopalni na powietrze atmosferyczne
 - niezorganizowana emisja pyłów: technologiczna (mechaniczna), tj. związana z mechanicznym urabianiem oraz transportem surowca taśmociągami; klimatologiczna, tj. związana z erozją wietrzną pozbawionych roślinności terenów;
 - emisje zorganizowane zanieczyszczeń do powietrza z kotłowni zapewniającej ciepło dla zaplecza socjalnego kopalni,
- wpływ na tereny cenne przyrodniczo (w przypadku, gdy teren cenny przyrodniczo znajduje się w strefie oddziaływania),
- zagrożenia związane z polami elektromagnetycznymi.

W przypadku produkcji energii w elektrowniach konwencjonalnych opalanych węglem należy wyróżnić m.in. następujące aspekty wpływu na środowisko:

- emisje związków towarzyszących spalaniu węgla np. CO₂, SO₂, NO_x,
- emisje pyłów,
- generowanie hałasu (np. na skutek pracy turbin bloków energetycznych),
- generowanie odpadów (w procesie spalania węgla brunatnego i oczyszczania spalin),
- możliwe wycieki oleju, mazutu, kwasów, skutkujące lokalnymi skażeniami środowiska gruntowo-wodnego,
- podgrzanie wód powierzchniowych, jezior (na skutek użycia wód powierzchniowych jezior w procesie chłodzenia),
- wycieki pulpy popiołowej lub wody nadosadowej do środowiska gruntowo-wodnego,
- emisja ścieków przemysłowych,
- emisja pól elektromagnetycznych,
- zagrożenie terrorystyczne, mogące skutkować skażeniem środowiska naturalnego.

W obszarze wydobywania, większość kluczowych działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko planowana jest wstępnie już na etapie analiz środowiskowych i tworzenia raportu oddziaływania na środowisko. Obok rozwiązań technicznych i inżynierskich (odpowiednie kształtowanie zwałowiska, planowanie rozwiązań pozwalających minimalizować skutki zakłócenia stosunków wodnych na skutek odwadniania odkrywki, itp.) ściśle określone są normy oddziaływania w poszczególnych aspektach środowiskowych oraz prowadzony jest monitoring przyrodniczy w całym wieloletnim cyklu życia kopalni odkrywkowej oraz monitoring poziomu wód w studniach, ciekach i zbiornikach wodnych, ilości i jakości wód odprowadzanych do odbiorników (wód i do ziemi), zasięgu leja depresji, emisji pyłów, poziom hałasu, itp.

Od strony proceduralnej dość podobnie wygląda sytuacja w obszarze wytwórczym. Istniejące, pracujące od wielu już lat instalacje wytwórcze, były modernizowane i wyposażone w rozwiązania technologiczne związane przede wszystkim z dostosowaniem ich do zaostrzających się norm środowiskowych. Dzięki modernizacji w ostatnich latach dwóch bloków w elektrowni Pątnów i wcześniejszej budowie bloku w elektrowni Pątnów II, z jednej strony wzrosła w tych elektrowniach sprawność wytwarzania (a tym samym efektywność wykorzystania paliwa) a z drugiej zmniejszyła się emisyjność, m.in. masa CO₂ przypadająca na jednostkę produkowanej energii elektrycznej. Podejście takie pozwoliło również radykalnie ograniczyć emisję do atmosfery szkodliwych tlenków azotu i siarki oraz pyłów. Jednak należy mieć świadomość, że kolejne zaostrzanie norm eliminujących emisję czy też zwiększanie opłat z nią związanych ma swoje przełożenie na efektywność ekonomiczną procesu wytwarzania energii w sposób konwencjonalny, z wykorzystaniem paliw kopalnych. Dostosowywanie urządzeń wytwórczych do zaostrzonych norm i ponoszenie kosztów związanych z emisją np. CO₂ zwyczajnie może nie być racjonalne z powodów ekonomicznych, wówczas należy podejmować decyzje o wyłączeniu z eksploatacji konkretnych instalacji. W 2018 roku z eksploatacji wyłączona została elektrownia o mocy 600 MW w Adamowie. Wraz z końcem 2019 roku wyłączony został blok o mocy 200 MW w elektrowni Pątnów a kolejne dwa o mocy 200 MW każdy wyłączono w połowie 2020 roku. Spółka w swojej działalności uwzględnia rachunek ekonomiczny, ale kieruje się też sygnałami płynącymi z otoczenia. Kierunek w jakim kształtowana jest polityka energetyczna Polski i UE zmierza do zmniejszania roli paliw kopalnych w sektorze wytwarzania energii. Wraz ze zmniejszającą się skalą działalności, zmniejsza się także oddziaływanie Spółki na środowisko.

Podobnie jak w przypadku obszaru wydobywania kluczowe parametry oddziaływania na środowisko podczas produkcji energii elektrycznej są monitorowane, często w trybie ciągłym. Podobnie sprawdzane są przypadki zgłoszeń o potencjalnych nieprawidłowościach.

Obszar wydobywania

W minionym roku w PAK KWB Adamów SA w likwidacji i PAK KWB Konin SA prowadzono:

- monitoring ilościowy i jakościowy wód podziemnych i powierzchniowych,
- monitoring przyrodniczy, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów cennych przyrodniczo,
- rekultywację techniczną i biologiczną.

W PAK KWB Adamów SA wykonano monitoring wód podziemnych (w sieci piezometrów, studniach gospodarskich i odwodnieniowych), monitoring wód powierzchniowych (w tym badania przepływów w korytach rzek w obszarze oddziaływania). Ponadto przeprowadzono monitoring roślinności w międzywalu rzeki Warty (określając wpływ odkrywki Koźmin na zmienność warunków wodnych i szaty roślinnej obszaru „Natura 2000”) oraz monitoring ornitologiczny złoża Koźmin - Pole Centralne. W ramach kompensacji przyrodniczych mających na celu renaturalizację międzywala rzeki Warty wykoszono obszar „wyspy” w widłach rzek Warty i Neru.

W PAK KWB Konin SA wykonano w roku 2020 monitoring środowiska wodnego dla odkrywki Tomisławice, Józwin, Drzewce oraz odkrywek, gdzie zakończono już eksploatację, tj. Kazimierz i Lubstów. Zgodnie z zapisami decyzji środowiskowej z dnia 7 sierpnia 2007 roku wykonano II analizę porealizacyjną dla przedsięwzięcia pn. „Wydobycie węgla brunatnego ze złoża Tomisławice” dla okresu 2014-2018. Kolejna III analiza porealizacyjna obejmująca okres 2019-2023 zostanie zlecona w 2023 roku. Zgodnie z ww. decyzją analizy porealizacyjne należy wykonywać w cyklu co 5 lat, aż do napełnienia zbiornika końcowego w ilości określonej w niniejszej decyzji i w czasie nie dłuższym niż 23 lata od czasu rozpoczęcia jego wypełniania. Na odkrywce Tomisławice przeprowadzono monitoring ptaków lęgowych na terenie Ostoi Nadgoplańskiej, monitoring siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin. W ramach działań korygujących na terenie Ostoi Nadgoplańskiej wykaszano łąki celem przywrócenia, zachowania bądź poprawy stanu siedlisk z gatunkami roślin chronionych i stworzenia dogodnych warunków do bytowania ptaków i owadów. Na odkrywce Drzewce przeprowadzono monitoring ptaków, monitoring wpływu odkrywki na ptaki wodno-błotne będące przedmiotem ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Środkowej Warty. W ramach kompensacji przyrodniczych mających na celu odtworzenie siedlisk przyrodniczych zamontowano 15 sztucznych platform pływających dla rybitwy czarnej na starorzeczu w Dolinie Środkowej Warty

Obszar objęty rekultywacją techniczną i biologiczną

2019

1 951 hektarów

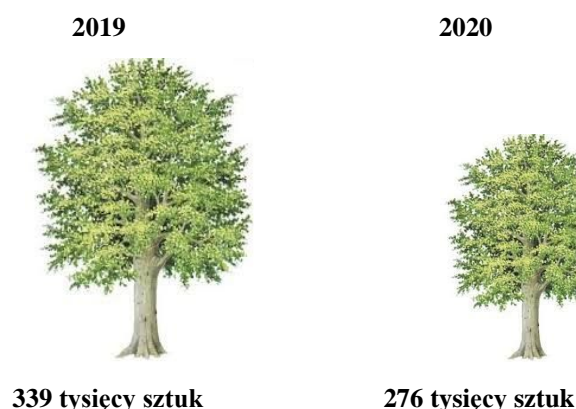
2020

2 053 hektarów

Na terenach gdzie zakończono już eksploatację złóż wykonywana jest rekultywacja techniczna i rekultywacja biologiczna w kierunkach: wodnym, leśnym, rolnym, rekreacyjnym i innym. Przykładowo w 2020 roku przeprowadzono rekultywację techniczną na 186 ha, rekultywację biologiczną na 1867 ha. W ramach rekultywacji biologicznej nasadzono około 276 tysięcy drzew i krzewów. W PAK KWB Adamów SA między innymi prowadzone były prace przy skarpowaniu zbiornika pośredniego Adamów i formowaniu zwałowiska wewnętrznego odkrywki Adamów. Uzyskano decyzję o uznaniu rekultywacji za zakończoną w kierunku rolnym na zwałowisku wewnętrznym odkrywki Władysławów o powierzchni ok. 3,64 ha. Kontynuowany jest również proces uzyskania decyzji o zakończeniu rekultywacji w kierunku wodnym i leśnym na odkrywce Władysławów na powierzchni ok. 123 ha. W PAK KWB Konin SA prowadzone są prace w ramach rekultywacji technicznej na zwałowisku wewnętrznym odkrywki Józwin i odkrywki Drzewce. Kontynuowany jest proces rekultywacji w kierunku leśnym na o/Drzewce – Pole Bilczew i Pole A na powierzchni ok. 120 ha oraz trwa proces odbioru i uzyskania decyzji zakończenia rekultywacji w kierunku wodnym zalanej części zbiornika wodnego Kleczew w wyrobisku odkrywki Kazimierz Północ o powierzchni ok. 242 ha.

Ilość nasadzeń drzew i krzewów

Kopalnie były również przedmiotem kontroli ze strony Okręgowego Urzędu Górniczego w Poznaniu (kontrola wykonania rekultywacji i kontrola wykorzystania Funduszu Likwidacji Zakładu Górniczego w PAK KWB Konin SA i PAK KWB Adamów SA). Organy kontrolne nie stwierdziły uchybień, w związku z czym nie wydano zarządzeń pokontrolnych i nie wymierzono kar pieniężnych.

Odpady

W KWB Adamów i KWB Konin główny strumień wytwarzanych odpadów stanowią: złom żelaza i stali oraz żużle i popioły paleniskowe z zakładowych kotłowni. Dodatkowo w KWB Adamów w znacznych ilościach powstają odpady betonu i gruzu z rozbiórek obiektów budowlanych. Ogółem w 2020 roku wytworzono 374 004 Mg odpadów w tym 15,7 Mg odpadów niebezpiecznych. Wytwarzane odpady przekazywane były firmom posiadającym stosowne zezwolenia: na zbieranie odpadów, przetwarzanie, tj. odzysk lub unieszkodliwianie (poza odpadami popiołów i żużli z zakładowych kotłowni, które były wykorzystywane do utwardzania powierzchni terenów, budowy podbudów dróg wewnętrznych i placów).

Obszar wytwarzania

W obszarze wytwarzania działania w 2020 roku koncentrowały się tradycyjnie na aspektach związanych z ochroną powietrza (emisje, imisje), gospodarką wodną i ściekową (monitoring jezior, zagospodarowanie ścieków, gospodarowanie wodą podziemną), gospodarką odpadową, emisją hałasu do środowiska.

Ochrona powietrza: emisje i imisje

W ciągu roku monitorowano wielkości emisji zanieczyszczeń w poszczególnych elektrowniach pod kątem dotrzymania obowiązujących standardów emisyjnych. Prowadzono nadzór nad poprawnością działania systemów pomiarów ciągłych, koordynowano funkcjonowanie procedur (QAL3 – procedury zapewnienia jakości podczas eksploatacji systemów monitorowania emisji spalin w ZE PAK SA zgodnej z PN-EN 14181). Monitorowano, rozliczano i raportowano limity emisji poszczególnych zanieczyszczeń takich jak SO₂, NO_x i pyłu dla elektrowni Pątnów I i elektrowni Konin do końca obowiązywania derogacji PPK (Przełomowy Plan Krajowy). Prowadzono nadzór nad poprawnością działania urządzeń ochronnych redukujących emisję zanieczyszczeń do powietrza. Koordynowano proces produkcji w aspekcie dotrzymania standardów i limitów emisji zanieczyszczeń do powietrza (optymalizacja procesu

spalania w elektrowni Pątnów II). Realizowano zadania w ZE PAK SA w ramach PRTR (Krajowy Rejestr Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń) poprzez pomiary i raportowanie zanieczyszczeń. Wykonywano zobowiązania finansowe za emisję zanieczyszczeń do powietrza w ramach prowadzonej działalności, tj. opłat środowiskowych i opłat karnych oraz w zakresie raportowania emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Ze względu na wpływ emisji zanieczyszczeń na najbliższe otoczenie prowadzony jest również monitoring czystości powietrza atmosferycznego w rejonie oddziaływania elektrowni Grupy (emisja zanieczyszczeń powietrza). W 2020 roku, nie stwierdzono istotnych różnic pomiędzy poziomami badanych substancji, a ich odpowiednikami mierzonymi przez stacje Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska na terenie Wielkopolski.

W kontekście emisji SO₂, NO_x oraz pyłów miniony rok był dla Grupy poprawny. Porównanie odpowiednich wskaźników można znaleźć na końcu niniejszego rozdziału. Niezależnie od powyżej opisanego zmniejszenia wskaźników emisyjności na jednostkę produkcji istotny jest również fakt, że instalacje wykorzystywane w elektrowniach Pątnów i Konin ani razu w minionym roku nie przekroczyły dopuszczalnych poziomów emisji. W tym kontekście należy raczej mówić o sporych rezerwach.

Monitoring jezior

Działalność antropogeniczna przyczyniła się do powstania ekosystemu wodnego charakterystycznego tylko dla podgrzanych jezior konińskich (Gosławskie, Pątnowskie, Ślesińskie, Licheńskie, Wąsowsko-Mikorzyńskie). Jednakże, konińskie elektrownie nie traktują jezior tylko jako dostępnego źródła poboru wód do chłodzenia oraz odbiornika wód podgrzanych, ale podejmują działania w celu poprawy ich czystości i w związku z tym prowadzą ciągły monitoring.

Obieg chłodzący elektrowni Pątnów i Konin pracuje w zmieniających się w ciągu roku warunkach. Zmienne są następujące parametry:

- ilości wody krążącej w obiegu,
- temperatura wody zrzutowej,
- poziomy wody w jeziorach,
- wykorzystanie jezior do chłodzenia (obieg tylko „bliski” lub obieg „daleki”).

Wszystkie wymienione powyżej parametry objęte są stałym monitoringiem. Systematyczna kontrola warunków termicznych w jeziorach i w kanałach obiegu chłodzenia elektrowni Pątnów oraz elektrowni Konin jest prowadzona przez ZE PAK SA na zasadach określonych w pozwoleniu zintegrowanym. Kontrola ta obejmuje:

- pomiary temperatury wody powierzchniowej w 24 punktach ważnych z punktu widzenia ochrony jezior oraz eksploatacji obiegu chłodzenia; pomiary prowadzi się co najmniej raz w miesiącu (w okresie chłodnym) oraz znacznie częściej (nawet codziennie) w okresie letnim (w zależności od wysokości temperatury powietrza),
- ciągły, automatyczny pomiar temperatury wody na ujściach z jezior Pątnowskiego i Gosławskiego,
- ciągły, automatyczny pomiar temperatury wody na zrzutach z elektrowni.

Na wszystkich obiektach układu chłodzenia założona jest sieć reperów kontrolno-pomiarowych. Pomiary stanów i przepływów wody prowadzone są w celu kontrolowania prawidłowego funkcjonowania całego obiegu chłodzącego. Służą temu m.in. łaty wodowskazowe, zamontowane na kanałach poboru i zrzutu wody oraz na jeziorach. Wahania poziomu wody w jeziorach uzależnione są od szeregu czynników, głównie o naturalnym charakterze. Z kolei możliwość wykorzystywania wody do chłodzenia pracujących bloków uzależniona jest od jej ilości i temperatury. We wszystkich jeziorach i kanałach wchodzących w skład obiegu chłodzącego wykonywany jest też jeden raz na miesiąc monitoring fizyko-chemiczny wody.

Zagospodarowanie ścieków

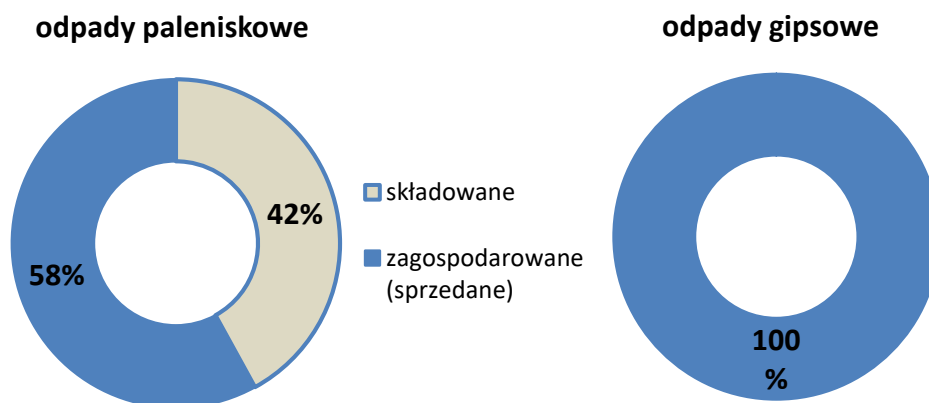
Powstające w elektrowniach ścieki, oczyszczane są w zakładowych oczyszczalniach i po uzyskaniu parametrów zgodnych z obowiązującymi przepisami, odprowadzane do odbiorników. Jednakże od wielu lat, elektrownie zapobiegając zanieczyszczeniu wody w jeziorach, podejmują działania, zmierzające do wykorzystania ścieków w układach wewnętrznych. Tak więc, ścieki z instalacji oczyszczania spalin, ścieki zaoilejone z mycia podłóg przemysłowych, ścieki z płukania filtrów ze stacji uzdatniania wody pitnej, używane są do produkcji pulpy popiołowo-żuźlowej, dzięki czemu nie ma potrzeby wykorzystywania w tym celu wody z jezior, jako medium do transportu. Dodatkowo, nie zanieczyszcza się jezior substancjami chemicznymi. Poza tym ścieki z nowoczesnej stacji demineralizacji wody, wykorzystywane są w instalacji odsiarczania spalin do produkcji mleczka wapiennego.

Odpady

W ZE PAK SA główny strumień wytwarzanych odpadów stanowią odpady paleniskowe (popioły) i odpady stałe z wapienych metod odsiarczania gazów odlotowych (gips). Wytwarzane odpady w pierwszej kolejności zagospodarowywane są przez firmy zewnętrzne w ramach odzysku odpadów. Na bazie wytwarzanych popiołów lotnych

tworzone są głównie mieszanki do podbudów drogowych i spoiwa drogowe. Natomiast odpady z odsiarczania spalin kierowane są głównie do produkcji wyrobów gipsowych, płyt kartonowo – gipsowych i do cementowni. W roku 2020 wytworzono około 806 tysięcy ton odpadów paleniskowych (z czego sprzedano ponad 468 tysięcy ton) oraz około 135 tysięcy ton odpadów z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych (135 tysięcy ton zostało sprzedane). Pozostałe ilości wytwarzanych odpadów kierowane są na składowiska odpadów należące do Spółki. Wytwarzane w ZE PAK SA odpady paleniskowe i odpady z odsiarczania spalin spełniają wymagania ochrony środowiska oraz nie zagrażają życiu i zdrowiu ludzi, co zostało potwierdzone badaniami w zakresie właściwości fizykochemicznych, toksykologicznych i ekotoksykologicznych, wykonanymi na potrzeby rejestracji substancji zgodnie z wymogami rozporządzenia REACH.

Wykres 18: Procentowy udział zagospodarowania odpadów wytworzonych w Spółce w 2020 roku

Na składowiskach odpadów zarządzanych przez ZE PAK SA w 2020 roku prowadzony był monitoring jakości wód podziemnych i powierzchniowych oraz wody nadosadowej, z częstotliwością określoną w pozwoleniach zintegrowanych i instrukcjach prowadzenia składowisk odpadów tzn. raz na kwartał. Aktualnie ZE PAK SA posiada 4 składowiska odpadów i na wszystkich w 2020 roku prowadzona była eksploatacja tzn. na:

- składowisku odpadów stałych odkrywka Pątnów (składowisko odpadów obojętnych),
- składowisku odpadów paleniskowych odkrywka Zachodnia wraz z odparowalnikiem tzw. odkrywka Wschodnią i składowiskiem odpadów stałych (składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne),
- północnym składowisku odpadów paleniskowych odkrywka Pątnów (składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne),
- składowisku odpadów paleniskowych - odkrywka Gosławice wraz z odparowalnikiem Linowiec (składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne).

Monitoring prowadzono w sieci monitoringu podstawowego i uzupełniającego. Monitoring jakości wód podziemnych wykonywany jest w sieci otworów piezometrycznych zlokalizowanych w sąsiedztwie składowisk odpadów. Jakość badanych wód podziemnych w piezometriach i studniach głębinowych w 2020 roku wahała się w klasach od I do V. Wody nadosadowe występujące na składowiskach (służące do hydrotransportu odpadów paleniskowych) charakteryzowały się wysoką mineralizacją, wysoką przewodnością elektrolityczną, wysokim odczynem pH i twardością całkowitą. Poza tym w ramach prowadzonego monitoringu składowisk odpadów dokonuje się również corocznej oceny stateczności skarp i wielkości osiadania. Większość monitorowanych skarp badanych w 2020 roku okazała się stabilna.

ZE PAK SA prowadzi również na bieżąco rekultywację nieeksploatowanych części składowisk odpadów.

Hałas

W ramach obowiązku monitoringu hałasu emitowanego do środowiska nałożonego pozwoleniami zintegrowanymi dla instalacji spalania paliw ZE PAK SA oraz Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. w roku 2020 wykonano pomiary hałasu z terenu elektrowni Adamów oraz elektrowni Pątnów. Wyniki z przeprowadzonych badań nie wykazały przekroczeń wartości dopuszczalnych, określonych w pozwoleniach. Z terenu elektrowni Konin oraz Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. pomiarów hałasu nie wykonano, aktualne są wyniki pomiarów z 2019 roku.

Kontrole

W 2020 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Delegatura w Koninie przeprowadził trzy kontrole elektrowni GK PAK: Pątnów, Adamów i Konin. Zakres wszystkich kontroli obejmował weryfikację przestrzegania przepisów i decyzji administracyjnych w zakresie ochrony środowiska.

Programy zapobiegania poważnym awariom przemysłowym

W 2020 roku przeprowadzono aktualizację programów zapobiegania poważnym awariom przemysłowym w zakresie rodzaju, ilości i rozmieszczenia substancji niebezpiecznych oraz opisu instalacji technologicznych w elektrowniach. Na podstawie wykonanej aktualizacji ilości substancji niebezpiecznych wyłącznie elektrownia Pątnów I kwalifikuje się obecnie do grupy zakładów zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Pozostałe

W PAK Górnictwo sp. z o.o. ze względu na realizowaną działalność kluczowe znaczenie mają decyzje administracyjne dotyczące m.in. poboru wody oraz zbierania i wytwarzania odpadów. Kwestia poboru wody związana jest z poborem wód podziemnych z utworów kredowych z dwóch studni głębinowych (produkcja wody mineralnej). Innym ważnym aspektem oddziaływania na środowisko jest zbieranie i wytwarzanie odpadów. Chodzi przede wszystkim o odpady wytwarzane w warsztatach serwisowo-naprawczych i serwisowo remontowych, hali regeneracji taśm przenośnikowych, hali napraw elektrowozów oraz w rozlewni wody.

Z kolei istotną z punktu widzenia skali generowanych przychodów spółkę PAK-Volt SA (obróć energią elektryczną; praca biurowa) należy uznać za nieistotną dla obrazu oddziaływania całości Grupy na otoczenie przyrodnicze.

Powiązane ryzyka biznesowe

Poszczególne aspekty oddziaływania na środowisko naturalne, o których mowa powyżej, rodzą określone zagrożenia dla biznesu, uszczuplając jednocześnie zasoby środowiskowe. Każdy z wyżej wymienionych aspektów może w określonych sytuacjach (np. awaria skutkująca skażeniem, czy ponadnormatywne emisje) powodować straty wizerunkowe, konflikty społeczne i utratę społecznego przyzwolenia na działanie, sankcje prawne, nałożenie kar lub inne decyzje, powodujące uszczuplenie zysków, czy w końcu konieczność poniesienia dodatkowych kosztów na ochronę środowiska. W konsekwencji oznaczać to może np. zachwianie stabilności produkcji (konieczność czasowego wyłączenia jakiejś części instalacji produkcyjnej), spadek przychodów (zmniejszenie produkcji) lub wzrost kosztów (np. konieczność usuwania skutków awarii, ale też konieczność ponoszenia dodatkowych opłat i kar związanych z emisją do środowiska, w tym emisją gazów cieplarnianych).

Dlatego też polityka i procedury przyjęte przez Grupę ZE PAK SA koncentrują się, tak jak przyjęto to w Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA na lata 2017-2020, na:

- zapewnieniu mechanizmów i procedur ograniczających do minimum zagrożenia wystąpienia anomalii i odstępstw, skutkujących ponadnormatywnym oddziaływaniem na otoczenie przyrodnicze w procesie wydobywczym lub wytwórczym,
- ograniczaniu do minimum emisji do atmosfery przez optymalne kształtowanie wykorzystania istniejących w Grupie ZE PAK SA mocy wytwórczych i zapewnienie ograniczenia do minimum ryzyka przekroczeń emisji zanieczyszczeń gazowych do atmosfery.

Warto jednak wspomnieć, że uwarunkowania środowiskowe nakładane na wytwórców konwencjonalnych są coraz bardziej rygorystyczne i należy się spodziewać kontynuacji tego trendu. W tym kontekście należy wspomnieć chociażby o konkluzjach BAT (Best Available Technology), które dla sektora energetyki konwencjonalnej mają zacząć obowiązywać od 18 sierpnia 2021 roku. Przepisy dotyczące BAT zaostrzają limity emisji tlenków azotu, tlenków siarki oraz pyłów, które do tej pory uregulowane były dyrektywą o emisjach przemysłowych (IED). Do katalogu tych norm włączono także limity dla związków chloru i fluoru oraz metali ciężkich, m.in. dla rtęci. Przed wytwórcami z sektora energetyki konwencjonalnej stawia to duże wyzwania organizacyjne oraz kapitałowe związane z dostosowaniem do nowych przepisów. Jednak trzeba również brać pod uwagę pewne derogacje oraz odstępstwa, które będą przysługiwały wytwórcy w określonych warunkach (np. w związku z pozostałym stosunkowo krótkim okresem eksploatacji nieuzasadniającym ponoszenia niewspółmiernych nakładów).

W kontekście wpływu działalności prowadzonej przez spółki z Grupy ZE PAK SA na środowisko istotne znaczenie ma fakt, że w 2020 roku przyjęte zostały kierunki zielonej strategii realizowanej przez Grupę, które zakładają proces transformacji profilu wytwarzania energii ze źródeł konwencjonalnych w kierunku odnawialnych źródeł energii. Proces ten potrwa przez najbliższe lata, co oznacza, że w ZE PAK SA coraz więcej energii będzie wytwarzane z OZE. Prowadzone w chwili obecnej projekty inwestycyjne (budowa farmy fotowoltaicznej w Brudzewie) wykorzystują potencjał rekultywowanych terenów, użytkowanych uprzednio w działalności wydobywczej, w kierunku przygotowania

ich pod lokalizację dla farm fotowoltaicznych i wiatrowych. W Elektrowni Konin rozpoczęła się realizacja zadania, które ma na celu przystosowanie infrastruktury wykorzystywanej uprzednio do produkcji energii i ciepła z węgla brunatnego do spalania biomasy. W ten sposób zostanie utworzona druga jednostka biomasowa, która oprócz produkcji energii dla Krajowego Systemu Elektroenergetycznego będzie również źródłem rezerwowym dla produkcji ciepła w sytuacji odstawienia funkcjonującej obecnie w Elektrowni Konin jednostki biomasowej. Istotnym kierunkiem nowej strategii ZE PAK SA są również projekty inwestycyjne, na razie jeszcze w fazie przygotowawczej związane z produkcją i wykorzystaniem wodoru. Tak ukierunkowana strategia oraz działania Spółki przyczynią się w znaczący sposób do neutralności klimatycznej Wielkopolski i minimalizacji ryzyk wynikających z wpływu obecnej działalności na środowisko.

Kluczowe wskaźniki

Biorąc pod uwagę zmieniające się uwarunkowania prawne i środowiskowe, rosnące ceny uprawnień do emisji CO₂, zaostrzające się normy dotyczące emisyjności innych substancji, Spółka już dziś znacząco zmniejsza swój ślad węglowy. Na przestrzeni ostatnich lat można zauważyć znaczący spadek CO₂ w stosunku do lat wcześniejszych.

Wykres 19: Emisja CO₂ w Grupie w latach 2015-2020

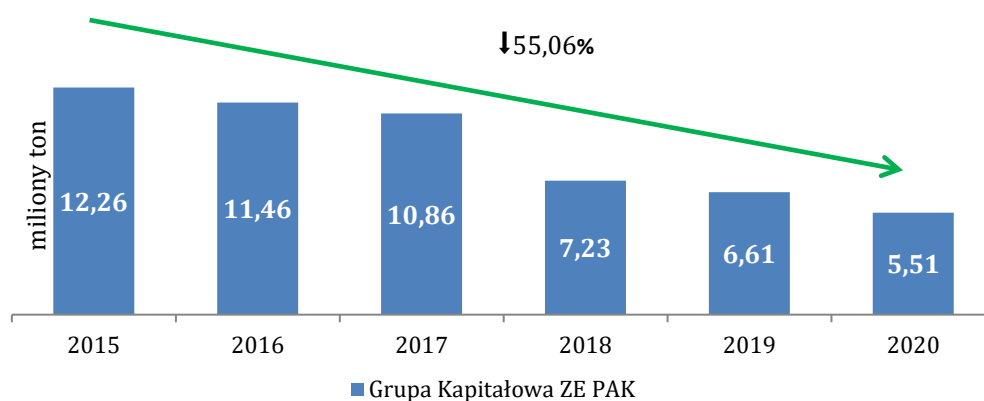
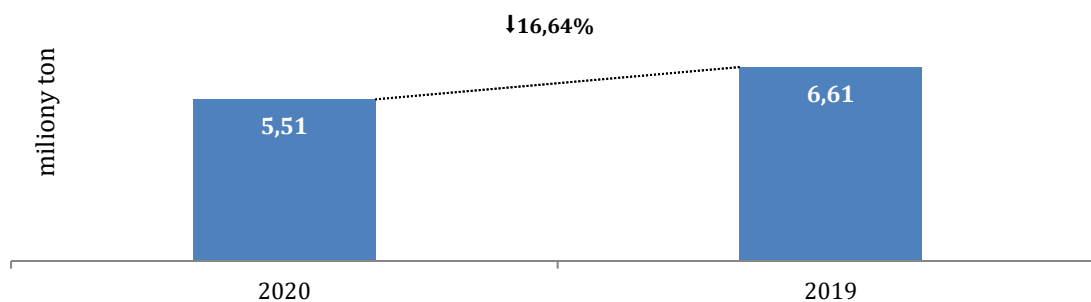

Tabela 26: Emisja CO₂

	2020	2019
Emisja CO ₂ w Grupie ZE PAK SA (mln ton)	5,51	6,61
Emisja CO ₂ w Grupie ZE PAK SA na jednostkę produkcji (mln ton/TWh)	1,01	1,04

Wykres 20: Całkowita emisja CO₂ w Grupie ZE PAK SA (mln ton)

Wykres 21: Emisja CO₂ w Grupie ZE PAK SA na jednostkę produkcji (mln ton/TWh)

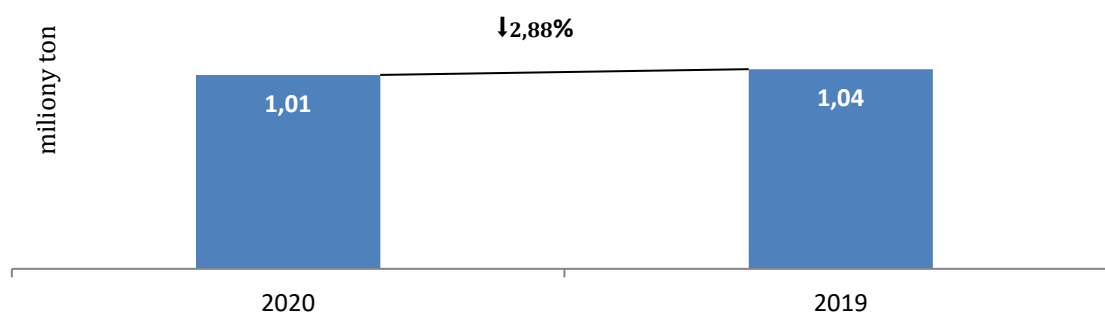
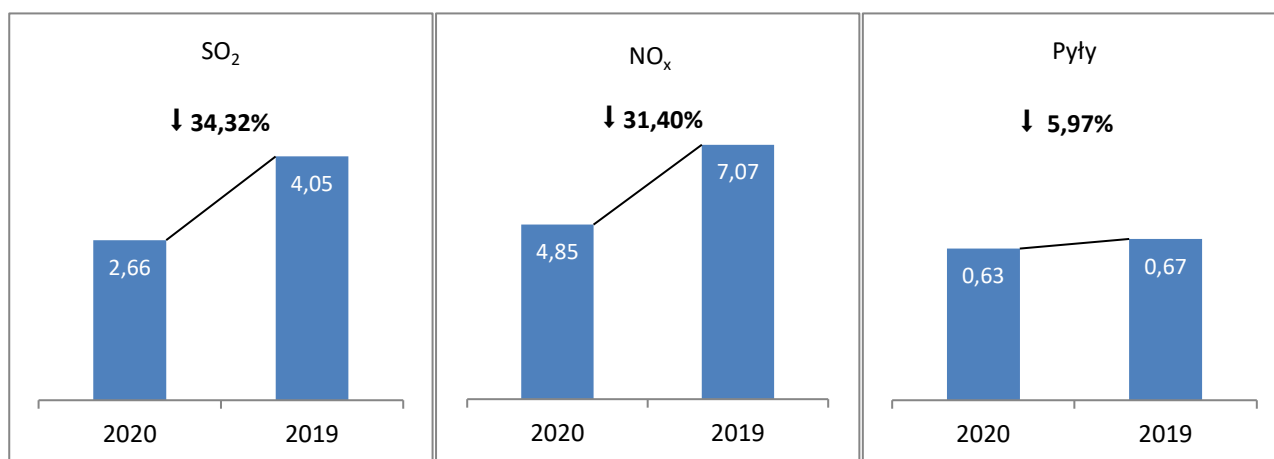

Tabela 27: Emisja SO₂, NO_x i pyłów do atmosfery

	2020	2019
Emisja SO ₂ w Grupie ZE PAK SA (tysiące ton)	2,66	4,05
Emisja SO ₂ w Grupie ZE PAK SA na jednostkę produkcji (tysiące ton/TWh)	0,49	0,64
Emisja NO _x w Grupie ZE PAK SA (tysiące ton)	4,85	7,07
Emisja NO _x w Grupie ZE PAK SA na jednostkę produkcji (tysiące ton/TWh)	0,89	1,12
Emisja pyłów w Grupie ZE PAK SA (tysiące ton)	0,63	0,67
Emisja pyłów w Grupie ZE PAK SA na jednostkę produkcji (tysiące ton/TWh)	0,12	0,11

Wykres 22: Całkowita emisja SO₂, NO_x i pyłów do atmosfery (tysiące ton)

Wykres 23: Emisja SO₂, NO_x i pyłów do atmosfery na jednostkę produkcji (tysiące ton/TWh)

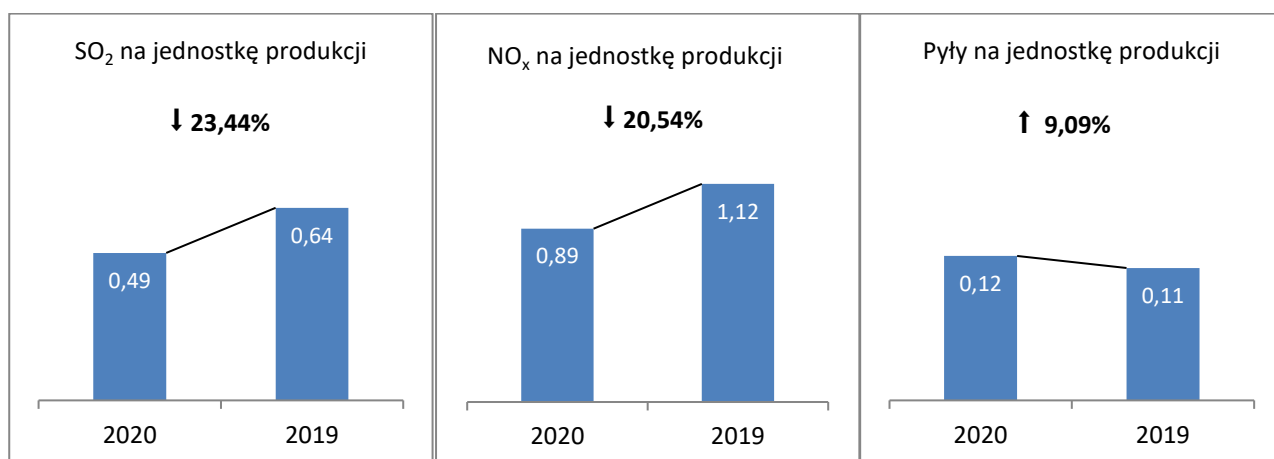

Tabela 28: Naruszenie norm środowiskowych (%)

Wyemitowana ilość wynikająca z przekroczenia norm w stosunku do całkowitej ilości emisji

	2020	2019
SO ₂	0,00	0,00
NO _x	0,00	0,00
Pyły	0,00	0,00

Tabela 29: Zestawienie wielkości obszarów, na których przeprowadzono rekultywację techniczną i prowadzona jest nadal rekultywacja biologiczna i obsiew oraz terenów, dla których uzyskano decyzję o prawidłowo zakończonej rekultywacji (hektary)

	2020	2019
Rekultywacja techniczna	186	170
Rekultywacja biologiczna (w toku)	1 867	1 781
Rekultywacja biologiczna (zakończona)	3,6	32,2

Tabela 30: Udział gruntów, dla których uzyskano decyzje o zakończeniu rekultywacji do gruntów wyłączonych z produkcji rolnej i leśnej w kopalniach (%)

	2020	2019
	4	40

11.5. Kwestia poszanowania praw człowieka

Podejście zarządcze

Analizując kwestie związane z poszanowaniem praw człowieka należy wyróżnić dwa kluczowe aspekty związane z poszanowaniem prawa do zrzeszania się i strajku oraz szacunkiem dla niezbywalnych praw jednostki.

Jak już wspomniano wcześniej w spółkach Grupy spełniających ustawowe kryteria działają Rady Pracowników wybrane w oparciu o obowiązujące w tym zakresie przepisy. Działa też szereg organizacji związkowych funkcjonujących na podstawie ustawy o związkach zawodowych. Zarządy Spółek z Grupy w sprawach określonych w przepisach prawa informują i konsultują decyzje z przedstawicielami pracowników (Rada Pracowników, związki zawodowe). W ocenie zarządzających swoboda zrzeszania się w związkach zawodowych oraz prawa pokrewne są zapewnione.

W wymiarze odnoszącym się do jednostki i zapewnienia jej szacunku, co oznacza poszanowanie dla różnorodności i jednoczesny brak akceptacji dla jakichkolwiek form dyskryminacji, obok poszanowania i egzekwowania regulacji prawnych, które szacunek taki gwarantują (np. Kodeks pracy), w ZE PAK SA został przyjęty Kodeks Etyki. Nie tylko gwarantuje on wyżej wymienione prawa jednostki, ale sam w sobie stanowi narzędzie, pozwalające na rozstrzygnięcie potencjalnych konfliktów. Zawiera mechanizm zarówno rozstrzygania wątpliwości, jak również zgłaszania podejrzeń o potencjalnych zachowaniach łamiących postanowienia Kodeksu Etyki. Warto wspomnieć, że Kodeks Etyki piętnuje również inne zachowania łamiące prawa człowieka, jak na przykład praca dzieci, praca przymusowa, czy praca niewolnicza.

Powiązane ryzyka biznesowe

Brak poszanowania dla praw człowieka, w tym wspomnianego prawa do zrzeszania się i strajku, oznaczałoby nie tylko naruszenie prawa krajowego (i w konsekwencji sankcje), ale mogłoby również prowadzić do niepotrzebnej eskalacji konfliktów na linii pracodawca-pracownicy. Mimo istniejących różnic zdań, objawiających się np. sporem zbiorowym, zarządzający Grupą ZE PAK SA, doceniają rolę związków zawodowych. Teoretyczne zaostrzenie sporów, przy jednoczesnym braku dialogu, może prowadzić do akcji strajkowych i zagrozić stabilności produkcji. Organizacje związkowe, jak i zarządzający, mimo sporów i różnej oceny sytuacji (np. w kategoriach podejścia krótko i długookresowego), są nastawione konstruktywnie i mają świadomość konsekwencji ekonomicznych ewentualnego zachwiania stabilności dostaw energii. Konsekwencje takie mogłyby dotyczyć nie tylko Grupy, ale również systemu energetycznego kraju.

Jeżeli chodzi o ryzyko nieposzanowania praw jednostki, to tego typu przypadki mogą nie tylko narazić Grupę ZE PAK SA na spory sądowe i konieczność wypłaty odszkodowań, ale są one przede wszystkim realnym zagrożeniem dla kultury organizacji, atmosfery pracy, a tym samym jej efektywności. Wiąże się też z ryzykiem utraty cennych pracowników, czy też, poprzez dyskryminację, niemożliwością pełnego wykorzystania ich potencjału (np. awans osób o niższych kompetencjach, przy jednoczesnym hamowaniu awansu osób dyskryminowanych).

Wszelkie przypadki nieposzanowania praw człowieka w Grupie ZE PAK SA oznaczają też wymierne ryzyko reputacyjne, co z kolei przy eskalacji tego typu zjawisk może wpływać na utratę społecznego przyzwolenia na działanie.

Kluczowe wskaźniki

Tabela 31: Kluczowe wskaźniki w obszarze poszanowania praw człowieka

	2020	2019
Liczba przypadków zgłoszeń o podejrzeniu zachowań nieetycznych w ramach mechanizmów przewidzianych kodeksem etyki dotyczących naruszenia praw jednostki	0	0

Współczynnik uzwiązkowienia	46,93%	47,05%
Liczba sporów, w których organizacje związkowe powołują się na przepisy ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych	5	6
Liczba dni pracy utraconych w związku z akcjami strajkowymi	0	0

11.6. Kwestie związane z przeciwdziałaniem korupcji

Podejście zarządcze

Jednym z celów Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA na lata 2017-2020 jest zapewnienie wysokiej jakości i wciąż doskonalonego systemu zarządzania, który w procesie podejmowania decyzji uwzględniałby ich społeczne i środowiskowe aspekty. Jednym z wymiarów takiego systemu zarządzania są rozwiązania związane z przeciwdziałaniem potencjalnej korupcji i innym nieakceptowalnym nieetycznym zjawiskom. Zagrożenie tego typu zjawiskami zależy m.in. od ekspozycji na ryzyko zachowań korupcyjnych (np. skala realizowanych inwestycji i zamówień), kultury organizacyjnej i wartości etycznych oraz skuteczności systemu kontroli.

Skala zawieranych kontraktów i podejmowanych inwestycji uzależniona jest od czynników innych niż zagrożenie zjawiskami korupcyjnymi. Jest z reguły konsekwencją przyjętej strategii rozwoju, dlatego z punktu widzenia zarządczego w zakresie przeciwdziałania korupcji, należy traktować ją, jako czynnik niezależny. Czym innym jest oczywiście sposób realizacji samych kontraktów, w tym np. sposób doboru, oceny i selekcji dostawców i podwykonawców. Jeżeli chodzi o ich dobór kwestie te regulowane są w Grupie ZE PAK SA w procedurach systemów zarządzania.

Czynnikiem wpływającym na stopień zagrożenia tego typu zjawiskami jest właściwa kultura organizacyjna, tj. kultura oparta o wartości etyczne oraz o takie rozwiązania instytucjonalne, które wyposażają pracowników w narzędzia umożliwiające m.in. określenie, jakie zachowania są uznawane w organizacji za właściwe, a jakie za niewłaściwe. Promowanie wartości etycznych pozwala na rozstrzygnięcie potencjalnych konfliktów interesów, rozstrzygnięcia wątpliwości w tym zakresie, jak również zgłaszanie podejrzeń o potencjalnych zachowaniach nieakceptowalnych, w tym noszących znamiona korupcji. Z tego też powodu, realizując postanowienia Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA na lata 2017-2020 Zarząd ZE PAK SA zdecydował się przyjąć w 2017 roku Kodeks Etyki, który w 2020 roku został też przyjęty przez pozostałe spółki z Grupy.

Kolejnym aspektem, na który należy zwrócić uwagę analizując system przeciwdziałania zjawiskom korupcyjnym, jest system kontroli wewnętrznej. „Regulamin Audytu Wewnętrznego Zespołu Elektrowni Pątnów Adamów Konin SA” oraz „Regulamin kontroli wewnętrznej PAK KWB Konin SA” ustalają zasady organizacji i funkcjonowania audytu wewnętrznego, który zapewnia systematyczne oraz metodyczne podejście do oceny i doskonalenia skuteczności procesów zarządzania ryzykiem, kontroli i zarządzania organizacją. Obejmują one badanie i ocenę działań komórek organizacyjnych i spółek Grupy ZE PAK SA pod kątem: gospodarności, legalności, celowości, rzetelności oraz przejrzystości dokumentacji (procesów). Celem działań kontrolnych jest ujawnianie niewykorzystanych rezerw gospodarczych, wykrywanie nieprawidłowości i nadużyć w działalności jednostek organizacyjnych oraz ustalenie przyczyn i skutków stwierdzonych nieprawidłowości oraz osób za nie odpowiedzialnych, a także opracowanie wniosków i zaleceń pokontrolnych. Wśród nieprawidłowości i nadużyć znajdują się również wszelkie działania mogące nosić znamiona łapownictwa i korupcji.

System kontroli wewnętrznej obejmuje: samokontrolę prawidłowości wykonywania pracy, kontrolę funkcjonalną oraz kontrolę instytucjonalną (realizowaną właśnie przez komórkę audytu wewnętrznego). W ramach kontroli instytucjonalnej, jednostka kontroli wewnętrznej sprawdza działalność organizacji, jako całości, reagując na potrzeby zgłaszane przez Zarząd i Radę Nadzorczą zgodnie z regulaminem kontroli (m.in. dokonuje oceny koordynacji działań między stanowiskami pracy i jednostkami organizacyjnymi, oceny systemu tworzenia oraz obiegu dokumentacji i informacji itp.) z częstotliwością zależną od zidentyfikowanych obszarów ryzyka i poziomu istotności ryzyka, a także od roli kontroli w jego redukowaniu. W tym kontekście, czynności jednostki kontroli wewnętrznej są uzupełnieniem kontroli podstawowej i bieżącego nadzoru i mają na celu ujawnienie słabych stron bądź luk w organizacji i funkcjonowaniu systemu kontroli wewnętrznej. Kontrole mają charakter planowy (zgodnie z planem rocznym, zatwierdzonym przez Zarząd), doraźny (na polecenie Zarządu lub Rady Nadzorczej) oraz sprawdzający.

Obowiązujące w spółkach Grupy ZE PAK SA procedury zakupowe opisane w systemach zarządzania regulują również kwestie wyboru dostawców. W przypadku obszaru wytwarzania spółka ZE PAK SA wdrożyła Zintegrowany System Zarządzania, w ramach którego w Sektorze 5.3 „Wspomaganie realizacji wyrobu / usługi” obowiązują m.in. dwie procedury 5.3 – 01 „Ocena dostawców” oraz 5.3 – 02 „Identyfikacja i identyfikowalność”. Warunkiem podstawowym przy wyborze dostawców jest to, aby byli to dostawcy specjalistyczni, spełniający uzgodnione warunki techniczne i handlowe oraz gwarantujący 100% wiarygodności dostaw. Dodatkowo dostawcy, których wyroby decydują w sposób bezpośredni o jakości energii elektrycznej i cieplnej, podlegają kwalifikacji na podstawie bieżącej współpracy

z dostawcami, kontroli dostaw i okresowej ich oceny między innymi poprzez ich audytowanie jak i również aktualizacje listy kwalifikowanych dostawców. System zarządzania wprowadza też „Arkusze oceny dostawcy”. Obok oczywistych czynników takich jak np. jakość dostaw, poziom i stałość cen oraz warunki płatności, bierze pod uwagę np. terminowość czy posiadanie przez dostawców certyfikowanych systemów zarządzania.

Spółka ZE PAK SA jest odpowiedzialna za dokonywanie zakupów w obszarze wytwarzania energii elektrycznej oraz dla obszaru wydobywania dla PAK KWB Konin i PAK KWB Adamów w likwidacji. Sam proces zakupowy zdefiniowany został w ZE PAK SA przez Regulamin Wyboru Dostawców. Proces ten wspierany jest przez elektroniczną platformę zakupową, która eliminuje pewne zagrożenia, np. uniemożliwia zapoznanie się ze złożonymi już ofertami przed terminem. Tym samym eliminuje ryzyko, że nieuczciwy pracownik przekazałby informacje o ofertach konkurencyjnych dostawcy, który ofertę dopiero opracowuje. Warto zwrócić uwagę na fakt, że w procesie dokonywania zakupów wykorzystuje się opcję aukcji na platformie elektronicznej, która przeprowadzana w czasie rzeczywistym, ogranicza możliwość nieetycznego porozumienia się potencjalnym dostawcą. Co więcej, pracownicy do momentu zamknięcia aukcji nie mają możliwości obserwowania jej przebiegu, tj. ofert składanych przez poszczególnych oferentów. Mogą się z nimi zapoznać dopiero po zamknięciu procesu aukcyjnego.

PAK Górnictwo sp. z o.o. oraz PAK Serwis sp. z o.o. dokonują zakupów dla obszaru serwisowania w oparciu o własne regulaminy, zbliżone do siebie, jeśli chodzi o kształt samego procesu. Wykorzystują te same narzędzia, w tym tę samą elektroniczną platformę zakupową. W przybliżeniu procedura zakupów inicjowana jest przez komórkę merytoryczną, która zgłasza określoną potrzebę zakupową. Po uzyskaniu stosownych akceptacji uzasadniających przyszły zakup, powoływana jest komisja, która definiuje kryteria zakupowe. Następnie komisja dokonuje oceny zebranych ofert i wskazuje rekomendowanego dostawcę. W dalszym kroku przeprowadzane są negocjacje. Finalnie zaakceptowana oferta kierowana jest do realizacji. Ważne z punktu widzenia transparentności procesu jest to, że informacje o planowanych zakupach (tj. zapytania ofertowe i przetargowe) publikowane są zarówno na elektronicznej platformie zakupowej oraz stronie internetowej, a same zakupy z reguły mają charakter przetargów nieograniczonych.

Jednocześnie wszystkie obszary, w tym również wspomniany obszar zakupów, podlegają kontroli pracowników audytu wewnętrznego, również pod kątem potencjalnego występowania zjawisk o charakterze korupcyjnym. Kontrole mogą mieć charakter kontroli planowych, jak również doraźnych. Pracownicy jednostki kontroli wewnętrznej mają dostęp do wszystkich informacji i sprawozdań niezbędnych do wykonania czynności kontrolnych w sposób rzetelny i obiektywny. Jednocześnie, audytorzy zobowiązani są do bieżącego informowania kierującego audytem o przebiegu audytu i trudnościach napotkanych w toku realizacji zadań kontrolnych. Ocenę realizacji celu przeprowadzonej kontroli kierujący audytem prezentuje Zarządowi lub Radzie Nadzorczej. Kontrolujący są uprawnieni do: wstępu i wjazdu do wszystkich obiektów i pomieszczeń kontrolowanej jednostki; wglądu do wszelkich urządzeń rejestrujących i ewidencyjnych, a także planów, sprawozdań, protokołów i notatek służbowych, korespondencji służbowej oraz wszelkich innych dokumentów i materiałów związanych z działalnością kontrolowanej jednostki; okresowego asystowania przy wszelkich czynnościach związanych z działalnością kontrolowanej jednostki; żądania od kierownika i pozostałych pracowników kontrolowanej jednostki udzielania wyjaśnień oraz informacji (ustnych i pisemnych) związanych z przedmiotem kontroli; zwracania się z wnioskiem do kierownika kontrolowanej jednostki o przeprowadzenie we wskazanym terminie częściowej lub całkowitej inwentaryzacji określonych składników majątkowych oraz zlecenie dokonania odpowiednich obliczeń, sporządzenia wykazów, zestawień analitycznych, odpisów, kopii, wyciągów itp.; przyjmowania od pracowników i innych osób oświadczeń w sprawach związanych z działalnością kontrolowanej jednostki; ustalania stanów rzeczywistych w drodze pomiarów, szkiców sytuacyjnych oraz zdjęć fotograficznych i nagrań itp.; dokonywania niezbędnych czynności celem zabezpieczenia dowodów i mienia w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości; występowania do zarządzającego audyt z wnioskiem o powołanie ekspertów i biegłych, w przypadku uzasadnionej potrzeby dokonania ekspertyzy; zwracania się do kierownika kontrolowanej jednostki o zapewnienie wszelkich środków niezbędnych do sprawnego przeprowadzenia kontroli oraz operatywnej realizacji wniosków wynikających z ustaleń kontroli; wykonywania czynności kontrolnych w czasie wybranym przez kontrolującego oraz rozszerzania tematyki kontroli w uzasadnionych przypadkach bez uzyskania dodatkowej zgody zarządzającego kontrolę. Kierownik kontrolowanej jednostki obowiązany jest zapewnić kontrolującemu odpowiednie warunki pracy oraz udzielić wszelkiej pomocy technicznej, niezbędnej do sprawnego przeprowadzenia kontroli.

W przypadku stwierdzenia w toku audytu okoliczności grożących niebezpieczeństwem dla zdrowia i życia ludzkiego, a także okoliczności skutkujących stratami w mieniu, z powodu niegospodarności, niedbalstwa bądź marnotrawstwa lub czynu mającego znamiona przestępstwa, kontrolujący występuje z pisemnym wnioskiem do kierownika kontrolowanej jednostki, który zobowiązany jest do natychmiastowego podjęcia stosownych działań eliminujących powyższe zjawiska. Kontrolujący niezwłocznie powiadamia zarządzającego audyt i zabezpiecza dokumenty oraz przedmioty stanowiące dowody niegospodarności, przestępstwa. Dalej osoba zarządzająca audyt po otrzymaniu opinii prawnej podejmuje decyzję o powiadomieniu organów ścigania.

Równoległe każdy zatrudniony w Grupie ZE PAK SA w przypadku, w którym podejrzewa, że jest świadkiem zachowań nieetycznych, w tym noszących znamiona korupcji, ma nie tylko możliwość, ale też obowiązek zgłoszenia informacji

o tym z wykorzystaniem mechanizmów przewidzianych Kodeksem Etyki oraz procedurą zgłaszania naruszeń wdrożoną w ZE PAK SA. Może w tym celu skontaktować się z przełożonym lub z osobą wskazaną przez Zarząd i pełniącą funkcję Rzecznika Etyki, bądź może dokonać anonimowego zgłoszenia na adresy mailowe dedykowane do tego rodzaju zgłoszeń, wskazane w ww. Kodeksie Etyki oraz Procedurze. Zgłoszenie takie jest analizowane, a pracownikowi, który przekazał informację, nawet jeśli się ona nie potwierdzi, ale została przekazana w dobrej wierze, nie mogą grozić żadne konsekwencje i będzie on chroniony przed wszelkimi działaniami odwetowymi.

Powiązane ryzyka biznesowe

Ryzyko zachowań korupcyjnych towarzyszy każdemu przedsiębiorstwu, a przypadki podejmowania decyzji przez skorumpowanych pracowników prowadzą m.in. do nieoptymalnych wyborów w procesach zakupowych, tak w rozumieniu zawyżenia ceny, jak również np. niewłaściwej jakości produktów lub usług, nieterminowej dostawy lub wykonania usług, czy też przyzwolenia skorumpowanego pracownika na inne, niewłaściwe zachowanie kontrahenta (np. łamanie przepisów, nierealizowanie napraw gwarancyjnych, itp.). Oczywiście korupcja i łapownictwo mogą przybierać szereg innych form i być związane również z wręczaniem korzyści przez pracowników organizacji urzędnikom za wydanie przychylniej decyzji, itp. W konsekwencji dla organizacji może oznaczać zagrożenia związane z nieuzasadnionym wzrostem kosztów, jak również np. ogromne straty wizerunkowe.

Jednocześnie, z punktu oceny ekspozycji Grupy ZE PAK SA na ryzyko korupcji istotna jest relatywnie niewielka skala zamówień o dużej wartości. W przeciwieństwie do wielu innych wytwórców energii elektrycznej, Grupa ZE PAK SA oparła swój model biznesowy o silnie zintegrowany łańcuch wartości, tj. produkcja energii odbywa się w oparciu o własne zasoby surowcowe. Tym samym zaopatrzenie w surowce następuje wewnątrz organizacji (rozumianej jako grupa kapitałowa), a nie od podmiotów zewnętrznych. Również prace serwisowe w wielu przypadkach wykonywane są przez podmioty z Grupy ZE PAK SA. W konsekwencji zakupy produktów i usług z zewnątrz ograniczane są do minimum, co przyczynia się z kolei do ograniczenia ryzyka, choć oczywiście go nie eliminuje. Ryzyko korupcji może wzrastać w przypadku realizowania istotnych inwestycji (np. budowa lub modernizacja bloków energetycznych, infrastruktury kopalń odkrywkowych lub farm wiatrowych czy fotowoltaicznych).

Kluczowe wskaźniki

Tabela 32: Kluczowe wskaźniki w obszarze związanym z przeciwdziałaniem korupcji

	2020	2019
Liczba przypadków podejrzeń o zachowania korupcyjne zgłoszonych organom ścigania	0	0
Liczba osób skazanych prawomocnym wyrokiem za przestępstwo o charakterze korupcyjnym	0	0

12. POZOSTAŁE INFORMACJE

12.1. Istotne postępowania sądowe

Zespół Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin SA oraz spółki konsolidowane w ramach Grupy nie były 2020 roku stroną w postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, których pojedyncza lub łączna wartość przewyższałaby 10% kapitałów własnych ZE PAK SA z wyjątkiem opisanych poniżej.

Postępowanie w sprawie decyzji środowiskowej wydanej na rzecz PAK KWB Konin SA dotyczącej złoża węgla brunatnego w Tomisławicach

PAK KWB Konin SA jest stroną postępowań administracyjnych dotyczących decyzji środowiskowej związanej ze złożem węgla brunatnego w Tomisławicach. W dniu 7 sierpnia 2007 roku wójt gminy Wierzbinek wydał decyzję środowiskową dotyczącą odkrywki węgla brunatnego. W dniu 5 grudnia 2008 roku decyzja ta została zaskarżona przez dziewięć osób fizycznych wspieranych przez fundację Greenpeace z powodu rzekomego rażącego naruszenia przepisów prawa. W dniu 25 marca 2009 roku Samorządowe Kolegium Odwoławcze odmówiło uchylecia decyzji środowiskowej. Powodowie złożyli wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. W dniu 4 maja 2009 roku, po ponownym rozpatrzeniu sprawy, Samorządowe Kolegium Odwoławcze podtrzymało swoje wcześniejsze orzeczenie. Powodowie po raz kolejny złożyli odwołanie od decyzji środowiskowej. W dniu 5 maja 2010 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu

orzekł, iż decyzja środowiskowa, na podstawie, której została udzielona koncesja na wydobycie węgla brunatnego ze złoża Tomisławice, w rażący sposób narusza przepisy prawa. PAK KWB Konin SA i Samorządowe Kolegium Odwoławcze złożyły odwołanie od tego wyroku. W dniu 21 marca 2012 roku Naczelny Sąd Administracyjny uchylił zaskarżone orzeczenie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia. W dniu 6 listopada 2012 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu ogłosił wyrok uchylający decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego z dnia 25 marca 2009 roku odmawiającą stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wydanej w dniu 7 sierpnia 2007 roku przez Wójta Gminy Wierzbinek związanej z eksploatacją przez PAK KWB Konin SA odkrywki węgla brunatnego Tomisławice. W dniu 7 stycznia 2013 roku PAK KWB Konin SA złożyła skargę kasacyjną od opisywanego wyroku.

Po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 października 2014 roku Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną PAK KWB Konin SA od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 6 listopada 2012 roku uchylającego decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Koninie z dnia 25 marca 2009 roku odmawiającą stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wydanej w dniu 7 sierpnia 2007 roku przez Wójta Gminy Wierzbinek związanej z eksploatacją odkrywki węgla brunatnego Tomisławice.

Oddalenie skargi kasacyjnej PAK KWB Konin SA oznacza, że wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 6 listopada 2012 roku stał się prawomocny, a sprawa dotycząca stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wróciła ponownie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. W dniu 18 stycznia 2019 roku Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Koninie wydało decyzję odmawiającą stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wydanej w dniu 7 sierpnia 2007 roku przez Wójta Gminy Wierzbinek związanej z eksploatacją odkrywki węgla brunatnego Tomisławice.

19 czerwca 2020 roku Spółka powzięła informację o wydaniu, na posiedzeniu niejawnym przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu, wyroku oddalającego skargę na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Koninie w przedmiocie odmowy stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wydanej w dniu 7 sierpnia 2007 roku przez Wójta Gminy Wierzbinek związanej z eksploatacją odkrywki węgla brunatnego Tomisławice.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu, datowany na 18 czerwca 2020 roku oznacza tym samym, że decyzja środowiskowa wydana w dniu 7 sierpnia 2007 roku przez Wójta Gminy Wierzbinek, cały czas pozostaje w obrocie prawnym.

Od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 18 czerwca 2020 roku, Fundacja Greenpeace Polska z siedzibą w Warszawie i Józef Imbierski złożyli skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego. W dniu 26 października 2020 roku PAK KWB Konin złożyła odpowiedź na skargę kasacyjną, wnosząc o jej oddalenie.

Postępowanie w sprawie decyzji środowiskowej dotyczącej złoża węgla brunatnego w Ościsłowie

W dniu 13 marca 2017 roku PAK KWB Konin SA otrzymała decyzję Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu („RDOŚ w Poznaniu”) z dnia 10 marca 2017 roku odmawiającą określenia środowiskowych uwarunkowań dla przedsięwzięcia pn.: „Wydobycie węgla brunatnego i kopaliny towarzyszących z Odkrywki Ościsłowo”. Decyzja RDOŚ w Poznaniu nie miała charakteru ostatecznej. PAK KWB Konin SA złożyła od wydanej decyzji stosowne odwołanie do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie (GDOŚ w Warszawie). W odwołaniu wniesiono o uchylenie zaskarżonego rozstrzygnięcia w całości i określenie uwarunkowań środowiskowych dla realizacji ww. przedsięwzięcia. 30 listopada 2017 roku GDOŚ w Warszawie podjęła decyzję o uchyleniu w całości zaskarżonej przez PAK KWB Konin SA decyzji RDOŚ w Poznaniu z dnia 10 marca 2017 roku odmawiającej określenia środowiskowych uwarunkowań dla przedsięwzięcia pn.: „Wydobycie węgla brunatnego i kopaliny towarzyszących z Odkrywki Ościsłowo” i przekazaniu sprawy do ponownego rozpatrzenia przez RDOŚ w Poznaniu.

PAK KWB Konin SA pismem z dnia 18 grudnia 2017 roku wniosła sprzeciw od ww. decyzji GDOŚ w Warszawie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie (WSA). W ocenie PAK KWB Konin SA istniały podstawy do wydania przez GDOŚ w Warszawie orzeczenia reformatoryjnego, czyli zmiany zaskarżonej decyzji RDOŚ w Poznaniu i merytorycznego rozstrzygnięcia w tej sprawie, a nie skierowania sprawy do ponownego rozpatrzenia. Również uczestnik postępowania przeciwny budowie odkrywki Ościsłowo wniosł sprzeciw do WSA od decyzji GDOŚ w Warszawie. Oba sprzeciwy zostały oddalone przez WSA. Wyrok zapadł 1 marca 2018 roku. Dnia 12 kwietnia 2018 roku PAK KWB Konin SA złożyła skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie od wyroku WSA w Warszawie z dnia 1 marca 2018 roku. Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 25 września 2018 roku uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Wojewódzkiemu Sądowi Administracyjnemu w Warszawie.

21 listopada 2018 roku RDOŚ w Poznaniu wydał zawiadomienie, w którym poinformował strony postępowania, że w związku z prawomocnym wyrokiem WSA w Warszawie z dnia 18 października 2018 roku, przed RDOŚ w Poznaniu nie toczy się postępowanie w przedmiotowej sprawie, a zgromadzony materiał dowodowy przekazany został GDOŚ w Warszawie. 22 listopada 2018 roku GDOŚ w Warszawie wydał zawiadomienie, w którym poinformował, że w związku

z uchynieniem przez WSA w Warszawie decyzji GDOŚ z dnia 30 listopada 2017 roku uchylającej decyzje RDOŚ w Poznaniu z dnia 10 marca 2017 roku odmawiającej określenia środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia polegającego na: Wydobywaniu węgla brunatnego i kopalini towarzyszących z odkrywki Ościsłowo i przekazującej sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji – Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska ponownie prowadzi postępowanie odwoławcze od powyższej decyzji. 3 stycznia 2020 roku GDOŚ w Warszawie wyznaczyła termin załatwienia sprawy na dzień 30 czerwca 2020 roku. 26 czerwca 2020 roku PAK KWB Konin SA wniosła o wydłużenie terminu przygotowania odpowiedzi na pytania wystosowane przez GDOŚ w Warszawie do dnia 31 grudnia 2020 roku. Wniosek swój PAK KWB Konin SA uzasadniła następstwami ogłoszonych w marcu przepisów będących następstwem pandemii, wprowadzających szereg zakazów i obostrzeń, w tym ograniczenia w przemieszczaniu, co spowodowało utrudnienia w opracowaniu uzupełnień oraz wyjaśnień do pytań GDOŚ w Warszawie.

Pismem z dnia 26 czerwca 2020 roku PAK KWB Konin SA zwróciła się z ponownie do GDOŚ o wyznaczenie nowego terminu załatwienia sprawy na dzień 31 grudnia 2020 roku.

W dniu 2 lipca 2020 roku GDOŚ zawiadomił o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy na dzień 31 grudnia 2020 roku.

Pismem z dnia 16 grudnia 2020 roku PAK KWB Konin SA cofnęła odwołanie do decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu, kierując się nową strategią Grupy Kapitałowej ZE PAK SA, która przewiduje odejście od produkcji energii elektrycznej w oparciu o węgiel brunatny. Na skutek wniosku spółki Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska decyzją z dnia 29 stycznia 2021 roku umorzył postępowania odwoławcze od decyzji RDOŚ w Poznaniu z 10 marca 2017 roku odmawiającej zgody na realizację przedsięwzięcia pod nazwą „Wydobycie węgla brunatnego i kopalini towarzyszących z Odkrywki Ościsłowo”. Sprawa dla PAK KWB Konin SA została w ten sposób definitywnie zakończona.

Pozostałe sprawy sądowe zostały opisane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy w punkcie 34.1.

12.2. Istotne osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju

W ramach utworzonego konsorcjum Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. wspólnie z firmą SBB ENERGY SA oraz partnerem firmę INBRAS podjęła kolejne działania badawczo-rozwojowe (B+R) pod kątem testowania nowej technologii w zakresie redukcji emisji rtęci. W ramach projektu „Kompozytowy adsorber do ograniczania emisji rtęci w gazach odlotowych” (POIR.01.01.01-00-1119/17), zostały przeprowadzone testy nowej polskiej technologii zakładającej redukcję zanieczyszczeń w postaci metali ciężkich do atmosfery, przy wykorzystaniu modułów polimerowych. Działania te mają na celu zrównoważoną środowiskowo produkcję energii elektrycznej z węgla brunatnego do czasu finalnej eksploatacji Bloku 9.

12.3. Informacja o dokonaniu wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zgodnie z oświadczeniem Rady Nadzorczej, wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego dokonano zgodnie z przepisami, w tym dotyczącymi wyboru i procedury wyboru firmy audytorskiej. Firma audytorska oraz członkowie zespołu wykonującego badanie spełniają warunki do sporządzenia bezstronnego i niezależnego sprawozdania z badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z obowiązującymi przepisami, standardami wykonywania zawodu i zasadami etyki zawodowej. Przestrzegane są obowiązujące przepisy związane z rotacją firmy audytorskiej i kluczowego biegłego rewidenta oraz obowiązkowymi okresami karencji. Spółka posiada politykę w zakresie wyboru firmy audytorskiej oraz politykę w zakresie świadczenia na rzecz emitenta przez firmę audytorską, podmiot powiązany z firmą audytorską lub członka jego sieci dodatkowych usług niebędących badaniem, w tym usług warunkowo zwolnionych z zakazu świadczenia przez firmę audytorską.

12.4. Informacje na temat badania sprawozdania finansowego

Firmą audytorską dokonującą badania sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest PricewaterhouseCoopers Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k. Umowa dotycząca badania sprawozdania finansowego Spółki oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy została zawarta 10 sierpnia 2020 roku na okres 3 lat. PricewaterhouseCoopers Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k. nie świadczyła w 2020 roku na rzecz Spółki innych usług poza usługami audytowymi.

Informacja na temat wynagrodzenia firmy audytorskiej została przedstawiona w punkcie 38 skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za 2020 rok.

12.5. Prognozy finansowe

Grupa Kapitałowa nie publikowała prognoz finansowych dotyczących 2020 roku i nie będzie przedstawiać również prognozy na 2021 rok.

Wszelkie pozostałe informacje, których ujawnienia wymagają przepisy, a których nie ujawniono w niniejszym sprawozdaniu zarządu z działalności nie dotyczą Grupy.

Konin, dnia 19 kwietnia 2021 roku

PODPISY:

Piotr Woźny
Prezes Zarządu

.....

Zygmunt Artwik
Wiceprezes Zarządu

.....

Andrzej Janiszowski
Wiceprezes Zarządu

.....

Maciej Nietopiel
Wiceprezes Zarządu

.....

Katarzyna Sobierajska
Wiceprezes Zarządu

.....